

Ε. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ! ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΞΩΦΥΛΛΟΝ
Μ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΤΑΙ - Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΗΣ Β. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

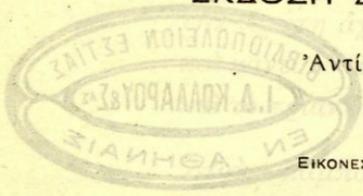
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

ΤΡΙΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΥΤΕΡΑ 1934

Ἀντίτυπα 13.000

ΕΙΚΟΝΕΣ ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἀριθμ. ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 51231/51232—20/8/1934

ΑΘΗΝΑΙ

Εκδοται: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

46α—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—46α

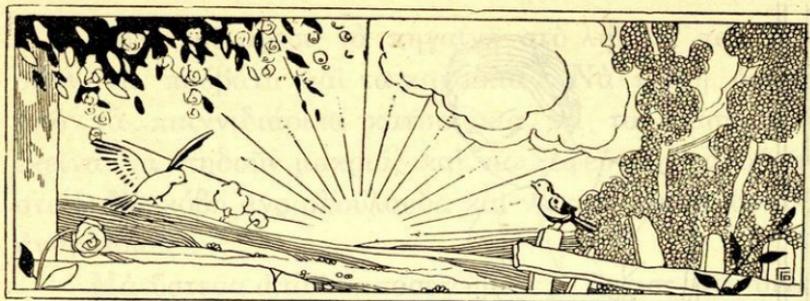
1934

Κάθε γνήσιο αντίτυπο έχει σ' αυτή τη σελίδα την υπογραφή
του συγγραφέα και τη σφραγίδα του Βιβλιοπωλείου της «Εστίας».

Εργη Βαλαριαίου

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
Ι. Α. ΜΩΥΣΙΑΔΟΥ & Β. Π. ΜΑΡΔΑ
ΦΑΒΙΕΡΟΥ 45 — ΑΘΗΝΑΙ

Ἡ αὐγή.

Ἡ λυγερὴ αὐγούλα στέλνει
τὴν πρώτη ἀχτίνα τὴν ξανθὴ,
καὶ κάνει τὸ πουλὶ νὰ φέλνη
καὶ τὸ τριαντάφυλλο ν' ἀνθῆ.

Στοὺς κάμπους γύρω τῆς σκορπίζει
τὴ διαμαντένια τῆς δροσιά,
κάνει τὸν κρίνο νὰ μυρίζη
μέσ' στὴ λευκὴ του φορεσιά.

Κάνει τὸν ἥλιο νὰ προβάλλη
χρυσὸς ἀπάν' ἀπ' τὸ βοννό,
καὶ χίλια-δυσὸ χαρίζει κάλλη
στὸ γαλαζένιο οὐρανό.

Καὶ σεῖς ἀμέσως πεταχθῆτε
ἀπ' τὸ κρεββάτι σας παιδιά,
γιὰ τὸ σχολεῖο ἐτοιμασθῆτε
στὸ μάθημά σας μὲ καρδιά.

Ἀμέσως, μὴν ἀργοπορῆτε,
φέρει κακὸ ἢ τεμπελιά.

Τὴν εὐτυχία θεὸς νὰ βρῆτε,
ἂν ἀγαπᾶτε τὴ δουλειά.

Ι. Πολέμης

Ἡ ἐπιστροφή.

Τὶς διακοπὲς ὁ Τάκης ἐπῆγε νὰ καθίση, εἴκοσι ὡς εἴκοσιπέντε ἡμέρες, στὸ κτῆμα τοῦ θείου του.

Οἱ πρῶτες ἡμέρες τοῦ ἐφάνηκε πῶς ἔφευγαν πολὺ γρήγορα.

Πόσο τοῦ ἄρεσε νὰ πηγαίνει στοὺς λιβάδι, ποὺ ἔβο-
σκαν τὰ πρόβατα καὶ τὰ κατσίκια ! Νὰ τρέχη ὀπίσω
ἀπὸ τὰ παιγνιδιάρικα κατσικάκια νὰ τὰ πιάσῃ, καὶ
ἐκεῖνα νὰ πηδοῦν μακριά, καὶ νὰ ξεφεύγουν ἀκούρα-
στα ! Νὰ κόβῃ ἀγριολούλουδα καὶ νὰ τὰ κάμνῃ ὠραῖες
ἀνθοδέσμες !

Μὰ ὕστερα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρες, ἄρχισε νὰ θέλῃ
νὰ γυρίσῃ ὀπίσω στοὺς σπῖτι του, γιὰ νὰ ἰδῇ τοὺς γο-
νεῖς του, τὴν ἀδελφούλα του καὶ τοὺς ἄλλους δικούς του
καὶ φίλους του.

Ἔτσι ἔμειναν σύμφωνοι μὲ τὸ θεῖο του καὶ
τὴ θεία του, νὰ ἀναχωρήσῃ γιὰ τὴν πόλιν πολὺ ἐνω-
ρίς τὴν ἄλλην ἡμέρα, ὕστερα ἀπὸ τὸ πανηγύρι τοῦ
χωριοῦ.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, ποὺ θὰ ἀναχωροῦσε, ἀποχαι-
ρέτισε τὴ θεία του καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ ἐγνώρισεν
ἐκεῖ, τοὺς εὐχαρίστησε γιὰ τὴν περιποίησιν καὶ τὴ φιλο-
ξενία των, καὶ ἐπήδησε μὲ καρδιά ξαλαφρωμένη στὴ
σοῦστα τοῦ θείου του.

Ἦστερα ἀπὸ τρεῖς ὥρες δρόμο, ἔφθασε στοὺς σπῖτι
του. Ἡ μητέρα του καὶ ἡ Μυρτούλα, ἡ ἀδελφή του, τὸν
ἀγκάλιασαν σφικτά, δακρυσμένες ἀπὸ τὴν χαρὰ των. Καὶ
ὁ πατέρας ἦλθεν ὀλίγον ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴν δουλειά του
χαρούμενος.

Ἡ Μυρτούλα ἐστόλισε τὸ τραπέζι μὲ λουλουδάκια
δροσερά, ποὺ ἐμάζευσεν ἐπίτηδες τὸ ἀπόγευμα. Ἡ μη-
τέρα ἐμαγεύρευσεν τὸ φαγητό, ποὺ τοῦ ἄρεσε περισσότερο.

— Μὴν κάθεσαι, τοῦ ἔλεγε, κοντὰ στοὺς παράθυρο,
παιδί μου ! Φυσᾶ. Θὰ κρυώσῃς, ἔτσι ἰδρωμένος ποὺ
εἶσαι ἀπὸ τὸ δρόμο ! »

— Πῶς σοῦ ἐφάνηκε λοιπὸν τὸ χωριό ; Ποῦ εἶναι
καλύτερα ; Ἐκεῖ ἢ ἐδῶ ; Τὸν ἐρώτησε ὁ πατέρας του.

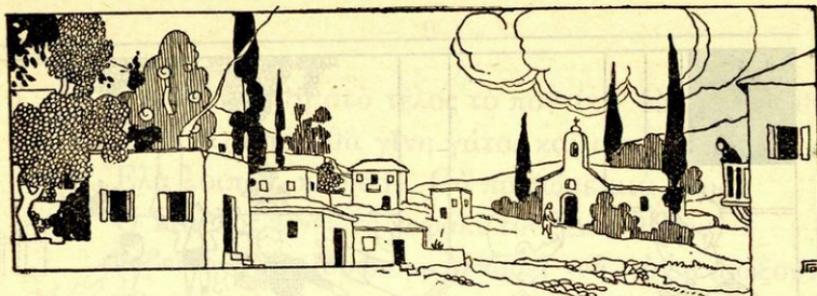
— Πουθενά δὲν εἶναι καλύτερα ἀπὸ τὸ σπίτι μας !
Ἐπάντησεν ὁ Τάκης.

Ποτὲ δὲν ἦτο τόσο εὐχαριστημένος. Θὰ ἤθελε νὰ
ξαναφιλήσῃ καὶ νὰ ἀγκαλιάσῃ, καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ, τοὺς
δικούς του.

Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ
φαίνεται πῶς τὸν καλωσορίζουν καὶ τοῦ χαμογελοῦν,
σὰν καλοὶ παλιοὶ του φίλοι.

« Ἀλήθεια, λέγει μὲ τὸ νοῦ του, πῶς ἐμπόρεσα νὰ
μείνω τόσες ἡμέρες μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι μου ! »

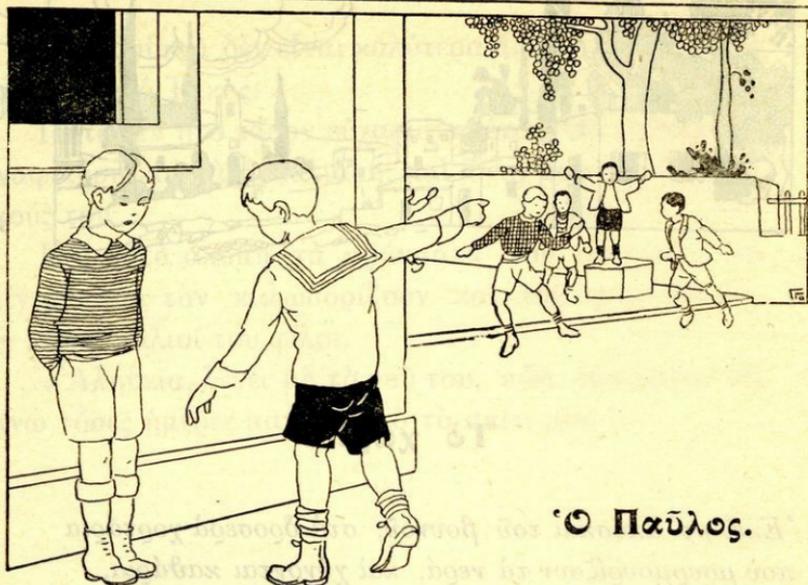

Τὸ χωριό.

Ἐκεῖ στ' ἀπόσκια τοῦ βουνοῦ, στὰ δροσερὰ χορτάρια
ποὺ μουρμουρίζουν τὰ νερά, καὶ χύνονται καθάρια,
ἐκεῖ στ' ἀπόσκια τοῦ βουνοῦ, ποὺ φλυραεῖ τὸ ἀγέρι,
καὶ χαιρετάει τὰ λούλουδα, καὶ παίζει μὲ τὴ φτέρη,
καὶ τὰ πουλάκια κελαδοῦν, στὰ δένδρα ταίρι - ταίρι,
ἀπλώνεται ὁμορφο χωριό, μὲ λεῦκες στολισμένο,
καὶ μέσ' τὸν ἥλιο λούζεται, λευκὸ κ' εὐτυχημένο.
Τὰ κάτασπρα σπιτάκια του, μικρὰ καὶ μετροημένα,
ὡσὰν φωλιές μικρῶν πουλιῶν, στὰ δένδρα εἶναι κρυμμένα.
Ἔχει κι ἀμπέλια νὰ χαρῆ, καὶ στάχνα νὰ θερίση,
ἔχει καὶ πρόσχαρη ἐκκλησιά, κοντὰ στὴν κρῦα βρύση,
κ' ἔρχεται κάθε Χριστιανός, ἐκεῖ νὰ προσκυνήση.
Φιλοῦν τὸ χέρι τοῦ παπᾶ, καὶ τὸν καλημερίζουν,
καὶ στὴ δουλειά των ὕστερα, μὲ προκοπὴ γυρίζουν.

Ι. Πολέμης

Ὁ Παῦλος.

Ὁ Παῦλος ἦλθεν ἐφέτος πρώτη φορά στο σχολεῖο. Δὲν παίζει μὲ τὰ ἄλλα παιδιά. Ἀκουμπισμένος στὴ μάνδρα τῆς αὐλῆς, μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο, κοιτάζει ἀδιάφορος καὶ κατσουφιασμένος τοὺς ἄλλους, ποὺ παίζουν. Φαίνεται, πῶς τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Ὁ Τάκης ποὺ τὸν γνωρίζει, γιατί κάθονται στὴν ἴδια γειτονιά, πηγαίνει κοντά του.

— Ἔλα, τοῦ λέγει, ἔλα μαζί μας, Παῦλο. Ἔλα νὰ παίξωμε τὴ γάτα καὶ τὰ ποντίκια.

Ὁ Πέτρος θὰ εἶναι ὁ γάτος, ἐμεῖς θὰ εἴμαστε τὰ ποντίκια. Αὐτὸς θὰ μᾶς κυνηγᾷ, ἐμεῖς θὰ τὸ στρίβωμε. Φρστ! ἀστραπὴ θὰ γινώμαστε, γιὰ νὰ μὴ πέσωμε στὰ νύχια τοῦ γάτου.

Ξέρεις ὅμως ἓνα πράγμα; Ὅταν πηδᾷμε ἐπάνω σὲ σκαμνί, ἢ στὴ σκάλα, ὁ γάτος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς πιάσῃ. Ἔτσι γίνεται τὸ παιγνίδι. Νὰ τὸ θυμᾷσαι.

Καὶ ἂν πιασθῆ στὸ τέλος τὸ ποντίκι, δὲν θὰ πάθῃ τίποτε. Μονάχα πὺ θὰ γίνῃ γάτος καὶ αὐτὸ μὲ τὴ σειρὰ του. Ἔλα λοιπόν, κινήσου. Θὰ παίξωμε μιὰ χαρά!

Ὁ Παῦλος κινεῖ τὸ κεφάλι του. Δὲν θέλει.

Φοβεῖται μὴν ἰδρῶση. Μπορεῖ νὰ τὸν σπρώξουν. Μπορεῖ νὰ πέση...

— Ἔλα τότε νὰ παίξωμε βῶλους. Πάμε ἐκεῖ στὴν ἄκρη, καὶ ἔτσι δὲν θὰ μᾶς πειραξῆ κανεῖς.

— Ὅχι, ἀπαντᾷ ὁ Παῦλος. Δὲν θέλω νὰ χάσω τοὺς βῶλους μου.

— Μά, καημένε, θὰ παίξωμε στὰ ψέματα.

— Δὲν μοῦ ἀρέσει νὰ παίζω στὰ ψέματα.

Ὁ Τάκης ἔχει καλὴ καρδιά. Τοῦ κακοφαίνεται νὰ βλέπῃ μοναχὸ καὶ παραπονεμένο τὸ γειτονόπουλό του.

— Θέλεις, τοῦ λέγει, νὰ πιασθοῦμε ἀπὸ τὰ χέρια καὶ νὰ τραγουδήσωμε τὸ γύρω-γύρω ὄλοι; Καὶ ἂν δὲν σοῦ ἀρέσῃ αὐτό, τραγουδάμε τὸ περνάει-περνάει ἢ μέλισσα... Θέλεις;

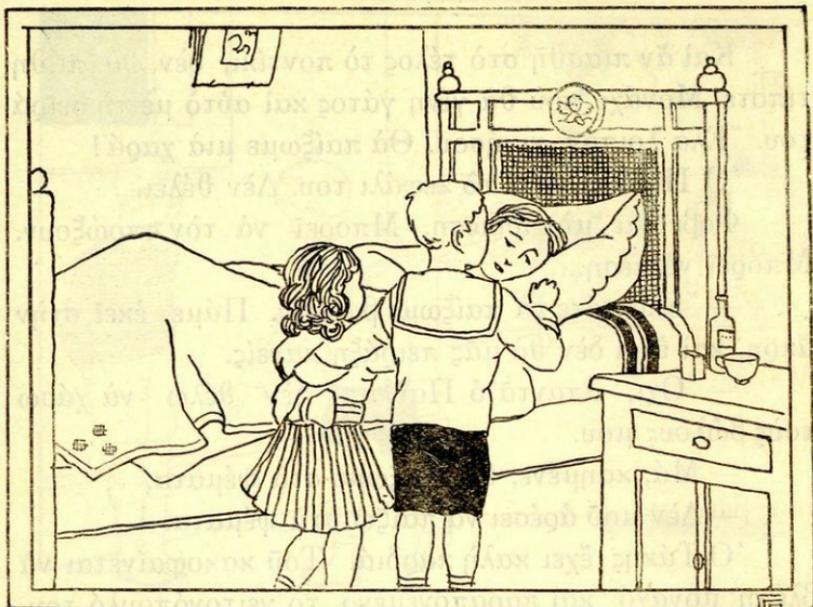
— Δὲν ξέρω νὰ τραγουδήσω. Μουρμουρίζει ὁ Παῦλος. Ἄφησέ με νὰ σᾶς βλέπω ἀπεδῶ. Τὸ ἴδιο εἶναι.

Ἐκείνη τὴ στιγμή περνᾷ ἀπὸ κοντὰ ὁ δάσκαλος. Ἄκουσε τὴν ὁμιλία των καὶ ἔσταμάτησε.

— Τί ἀκούω Παῦλο; Δὲν θέλεις νὰ παίξῃς; Καὶ ὅμως δὲν φαίνεσαι ἄρρωστος.

Πήγαινε μὲ τὸν Τάκη, καὶ μὴν κάθῃσαι στὴν ἄκρη, σὰν γέρο-παππούλης. Παίξε τώρα πὺ εἶναι διάλειμμα, ὅσο βαστᾷ ἡ καρδιά σου.

Καὶ ὁ Παῦλος παίρνει θάρρος, καὶ τρέχει καὶ αὐτὸς μαζί μὲ τοὺς ἄλλους.

Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα εἶναι πολὺ στενοχωρημένοι. Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη.

Ὁ γιατρὸς εἶπε, πῶς ἡ ἄρρωστη ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλην ἡσυχία καὶ ἀνάπαυση. Καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μένουν ἡσυχά-ἡσυχά. Πατοῦν ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦν τὴν καλὴν τῶν μητέρα.

Στὸ τραπέζι, τὸ βράδυ, κάθονται ὅλοι ὀλιγόλογοι, καὶ συλλογισμένοι. Ὁ πατέρας τρώγει γρήγορα-γρήγορα, καὶ πηγαίνει νὰ τῆς κάμη συντροφιά.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ἀνοίγουν ἓνα βιβλίο. Ἄλλ' οὔτε τὰ παραμῦθια, ποῦ ἔχει μέσα, τοὺς εὐχαριστοῦν, ὅπως ἄλλες φορές, οὔτε καὶ οἱ χρωματιστὲς εἰκόνες του.

‘Ο νοῦς των τρέχει ἄλλοῦ. Ἡ καρδιά των πονεῖ.
Ἡ μητέρα κινδυνεύει !

“Όταν ἔρχεται ἡ ὥρα γιὰ νὰ κοιμηθοῦν, γονατίζου-
ν ἐμπρὸς στὰ εἰκονίσματα, καὶ παρακαλοῦν τὸ Θεὸ
νὰ σώσῃ τὴν καλὴν των μητέρα.

Ἐκάλεσαν μιὰν ἡλικιωμένη γειτόνισσα, νὰ περι-
ποιηθῇ τὴν ἄρρωστη μητέρα, καὶ νὰ βοηθήσῃ καὶ στὶς
δουλειῆς τοῦ σπιτιοῦ.

Νὰ βουρτσίσῃ τὰ ροῦχα τῶν παιδιῶν, καὶ νὰ γυα-
λίση τὰ παπούτσια των. Νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ στὶς ποδιές
των μὴ λείπη κανένα κουμβί, ἢ μὴν εἶναι πουθενὰ
σχισμένες, νὰ τὶς διορθώσῃ. Γιατὶ στὸ σχολεῖο πρέπει νὰ
πηγαίνουν καθαρὰ καὶ περιποιημένα.

— Τυχεροὶ εἴμαστε, παιδιά μου, λέγει ἔπειτα ἀπὸ
δύο ἡμέρες ὁ πατέρας, πὺ εὐρήκαμε τὴν κυρὰ Φω-
τεινὴ. Εἶναι πολὺ νοικοκυρὰ καὶ φιλότιμη γυναίκα.
Ἐργάζεται μὲ τὴν καρδιά της. Καὶ σᾶς φροντίζει σὰ
μητέρα. Ἔτσι δὲν εἶναι ;

— Ναί ! Ἄπαντᾶ σιγανὰ ἡ Μυρτούλα.

Ἄ Τάκης δὲν λέγει τίποτε.

Ἡ κυρὰ Φωτεινὴ εἶναι σοβαρὴ καὶ μετρημένη στὰ
λόγια της. “Όταν ἐργάζεται στὸ μαγειρεῖο, δὲν θέλει παι-
διὰ γύρω της. Γι’ αὐτὸ ὁ Τάκης φαντάζεται, πῶς δὲν
εἶναι καλὴ.

— Μόνο μαγεῖρευμα, καὶ δουλειῆς τοῦ σπιτιοῦ, μᾶς
κάμνει ἡ μαμὰ ἐδῶ μέσα ; Λέγει μὲ τὸ νοῦ του. “Α! “Όχι,
ἔχι! Δὲν εἶναι ἡ κυρὰ Φωτεινὴ τὸ ἴδιο μὲ τὴ μαμὰ.
Μπά, ποτέ! Ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τέτοιο πράγμα
στὸν κόσμον !

Ἡ μητέρα τώρα πηγαίνει στὸ καλύτερο. Σὲ ὀλίγες
ἡμέρες θὰ εἶναι τελειῶς καλά.

“Ολοι εἶναι πολὺ εὐχαριστημένοι, καὶ δοξάζουν τὸ Θεό, πού τῆς ἐχάρισε τὴν ὑγεία της.

Τὸ σπίτι ξαναπαίρνει τὴ χαροπή του ὄψη, καὶ γεμίζει πάλι σὰν πρῶτα, ἀπὸ ζωηρὲς φωνὲς καὶ παιδιὰτικα γέλια. Αὐτὴ ἡ ἀρρώστια της ἔκαμε τὸν Τάκη καὶ τὴ Μυρτούλα, νὰ νοιώσουν πόσον τὴν ἀγαποῦν.

“Ὅταν ἡ μητέρα ἐσηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἤθελε νὰ ἀρχίσῃ νὰ κάμνῃ τὶς δουλειές της μόνη της.

Εὐχαρίστησε τὴν κυρὰ Φωτεινὴ, τὴν ἐπλήρωσε, καὶ τῆς εἶπε, πῶς δὲν τὴν χρειάζεται πιά.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ὅμως ἔβλεπαν, πῶς ἡ μητέρα των ἦτο ἀκόμη πολὺ ἀδύνατη. Θὰ κουρασθῆ νὰ τὴν ἀφήσωμε τόσο γρήγορα, νὰ κάμνῃ ὅλες τὶς δουλειές, ἐσκέφθησαν. Πρέπει νὰ τὴν βοηθήσωμε ὅσο μποροῦμε, γιὰ νὰ μὴν κουράζεται πολὺ.

Ἐσυμφώνησαν λοιπὸν νὰ σηκωθοῦν τὸ ἄλλο πρῶτ ἐνωρίς, καὶ νὰ τὴν βοηθήσουν σὲ ὅ,τι ἠμποροῦσαν. Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέρα, μόλις ἐξημέρωσε, πρῶτος ξυπνᾷ ὁ Τάκης, σὰν μεγαλύτερος πού ἦτο. Ντύνεται βιαστικά, καὶ προσέχει μὴν ἀκουσθῆ, καὶ ξυπνήσῃ κανένα. Καὶ ποντικάκι νὰ ἦτο, θὰ ἀκούετο περισσότερο.

Μπαίνει στὸ μαγειρεῖο, καθαρίζει τὰ παπούτσια τῆς Μυρτούλας καὶ τὰ δικά του. Βάζει στὴ φουφου ξερὰ κλαδάκια, πιάνει μὲ τὴν τσιμπίδα κάρβουνα, καὶ τὰ βάζει ἐπάνω. Ὑστερα ἀνάβει ἓνα σπύρτο, καὶ δίνει φωτιά στὸ προσάναμμα.

Ἡ φωτιά ἔπιασε. Σὲ λιγάκι τὰ κάρβουνα ἀνάβουν. Τὶ ὥραϊα πού τὰ ἐκατάφερε! Πόσον εὐχαριστημένος εἶναι!

Σὲ λίγο φθάνει καὶ ἡ Μυρτούλα. Βλέπει τὰ ἔργα τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ θαυμάζει. Δὲν τὸ ἐπερίμενε νὰ εἶναι τόσο προκομμένος.

Παίρνει τότε καὶ αὐτὴ μιὰ ποδιὰ τοῦ μαγειρείου,

καὶ τὴν περνᾶ κάτω ἀπὸ τὶς μασχάλες της. Τὴν δένει ὀπίσω στὴν πλάτη, ὅσο μπορεῖ ψηλότερα, τὴν γυρίζει δύο-τρεῖς δίπλες ἀκόμη, γιὰ νὰ μὴ μερδευθῇ στὰ πόδια της καὶ πέση, καὶ ἀρχίζει τὴ δουλειά.

Πρῶτα-πρῶτα βράζει τὸ γάλα καὶ ζεσταίνει τὸν καφέ, πού εἶχεν ἐτοιμασθῆ ἀπὸ τὸ βράδῳ. Ὑστερα βάζει τὰ φλιτζάνια, τὰ κουταλάκια, τὸ ψωμί, τὴ ζάχαρη, καὶ τελευταῖο τὸ γάλα καὶ τὸν καφέ ἐπάνω στὸ τραπέζι.

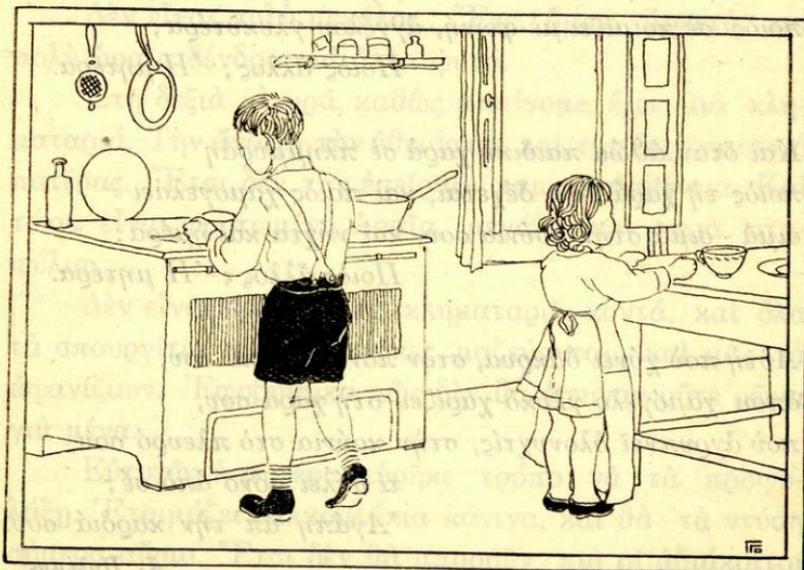
— Καὶ τώρα ἄς φωνάξωμε τὴ μαμά, λέγουν.

Ἡ θύρα ἀνοίγει διάπλατη.

— Μαμά, τὸ γάλα σου εἶναι ἔτοιμο!

Ἡ μητέρα προχωρεῖ στὸ μαγειρεῖο. Βλέποντας τὶς ἐτοιμασίες τῶν παιδιῶν της, ἀπλώνει τὰ χέρια της, τὰ ἀγκαλιάζει καὶ τὰ φιλεῖ. Τὰ μάτια της δακρῶζουν. Δοκιμάζει τὸν καφέ, πού τῆς ἐτοίμασαν τὰ παιδιά της καὶ λέγει:

— Ποτὲ στὴ ζωὴ μου δὲν ἔπια νοστιμώτερον καφέ, καὶ πιὸ γλυκὸ γάλα!!

Ἡ μητέρα.

Ὅταν ἡ πρώτη σου φωνή, τὸ στόμα σου ἀνοίξη,
τὸ βρεφικὸ τὸ κλάμα σου, ποιὸς ἔρχεται νὰ πνίξη
μὲ πρῶτο - πρῶτο φίλημα, μὲ πρώτη καλημέρα ;

Ποιὸς ἄλλος ; Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ὁ ὕπνος μυστικά, τὰ μάτια σου σφαλίσῃ,
καὶ σὲ ἀθῶα ὄνειρα, ὁ νοῦς σου φτερουγίσῃ,
ποιὸς ἀγρυπνεῖ δλόχαρος, κοντά σου ὅλη μέρα !

Ποιὸς ἄλλος ; Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ἄρρωστη, χλωμή, ἢ κεφαλὴ σου γέρονῃ,
Ποιὸς βάλαμο στὸν πόνο σου, μὲ τὰ φιλιὰ σοῦ φέρνει ;
ποιὸς σὲ κοιμίζει μὲ φωνή, ἀγγέλου γλυκύτερα ;

Ποιὸς ἄλλος ; Ἡ μητέρα.

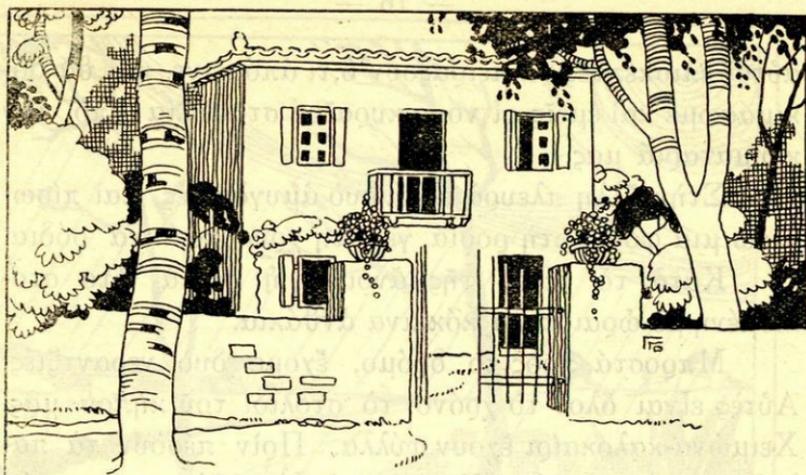
Καὶ ὅταν ἀθῶα παιδικὴ χαρὰ σὲ πλημμυρῶνῃ
ποιὸς τὴ χαρὰ σου δέχεται, καὶ ποιὸς χαμογελάει
σιμὰ - σιμὰ στὴν κούνια σου, καὶ νύχτα καὶ ἡμέρα ;

Ποιὸς ἄλλος ; Ἡ μητέρα.

Αὐτὴ πὸν χύνει δάκρυα, στὸν πόνο τὸ δικό σου,
ὅπου χαμόγελο γλυκὸ χαρίζει στὴ χαρὰ σου,
πὸν ἀγρυπνεῖ ὄλονυχτὶς, στὴν κούνια στὸ πλευρό σου,
τί θέλει μόνο ἀπὸ σέ ;

Ἄγάπη ἀπ' τὴν καρδιά σου.

Ι. Πολέμης

Ο κήπος.

Τί ὁμορφος πού εἶναι ὁ κήπος μας τώρα τὸ φθινόπωρο !

Δὲν εἶναι πολὺ μεγάλος. Ἔχει ὅμως ἀρκετὰ καὶ πολὺ ὠραῖα δένδρα καὶ ἄλλα φυτὰ.

Στὴ δεξιὰ πλευρά, καθὼς μπαίνομε, ἔχει μιὰ κληματαριά. Τὴν ἀνοιξὴ τὴν ἐθειάφισε καὶ τὴν ἐρράντισεν ὁ πατέρας. Ἔτσι δὲν τὴν ἐπέιραξε καμμιά ἀσθένεια. Καὶ τώρα εἶναι φορτωμένη ὠραῖα, μεγάλα, καὶ γερὰ σταφύλια.

Δὲν εἶναι ὅμως ἄλλες κληματαριὲς κοντά, καὶ ὅλα τὰ σπουργίτια καὶ οἱ σφήκες μαζεύονται, καὶ μᾶς τὰ ἀφανίζουν. Ἐφοβήθηκα πῶς δὲν θὰ ἄφηναν οὔτε ρῶγα γιὰ μένα.

Εὐτυχῶς ἡ μητέρα εὗρηκε τρόπο νὰ τὰ προφυλάξῃ. Ἐτοιμάζει σακκουλάκια πάνινα, καὶ θὰ τὰ ντύσῃ σήμερα-αὔριο. Ἔτσι δὲν θὰ μποροῦν πιά οἱ ἀδιάκριτοι

αὐτοὶ ἐπισκέπτες νὰ πειράξουν ὅ,τι ἀπόμεινε, καὶ θὰ δοκιμάσωμε καὶ ἔμεῖς οἱ νοικοκυραῖοι σταφύλια ἀπὸ τὴν κληματαριά μας.

Στὴν ἄλλη πλευρὰ εἶναι δυὸ ἀμυγδαλιές, καὶ πίσω-πίσω μιὰ φουντωτὴ ροδιά, γεμάτη χρυσοκόκκινα ρόδια.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνοιξης, ἡ ροδιά ἦτο στολισμένη μὲ ὠραιότατα κόκκινα ἀνθάκια.

Μπροστά, πρὸς τὸ δρόμο, ἔχομε δυὸ νεραντζιές. Αὐτὲς εἶναι ὄλον τὸ χρόνον τὸ στολίδι τοῦ κήπου μας. Χειμῶνα-καλοκαίρι ἔχουν φύλλα. Πρὶν πέσουν τὰ παλιά, φυτρώνουν νέα. Ἔτσι, ποτὲ δὲν μένουν γυμνές, ὅπως ἄλλα δένδρα. Ὅλος ὁ τόπος γύρω εὐωδιάζει, τὸν καιρὸ πού εἶναι ἀνθισμένες.

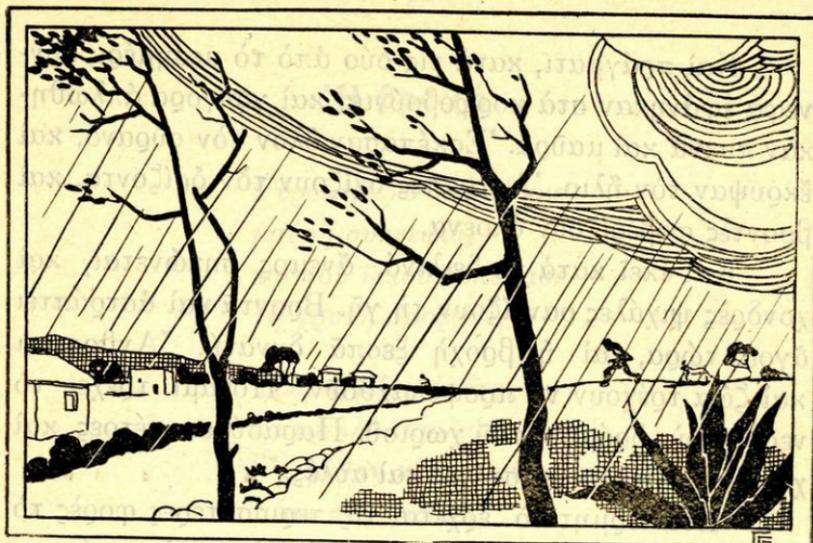
Ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα μας οἱ ἀμυγδαλιές ἀνθίζουν πρῶτες-πρῶτες, καὶ μάλιστα πρὶν ἔλθῃ ἡ ἀνοιξη. Τὸ Φεβρουάριον, καὶ κάποτε καὶ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον.

Ἐπάνω σὲ σανίδια, κρεμασμένα στὸν τοῖχο τῆς μάνδρας, ἔχομεν ἓνα σωρὸ γλάστρες μὲ λουλούδια. Αὐτὰ τὰ περιποιεῖται ἡ Βάσω, ἡ ἀδελφή μου. Τὰ ποτίζει τακτικά, καὶ τοὺς βάζει καστανόχωμα δυὸ φορὲς τὸ χρόνο, τὸ φθινόπωρον καὶ τὴν ἀνοιξη.

Ἐφέτος ἐφύτευσα καὶ ἐγὼ τὴν περασμένη ἐβδομάδα, κοντὰ στὶς ἀμυγδαλιές, τρία ἀμύγδαλα, τρία κουκούτσια ἀπὸ ροδάκινα, καὶ ἄλλα τρία ἀπὸ βερούκοκκα.

Τὰ εἶχα φυλάξει ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ καλοκαίρι. Καὶ τώρα πού δὲν βρέχει, παίρνω τὸ ποτιστήρι κάθε βράδου καὶ τὰ ποτίζω.

Ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ κυρ-Πέτρος, ὁ γείτονάς μας, νὰ κάμνω. Εἶναι περιβολάρης, καὶ πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Αὐτὸς μὲ μεγάλη προθυμία μᾶς λέγει πάντοτε, πῶς πρέπει νὰ περιποιώμαστε τὸ κάθε εἶδος, ἀπὸ τὰ φυτὰ πού καλλιεργοῦμε.

Πρωτοβρόχι.

Με τί αγωνία περιμένουν οί γεωργοί τή βροχή, τώρα τὸ φθινόπωρο! Ὁ κύρ-Ἀλέξης, ὁ καλύτερος ζευγολάτης τοῦ χωριοῦ, πολλές φορές τὴν ἡμέρα, ρίχνει τὴ ματιὰ του στὰ γύρω βουνά. Κοιτάζει, μήπως φανῆ σέ καμμιά κορυφή σύννεφο, πού νὰ προημνᾷ βροχή!

— Κοντεύει νὰ περάσῃ ὁ Ὀκτώβρης λέγει τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στὴ γυναίκα του, καὶ ἀκόμη καθόμαστε μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα.

— Ἐστέρευσαν τὰ πηγάδια μας, τοῦ ἀπαντᾷ ἡ κυρὰ-Ἀλέξαινα. Τὸ νερό των ἐθόλωσε. Ὁ κῆπος μας ἐξεράθηκε. Μὰ σήμερα θαρρῶ ὁ Ἅγιος Δημήτριος θὰ κάμῃ τὸ θαῦμα του. Τὰ κοκόρια δὲν ἔπαυσαν νὰ λαλοῦν ἀπὸ τὸ πρωί.

Και πράγματι, κατὰ τὶς δύο ἀπὸ τὸ μεσημέρι, σύννεφα ἐφάνηκαν στὰ κορφοβούνια, καὶ γρήγορα ἀπλώθηκαν πυκνὰ καὶ μαῦρα. Ἐσκέπασαν ὅλον τὸν οὐρανὸ, καὶ ἔκρουσαν τὸν ἥλιο. Ἀστραπὲς σχίζουσι τὸν ὀρίζοντα, καὶ βροντὲς φοβερίζουσι ὀλοένα.

Καὶ ἐκεῖ κατὰ τὸ δειλινὸ, ἄνεμος σηκώνεται, καὶ χονδρὲς ψυχάλες ραντίζουν τὴ γῆ. Βροντᾷ καὶ ἀστράπτει ἄγρια τώρα, καὶ ἡ βροχὴ ξεσπᾷ δυνατῆ. Ἄνθρωποι καὶ ζῶα τρέχουσι νὰ προφυλαχθοῦν. Ποτάμι τρέχει τὸ νερὸ στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ. Παρασύρει πέτρες καὶ χόματα. Καθαρίζει στέγες καὶ αὐλές.

Ἔτσι ὀρητικὸ ἔρχεται τὶς περισσότερες φορὲς τὸ πρωτοβρόχι. Ἄλλὰ δὲν βαστᾷ πολὺ. Ὁ καιρὸς γρήγορα πάλι καλωσυνεύει.

Καὶ σήμερα οὔτε δυὸ ὥρες δὲν ἐκράτησε. Τὰ σύννεφα ἐσκορπίσθησαν. Ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάλιν στὸν οὐρανὸ.

Ἐκεῖνο ὅμως, ποῦ μὲ λαχτᾶρα ἐπερίμεναν οἱ γεωργοί, ἔγινε. Ἡ διψασμένη γῆ ἐποτίσθηκε. Ἐρρούφηξεν ἀχόρταγα τὴν εὐεργετικὴ βροχὴ, καὶ εἶναι ἔτοιμη γιὰ καλλιέργεια.

Οἱ ζευγολάτες δὲν χάνουσι καιρὸ. Βγάζουσι ἀπὸ τὶς ἀποθήκες τὰ ἄροτρα των, καὶ τὰ ἐτοιμάζουσι γιὰ τὸ ὄργωμα.

Ἡ βροχή.

Γύρω - γύρω ἀπλώθηκε
μαύρη συννεφιά,
καὶ τοῦ ἡλίου ἐσκέπασε
τὴ χρυσῆ ὁμορφιά.

Τρομαγμένα ἐπέταξαν
τὰ τρελλὰ πουλιά,
κ' ἔφυγαν κ' ἐκρούφθηκαν
μέσα στὴ φωλιά.

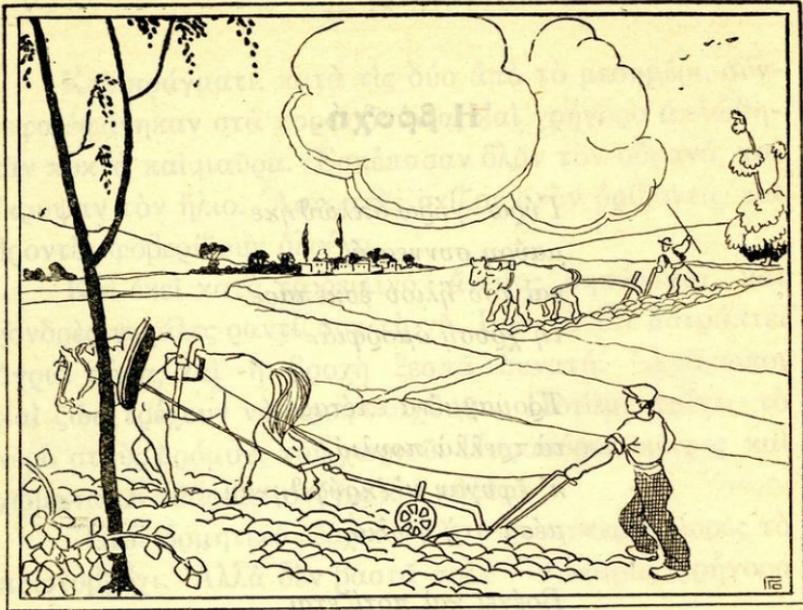
Βρέχει καὶ ποτίζεται
τὸ ξερὸ τὸ χῶμα,
καὶ ἀπὸ χλόη πράσινη
ἐτοιμάζει στρωῖμα.

Τ' ἀεράκι ἐφύσησε
μ' ὄση δύναμη ἔχει,
καὶ ἄστραψε καὶ ἐβρόντησε
καὶ ἄρχισε νὰ βρέχει.

Βγαίνουν τᾶνθη ὀλόδροσα
μ' ὁμορφιά καὶ χάρη,
καὶ φυτρώνει ἄφθονο
καὶ παχὺ τὸ σιᾶρι.

Καὶ μ' ἐκεῖνο τρέφονται
πλούσιοι καὶ πτωχοί,
κ' εὐλογοῦν χαρούμενοι
τὴν καλὴ βροχή.

1. Πολέμης

Ὅργωμα.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, πρὶν ἀκόμη ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, ὁ κυρ-᾽Αλέξης βγάζει τὰ καματερὰ ἀπὸ τὸ στάβλο στὴν αὐλή, φορτώνει τὸ ἄροτρο μὲ τὸ ὄνι, καὶ τὸ ζυγὸ μὲ τὶς ζέβλες, στὸ γαϊδουράκι του, καὶ ξεκινᾷ γιὰ τὸ χωράφι του, ὅπου φθάνει, μόλις ὁ ἥλιος ἐφάνηκε.

Στὸ διπλανὸ χωράφι ὁ γείτονάς του ὄργωνε κιόλας.

— Καλημέρα! Καλὸ-χειρικό! Εὐχονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Γρήγορα ὁ κυρ-᾽Αλέξης ζεύει τὰ βώδια στὸ ζυγὸ, κάμνει τὸ σταυρὸ του, φουχτώνει γερὰ τὸ χερολάβι τοῦ ἄροτρου μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, παίρνει καὶ στὸ δεξιὸ τὴ βουκέντρα, καὶ ἀρχίζει τὸ ὄργωμα.

— Χάϊ-χάϊ, Κοκκίνη μου! Γειά σου Τρουγώνη! φωνάζει, και κάπου-κάπου σιγοτραγουδά, παρακινώντας τὸ ζευγάρι του. Ἡμερα και ὑπομονετικά τὰ καλὰ ζῶα, μὲ βῆμα ἀργὸ και τὸ κεφάλι λίγο σκυμμένο, τραβοῦν ἴσια και δυνατὰ τὸ ἄροτρο. Τὸ ὑνὶ χώνεται βαθιὰ στὴ γῆ, και ἀναποδογυρίζει τὰ μαλακωμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ χῶματα.

Ἐπλησίαζε νὰ κτυπήσῃ μεσημέρι, και ὁ κυρ-Ἀλέξης δὲν εἶχε κάμει οὔτε τὸ μισὸ χωράφι, ἐνῶ ὁ γείτονας του εἶχε τελειώσει ὅλο τὸ δικό του, και ἅς εἶναι σχεδὸν ὅσο και τοῦ κυρ-Ἀλέξη. Ὁ γείτονας ὁμως ἔχει σιδερένιο ἄροτρο, και μὲ ἓνα μόνον ἄλογο, ὀργώνει δυὸ φορὲς περισσότερον τόπο, ἀπὸ ὅσον ὁ καλύτερος γεωργὸς μὲ δυὸ βῶδια, πὺ τραβοῦν ἄροτρο ξύλινο.

Σὰν ἐκτύπησε μεσημέρι ἢ καμπάνα τοῦ χωριοῦ, ὁ κυρ-Ἀλέξης σταματᾷ τὴ δουλειά, γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ λιγάκι και αὐτὸς και τὰ καματερά. Ἐπειτα περιμένει νὰ ξανασάνουν καλὰ τὰ βῶδια. Και κατόπιν τοὺς δίνει νὰ φάγουν σανὸ και καρπὸ, και κάθεται στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ νὰ φάγῃ και αὐτός.

Τὴν ἴδια ὥρα φαίνεται στὸ ὕψωμα, πὺ κρῦβει τὸ χωριό, ὁ Θανάσης, τὸ παιδί του.

Εἶναι Τετάρτη. Δὲν ἔχει τὸ ἀπόγευμα σχολεῖο, και ἤλθε νὰ ἰδῆ, πῶς γίνεται τὸ ὄργωμα, και νὰ προσέχῃ και τίς δυὸ γίδες των, πὺ εἶχε δεμένες ἐκεῖ κοντὰ, μέσα στὸ λόγγο, ὁ πατέρας του. Μόλις ἔφθασε κοντὰ στὸν πατέρα του, και εἶδεν ὀργωμένο ὅλο τὸ χωράφι τοῦ γείτονα, λέγει :

— Καλὰ μᾶς εἶπεν ὁ δάσκαλος, πατέρα. Τὸ νέο ἄροτρο εἶναι πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ παλιό.

— Ναί, παιδί μου, πολὺ σωστά. Τὸ εἶδα και ἐγὼ σήμερα ὀλοφάνερα. Θὰ κάμω τὰ ἀδύνατα - δυνατὰ, νὰ

τὸ ἀποκτήσω καὶ ἐγώ. "Ἄς τελειώσω τώρα τὸ χωράφι
μὲ τὰ καλά μου καματερά.

Καὶ ἀμέσως σηκώνεται, τὰ ποτίζει, τώρα πὺν ξεΐ-
δρωσαν, καὶ ἀποτελειώνει τὸ ὄργωμα, ὀλίγο πρὶν νὰ
βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος.

Ὁ Θανάσης μέσα σ' αὐτὲς τὶς ὥρες, ἐκεῖ πὺν ἐπρό-
σεχε τὸ γαϊδουράκι καὶ τὶς γίδες, ἐθυμήθηκε πῶς ἡ
μητέρα του δὲν εἶχε προσανάμματα γιὰ τὴ φωτιά. "Ε-
τρεξε σὶ τὸ γειτονικὸ δασάκι, ἐμάζευσε ξηρὰ ξυλαράκια
καὶ φρύγανα, τὰ ἔκαμε ἓνα δεματάκι καὶ τὰ ἐπῆγε τὸ
βράδυ στὴ μητέρα του. Ἡ μητέρα εὐχαριστήθηκε πολὺ,
καὶ τοῦ εἶπε:

— "Ἐχε τὴν εὐχή μου, παιδάκι μου!

”Οργωμα.

Ζευγαρωμένα, ταιριαστά,
τὰ βώδια στὸ ζυγὸ,
μέσ’ στὰ βαθιὰ τὰ μάτια των
τὴ συλλογὴ των κρῦβουν,
καὶ στὸ χωράφι τ’ ἄσπαρτο
σέρονουν μὲ βῆμ’ ἀργό,
σέρονουν τ’ ἀλέτρι ὀπίσω των
καὶ κάπου-κάπου σκῦβουν.

Τὸ ὄνι χαράζει ἀκούραστα
τ’ ἀλλάκι τὸ βαθὺ
ξεσκίζοντας, τινάζοντας
τὴν πέτρα, τὸ κοτρώνι,
κι ὁ Ζευγολάτης ἄφωνος
τ’ ἀλέτρι ἀκολουθεῖ,
καὶ μὲ βουκέντρα σουβλερῆ
τὰ βώδια του κεντρώνει.

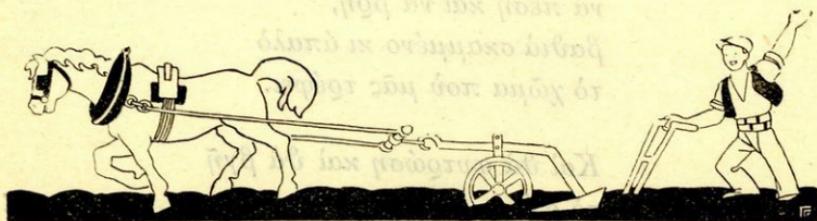
Κι ὀργώνει - ὀργώνει ὀλημερίς
τ’ ἀλέτρι τὸ βαρὺ,
καὶ πάει ἔμπρός, καὶ πάει ἔμπρός
καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γὰ νᾶρθη ὁ σπόρος ὕστερα
νὰ πέση καὶ νὰ βρῆ,
βαθιὰ σκαμμένο κι ἀπαλὸ
τὸ χῶμα ποὺ μᾶς τρέφει.

Καὶ θὰ φντροῶση καὶ θὰ βγῆ
τὸ φῦτρο τὸ χλωρό,

καὶ πράσινο τὸ στάχυ του
τὸν ἥλιο θ' ἀντικρούση,
καὶ θὰ μεστώσει, θὰ ψηθῇ
μὲ τὸν καλὸν καιρὸ,
καὶ θὲ νὰ πάη στὸ μυλωνά
κι ἀλέτρι θὰ γυρίση.

Εὐλογημένο τρεῖς φορές
τ' ἀλέτρι τὸ βαρὺ,
εὐλογημένα τρεῖς φορές
τὰ βώδια, ὁ ζευγολάτης,
κι εὐλογημένη τρεῖς φορές
ἡ γῆ πὸν καρπερή,
μὲ δίχως βαρυνγόμενη
μᾶς δίνει τὰ καλά της.

I. Πολέμης

Ἡ παρακοή.

— Πρόσεχε! Εἶπεν ἡ μητέρα στὸν Πέτρο. Μὴν κάμης βῆμα, τώρα πού θὰ φύγω, μακριὰ ἀπὸ τὴ Μαρία. Τ' ἀκοῦς; Θὰ γυρίσω γρήγορα. Δὲν θ' ἀργήσω.

Ἡ μητέρα φεύγει, καὶ ὁ Πέτρος κάθεται κοντὰ στὴν ἀδελφή του καὶ κόβει χαρτόνια. Πρὶν περάσουν ὅμως δέκα λεπτά, σηκώνεται σιγὰ-σιγὰ, καὶ μὲ τρόπο, βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Ἡ Μαρία, ἐκεῖ πού ἐκεντοῦσε, ὅταν κάποτε ἐσήκωσε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ ἐργόχειρό της, καὶ εἶδε πῶς ἦτο μόνη, σηκώνεται καὶ τρέχει νὰ ἰδῆ, τί ἔγινε ὁ ἀδελφός της. Κατεβαίνει στὸ περιβόλι. Δὲν εἶναι κανεὶς. Ἀνοίγει τὴ θύρα, καὶ κοιτάζει ἔξω στὸ δρόμο. Κανεὶς δὲν φαί-

νεται καὶ ἐκεῖ. Καμμιά φωνὴ δὲν ἀκούεται. Ἀνήσυχη ἀνεβαίνει πάλιν στὸ σπίτι. Τρέχει στὴν τραπεζαρία . . . Δὲν τὸν βρίσκει οὔτ' ἐκεῖ.

— "Ἄς ἰδῶ καὶ στὸ μαγειρεῖο, λέγει. Καὶ καθὼς μπαίνει στὸ μαγειρεῖο, τὸν βλέπει μὲ τὸ καμινέτο στὰ χέρια.

— "ὦ! Πέτρο! φωνάζει τρομαγμένη. Τί κάμνεις αὐτοῦ; Δὲν σοῦ εἶπεν ἡ μαμά, νὰ μὴν πιάνης ποτὲ τὸ καμινέτο στὰ χέρια σου;

— Θέλω νὰ κάμω κόλλα, τῆς λέγει, νὰ κολλήσω τὸν ἀετό μου. Μὰ αὐτὸ τὸ παλιοκαμινέτο δὲν ἀνάβει καλά.

Καὶ ἐκεῖ ποῦ ἔλεγεν αὐτά, κινεῖ μὲ δύναμη τὸ ἀναμμένο καμινέτο. Δυνατὸς κρότος ἀκούεται ἔξαφνα, καὶ τὸ καμινέτο, ὅλο φλόγες, πετιέται ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πέτρου. Τὰ ροῦχα του ἀρπάζουν φωτιά, καὶ φωνάζοντας ἄγρια τρέχει νὰ πεταχθῆ ἔξω.

Μὰ γιὰ καλὴ του τύχη, προφθάνει ἡ Μαρία καὶ τὸν κρατεῖ μὲ τὸ ἓνα χέρι, καὶ μὲ τὸ ἄλλο τραβᾷ βρεγμένες πετσέτες, ποῦ ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ ἀπλωμένες σὲ ἓνα σχοινί. Τὸν τυλίγει μὲ αὐτὲς καὶ σβήνουν οἱ φλόγες.

Ὁ Πέτρος κλαίει δυνατά, καὶ στριφογυρίζει ἀπὸ τοὺς πόνους.

— Μαννούλα μου! μαννούλα μου! Φωνάζει καὶ κυλιέται στὸ πάτωμα.

Ἡ Μαρία χύνει νερὸ ἐπάνω σὲ μιὰ λινάτσα, στρωμένη καταγῆς. Εἶχε πιᾶσει καὶ αὐτὴ φωτιά, καὶ τὴν ποδοπατεῖ νὰ τὴν σβῆση καλά. Ἐπειτα παίρνει στὴν ἀγκαλιά της τὸν ἀδελφό της, καὶ τοῦ βρέχει τὸ πρόσωπο μὲ κρύο νερό. Τὸ πρόσωπο καὶ τὸ χέρι τοῦ Πέτρου καίουν, καὶ πονεῖ φοβερά.

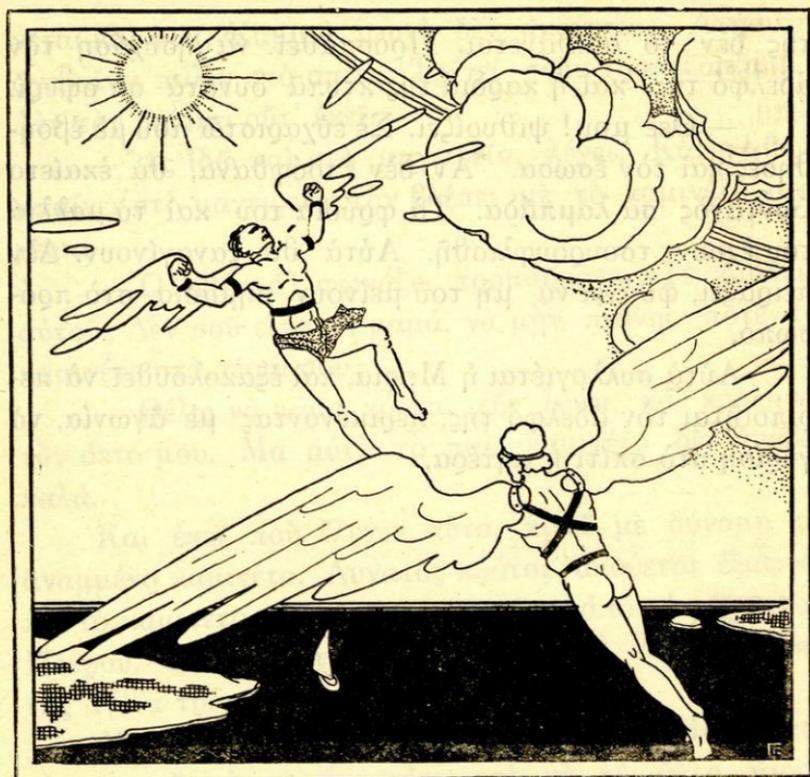
Καὶ ἡ Μαρία ἔκαυσε τὸ χέρι της, ἀλλὰ στὴν ταραχὴ

της δὲν τὸ αἰσθάνεται. Προσπαθεῖ νὰ ἡσυχάσῃ τὸν ἀδελφὸ της, καὶ ἡ καρδιά της κτυπᾷ δυνατὰ σὰ σφυρί.

— Θεέ μου! ψιθυρίζει. Σὲ εὐχαριστῶ πὺ μὲ ἐβοήθησες καὶ τὸν ἔσωσα. Ἐὰν δὲν ἐπρόφθανα, θὰ ἐκαίετο ζωντανὸς σὰ λαμπάδα. Τὰ φρύδια του καὶ τὰ μαλλιά του ἔχουν τσουρουφλισθῆ. Αὐτὰ θὰ ξαναγίνουν. Δὲν πειράζει, φθάνει νὰ μὴ τοῦ μείνουν σημάδια στὸ πρόσωπο.

Αὐτὰ συλλογιέται ἡ Μαρία, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ περιποιητῆ τὸν ἀδελφὸ της, περιμένοντας μὲ ἀγωνία, νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι ἢ μητέρα.

Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος.

Ἐνας σπουργίτης ἦλθε στὴν αὐλή. Ἐπέταξε κοντὰ στὸν Τάκη καὶ ἐστάθηκε. Ραμφίζει τὰ σκύβαλα, πὺ ἀφησαν οἱ κότες.

Δὲν βιάζεται καθόλου, οὔτε φοβεῖται τὸν Τάκη. Στέκεται καὶ τὸν κοιτάζει.

Πηδᾶ, πότε δεξιὰ, πότε ἀριστερά, πότε ἐμπρός, πότε ὀπίσω, καὶ ὅλο του τὸ κορμάκι σειέται.

Ὁ Τάκης μένει ἀσάλευτος. Θὰ τὸν πιάσω, δὲν

μπορεῖ. Λέγει μέσα του. Κρατεῖ τὴν ἀναπνοή του. Ὁ σπουργίτης, αὐτὴν τὴ στιγμὴ, εἶναι μὲν δυὸ βήματα πρὸ πέρα ἀπ' αὐτόν.

Ὁ Τάκης ἀπλώνει ξαφνικὰ τὸ χέρι του...

Μὰ ξεφεύγει τίποτε, ἀπὸ τὰ μικρὰ πονηρὰ ματάκια τοῦ σπουργίτη; Φροστ! Νά τοσ, ἄνοιξε τὰ περῶνια του, καὶ ἐπέταξε. Κοιτάζει τὸν Τάκη μὲ πονηρία.

—Μὰ δὲν πιστεύω νὰ σοῦ περάσῃ αὐτὴ τὴ φορὰ. Λέγει ὁ Τάκης, καὶ πλησιάζει μὲ τὸ χέρι ἀπλωμένο. Μὰ ὁ σπουργίτης, φροστ! τοῦ ἐπέρασε καὶ τοῦ ἐπαρῆκε καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ. Πάει! Ποῦ νὰ τὸν φθάσῃ!

Ἐπέταξε ψηλὰ στὸ κλωνάρι ἑνὸς δένδρου.

Παραπέρα ὁ παπποῦς, πού βλέπει αὐτὴν τὴ σκηνή, λέγει :

—"Αφησέ το νὰ χαίρεται τὴν ἐλευθερία του ! Εἶναι κρῖμα νὰ τὸ σκλαβώσῃς.

—Μὰ δὲν θέλω νὰ τὸ σκλαβώσω. Ἔτσι μόνον ἤθελα νὰ τὸ κρατήσω λίγο, πολὺ λίγο, στὰ χέρια μου. Νὰ τὸ θωπεύσω καὶ ὕστερα νὰ τὸ ἀφήσω.

—Νὰ ἤξερες, παπποῦ, πόσον ἤθελα νὰ πετάξω καὶ ἐγώ, σὰν αὐτό ! Νὰ πάγω ἐκεῖ ψηλὰ στὴν κορυφὴ τοῦ μεγάλου δένδρου ! Νὰ μὲ κινῆ ὁ ἀέρας ! Νὰ πετῶ ψηλὰ, πρὸ ψηλὰ ἀπὸ τὰ βουνά ! Νὰ βλέπω τίς κορυφές των ! Νὰ βλέπω γῶρες, λιβάδια, κάμπους, ποτάμια, μεγάλες πολιτεῖες !

—Ὅλα τὰ παιδιά, ἀπαντᾷ ὁ παπποῦς, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ἐγένετο ὁ κόσμος, τὸ ἔχουν κάμει αὐτὸ τὸ ὄνειρο. Ἄλλὰ ἤλθεν ὁ καιρὸς, πού τὸ ὄνειρο ἐγένετο ἀλήθεια. Κάμε ὑπομονή, καὶ γρήγορα θὰ πετάξῃς καὶ σὺ μὲ τὴ σειρά σου. Ἄμα μεγαλώσῃς, θὰ ταξιδεύῃς μὲ τὸ ἀεροπλάνο τόσο ἤσυχα, ὅσο ἤσυχα ταξιδεύω ἐγὼ τώρα μὲ τὸ σιδηροδρομο.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, πού ἔβαλε στό νοῦ του νά πετάξῃ, καί τὸ ἐκατάφερε, ὠνομάζετο Δαίδαλος.

— Τί ἦτο ὁ Δαίδαλος, παπποῦ ;

Ὁ Δαίδαλος ἦτο ἓνας Ἀθηναῖος περίφημος τεχνίτης. Ἐκτισε μαρμαρένια παλάτια, καί ὠραίους ναοὺς γιὰ τοὺς Θεοὺς. Ἐκαμε καί ἀγάλματα μὲ τόση τέχνη, πού ὅποιος τὰ ἔβλεπε, εὗρισκε, πῶς μόνον ἢ μιλιὰ τοὺς ἔλειπε.

Ὁ Δαίδαλος μιὰν ἡμέρα ἐθύμωσε, γιὰ παραμικρὴ ἀφορμὴ, καί ἐπλήγωσε τὸν ἀνιψιό του, πού ἐδούλευε μαζί του. Ἐφοβήθηκε μὴ τὸν φυλακίσουν, καί ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Μαζὶ μὲ τὸν Ἰκαρο, τὸ γιό του, ἐπῆγε στὴν Κρήτη.

Στὴν Κρήτη, ἐκεῖνον τὸν καιρό, ἐβασίλευε ὁ Μίνωας. Ὁ Δαίδαλος ἔμεινε χρόνια ἐκεῖ. Ἐκτισε τὸ βασιλικὸ παλάτι τοῦ Μίνωα, καί πολλὰ ἄλλα μνημεῖα.

Ἀπὸ τὰ ἔργα, πού ἔκαμεν ὁ Δαίδαλος στὴν Κρήτη, τὸ πιὸ περίφημο ἦτο ὁ λαβύρινθος. Ὁ λαβύρινθος ἦτο κτίριο, ἔτσι καμωμένο, πού ὅποιος ἔμπαινε μιὰ φορὰ μέσα, ἦτο ἀδύνατο νὰ ξαναβγῇ. Μόνον ὁ Μίνωας, καί ἡ οἰκογένειά του, ἐγνώριζαν τὸ μυστικόν, νὰ βρίσκουν εὐκόλα τὴν ἔξοδο τοῦ λαβύρινθου.

Μέσα στό λαβύρινθο, ὁ Μίνωας ἔκλεισε τὸ Μινώταυρο. Ὁ Μινώταυρος ἦτο θηρίο, μὲ σῶμα ἀνθρώπινο καί κεφάλι βουβαλιοῦ, καί ἔτρωγε ἀνθρώπινες σάρκες.

Ἐπέρασε καιρός, καί ὁ Δαίδαλος ἐπεθύμησε νὰ γυρίσῃ πάλι στὴν Ἀθήνα. Ὁ Μίνωας ὅμως δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο, νὰ ἀφήσῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά του ἓνας τόσο σπουδαῖος τεχνίτης. Γι' αὐτὸ ἔδωσε διαταγὴ σὲ ὅλους τοὺς πλοιάρχους, νὰ μὴ τολμήσουν νὰ τὸν δεχθοῦν στὰ πλοῖα των. Ἐφοβέρισε πῶς θὰ

θανατωθῆ, ὅποιος τολμήσῃ νὰ δεχθῆ στὸ πλοῖο του τὸ Δαίδαλο.

Μὰ ὁ Δαίδαλος δὲν ἔχανε τὸ θάρρος του εὐκολα. Μέρα - νύκτα ἐμελετοῦσε νὰ βρῆ τρόπο, νὰ φύγῃ γιὰ τὴν πατρίδα του. Καὶ στὸ τέλος, παρουσιάζει μιὰν ἡμέρα στὸν Ἴκαρο, δυὸ ζευγάρια πολὺ μεγάλες πετροῦγες.

Νά! εἶπε, μὲ τί θὰ ξαναγυρίσωμε στὴν Πατρίδα. Μᾶς ἔκλεισαν τὴ θάλασσα, καὶ ἐμεῖς θὰ φύγωμε πετώντας στὸν ἄερα, σὰν πουλιά. Ποιὸς θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ;

Αὐτὰ εἶπε, καὶ ἔδωσε ἀμέσως τὶς πετροῦγες στὴν πλάτη του. Ἔδειξε καὶ στὸν Ἴκαρο, πῶς νὰ τὶς φορέσῃ, καὶ πῶς νὰ τὶς μεταχειρισθῆ, γιὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ στὸ πέταγμά του.

Σὲ λίγο, πατέρας καὶ γιὸς, ἐπέταξαν στὸν ἄερα, ἐλεύθεροι καὶ εὐτυχισμένοι. Ἐφαίνοντο σὰν δυὸ μεγάλα ὄρνια νὰ σχίζουσι τὸν ἄερα. Τρομάρα ἐκυρίευσε τοὺς ἀνθρώπους, πού εἶδαν αὐτὸ τὸ θέαμα. Οἱ ναῦτες, ξαφνιασμένοι, ἄφηναν τὰ κουπιά ἀπὸ τὰ χέρια των, καὶ τοὺς ἐπροσκυνοῦσαν γιὰ Θεοῦς.

Ὁ Ἴκαρος στὴν ἀρχὴ ἐπετοῦσε σύμφωνα μὲ τὶς συμβουλές, πού τοῦ ἔδωσεν ὁ πατέρας του. Δὲν ἐπετοῦσε πολὺ ψηλά, οὔτε πολὺ χαμηλά. Ἄλλ' ὅσο ἐπερνοῦσεν ἡ ὥρα, καὶ ἔπαιρνε περισσότερο θάρρος, ἄρχισε νὰ μὴ λογαριάζῃ τὶς συμβουλές τοῦ πατέρα του.

Ἀνάμεσα ἀπὸ οὐρανὸ καὶ θάλασσα, μεθυσμένος ἀπὸ τὴν χαρὰ του γι' αὐτὸ τὸ ἀφάνταστο ταξίδι, ἀνέβαινε ὀλοένα ψηλότερα. Ἔβλεπε τὰ καταπράσινα νησιά σὰν μεγάλα σμαράγδια, σκορπισμένα ἐπάνω στὴν καταγάλανη θάλασσα. Ἔβλεπε τὰ ἀφρισμένα κύματα νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακριά, καὶ νὰ σποῦν στὶς ἀκρογιαλιές, καὶ σὰν τὴν καλύτερη μουσικὴ, τὸν ἐμάγευε ἡ βοή των.

Ἐπίστευσε πῶς ἐκυρίευσε τὸν ἀέρα. . . Ἡ καρδιά του σ' αὐτὴν τὴν ιδέα ἐπλημμύριζεν ἀπὸ χαρά. Καὶ ἐπετοῦσε ξένοιαστος καὶ ὑπερήφανος ὄλο καὶ ψηλότερα.

Μὰ ἔξαφνα, τὰ πτερά του ἔπαυσαν νὰ τὸν βαστοῦν γερά, σὰν πρῶτα. Ὁ φλογερός ἥλιος ἔλειωνε τὸ κερί, πού τὰ ἐκρατοῦσε κολλημένα. Τὰ πτερὰ ἄρχισαν νὰ σκορπίζονται στὸν ἀέρα, καὶ ὁ Ἴκαρος ἔπεσε.

Ὁ Δαίδαλος ἐπετοῦσε ἐμπρός, καὶ κατατρομαγμένος ἄκουσε τὴν σπαρακτικὴν φωνή, πού ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ στήθια του ὁ Ἴκαρος, τὴν ὥρα πού ἔπεφτε.

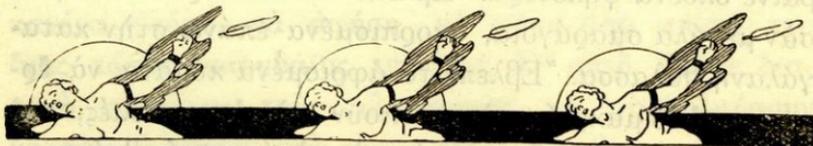
Γυρίζει ὀπίσω, ἀλλὰ ἦτο ἀργά. Μόλις ἐπρόφθασε νὰ ἰδῇ τὸν Ἴκαρο νὰ βυθίζεται στὰ κύματα.

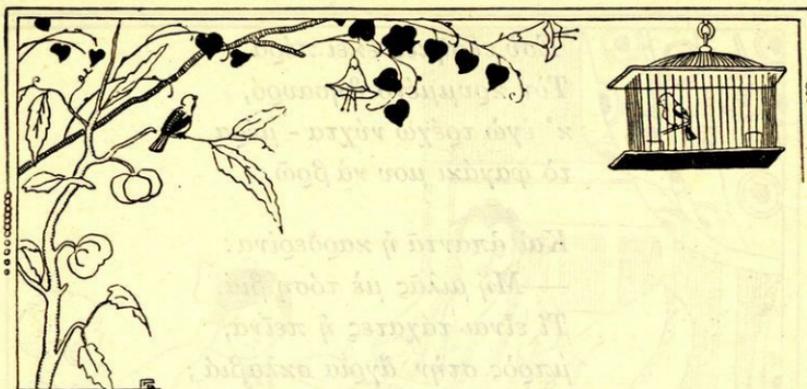
— Παιδί μου!! Ἐφώναζε ἀπελπισμένος. Παιδί μου Ἴκαρε, ἀγαπημένο μου παιδί!!

Ἀπαρηγόρητος ὁ Δαίδαλος ἐγύριζεν ἐπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα τρεῖς ὀλόκληρες ἡμέρες. Ἔχυνε ποτάμι τὰ δάκρυα, καὶ ἐζητοῦσε νὰ βρῇ τὸ σῶμα τοῦ παιδιοῦ του. Τὴν τρίτην ἡμέρα τὸ εἶδε νὰ τὸ σπρώχνουν τὰ κύματα στὴν ἀμμουδιά ἐνὸς νησιοῦ. Τὸ νησί ἐκεῖνο ἦτο ἡ Σκύρος.

Ἐκεῖ ἐκατέβηκε ὁ Δαίδαλος, καὶ κλαίοντας ἀπαρηγόρητα ἔθαψε τὸ παιδί του.

Ἡ θάλασσα, ὅπου ἐπνίγηκεν ὁ Ἴκαρος, ὠνομάσθηκε Ἰκάριον πέλαγος.

Ἡ σκλαβιά.

Καρδερίνα πλουμισμένη,
 λιγυρόφωνο πουλί,
 στὸ κλουβάκι της κλεισμένη,
 μὲ παράπονο λαλεῖ.

Ἕνας φλύαρος σπουργίτης,
 κάθ' ἀπόγευμα περνᾷ,
 βλέπει τ' ὄμορφο κλουβί της,
 Καὶ ζηλεύει ἀληθινά.

— Καρδερίνα μου, τῆς λέγει,
 ζῆς σ' ὀλόθερμη μεριά,
 κ' ἐγὼ κάθομαι στὴ στέγη,
 μέσ' στὸ κρῦο τοῦ Βοριᾶ.

Δὲν σὲ μέλει νὰ φροντίσης,
 σὰν ἐμέν' ἀπ' τὴν ἀυγή,
 γιὰτὶ μόλις ἐξυπνήσης
 ἔχεις ἔτοιμο φαγί.

Ἐσὸν εὐροῆκες ἐκεῖ πέρα
Τὸν κρουμμένο θησαυρό,
κ' ἐγὼ τρέχω νύχτα - μέρα
τὸ φαγάκι μου νὰ βρω.

Καὶ ἀπαντᾷ ἡ καρδερίνα :
— Μὴ μιλᾷς μὲ τόση βιά.
Τί εἶναι τάχατες ἡ πείνα,
μπρὸς στήν ἄγρια σκλαβιά ;

Δυστυχία μου ! Εἶναι τάφοι
τὰ χρυσόπλεκτα κλουβιά.
Τί τὸ θέλω τὸ χρυσάφι,
ὅταν ζῶ μέσ' στῆ σκλαβιά.

I. Πολέμης

Ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα.

— Ἐπῆγα νὰ ποτίσω τὰ λουλούδια, κυρία, καὶ ἡ θύρα τῆς βεράντας εἶναι κλειστή. Ὁ Γιώργος ἐκλείδωσε ἀπέξω. Ἐκτύπησα νὰ μοῦ ἀνοίξη, μὰ κάμνει πῶς δὲν ἀκούει.

— Δὲν πειράζει, Σταμάτα, ἄφησε τὰ λουλούδια, τὰ ποτίζω ἐγὼ ἀργότερα. Ἐσὺ πήγαινε μὲ τὸν Μπέμπη περίπατο. Εἶναι τέσσαρες ἡ ὥρα.

— Καὶ τί κάμνει ὁ Γιώργος ἔξω στὴ βεράντα καὶ ἐκλείσει τὴ θύρα; Ἐρώτησε ἡ μητέρα τῆς κυρίας Πηνελόπης, καὶ ἀμέσως ἐπρόσθεσε :

— Χθές πάλι ἡ Νίνα ἐκλείδωσε τὸ συρτάρι, πού εἶχα τὰ γυαλιά μου, καὶ δὲν ἐμπόρεσα οὔτε νὰ πλέξω οὔτε νὰ διαβάσω ὅλο τὸ ἀπομεσήμερο. Καὶ σήμερα ἡ Ἀντιγόνη καὶ ὁ Ἀλέκος ἐκρουφομιλοῦσαν. Καὶ σὰν μὲ εἶδαν, ἄρχισαν νὰ μιλοῦν μυστικά.

Τί τρέχει κόρη μου ; Τί παράξενα πράγματα εἶναι αὐτά ; Δὲν μπορῶ νὰ τὰ ἐξηγήσω.

Καὶ ὁ Μπέμπης ἀκόμη, ἐσκάλιζε πρωτότερα μέσα στὸ καλάθι, πού ἔχω τὶς κλωστές, κρυφά, σὰν νὰ ἐφοβεῖτο, μὴ τὸν ἰδῆ κανεὶς. Πολὺ ἄλλαξαν τὰ φερσίματά των τὰ παιδιὰ μας αὐτές τὶς ἡμέρες ! Τί συμβαίνει ἄραγε ; Τὰ ἐπρόσεξες καθόλου, παιδί μου ;

— Τὴν ἄλλην ἐβδομάδα, ἀπαντᾷ ἡ κυρία Πηνελόπη καὶ βάζει τὰ γέλια, εἶναι ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα των... Καὶ σὰν καλὰ παιδιὰ, ἐτοιμάζουν τὰ δῶρα των, καθὼς ἐμυρίσθηκα.

Ὁ Γιώργος στὴ βεράντα, ἐτοιμάζει μιὰ ὄραία ἰχνογραφία. Ὁ Ἀλέκος, πού τοῦ ἀρέσουν τὰ ποιήματα, θαρρῶ πῶς γράφει στίχους.

Μέσα στὸ συρτάρι τοῦ τραπεζιοῦ σας, ἡ Νίνα ἔχει φυλάξει κάποιο ἐργόχειρο. Ἡ Ἀντιγόνη κατασκευάζει ἀπὸ πηλὸ ἓνα ἀγαλματάκι. Καὶ ὁ Μπέμπης, φιλότιμος ὅπως εἶναι, βλέποντας τοὺς μεγαλύτερους νὰ κοπιᾶζον γιὰ τὸν πατέρα των, ἐβάλθηκε κάτι νὰ κάμη καὶ αὐτός.

— Καὶ τί μπορεῖ νὰ κάμη πέντε χρονῶν παιδί Ρωτᾶ ἢ γιαγιά.

— Ἐχει τώρα τρεῖς-τέσσαρες ἡμέρες, πού ἀνεβαίνει ἐπάνω στὴ σοφίτα. Τί κάμνει, δὲν ἐμπόρεσα νὰ τὸ μάθω. Χώνεται ὀπίσω ἀπὸ τὰ καλάθια καὶ κάθεται ἐκεῖ ὄραν ἀρκετῆ. Ποιὸς ξέρει τί σκαρώνει. Τὸ κρατεῖ καλὰ τὸ μυστικὸ του αὐτός...

— Ἄς εἶναι, λέγει ἡ γιαγιά, δὲν πειράζει, ἄς τὸ μάθωμε ἀργότερα αὐτὸ.

Τοποθετεῖ καλὰ τὰ γυαλιά της, καὶ ξαναπιάνει τὸ πλέξιμο, χαμογελώντας γλυκά.

Ἡ μεγάλη ἡμέρα ἔφθασε. Τὰ παιδιά, τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ, παρακαλοῦν τὴ μητέρα νὰ τὰ ξυπνήσῃ τὸ πρωῖ, πολὺ ἔνωρίς.

Καὶ ὁ Μπέμπης, πρὶν πάη νὰ κοιμηθῇ, ἀνεβαίνει στὰ γόνατά της, τῆς δίνει δυὸ δυνατὰ φιλιὰ, καὶ τῆς λέγει σιγανὰ στ' αὐτί.

— Κ' ἐμένα ξύπνησέ με πολὺ ἔνωρίς... Παρὰ τέταρτο. Τὸ ἀκούς μαμά; Μὴ λησμονήσης!

Μόλις ἐξημέρωσε, σηκώνονται ὅλοι, καὶ ντύνονται βιαστικὰ-βιαστικὰ τὰ γιορτινά των ροῦχα. Καὶ κρατώντας λουλούδια, ἐργόχειρα, δέματα, στριμώνονται ἀπέξω ἀπὸ τὸν κοιτῶνα τοῦ πατέρα, καὶ περιμένουν νὰ ξυπνήσῃ.

Ἐπὶ τέλους ἓνα αὐτάκι, κολλημένο στὴν κλειδαρότρυπα, ἀκούει ἐλαφρὸ βήξιμο.

— Ἐξύπνησε! λέγει.

Καὶ ἀμέσως ἀνοίγουν τὴ θύρα, καὶ χύνονται στὸν κοιτῶνα.

— Χρόνια πολλὰ, μπαμπά! Νὰ μᾶς ζήσης χίλια χρόνια! Φωνάζουν ὅλοι μαζί, καὶ σπινθηροβολοῦν τὰ μάτια των ἀπὸ χαρά.

Τὸ κρεββάτι ἐγέμισε λουλούδια, καὶ ἓνα σωρὸ ὥραϊα πράγματα. Ὁ πατέρας τὰ ἀγκαλιάζει καὶ τὰ φιλεῖ ἓνα-ἓνα. Ἐπαινεῖ τὰ ἔργα των. Εἶναι ἐνθουσιασμένος!

Ὁ Μπέμπης, σὲ ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα, στέκεται στὴν ἄκρη, καὶ κρατεῖ τὰ χέρια ὀπίσω.

Ἐπιτέλους ἀποφασίζει καὶ αὐτὸς νὰ πάη κοντὰ στὸν πατέρα του. Οἱ μεγαλύτεροι τὸν βλέπουν μὲ ἀπο-

ρία, νὰ δίνη δειλὰ - δειλὰ στὸν πατέρα ἕνα δεματάκι, τυλιγμένο σὲ χαρτί, καὶ... ἕνα γράμμα.

Ὁ πατέρας ξετυλίγει τὸ χαρτί, καὶ βρίσκει ἕνα πολύχρωμο ἐργόχειρο...

Ἦθελα νὰ σᾶς περιγράψω τὸ σχέδιό του, ἀλλὰ εἶναι... ἀπερίγραπτο !

Τὸ γράμμα ἔχει στὸ φάκελο γραμμένα γιὰ διεύθυνση, κάτι σὰν ποδαράκια ἀπὸ μύγες. Καὶ μέσα στὸ φάκελο τέσσαρες σελίδες, γεμᾶτες μὲ τὸ ἴδιο γράψιμο.

Καθὼς εἶδαν οἱ μεγάλοι τὰ δῶρα τοῦ Μπέμπη, ξεσποῦν στὰ γέλια, καὶ ὁ καημένος ὁ Μπέμπης ἀρχίζει νὰ κλαίη.

Ἄλλὰ ὁ πατέρας δὲν γελᾷ καθόλου. Ἀπεναντίας εἶναι πολὺ συγκινημένος. Τὸν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του, τὸν φιλεῖ, καὶ τοῦ λέγει :

— Εὐχαριστῶ πολὺ, ἀγαπημένε μου Μπέμπη. Μὴν κλαίης! Τὸ δῶρο σου μοῦ κάμνει χαρὰ μεγάλη. Τὸ κέντημά σου θὰ τὸ δώσω νὰ μοῦ κάμουν παντοῦφλες. Καὶ τὸ γράμμα σου θὰ τὸ φυλάξω στὸ πορτοφόλι μου. Ἐγὼ ξέρω καὶ τὸ διαβάζω αὐτὸ τὸ γράψιμο. Ἦθελες νὰ μοῦ γράψης πῶς μ' ἀγαπᾷς. Δὲν εἶναι ἔτσι ; Καὶ αὐτὸ ἐκέντησες μὲ κλωστὲς κόκκινες, πράσινες καὶ κίτρινες, στὸ ἐργόχειρό σου. Ὅταν μεγαλώσης θὰ κάμνης καὶ σὺ ὠραῖα πράγματα. Καὶ τὰ χρόνια πολλὰ θὰ τὰ γράφης τέλεια σὰν τὰ ἀδέλφια σου. Μὰ τὴν καρδιά σου τὴν θέλω νὰ μείνη πάντα ἢ ἴδια. Νὰ μοῦ λέγῃ, ὅπως καὶ σήμερα : «Πατέρα, σ' ἀγαπῶ».

Ὁ πατέρας.

Πῆρε καὶ βραδιάζει,
ἔκλεισε ἡ ἀγορά.
Ἡ μητέρα σιάζει
τὸ τραπέζι μὲ χαρά.

Κάποιον, σὰν κ' ἐμένα,
περιμένει μὲ χαρά.
Κάποιος γνωρισμένα
στὴν ἐξώθυρα κτυπᾷ.

Τὸν ἀκούεις κάτου,
μητερίτσα μου καλή ;
Νά ! Τὸ πάτημά του
τριίζει ἐπάνω στὸ σκαλί.

Μύρισε ὁ ἀέρας,
ἔφεξε τὸ σπιτικό. . .
Ἔρχεται ὁ πατέρας
μὲ χαμόγελο γλυκό.

Γ. Βιζυηνός

Ἡ ἀταξία.

Πολὺ ἀνάποδη ἡμέρα ἦτο ἐκείνη ἡ Δευτέρα, γιὰ τὸν Πᾶνο. Τὸ Σάββατο δὲν εἶχε μελετήσει. Τὴν Κυριακὴν ἔπαιξε ὅλην τὴν ἡμέρα. Τὴ Δευτέρα τὸ πρωτὶ, ἄργησε νὰ ξυπνήσῃ, καὶ ἔτσι δὲν ἐμπόρεσε νὰ μάθῃ τίποτε.

Ὅταν ἐξεκίνησε λοιπὸν γιὰ τὸ σχολεῖο, ἀντὶ νὰ πάρῃ τὸν ἴσιο δρόμο, ἐπῆγε λοξὰ κατὰ τὸ μονοπάτι, πὺ βγαίνει στὴν ἐξοχή.

— Δὲν πᾶς καλύτερα στὸ σχολεῖο; Εἶναι πολὺ κακὸ αὐτὸ πὺ κάμνεις. — Ἀκούει μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέγῃ ἀπὸ μέσα του.

— Τί ὄμορφη ἡμέρα, πὺ εἶναι σήμερα. Σὰν καλο-

καίρι. Αὐτὴ ἡ ἔξοχή, εἶναι χαρὰ Θεοῦ.— Τοῦ μουρμουρίζει μιὰ ἄλλη φωνὴ στ' αὐτί.

Κριμα! Ὁ Πᾶνος δὲν εἶναι πάντα φρόνιμος, καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ ὑπακούει στὴ φωνή, πὺ τὸν σπρώχνει στὸ κακό.

Λησμονᾶ ὄλα. Σχολεῖο, δάσκαλο, γονεῖς.

Δὲν λογαριάζει, τί κακὸ θὰ τοῦ φέρη ἡ ἀταξία του, καὶ προχωρεῖ μέσα στὸ δάσος.

Ὁραῖο εἶναι τὸ δάσος καὶ τώρα τὸ φθινόπωρο.

Τὰ φύλλα, στὰ δένδρα, ἔχουν πάρει ἓνα χρῶμα κόκκινο, σὰν τῆς σκουριᾶς. Δὲν ἔχουν πέσει ἀκόμη ὄλα. Καὶ οἱ κουμαριές εἶναι φορτωμένες κατακόκκινα κούμαρα.

Ἡ πηγὴ κυλᾶ ἀδιάκοπα τὰ νερά της, κρυμμένη μέσα στὸν ἦσκιο. Λὲς καὶ τραγουδᾷ ὀλοένα.

Ὁ Πᾶνος ἐμάζεψε κούμαρα πολλὰ. Ἔφαγε καὶ ἐγέμισε καὶ τὶς τσέπες του. Ἐπειτα ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε κοντὰ στὴν πηγὴ, καὶ μὲ τὴ φούχτα του ἔπιε νερὸ καὶ ἐδροσίσθηκε.

Γύρω - γύρω, μέσα στὴν ὑγρασία, ἦσαν φυτρωμένα πολυτρίχια καὶ ἀγριοκάρδαμο. Ἔκοψε καὶ ἀπ' αὐτὰ ὀλίγα φυλλαράκια καὶ τὰ ἐμάσησε. Ἐκράτησε στὰ χεῖλη του ἓνα κοτσανάκι, καὶ ἐκάθετο ἦσυχος καὶ εὐχαριστημένος.

Ἐξαφνα, ἀπὸ μακριὰ ἀκούεται τὸ κουδούνι τοῦ σχολείου. Ντίγκ - Ντάγκ, Ντίγκ - Ντάγκ.

— Διᾶλειμμα! λέγει ὁ Πᾶνος μιλώντας μόνος του. Τώρα οἱ ἄλλοι παίζουν κλεισμένοι στὴν αὐλή. Μὰ ἐγὼ ἀναπνέω ἐλεύθερον ἀέρα!

Σὲ λιγάκι, δὲν ξέρει καὶ αὐτὸς πῶς, θυμᾶται τὴν ἱστορία τῆς κατοικίας, πὺ τοὺς ἐδιηγῆθηκε ὁ δάσκαλος.

Εἶχε πάρει καὶ αὐτὴ τὰ βουνά, ὅπως καὶ αὐτὸς ἐπῆρε τὰ δάση. Ἦτο καὶ αὐτὴ ξετρελλαμένη ἀπὸ χαρὰ,

για τὴν ἐλευθερία της. Καὶ αὐτὴ ἐκρατοῦσε στὰ δόντια της ἓνα χορταράκι, ὅταν ἄκουσε τὸ σφύριγμα τοῦ ἀφεντικού της. Ἡ σφυρίχτρα ἐφώναζε γύρισε ὀπίσω, καὶ τὸ κουδούνι φωνάζει καὶ αὐτὸ γύρισε ὀπίσω.

Ἦτο ἡ ἴδια καὶ ἀπαράλλακτη ἱστορία.

Μὰ ἡ φευγάλα τῆς κατοίκας τῆς ἐστοίχισε τὴ ζωὴ της... Καὶ ὁ Πᾶνος, κοντὰ στὴ φλύαρη βρουσούλα, ἀρχίζει νὰ γίνεται πολὺ σκεπτικός.

*
* *

Ἀλήθεια, ἡ τρέλλα τῆς γίδας ἐτελείωσε ἄσχημα. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ δική του τρέλλα, τί καλὸ μπορεῖ νὰ περιμένῃ; Γιὰ πῆτε μου καὶ σεῖς;

Τὴ γίδα τὴν ἔφαγε ὁ λύκος. Ὁ Πᾶνος δὲν φοβεῖται νὰ τὸν φάγῃ ὁ λύκος. Αὐτὰ εἶναι ἀστεῖα, γιὰ νὰ τρομάξουν τὰ μικρὰ παιδιά. Τί ἔχει λοιπὸν καὶ φοβεῖται;

Δυστυχία του! Ἐφθασε κιόλας ἡ τιμωρία του. Θυμᾶται τοὺς γονεῖς του καὶ τὸ δάσκαλό του. Τώρα, πὺρ τελειώνει τὸ πρωῖνὸ μάθημα, κάποιος ἀπὸ τοὺς συμμαθητὲς του θὰ πάῃ νὰ ρωτήσῃ:

— Γιατὶ δὲν ἦλθε ὁ Πᾶνος σήμερα στὸ σχολεῖο; Καὶ νά, ἀμέσως ἡ μητέρα του, σὰν νὰ τὴν βλέπῃ, σὰν καὶ νὰ τὴν ἀκούῃ... σηκώνει ψηλὰ τὰ χέρια κατατρομαγμένη, καὶ λέγει:

— Μπα Θεέ μου! Τί; Δὲν ἦλθε στὸ σχολεῖο; Καὶ ποῦ ἐπῆγε λοιπὸν; Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ... νὰ μὴν ἔπαθε τίποτε !..

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴ μητέρα, ἐσκέφθηκε τὸν πατέρα του σοβαρὸ-σοβαρὸ, καὶ τὸ δάσκαλό του.

Ἄχ! ἄς ἔλειπε τέτοιος περίπατος, μὲ τόσες σκοτούρες, πὺρ τοῦ ἔβαλε στὸ κεφάλι του.

— Γιατί νὰ εἶμαι τόσο ἀστόχαστος ; Γιατί νὰ λησμονήσω πῶς τέτοια γλέντια, στο τέλος πάντα ξινὰ μού βγαίνουν ; Εἶπε μὲ τὸ νοῦ του.

*
* *

Με βῆμα βαρὺ, καὶ μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο, ξαναγυρίζει στο χωριό.

— Πρέπει νὰ φθάσω στο σπίτι, ὀλίγο πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ προφθάσω νὰ τὰ εἰπῶ ὅλα στη μητέρα. Θὰ τῆς κακοφανῇ. . . Ἄλλὰ ἄς μὴ νομίση τουλάχιστον, πῶς ἔπαθα κανένα κακό, καὶ τρομάξη.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις τὸν ἔκαμαν νὰ περπατῇ γρηγορότερα. Τώρα δὲν κοιτάζει πιά τὰ χρωματισμένα φθινοπωρινὰ φύλλα, τὰ χαριτωμένα ἀγριολούλουδα, τὰ κόκκινα κούμαρα, πού στολίζουν τὴν ἐξοχή.

Ἕνα πουλάκι, μιὰ κίσσα, τὸν παίρνει ἀπὸ κοντά, πετώντας ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρὶ. Τιτιβίζει, φλυαρεῖ σὰν νὰ τὸν μαλώνη.

Τὸ κοτσανάκι, πού βαστᾷ στο στόμα του, εἶναι πικρό. Τὸ πετᾷ καταγῆς.

Στὶς τσέπες του τὰ κούμαρα, τὸν ἐνοχλοῦν καὶ αὐτά. Τὰ παίρνει ἕνα - ἕνα, καὶ τὰ πετᾷ πέρα μακριά, στὶς μυρτιές καὶ στὰ πουρνάρια.

Ἡ λάμπα.

Ὁ Πέτρος εἶναι λίγο ἀσυλλόγιστος. Τρελλαίνεται γιὰ παιγνίδια. Σήμερα ἔπαιζε κρυφτούλι μὲ τέτοια μανία, πὺ ἐλησμόνησε νὰ ἀγοράσῃ πετρέλαιο, ὅπως τοῦ εἶχε παραγγεῖλει ἡ μητέρα του.

Ἐβρόδιασε. Ἡ μητέρα ἐγύρισε στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν ἐργασία της καὶ τὸν ρωτᾷ :

— Ποῦ εἶναι, Πέτρο, τὸ πετρέλαιο ;

— Ἄχ, μαμά μου, τὸ ἐλησμόνησα ! Θὰ τρέξω τώρα ἀμέσως νὰ τὸ φέρω.

— Ὅχι ! Εἶναι ἀργὰ τώρα. Μὴν πὰς πουθενά. Ὁ παντοπώλης θὰ ἔχῃ κλείσει. Ἄς περάσωμε ἀπόψε, ὅπως μπορούμε. Ἄλλῃ φορὰ ὅμως νὰ εἶσαι προσεκτικός, καὶ νὰ μὴ λησμονᾷς.

Ἡ μητέρα ἀνάβει ἓνα κερί.

Ἡ ἀδύνατη καὶ κίτρινη φλόγα του, μόλις φωτίζει ὡς τὸ γῦρο τοῦ τραπεζιοῦ.

Ἡ μητέρα ἐτοιμάζει τὸ δεῖπνο, καὶ ὁ Πέτρος διαβάζει. Κάπου-κάπου σηκώνει τὰ μάτια του, καὶ κοιτάζει γύρω. Οἱ γωνιῆς τοῦ δωματίου μένουν σκοτεινές. Οἱ τέσσαρες τοῖχοι μόλις φωτίζονται. Καὶ οἱ σκιῆς φαίνονται ἐπάνω των, σὰν νὰ χορεύουν, ὅταν ἡ φλόγα τοῦ κεραιοῦ τρέμη.

Ὁ Πέτρος δυσκολεύεται πολὺ νὰ διαβάσῃ καὶ νὰ γράψῃ μὲ αὐτὸ τὸ φῶς. Δίχως ἄλλο, αὔριο θὰ ἔχῃ σκοτοῦρες καὶ παρατηρήσεις ἀπὸ τὸ δάσκαλό του.

— "Αχ! Τί καλὴ πού εἶναι ἡ λάμπα μας!

Τὴν θυμᾶται ἀπὸ πολὺ μικρός. Τοῦ ἄρεσε νὰ τὴν ἔχῃ στὸν κοιτώνα του. Ἐφοβεῖτο καὶ ἔβαζε τὰ κλάματα, ὅταν τοῦ τὴν ἔπαιρναν.

Τώρα πού ἐμεγάλωσε, πολὺ εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τὶς ζωγραφιῆς τοῦ ἀμπαζοῦρ. Ἔχει ἐπάνω ζωγραφισμένα ἕναν κόκκορα, κότες καὶ κοτοπουλάκια. Φαίνονται πῶς κάτι τσιμποῦν, καὶ ὅλα ἀνοίγουν τὰ πτερά των. Τί ὁμορφα, πού εἶναι ὅλα αὐτά, ὅταν ἡ λάμπα εἶναι ἀναμμένη!

Ὁ Πέτρος δὲν κατορθώνει μὲ τὸ κερὶ νὰ γράψῃ. Κοιτάζει τὴ σβυσμένη λάμπα. Θυμᾶται τὶς χάρες της, καὶ τοῦ φαίνεται πῶς τὴν ἔχει παλιὰ φιλενάδα.

Τὸ γράμμα.

Ὁ Τάκης ἔκαμε ἓνα γράμμα στὴ γιαγιά του, πού εἶναι στὴ Θεσσαλονίκη. Μὲ τὸ τραῖνο, θέλει μιὰν ἡμέρα ὁλόκληρη νὰ ταξειδεύσῃ, ὅσο νὰ φθάσῃ ἐκεῖ τὸ γράμμα.

Ἀφοῦ τὸ ἔγραψε, τὸ ἐδίπλωσε καὶ τὸ ἔβαλε μέσα σὲ ἓνα φάκελο. Ἐκλείσῃ τὸ φάκελο, καὶ ἔγραψεν ἀπέξω τὸ ὄνομα καὶ τὴ διεύθυνση τῆς γιαγιάς του. Ἐκόλλησε ἐπάνω ἓνα γραμματόσημο, καὶ ἐπερίμενε τὸν ταχυδρόμο.

Ὁ Τάκης ἤμποροῦσε νὰ ρίξῃ τὸ γράμμα του στὸ γραμματοκιβώτιο, πού εἶναι καρφωμένο ἐκεῖ στὸν τοῖχο τῆς ἐκκλησίας. Προτιμᾷ ὅμως νὰ τὸ δώσῃ στὰ χέρια τοῦ ταχυδρόμου, γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ κιόλας νὰ τὸ

προσέχη. Ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ νὰ χαθῆ στὸ δρόμο. Ὅλα συμβαίνουν.

Τῆ συνηθισμένη ὥρα ὁ ταχυδρόμος κτυπᾷ τὴν ἐξώθυρα, καὶ ὁ Τάκης τρέχει νὰ ἀνοίξη.

— Καλημέρα, Τάκη!

— Καλημέρα, μπάρμπα Στάθη! Ἔχω, ξέρεις, νὰ σοῦ δώσω αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ τὴ γιαγιά μου. Σὲ παρακαλῶ πολύ, νὰ τὸ φυλάξης καλά, μὴ χαθῆ.

— Μείνε ἤσυχος, λεβέντη μου. Ὁ σάκκος μου εἶναι γερός, δὲν χάνεται ἀπεδῶ-μέσα τίποτε. Αὐριο βράδυ, τέτοια ὥρα, ἢ γιαγιά σου θὰ τὸ διαβάξη.

— Θὰ τῆς τὸ δώσης σὺ ὁ ἴδιος, μὲ τὸ χέρι σου, μπάρμπα Στάθη, τὸ γράμμα τῆς γιαγιάς μου. Δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ἄ ὄχι! Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη. Πῶς θὰ προφθάσω νὰ μοιράσω μόνος μου τόσα γράμματα, πὺ πρέπει νὰ πάνε σὲ διάφορα μέρη;

Ἐγώ, θὰ τὸ δώσω στὸ γραφεῖο τοῦ Ταχυδρομείου. Ἐκεῖ, θὰ τὸ βάλουν μέσα σὲ ἓνα σάκκο, μαζὶ μὲ ὅλα τὰ γράμματα, πὺ θὰ σταλοῦν στὴ Θεσσαλονίκη. Καὶ αὐτὸν τὸ σάκκο, θὰ τὸν τοποθετήσουν μέσα στὸ ταχυδρομικὸ βαγόνι τοῦ τραίνου, μαζὶ μὲ ἄλλους σάκκους

Ὅταν φθάσῃ στὴ Θεσσαλονίκη τὸ τραῖνο, θὰ τὸν μεταφέρουν στὸ Ταχυδρομεῖο. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἀνοίξουν καὶ θὰ ξεχωρίσουν ὅλα τὰ γράμματα κατὰ τὶς συνοικίες καὶ τοὺς δρόμους, πὺ εἶναι γραμμένοι ἐπάνω. Καὶ ὁ διανομέας πὺ μοιράζει τὰ γράμματα, στὸ δρόμο πὺ κατοικεῖ ἢ γιαγιά σου, θὰ τῆς τὸ δώσῃ.

— Ἄ! ἔτσι λοιπόν; Τί ὥραϊα πὺ τὸ ἐσκέφθηκαν! Ποτὲ δὲν θὰ ἤμποροῦσα νὰ τὸ σκεφθῶ μόνος μου, πῶς ἔτσι γίνεται. Περίεργον ὅμως! Τέτοιο ταξίδι νὰ στοιχίξῃ τόσο λίγο. Μόνον τρεῖς δραχμές! Πῶς θὰ πληρωθοῦν τόσοι ἄνθρωποι, πὺ ἐφρόντισαν γιὰ τὸ γράμμα μου;

Οἱ τσιγκοὶ τοῦ γερο-Φώτη.

Ὁ γερο-Φώτης εἶναι πολὺ πτωχός. Εἶναι μπαλωματής. Εἶχε μιὰ φορὰ ἓνα χωραφάκι. Εἶχεν ἀκόμη καὶ ἓνα γαῖδαρο. Κάποια ἡμέρα ὁ γαῖδαρος τοῦ ἐψόφησε, καὶ ὁ δύστηνος ὁ γερο-Φώτης, ἐπώλησε καὶ τὸ χωραφάκι. Τοῦ ἔμεινε μόνον ἓνα σπιτάκι.

Πρὶν πιάσουν οἱ βροχὲς τοῦ φθινοπώρου, τοῦ ἐδιόρθωσε τὴ στέγη μόνος του. Ἐπέταξε ἀπὸ ἓνα μέρος της, ὅσα κεραμίδια ἦσαν χαλασμένα, καὶ ἐκάρφωσε δυὸ τσιγκολαμαρίνες, πὺ ἐτυχε νὰ τοῦ βρῖσκωνται.

Μὲ αὐτὲς τὶς τσιγκολαμαρίνες, εὗρισκαν εὐχαρίστηση ὅλα τὰ κακόπαιδα νὰ παίζουν καὶ νὰ βασανίζουν τὸν πτωχὸ γέρο. Κατὰ τὸ σούρουπο, μαζευμένα ὅλα ὀπίσω

ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μάνδρα, ἄρχιζαν νὰ πετροβολοῦν τὶς λαμαρίνες. Ἐνας ἀπὸ ὄλους ἐφύλαγε σκοπός.

Δυὸ-τρεῖς φορὲς ἐπῆγε μαζί των καὶ ὁ Τάκης. Τὸ εὗρισκε διασκεδαστικό, τὸ σκληρὸ αὐτὸ παιγνίδι. Οἱ πέτρες δὲν ἐκτυποῦσαν μόνον τοὺς τσίγκους, ἀλλὰ καὶ τὰ κεραμίδια τοῦ πτωχοῦ.

Ὁ Σβέλτος, τὸ γερασμένο καὶ ἀδύνατο σκυλί τοῦ γερο-Φώτη, ἔβγαινε ἔξω γαυγίζοντας ἄγρια.

Ὅπισω ἡ κυρά του, ἡ γριά Φώταινα, ἄρχιζε μὲ τὴ βραχνὴ φωνή της νὰ φοβερίζη. Ἔσφιγγε τὴ γροθιά της, μὰ τοῦ κάκου τὰ ἐφοβέριζε ἡ κακομοῖρα.

Τὴ δουλειά των ἐκεῖνα. Ποῦ νὰ λυπηθοῦν τὰ ἄσπλαχνα τὴ δυστυχία καὶ τὴν ἀδυναμία !

Ὁ γέρος ἄφηνε τὸ παπούτσι, πὺ ἐμπάλωνε, καὶ ἔβγαινε καὶ αὐτὸς ἔξω στὸ δρόμο.

Μὲ τὴ μεγάλη δερμάτινη ποδιά, πὺ ἐφοροῦσε, μὲ τὰ κόκκινα μάτια του, καὶ τὴν κατακίτρινη θλιμμένη ὄψη του, ἦτο ἀξιολύπητος.

— Ἰδέσ τα ! Ἰδέσ τα τὰ κακὰ παιδιά ! Τὰ ἄπονα ! Δὲν θὰ μᾶς ἀφήσουν κεραμίδι γερό. Τί θὰ γίνωμε ; ἔλεγε.

Μὰ ἐκεῖνα τὰ ἀναίσθητα ἐγελοῦσαν καὶ ἐκοροῖδευαν.

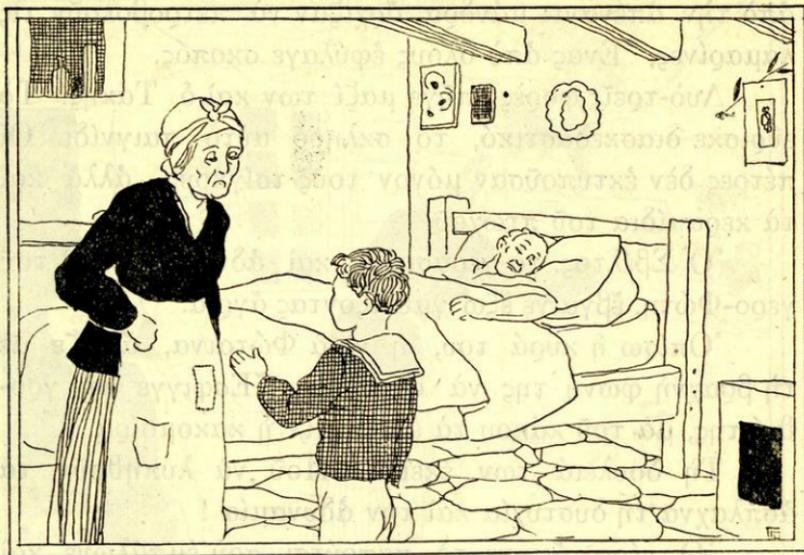
*
* *

Μιά ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, ὁ Τάκης ἐπῆγε στὸ γερο-Φώτη, νὰ πάρη ἓνα ζευγάρι πέδιλα, πὺ τοῦ εἶχε δώσει νὰ τὰ μπαλώση, ὀλίγες ἡμέρες πρωτύτερα.

Ὁ γερο-τσαγκάρης ἦτο ἄρρωστος.

Μὲ ἓνα σκουφο, χωμένο βαθιὰ ὡς τ' αὐτιά, ἦτο στὸ κρεβάτι, κουκουλωμένος μὲ τὸ πάπλωμα.

— Ὁ γέρος εἶναι κρωμένος, τοῦ λέγει ἡ γριά.

Κάποια κακόπαιδα, κάθε βράδυ, μᾶς χαλοῦν τὰ κεραμίδια μὲ τις πέτρες, καὶ μπαίνει μέσα στὸ δωμάτιό μας ἢ βροχή. Προχθὲς πού ἔβρεξε, δὲν ἐκλείσαμε μάτι ὅλην τὴν νύκτα. Τὴν ἐπεράσαμε στὸ πόδι.

Μὴ χειρότερα, Θεέ μου ! Τί κακὸς κόσμος ! Μὴ χειρότερα ! Ψυχοπῶνια δὲν ἔχουν. Καρφὶ δὲν τοὺς καίεται γιὰ τὴν ἀδυναμία μας. Τί θὰ ἀπογίνωμε τοῦτον τὸ χειμῶνα, ἂν δὲν μπορέση νὰ ἐργασθῆ ὁ γέρος ;

Ἀκούοντας αὐτὰ ὁ Τάκης, ἔνοιωσε ἓνα πλάκωμα στὴν καρδιά του. Τοῦ ἤλθε νὰ φωνάξῃ: « Συγχώρεσέ με, κυρὰ - Φώταινα. Μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα, ἔχω ρίξει κ' ἐγὼ στὰ κεραμίδια σας πέτρες.

Ἐκρατήθηκε ὁμως. Καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι, πολὺ λυπημένος καὶ ντροπιασμένος, ἐβγήκε ἔξω.

Ὅταν τὸ βράδυ, ὁ Χρῖστος τοῦ εἶπε νὰ πετροβολήσουν τοὺς τσίγκους τοῦ γερο-Φώτη, ὄχι ! ὄχι ! εἶπε. Εἶναι κακὸ παιγνίδι αὐτό. Ὁ γερο-Φώτης δὲν ἔχει λεπτὰ νὰ διορθώσῃ τὴ στέγη του. Μέσα στὸ σπίτι του

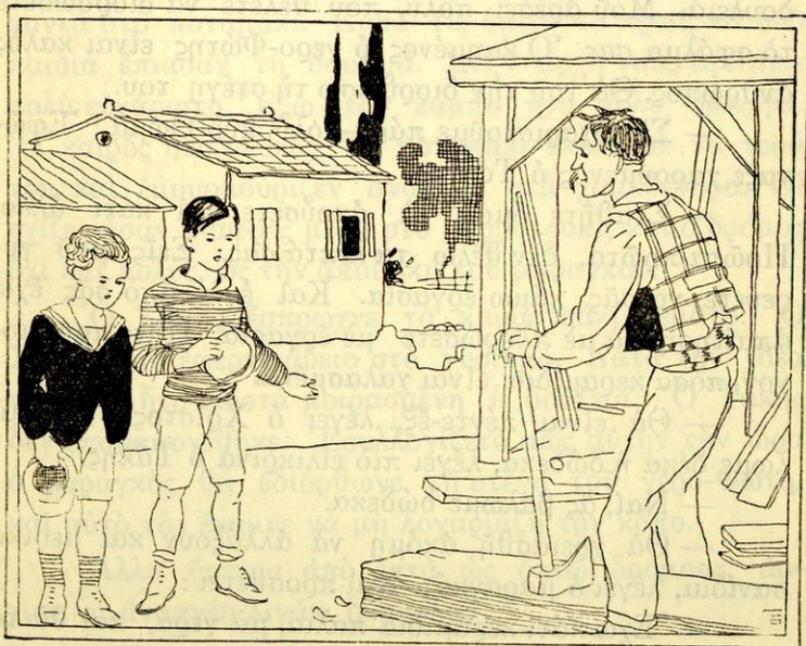
μπαίνει ή βροχή. Έκρύωσε και άρρώστησε. "Αν άργήση να γιατρευθῆ, θα πεινάσουν αυτόν τὸ χειμώνα. "Ας παίξουμε άλλο παιγνίδι, και ἂν θέλῃς, ἄς πάμε καλύτερα να εὔρωμε τὸ θεῖο σου, να τοῦ τὰ εἰποῦμε ὅλα. Και να τὸν ἐρωτήσωμε, τί θα κοστῖση να διορθωθῆ ἡ στέγη τοῦ γερο-Φώτη.

*
* *

Ὁ θεῖος τοῦ Χριστοῦ ἦτο μαραγκός.

"Αν τοῦ ἐτύχαινε ὁμως, ἔκαμνε και ἄλλες δουλειές. Ἦξερε να τοποθετήση νεροχύτη στέγῃς, να διορθώση κλειδωνιές, να ἰσιάζῃ τὸ στεφάνι σὲ μιὰ ρόδα κάρρου... Γι' αὐτὸ ἔλεγε συχνά: «πολυτεχνίτης-ἐρημοσπίτης», και ἐγελοῦσε.

Ὅταν τὰ δυὸ παιδιὰ ἔφθασαν στὸ σπίτι του, τὸν εὔρηκαν στὴν αὐλή του, να περιονίζῃ ἕνα μεγάλον κορμὸ

λεύκας. Ἐκοίταζε μὲ προσοχὴ σὲ μιὰ κόκκινη ἴσια γραμμὴ πού ἦτο χαραγμένη ἐπάνω στὸν κορμό, καὶ ἐπριόνιζε ἴσα κατεπάνω στὴ γραμμὴ.

Ὅταν ἐτελείωσε, ἐστάθηκε ὀρθός, ἐπῆρε βαθεῖα ἀναπνοή, ἄφησε τὸ πριόνι του, καὶ εἶπε :

— Καλῶς ἦλθατε ! Τί θέλετε ;

— Ἐκάμαμε μιὰ ἀνοησία, ἀπαντᾷ ὁ Χριστός. Ἐσπάσαμε τὰ κεραμίδια τοῦ γερο-Φώτη. Ἡ βροχὴ μπαίνει τώρα μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ γέρου. Γι' αὐτὸ ἦλθαμε. Θέλομε νὰ διορθώσωμε τὴ στέγη, πού ἐχάλασαμε.

— Ὅσα λεπτὰ ἔχει ὁ κουμπάρας μας, εἴμαστε πρόθυμοι νὰ τὰ δώσωμε, εἶπεν ὁ Τάκης.

Ὁ μαραγκὸς ἐστάθηκε μιὰ στιγμὴ σκεπτικός. Σὲ λίγο τοὺς λέγει :

— Νὰ σᾶς εἰπῶ, παιδιά. Αὐτὴν τὴ στιγμὴ ἔχω πολλὴ δουλειά. Μοῦ ἄρέσει πολὺ, πού θέλετε νὰ διορθώσετε τὸ σφάλμα σας. Ὁ καημένος ὁ γερο-Φώτης εἶναι καλὸς ἄνθρωπος. Θὰ τοῦ τὴν διορθώσω τὴ στέγη του.

— Σὲ εὐχαριστοῦμε πάρα-πολύ, κυρ-Θωμᾶ ! Ἐφώναξε χαρούμενος ὁ Τάκης.

— Σταθῆτε ὅμως νὰ ἀκούσετε καὶ κάτι ἄλλο. Πρῶτα-πρῶτα, δὲν θέλω τὰ λεπτά σας. Σεῖς μοῦ γυρεύετε νὰ σᾶς κάμω ἐργασία. Καὶ ἐγὼ ἀπὸ σᾶς ἔχω ἀπαίτηση, νὰ μὲ πληρώσετε μὲ ἐργασία. Πῆτε μου μόνον, πόσα κεραμίδια εἶναι χαλασμένα.

— Θὰ εἶναι πέντε-ἕξι, λέγει ὁ Χριστός. Ἄς βάλωμε δέκα ἢ δώδεκα, λέγει πιδ εἰλικρινὰ ὁ Τάκης.

— Ναί, ἄς βάλωμε δώδεκα.

— Θὰ χρειασθῆ ἀκόμη νὰ ἀλλάξουν καὶ μερικὰ σανίδια, λέγει ὁ μαραγκός. Καὶ προσθέτει :

— Ἐχω κάτι κεραμίδια παλιά, μὰ γερά, καὶ θὰ τὰ

καταφέρω. Ἄλλὰ θὰ χρειασθῆ νὰ ἐργασθῶ περισσό-
τερο ἀπὸ δυὸ ὥρες. Πρέπει καὶ σεῖς νὰ μὲ βοηθήσετε.

—Καὶ ἐμεῖς αὐτὸ ζητοῦμε, ἀποκρίθηκα καὶ τὰ δυὸ
παιδιὰ εὐχαριστημένα.

—Πέρσι ἀγόρασα κάμποσες λεῦκες, πέρα ἐκεῖ,
κοντὰ στὸ μύλο. Τὰ δένδρα τὰ ἔχω κόψει. Τὰ ἔχω ἐδῶ
τώρα, στὴν αὐλή μου. Τὰ κλαδιὰ τὰ ἐφύλαξα στὴ σο-
φίτα. Ἔχω ὅμως ἀφήσει ἐκεῖ κάτω ἓνα σωρὸ σχίζες,
δέκα ὡς δώδεκα φορτώματα, καὶ θέλω νὰ τις φέρω
στὴν ἀποθήκη μου. Αὔριο τὸ πρωῖ, ἐλάτε πάρετε τὸ
καρροτσάκι μου, νὰ τις κουβαλήσετε. Ἐγὼ θὰ πάω
νὰ διορθώσω τὴ στέγη τοῦ γερο-Φώτη.

*
* *

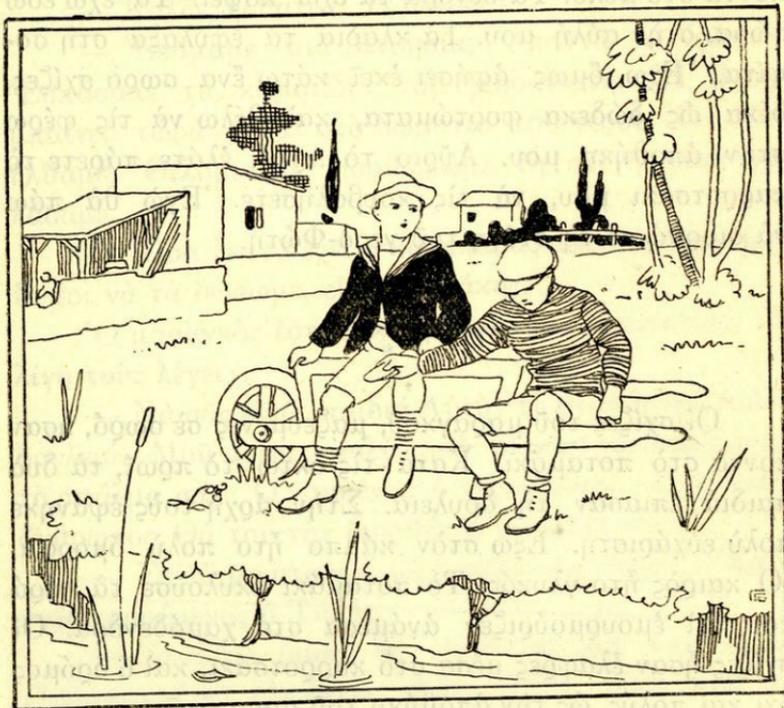
Οἱ σχίζες τοῦ μαραγκοῦ, μαζευμένες σὲ σωρὸ, ἦσαν
κοντὰ στὸ ποταμάκι. Κατὰ τις ὀκτῶ τὸ πρωῖ, τὰ δυὸ
παιδιὰ ἔπιασαν τὴ δουλειά. Στὴν ἀρχὴ τοὺς ἐφάνηκε
πολὺ εὐχάριστη. Ἐξω στὸν κάμπο ἦτο πολὺ ὄμορφα.
Ὁ καιρὸς ἦτο γλυκός. Τὸ ποταμάκι ἐκυλοῦσε τὰ νερά
του καὶ ἐμουρμούριζεν ἀνάμεσα στὰ χαμόδενδρα. Οἱ
σχιζες ἦσαν ἐλαφρὲς μέσα στὸ καρροτσάκι, καὶ ὁ δρόμος
ὄχι καὶ πολὺς, ὡς τὴν ἀποθήκη τοῦ μαραγκοῦ.

Ὁ Τάκης ἔσπρωχνε τὸ καρροτσάκι γεμᾶτο. Ὁ
Χρῖστος τὸ ἔφερνε ἄδειο στὸ γυρισμό. Κατὰ τὴν ἰδέα
του, ἔτσι ἦτο σωστὰ μοιρασμένη ἡ δουλειά. Ὁ Τάκης
δὲν ἐπαραπονέθηκε. Ἐσυλλογίζετο πῶς αὐτὴν τὴν ὥρα
ὁ μαραγκὸς θὰ ἐδιόρθωνε τὴ στέγη τοῦ γέρο-Φώτη,
καὶ αὐτὸ τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ λογαριάζη τὸν κόπο.

Ἄλλὰ ὕστερα ἀπὸ ἑπτὰ ὡς ὀκτῶ δρόμους, ἄρ-
χισε νὰ ἀναπνέη λιγάκι δύσκολα.

—Νὰ ξεξεύσωμε ! φωνάζει ὁ Χρῖστος. Βλέπω πῶς ἐκουράσθηκες.

Καὶ ἐκάθισαν καὶ οἱ δύο ἐπάνω στὸ καρροτσάκι, κοντὰ στὸ ποταμάκι. Ὁ Χρῖστος ἐπέταξε μερικές σχίζες στὸ ρεῦμα. Ἐβλεπε νὰ τὶς παίρῃ τὸ νερό, νὰ μπλέκων-

ται στὰ γερμένα καὶ βουτηγμένα μέσα στὸ ποταμάκι κλαδάκια, καὶ ὕστερα νὰ ξεμπλέκωνται καὶ νὰ παίρουν πάλι δρόμο.

—Μοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα ! λέγει ὁ Χρῖστος ξαφνικά. Ὁ Τάκης δὲν εἶχε σὲ μεγάλη ὑπόληψη τὶς ἰδέες τοῦ Χρῖστου. Μολοντοῦτο τὸν ρωτᾷ : Τί πράγμα;

—Ἐσκέφθηκα, εἶπεν ὁ Χρῖστος, πῶς ὁ θεῖος μου ἔχει τώρα πιά ἓνα σωρὸ σχίζες, μέσα στὴν ἀποθήκη

του. Μπορεί νὰ περάση δυὸ ὀλόκληρους χειμῶνες μ' αὐ-
τές. Δὲν εἶναι κουταμάρα νὰ κουβαλᾶμε ἀκόμη καὶ ἄλ-
λες; Δὲν ρίχνομε αὐτὲς στὸ ποτάμι νὰ ξεμπερδεύ-
σωμε; Τὸ ρεῦμα θὰ τὶς πάρη μακριά. Κανεὶς δὲν θὰ
πάρη εἶδηση. Συμφωνεῖς;

Αὐτὴν τὴ φορὰ ὅμως δὲν διστάζει ὁ Τάκης, καὶ
τοῦ ἀποκρίνεται:

— "Ὅχι! "Ὅχι! Δὲν εἶναι καλό, αὐτὸ ποὺ λέγεις.
Δὲν εἶναι τίμιο πρᾶγμα. "Αν ἐβαρέθηκες, τὸ σπρώχνω
μόνος μου τὸ καρροτσάκι.

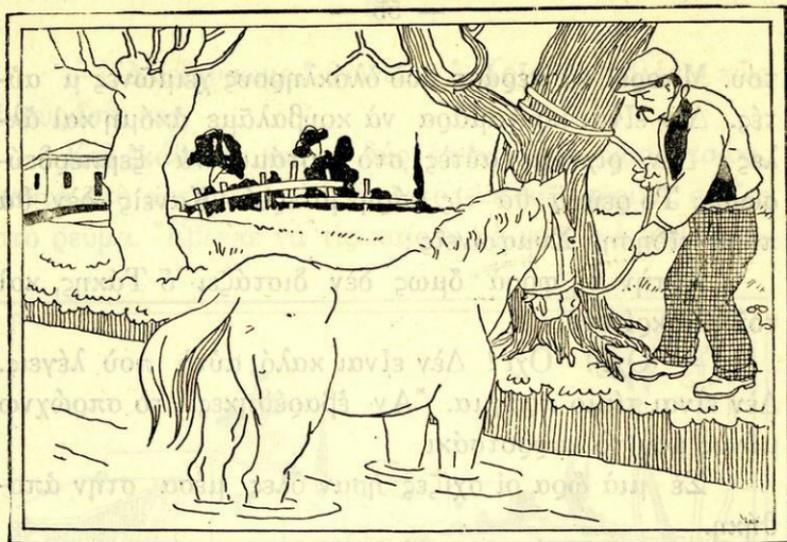
Σὲ μιὰ ὥρα οἱ σχίζες ἦσαν ὅλες μέσα στὴν ἀπο-
θήκη.

Καθὼς ἐγύριζεν ὁ Τάκης στὸ σπίτι του, ἐλοξοδρό-
μησε γιὰ νὰ ἰδῆ, τί γίνεται ἡ στέγη τοῦ γερο-Φώτη.

"Ὅλα ἦσαν ἐν τάξει. Ἡ δουλειὰ τελειωμένη.

Ὁ γερο-Φώτης, εἶδεν ἀπὸ τὰ τζάμια τὸν Τάκη νὰ
περνᾶ. Ἐκίνησε τὸ κεφάλι, καὶ τοῦ ἐχαμογέλασε, σὰν
νὰ τοῦ ἔλεγε: «Κάμνεις καὶ ἀταξίες, μὰ ἔχεις καλὴ
καρδιά».

Ὁ κυρ-Βλάσης ὁ σκληρόκαρδος.

Ὅταν ὁ Ἄλέκος ἦτο μικρότερος, ἔλεγε πάντα πολὺ γρήγορα τὴ γνώμη του γιὰ τὸ κάθε τι. Ἐνόμιζε πὼς ἠμποροῦσε νὰ τὰ ξέρη ὅλα. Καὶ ἐπειδὴ ἐμιλοῦσε, χωρὶς πρῶτα νὰ σκεφθῆ καλά, ἐκεῖνο πού ἤθελε νὰ εἰπῆ, συχνὰ ἔλεγε πάρα-πολὺ γελοῖες γνῶμες. Μὲ ἄλλα λόγια ἔλεγε ἀνοησίες.

Ἔτσι μιὰν ἡμέρα στὸ τραπέζι, εἶπε μὲ μεγάλη πεποίθηση: «Ὁ κυρ-Βλάσης εἶναι πολὺ σκληρὸς ἄνθρωπος!» Ὅλοι ἐκοιτάχθηκαν μὲ ἀπορία.

— Ὁ κυρ-Βλάσης εἶναι ὁ παντοπώλης τοῦ χωριοῦ. Τὸ ἐπάγγελμά του δὲν εἶναι ἀπ' ἐκεῖνα πού κάμνουν τὸν ἄνθρωπο νὰ φαίνεται σκληρὸς, ὅπως νὰ ποῦμε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρεοπώλη. Σὲ τί λοιπὸν ἔδειξε σκληρότητα;

Εἶπαν ὅλοι μὲ τὸ νοῦ των, καὶ ὁ καθέννας ἐπερίμενε, νὰ μάθῃ τί συμβαίνει.

Εὐχαριστημένος ὁ Ἀλέκος γιὰ τὴν ἐντύπωση, ποὺ ἔκαμε ἡ γνώμη του, ἐπῆρε θάρρος καὶ ἐξακολούθησε.

— Ναι, ἀλήθεια σᾶς λέγω. Ὁ κυρ-Βλάσης εἶναι πολὺ σκληρὸς ἄνθρωπος. Σήμερα τὸ πρωτὶ τὸν εἶδα, νὰ βάζῃ τὸ ἄλογό του μέσα στὸ ποταμάκι τοῦ νερόμυλου. Τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο ! Δὲν ἤθελε νὰ μπῆ μέσα στὸ κρῦο νερό. Καὶ αὐτὸς ἐτραβοῦσε - ἐτραβοῦσε τὸ σχοινί, ὅσο ποὺ ἐκατάφερε νὰ τὸ βάλῃ μέσα στὸ νερό.

Τὸ νερὸ ἔφθασε ὡς τὴν κοιλιά του. Ἐκοίταζε τὸν ἀφεντικό του λυπητερὰ-λυπητερά. Πότε ἐσήκωνε τὸ ἓνα πόδι, πότε τὸ ἄλλο. Σὰν νὰ ἤθελε νὰ εἰπῇ, πῶς τὸ νερὸ τοῦ ἐπάγωνε τὸ αἷμα.

Μὰ ὁ κυρ-Βλάσης δὲν ἐσκοτίσθηκε. Ἔδεσε σφικτὰ τὸ σχοινί σὲ μιὰν ἰτιά, καὶ ἐπῆρε κ' ἐφυγε, χωρὶς νὰ γυρίσῃ οὔτε ματιὰ νὰ ρίξῃ ὀπίσω του.

Τώρα δά, ἔρχομαι ἀπεκεῖ. Τὸ κακόμοιρο τὸ ἄλογο εἶναι ἀκόμη στὸ νερό. Σκύβει τὸ λαιμό του καὶ δὲν κινεῖται. Παράξενο θὰ εἶναι, ἂν ζήσῃ ὕστερα ἀπὸ τέτοιο λουτρό.

Καὶ τὸ σκυλί του, τὴ Φλόγα, ξέρετε τί τῆς ἔκαμε ; Τῆς ἔδεσε τὸ μουσούδι μὲ λουριά. Φαντάζομαι πῶς δὲν θὰ μπορῇ οὔτε νὰ γαυγίξῃ, οὔτε νὰ τρώγῃ τὸ κακόμοιρο καὶ αὐτό. Πῶς ἤθελα νὰ πάγω νὰ ἐλευθερώσω τὸ σκυλί ! Νὰ λύσω καὶ τὸ ἄλογο ! Τί λέγεις καὶ σύ, μπαμπά ; Δὲν ἔχω δίκιο ; Δὲν μὲ συμβουλεύεις πάντα, πῶς δὲν πρέπει νὰ βασανίζομε τὰ ζῶα ;

Ἡ μικρὴ ἀδελφή του, ἀκούοντας ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ κυρ-Βλάση, ἐδάκρυσε. Ἡ μητέρα ἐχαμογελοῦσε.

— Ἔχεις καλὴ καρδιά, παιδί μου, τοῦ λέγει σο-

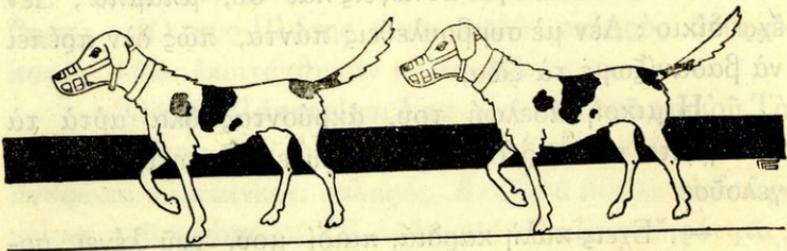
βαρά ὁ πατέρας του, καὶ χαίρομαι πολὺ γι' αὐτό. Ἄλλὰ ὁ κυρ-Βλάσης δὲν εἶναι καθόλου κακὸς ἄνθρωπος, καθὼς ἐσὺ νομίζεις. Τὰ ἄλογα, κάποτε, ἔχουν ἀνάγκη νὰ μένουν πολλὴν ὥρα στὸ νερό. Καὶ μάλιστα αὐτὸ τὸ διατάζει ὁ κτηνίατρος.

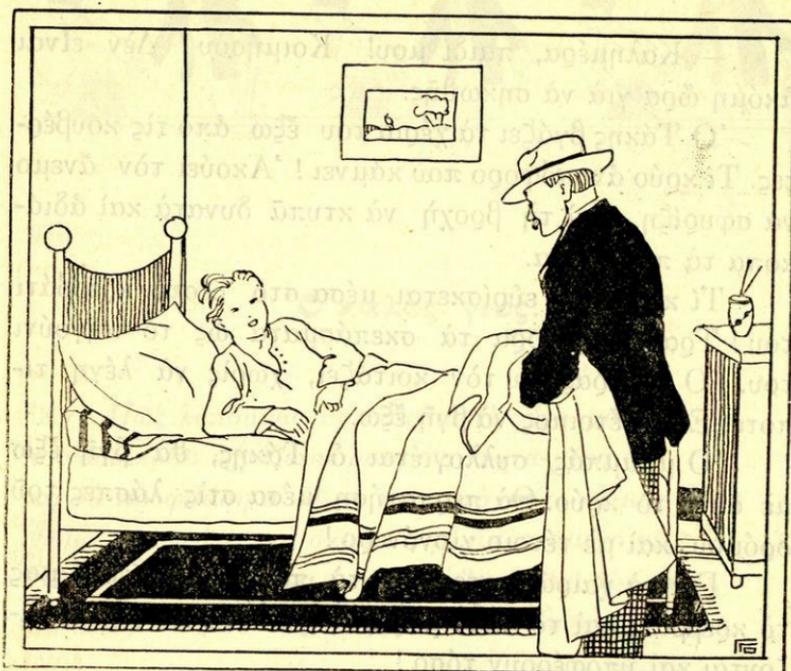
Καὶ ἂν ἐφίμωσε τὸ σκυλί, τὸ ἔκαμε, γιατί τὸ σκυλί ἐπῆρε τὴν κακὴ συνήθεια νὰ πνίγη τὶς κότες.

Τὸ φίμωτρο, ποὺ τοῦ ἔβαλε, δὲν τὸ ἐμποδίζει νὰ γαυγίζει καὶ νὰ τρώγη.

Ὁ Ἄλέκος, σὰν ἄκουσεν αὐτά, δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῆ. Ἐσώπασε, ἐκοκκίνησε καὶ ἐκατάλαβε, πῶς δὲν εἶχε δίκιο, ποὺ ἐκατηγόρησε τόσο γρήγορα τὸν κυρ-Βλάση.

Ἐπῆρε ἀπόφαση ἄλλη φορὰ νὰ εἶναι προσεκτικὸς, καὶ νὰ μὴν πετᾷ τὰ λόγια του ἀσυλλόγιστα.

Λόγια που ζεσταίνουν την καρδιά.

Είναι πολύ πρωί. Ο Τάκης κοιμάται βαθιά. Ακόμη δεν έχει καλά ξημερώσει. Μόλις όλιγο θαμβό φως μπαίνει μέσα στο μικρό δωμάτιό του. Η θύρα ανοίγει σιγά-σιγά, και ο πατέρας μπαίνει μέσα.

Φορεί τα καθημερινά του ρούχα, και ξεχεται να πάρη ένα χονδρό έπαινωφόρι, που άφησε χθές τὸ βράδυ.

Ο Τάκης ξυπνά από τὸ τριξίμο τῆς θύρας, γυρίζει στὸ ἄλλο πλευρὸ και μισοανοίγει τὰ μάτια του.

Χασμουριέται και μουρμουρίζει... Καλημέρα, μπαμπά.

— Καλημέρα, παιδί μου! Κοιμήσου! Δὲν εἶναι ἀκόμη ὥρα γιὰ νὰ σηκωθῆς.

Ὁ Τάκης βγάξει τὰ χέρια του ἔξω ἀπὸ τὶς κουβέρτες. Τί κρύο ἀνυπόφορο πὺν κάμνει! Ἄκουει τὸν ἄνεμο νὰ σφυρίζη, καὶ τὴ βροχὴ νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ ἀδιάκοπα τὰ παράθυρα.

Τί καλὰ πὺν εὐρίσκεται μέσα στὸ ζεστὸ κρεββάτι του! Τραβᾷ γρήγορα τὰ σκεπάσματα ὡς τὸ πηγούνι του. Ὁ πατέρας του τὸν κοιτάζει, χωρὶς νὰ λέγη τίποτε. Εἶναι ἔτοιμος νὰ βγῆ ἔξω.

Ὁ μπαμπάς, συλλογιέται ὁ Τάκης, θὰ βγῆ ἔξω μὲ αὐτὸ τὸ κρύο. Θὰ περπατήσῃ μέσα στὶς λάσπες τοῦ δρόμου, καὶ μὲ τέτοιο χιονόνερο!

Γιὰ νὰ χαιρώμαστε ἑμεῖς τὰ παιδιά, τὸ ζεστὸ μας τὸ κρεββάτι καὶ τὸ καλὸ μας φαγητό, οἱ πατέρες ἐργάζονται καὶ ὑποφέρουν τόσο!

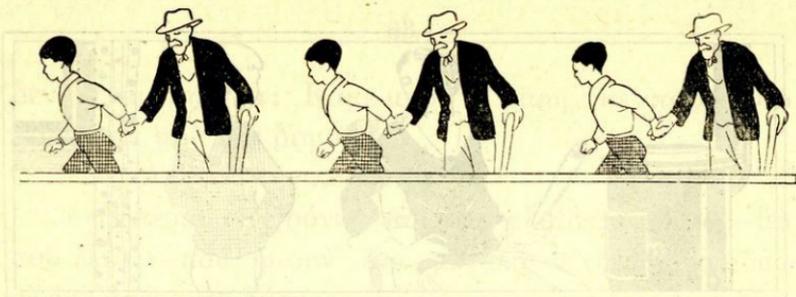
Αὐτὰ σκέπτεται ὁ Τάκης, καὶ ἀνασηκώνεται λιγάκι. Ἄκουμβᾷ ἐπάνω στὸν ἀγκώνα του, καὶ λέγει μὲ ἀγάπη.

— Πόσο θὰ κρυώσης, τώρα πὺν θὰ ἐξέλθῃς, καλέ μου μπαμπά!

Ὁ πατέρας χαμογελᾷ, καὶ ἀγκαλιάζει τὸν Τάκη.
— Μὴ σὲ μέλη, παιδί μου, εἶμαι καλὰ ντυμένος. Καὶ στὸ δρόμο θὰ περπατῶ γρήγορα.

Ὀλίγα καὶ ἀπλᾷ εἶναι τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ, καὶ ὅμως πῶς ἐξεστάθηκε μὲ αὐτὰ ἡ καρδιὰ τοῦ πατέρα!

Βγαίνει ἔξω στὸ δρόμο, καὶ τοῦ φαίνεται πῶς ἐγλύκανε ἢ προῶνῃ παγωνιὰ τοῦ Δεκέμβρη.

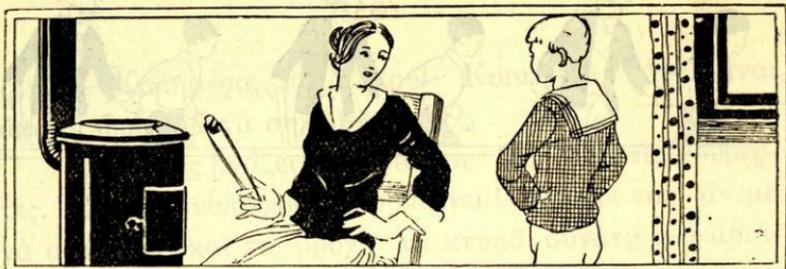

Ὁ καλὸς γιός.

Ἄχ! Πῶς λυποῦμαι ἀπὸ καρδιά τὸ γέρο μου πατέρα,
πὸν ἀδιάκοπα ἐργάζεται μονάχος νύχτα-μέρα,
γιὰ νὰ προφθάσῃ σ' ὄλους μας, στὸ σπίτι νὰ μᾶς φέρῃ
ψωμί, προσφάγι, καὶ σκοντιά, μ' ἀποσταμένο χέρι.
Γιὰ τὸν καλὸν πατέρα μου, νοιώθω βαθιὰ τὸν πόνο,
κι ἀκόμη πιὸ βαθύτερα τώρα πὸν μεγαλώνω.

Ἄχ, Θεέ μου! Σὲ παρακαλῶ, κάμε μου αὐτὴ τὴ χάρη,
νὰ μεγαλώσω γρήγορα, νὰ γίνω παλληκάρι,
καὶ τὸν πτωχὸν πατέρα μου, τὸν πολυκουρασμένο
νὰ ξαποστάσω μιὰ φορὰ. Ἄχ, πῶς τὸ περιμένω!...
Θεὲ νὰ τοῦ πῶ, μ' ἓνα φιλί: «Πατέρα, στάσου, στάσου!...
» Ἕλθ' ὁ καιρὸς πὸν πρόσμενα. Πατέρα, ξεκουράσου!

» Ἐλα νὰ κάτσης, γέροντα, κορμὶ βαλαντωμένο,
» σὲ τοῦτο ἐδῶ τὸ κάθισμα τὸ μαλακοστρωμένο.
» Σώνουν, πατέρα, θὰ τοῦ πῶ, οἱ πόνοι στὸ κορμὶ σου!
» Τώρα ἐγὼ στὸ πόδι σου... τὸ σπλάγνο, τὸ παιδί σου»!

Τὸ ἄσχημο κάρβουνο.

Ἡ μητέρα ἀνάβει τὴ θερμάστρα. Καὶ ἀφοῦ ἔπιασαν καλὰ τὰ προσανάμματα καὶ τὰ κάρβουνα, ρίχνει μέσα ἀνθρακίτη. Ὁ Νίκος, πού ἐστέκετο κοντά της, εἶδε πῶς ἔπεσαν δυὸ-τρία κομμάτια κάτω, καὶ τὰ ἐμάζευσε νὰ τὰ ρίξῃ καὶ αὐτά. Βλέπει πῶς τοῦ ἐλέρωσαν τὰ δάκτυλα. Τὰ πετᾶ στὴ θερμάστρα καὶ λέγει :

— Οὐφ ! Τί ἄσχημο, τί ἀκάθαρο πρᾶγμα, πού εἶναι καὶ αὐτό ! Λερώνει ὅπως καὶ τὰ ξυλοκάρβουνα, καὶ ἄς εἶναι γυαλιστερό καὶ σκληρὸ σὰν πέτρα.

— Ἐβιάσθηκες νὰ τὸ κατηγορήσῃς, τοῦ εἶπεν ἡ μητέρα του. Ἐσυλλογίσθηκες ποτὲ ἐκεῖνα τὰ παιδιά, πού δὲν μποροῦν τὰ σπίτια των νὰ τὸ ἀγοράσουν ; Τὸ χειμῶνα, πού τουρτουρίζουν ἀπὸ τὸ κρύο, πόσο θὰ ἐπιθυμοῦσαν νὰ εἶχαν ἓνα καλάθι κάρβουνα, σὰν αὐτὰ ἐδῶ !

— Ἀλήθεια, μητέρα, δὲν τὸ ἐσκέφθηκα !

— Ἄν αὐτὸ τὸ κάρβουνο ἤμποροῦσε νὰ μιλήσῃ, ξέρεις τί θὰ ἔλεγε ;

— Τί ἄλλο, παρὰ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του. Ἔτσι

δὲν εἶναι μητέρα; Κάμε μου τὴ χάρη, σὲ παρακαλῶ πολὺ, νὰ μοῦ τὴν διηγηθῆς.

— "Ακουσέ την λοιπόν:

«Ἐπέρασαν χρόνια πολλὰ, χιλιάδες χρόνια—θὰ σοῦ ἔλεγε—ποῦ ἤμουν ἓνα μεγάλο δένδρο. Ἐζοῦσα σὲ ἓνα ἀπέραντο δάσος.

»Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ δὲν ὑπῆρχαν ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἡ γῆ ὀλόκληρη ἦτο σκεπασμένη ἀπὸ δάση πυκνά. Τὰ μεγαλύτερα δένδρα σήμερα, εἶναι νάνοι μπροστὰ στὰ δένδρα τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

Μιὰν ἡμέρα, ἓνα ὀρμητικὸ ποτάμι ἐκύλησε τὰ νερά του κατεπάνω μου, ἐπλημμύρισε τὰ πάντα καὶ μὲ ἐξερρίζωσε. Καὶ μαζὶ μὲ χιλιάδες ἄλλα δένδρα μὲ ἔσυρνε. Δὲν ξέρω κ' ἐγώ, πῶς καὶ πόσον καιρὸ ἐκυλίσθηκα. Τὰ κλωνάρια μου ἐκόπηκαν. Καὶ ὅταν κάπου ἐσταμάτησα, εὐρέθηκα μέσα στὴ λάσπη, μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους μου, θαμμένο βαθιά, καὶ μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ποῦ ἀγαποῦσα τόσον πολὺ.

Ἐκοιμήθηκα αἰῶνες μέσα σ' αὐτὸν τὸν τάφο. Ἐλησμόνησα τὸν ἥλιο, τὰ λουλούδια, τὰ πουλιά. Ἄρχισα νὰ γίνωμαι σκληρὸ καὶ γυαλιστερό, ὅπως μὲ βλέπεις σήμερα.

Ἐξαφνα ὅμως μιὰν ἡμέρα, θόρυβος ἔγινε κοντὰ μου, κ' ἐξύπνησα ἀπὸ τὸ βαθύ μου ὕπνο.

Ἐνας κατάμαυρος ἄνθρωπος, ἓνας ἐργάτης στηριγμένος στὸ ἓνα του πλευρό, ἐκτυποῦσε ὀλοένα μὲ τὴν ἀξίνα, καὶ μὲ ἐξεκόλλησεν ἀπεκεῖ. Ὅστερα, μὲ μιὰ μηχανή, μὲ ἀνέβασαν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ βάθος, ἐπάνω στὴ γῆ.

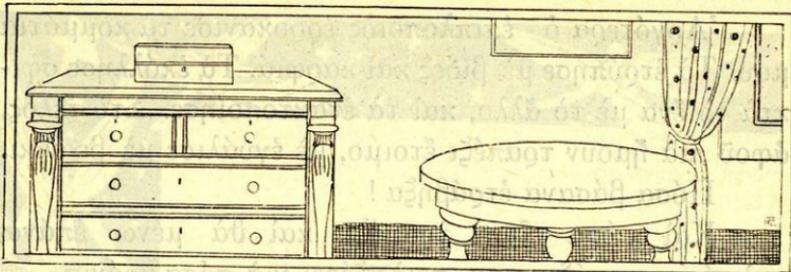
Καὶ τώρα ἤλθεν ἡ ὥρα, ποῦ θὰ πέσω γιὰ χάρη σου μέσα στὴ θεομάστρα. Εἶμαι πρόθυμο νὰ πεθάνω γιὰ νὰ ζεσταθῆς. Ὁ ἥλιος μὲ ἐγέννησεν, ἐδῶ καὶ χιλιάδες

χρόνια. Καὶ σὺ τώρα, ἀπλώνοντας τὸ μικρὸ σου χεράκι κοντὰ στὴ φλόγα μου, θὰ νομίζεις πῶς σὲ θωπεύουν οἱ ἀκτίνες του».

— Βλέπεις τί ὠραία πὺ εἶναι ἡ ἱστορία του ;

— Ναί, μητέρα, πολὺ ὠραία.

— Τί λέγεις τώρα λοιπόν ;

Ἐάν ἤμποροῦσαν νὰ μιλήσουν τὰ ἔπιπλα.

Μιὰν ἡμέρα, πού στὸ σπίτι δὲν εἶχε μείνει κανεὶς, τὰ ἔπιπλα ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ἀναμεταξύ των. Ἐμιλοῦσαν στὴ γλώσσα των.

Ἄρχισε πρῶτο τὸ τραπέζι.

— Ἐγώ, ἔλεγε, ἐγεννήθηκα πέρα βαθιὰ στὸ δάσος. Σιγὰ-σιγὰ ἐμεγάλωσα καὶ ἔγινα μιὰ θεώρατη βαλανιδιά. Ἐστεκόμουν περήφανη καὶ ὠραία, σὰν ἀληθινὴ βασίλισσα. Τὰ πουλιὰ ἤρχοντο καὶ ἔκαμναν τὶς φωλιές των μέσα στὰ κλαδιὰ μου.

Ἦμουν δυνατὴ, καὶ μοῦ ἐφαίνετο, πῶς θὰ ζήσω αἰῶνια. Ποτὲ δὲν μὲ ἐφόβισε βαρυχειμωνιά. Καὶ ὁ ἄγριος βοριάς δὲν μὲ ἐσάλευσε.

Ὅσον ὁμως καὶ ἂν ἄργησε, μιὰν ἡμέρα ἐσήμανε καὶ γιὰ μένα ἡ ὥρα τοῦ θανάτου. Ἐυλοκόποι μὲ τὰ τσεκούρια στὰ χέρια, ἤλθαν ἕνα ἀνοιξιάτικο πρῶτ, καὶ μὲ ἐγκρέμισαν κάτω στὸ χῶμα. Μὲ ἐφόρτωσαν κομματιασμένη ἐπάνω στὰ κάρρα, μὲ ἐπριόνισαν καὶ μὲ ἔκαμαν σανίδα.

Ἐνα ὀλόκληρο χρόνο δὲν ἤμπόρεσα νὰ ἠσυχάσω. Καὶ αὐτὰ ὅλα δὲν ἦσαν, παρὰ ἡ ἀρχὴ στὸ μαρτύριό μου.

Ἄργότερα ὁ ἐπιπλοποὶς ἐρροκάνισε τὰ κομμάτια μου. Τὰ ἐτρώπησε μὲ βίδες καὶ καρφιά. Τὰ ἐκόλλησε σφικτὰ τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, καὶ τὰ ἐτακτοποίησε. Στὸ τέλος, ἀφοῦ πιά ἤμουν τραπέζι ἔτοιμο, μὲ ἐγυάλισε μὲ βερνίκι.

Πόσα βάσανα ἐτράβηξα !

Καὶ τώρα εἶμαι τραπέζι, καὶ θὰ μένω ἐπάνω στὰ τέσσαρα πόδια μου, ποιὸς ξέρει γιὰ πόσα χρόνια.

— Ἐγώ, εἶπε κατόπιν ἡ κασσετίνα, ἤμουν μιὰ ὄμορφη κερασιά. Ἐφύτρωσα στὴν πλαγιὰ ἐνὸς λόφου, πού ἀντίκρουζε τὴν ἀνατολή.

Τὴν αὐγή, τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἔπαιξε μὲ τὰ κλαδιά μου. Τὸν Ἀπρίλη, τὰ ἀνθισμένα κλωνάρια μου ἐφαίνοντο σὰν πελώρια ἀνθοδέσμη, καὶ ἐβουΐζαν τριγύρω μου ἀμέτρητες οἱ μέλισσες.

Τὸν Ἰούνιον, χαρούμενες συντροφίες παιδιῶν ἤρχοντο καὶ ἔπαιρναν τὰ ὄμορφα κόκκινα κεράσια μου.

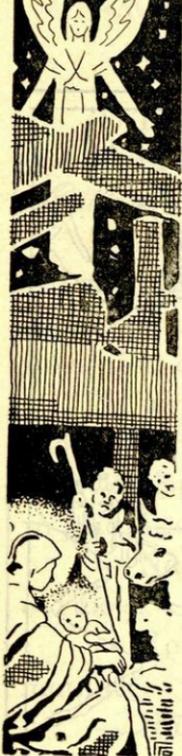
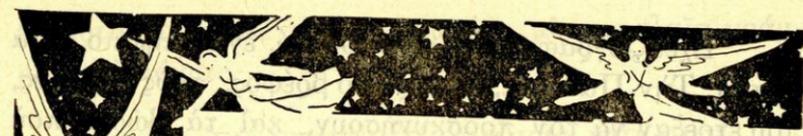
Τὰ πουλάκια ἔκτιζαν τὶς φωλίτσες των στὰ κλαδιά μου, καὶ ἐγὼ εὐτυχισμένη, ἄκουα τὰ ἀτέλειωτα κελαδήματά των.

— Μὴν παραπονῆσθε, ἀδέλφια μου, λέγει τελευταῖος μὲ ἀναστεναγμὸ ὁ παλιὸς ἀπὸ μαόνι κομὸς. Ἐσεῖς δὲν ἀφήσατε τὴν πατρίδα σας. Δὲν ἐξενιτευθήκατε σὰν ἐμένα.

Ἐγὼ ἐγεννήθηκα σὲ ἓνα πολὺ μακρινὸν τόπο. Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι εἶναι μαῦροι. Τὰ πουλιὰ πολύχρωμα. Καὶ ὁ ἥλιος καίει σὰν φωτιά.

Στὰ κλαδιά μου ἐσκαρφάλωναν πίθηκοι, καὶ ἐκρέμοντο φίδια. Ἐκαμα μεγάλο ταξίδι μέσα σὲ ἓνα πλοῖο. Ποτέ, ποτέ δὲν θὰ ξαναἰδῶ τὸ δάσος, ὅπου ἐγεννήθηκα καὶ ἐχάρηκα τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Εἶμαι, δυστυχία μου ! καταδικασμένο νὰ ζήσω γιὰ πάντα σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ξένη καὶ σκοτεινὴ γωνιά.

Χριστούγεννα.

Ντίγκ! Ντάγκ! Μέσα στή σιγαλιά
του χωριού ή καμπάνα κτυπᾶ. Εἶναι
ἀκόμη νύκτα.

— Χριστούγεννα! Σηκωθῆτε, παι-
διά! Λέγει ή μητέρα. Εἶναι ὥρα νά πάμε
στήν ἐκκλησία.

Ὁ Τάκης καί ή Μυρτούλα ἀμέσως
ἐξύπνησαν καί ἐπήδησαν ἀπό τὸ κρεβάτι.

Γρήγορα-γρήγορα ἐτοιμάζονται, καί
ξεκινοῦν μαζί με τοὺς γονεῖς των γιά
τήν ἐκκλησία.

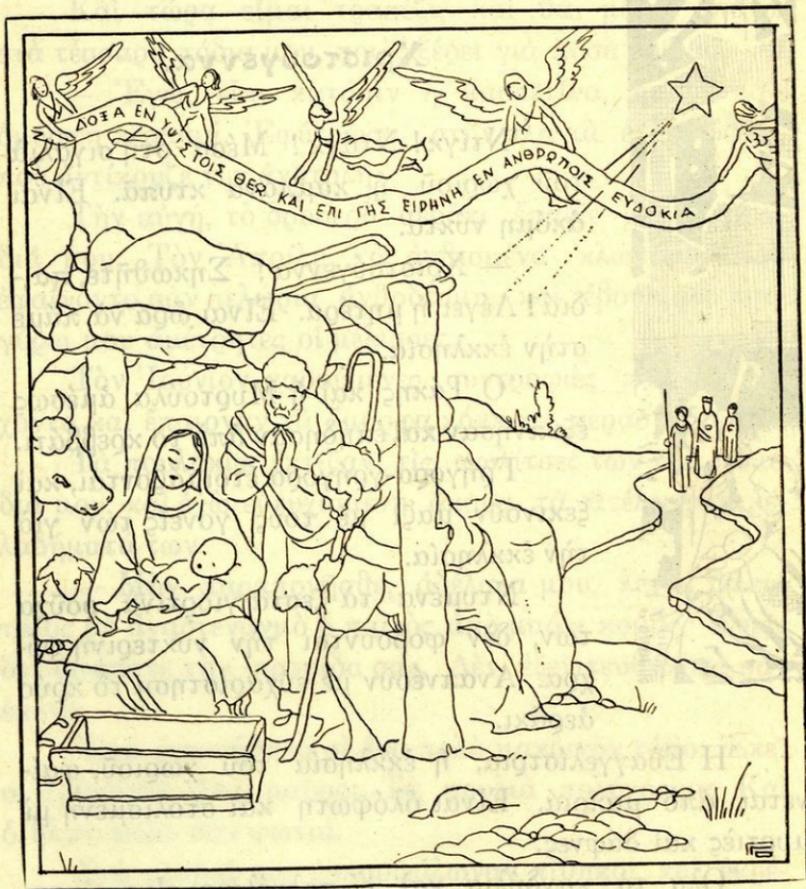
Ντυμένα τὰ ζεστά γιορτινὰ ροῦχα
των, δὲν φοβοῦνται τὴν νυκτερινή ψύ-
χρα. Ἀναπνέουν με εὐχαρίστηση τὸ κρύο
ἀεράκι.

Ἡ Εὐαγγελίστρια, ή ἐκκλησία τοῦ χωριού, φαί-
νεται ἀπὸ μακριά. Εἶναι ὀλόφωτη καί στολισμένη με
μυρτιές καί δάφνες.

Ὅλα τὰ κανδήλια καί οἱ πολυέλαιοι εἶναι ἀναμι-
μένοι καί λαμποκοποῦν.

Ἡ ἐκκλησία εἶναι γεμάτη κόσμος. Στή μέση ἔχει
μιὰ μεγάλη ὠραία εἰκόνα, πού τὴν ἀσπάζονται ὅλοι.
Αὐτὴ τραβᾶ πιὸ πολὺ τὴν προσοχή τοῦ Τάκη καί τῆς
Μυρτούλας.

Ἔχει ζωγραφισμένο ἓνα βουνό, ἓνα σπήλαιο, μιὰ φάτνη. Τὴν Παναγία, τὸ Χριστὸ βρέφος, τοὺς βοσκούς, ποὺ ἔτρεξαν νὰ τὸν προσκυνήσουν, καὶ τὰ βόδια, ποὺ τὸν ζεσταίνουν μὲ τὰ χνώτα των.

Ἔχει καὶ ἓνα δρόμο φιδωτὸ μὲ τρεῖς ὁδοιπόρους, ποὺ φαίνεται νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακριά. Ἐπάνω ἀπ' αὐτούς, ἓνα λαμπρὸ ἀστέρι. Καὶ ψηλὰ στὴν κορυφή, τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ πλῆθος ἀπὸ ἀγγέλους, ποὺ κρατοῦν ἓνα χαρτὶ στενὸ καὶ μακρὸ σὰν κορδέλα.

Σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ εἶναι γραμμένα μὲ κεφαλαῖα γράμματα τὰ λόγια :

«ΔΟΞΑ ΕΝ ΥΨΙΣΤΟΙΣ ΘΕΩ ΚΑΙ ΕΠΙ ΓΗΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΛΟΚΙΑ»

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα στέκονται ἤσυχα. Προσέχουν στὰ λόγια, πὺ ψάλλουν οἱ ψάλτες, καὶ κάμνουν μὲ εὐλάβεια τὸ σταυρὸ των.

Ἡ Λειτουργία ἐτελείωσε τὰ ξημερώματα. Γυρίζουν στὸ σπίτι. Στὸ μεγάλο τζάκι, εὐρίσκουν τὴ φωτιὰ σκεπασμένη ἀπὸ μιὰ κάτασπρη σκόνη, σὰν νὰ εἶχε πέσει χιόνι μέσα στὸ τζάκι.

Ἡ μητέρα διορθώνει λίγο τὰ ξύλα. Βάζει καὶ ἄλλα ἀκόμη, καὶ ἡ φωτιὰ δυναμώνει. Τί καλὰ πὺ εἶναι τώρα! Μὲ τί ὄρεξη παίρνουν τὸ γάλα των ! Πῶς μωσχομυρίζει τὸ χριστόψωμο καὶ τὰ κουλούρια !

— Νὰ ἤρχοντο συχνότερα τὰ Χριστούγεννα ! λέγει ὁ Τάκης.

— Χρόνια πολλὰ καὶ καλά, παιδιά ! λέγει ὁ παπποῦς.

— Νὰ μᾶς ζήσης χίλια χρόνια παππούλη ! Ἄπαντοῦν τὰ παιδιά.

Χριστούγεννα.

Είδα χθές τὸ βράδυ στ' ὄνειρό μου
τὸ νεογέννητο Χριστό.

Τὰ βώδια ἐπάνω του ἐφουσοῦσαν
ὄλο τὸ γνότο τους ζεστό.

Τὸ μέτωπό του ἦταν σὰν ἥλιος,
καὶ μέσα ἡ φάτνη ἡ φτωχικὴ
ἄστραφτε πὸ καλά ἀπὸ μέρα,
μὲ κάποια λάμψη μαγική.

Βοσκοὶ πολλοὶ καὶ βοσκοπούλες
Τὸν προσκυνοῦσαν ταπεινά,
Ξανθόμαλλοὶ ἄγγελοι ἐστεκόνταν
κ' ἔφελναν γύρω του «ΩΣΑΝΝΑ».

Τέλος Ἄγγελος

Τὰ βαγονάκια.

Εἶναι ἓνα ἀπομεσήμερο τοῦ Γεννάρη.

Τὴν προηγούμενη ἡμέρα ἔρριξε πολὺ χιόνι καὶ ὁ ἄγριος βοριάς, πὺ ἐφύσησε τὴν νύκτα, τὸ ἔχει κάμει κρύσταλλα.

Ὁ Τάκης, μαζί μὲ τοὺς φίλους του, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο τῆς Ἀγιάς-Μαρίνας.

— Νὰ εὐκαιρία, παιδιά, νὰ παίξωμε τὰ βαγονάκια, φωνάζει ὁ Χρῖστος, πὺ εἶναι ὁ μεγαλύτερος, καὶ κάμνει πάντα τὸν ἀρχηγὸ σὲ ὅλα τὰ παιγνίδια. Τρέξατε νὰ φέρετε σανίδες».

Ὁ δρόμος τῆς Ἀγιάς-Μαρίνας εἶναι σκεπασμένος μὲ δύο-τρεῖς πιθαμὲς χιόνι, καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ κατάσπρους ἀπὸ τὸ χιόνι ὄχθους, κατηφορίζει ἀπότομα.

Τὰ παιδιά τρέχουν στὰ σπίτια των, φέρνουν ἀπὸ μιὰ σανίδα τὸ καθένα, καὶ τὸ παιγνίδι ἀρχίζει.

Εαπλωμένοι προύμυτα ἐπάνω στὶς σανίδες, περιμένουν στὴν κορυφή τῆς ἀνηφοριᾶς τὸ παράγγελα.

Ὁ Τάκης, ἐσφήνωσε ἐμπρός στὸ δικό του σανίδι δύο ξύλα ὀρθά, γιὰ νὰ βασιέται καλά, καὶ φωνάζει:

— Ὅλοι ἔτοιμοι ;

— Ἐτοιμοί !...

— Ἐμπρός ! ἔν, δύο, τρία !

Μὲ ἓνα ἐλαφρὸ σπρώξιμο οἱ σανίδες ξεκινοῦν.

Στὴν ἀρχὴ πηγαίνουν ἀργά, μὲ δυσκολία. Τὸ παραμικρὸ ἐμπόδιο τὶς σταματᾷ.

Ὑστερα ὅμως, ὅσο μεγαλώνει ὁ κατήφορος, τόσο καὶ αὐτὲς γλιστροῦν εὐκολότερα.

Στὸ τέλος φεύγουν γρήγορα-γρήγορά, σὰ βαγονάκια. Τὰ χιόνια σκορπίζονται δεξιά καὶ ἀριστερά. Κτυποῦν τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν. Μπαίνουν στὸ λαιμό των. Ἄλλὰ τὰ παιδιά δὲν λογαριάζουν τέτοιες ψιλοδουλειές. Μάλιστα ἔτσι τοὺς ἀρέσει πῶς πολὺ αὐτὸ τὸ παιγνίδι.

Ὅταν κοντεύουν στὸ τέρμα καὶ λιγοστεύη ὁ κατήφορος, τὰ βαγονάκια λιγοστεύουν καὶ αὐτὰ τὴ φόρα των, καὶ σιγὰ - σιγὰ σταματοῦν ὀλότελα.

Μὲ ἓνα πήδημα τότε, βρίσκονται ὅλοι ὀρθοί, καὶ μὲ τὶς σανίδες στὸν ὄμο ἀνεβαίνουν τρέχοντας τὸν ἀνήφορο, καὶ ξαναρχίζουν πάλι.

Τὸ παιγνίδι αὐτό, τοὺς γεμίζει χαρὰ καὶ εὐχαρίστηση. Τί καλά νὰ τρέχης ἐπάνω στὰ χιόνια, νὰ ἀναπνέης βαθιὰ τὸν καθαρὸν ἀέρα, νὰ παίζης ἔξω στὴν ἐξοχή !

Πότε-πότε κανένα ἀπὸ τὰ σανίδια πηγαίνει λοξά, σὲ κανένα χαμόκλαδο, ἢ πλάϊ στὸν ὄχθο, καὶ τότε σανίδα καὶ ἐπιβάτης ἀναποδογουρίζουν μὲ ὀρμή, καὶ κυλιοῦνται ἐπάνω στὰ χιόνια.

Τὰ γέλια καὶ τὰ ξεφωνητὰ δὲν περιγράφονται.
"Α! Ἐκείνη τῆ βραδεῖα ἐνύκτωσε πολὺ γρήγορα.
Οἱ φρονιμώτεροι πηγαίνουν ἐνωρὶς στὰ σπίτια των.
Οἱ ἄλλοι, πὺ εἶναι ἀχόρταγοι στὸ παιγνίδι, δὲν ἐννοοῦν
νὰ ξεκολλήσουν.

— Καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμη! Ἐμπρὸς καὶ τούτη!
Καὶ ἄλλη μιὰ καὶ φθάνει! . .

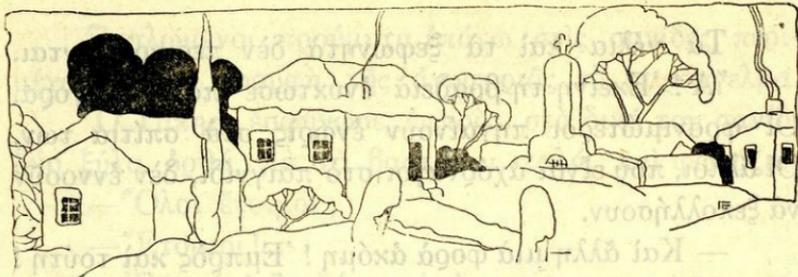
Ἐπιτέλους ἀποφασίζει καὶ ὁ Τάκης, μαζὶ μὲ τοὺς
τελευταίους, νὰ πάη στὸ σπίτι του καὶ αὐτός.

Εἶχαν φανῆ στὸν οὐρανὸ τὰ πρῶτα ἀστέρια. Ἡ μη-
τέρα τὸν βλέπει ξαναμμένο, κόκκινο, μὲ τὰ ροῦχα γεμάτα
φιλὸ κρυσταλλιασμένο χιόνι, καὶ βάζει τὶς φωνές.

— Καλέ, τί χάλια εἶναι αὐτά; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι
σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση;

Ὁ πατέρας, πὺ θυμᾶται τὰ εὐχάριστα παιδικὰ του
χρόνια καὶ τὰ παιγνίδια του, χονδραίνει μόνον ὀλίγο τὴ
φωνή του καὶ λέγει:

— Τινάξου ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα, νὰ φύγη ἀποπάνω
σου τὸ χιόνι. Καὶ ἔλα μέσα γρήγορα μὴν ἀρρωστήσης.
Ἐχε χάρη στὸ χιόνι, ἀπόψε.

Χιώνι.

Τι καλά πού είναι στο σπίτι μας,
 τώρα πού έξω πέφτει χιώνι!

Τόν μπερντέ παραμερίζοντας
 τὸ ἄσπρο βλέπω ἐκεῖ σεντόνι,
 νὰ σκεπάζη ὅλα τὰ πράγματα,
 δρόμους, σπίτια, δένδρα, φύλλα.

Πόσο βλέπω μ' εὐχαρίστηση
 μαζευμένη τόση ἄσπριλα!

Ὅμως κοίτα, τουρτουρίζοντας
 τὸ κορίτσι ἐκεῖνο τρέχει.

Τώρα σιάθηκε στήν πόρτα μας,
 ψωμί, λέει, πῶς δὲν ἔχει,
 πῶς κρουώνει, πῶς ἐπάγωσε . . .

Ἔλα μέσα, κοριτσάκι! . .

Τὸ τραπέζι μας ἐστρώθηκε
 καὶ ἀναμμένο εἶναι τὸ τζάκι . . .

Κ. Καριωτάκης

Τὸ χιόνι.

Σκέπασε τὰ κεραμίδια, πιδάμεις δυὸ-τρεῖς τὸ χιόνι
κ' εἶναι ἡ πόλη φασκιωμένη, μὲ ἓνα κάτασπρο σεντόνι.
Δέστε-δέστ' ἀσπροπροσώπους, μεσ' τὶς γοῦνες τυλιγμένους,
δέστε-δέστε μεσ' τὸ χιόνι, ὡς τὰ γόνατα χωμένους!

Χάθηκ' ὁ ἥρωϊσμός!
Πανταχοῦ ἀποκλεισμός!
Τού! Τού! Τού!
Κ' ἐγὼ κρυνῶ
Μπού! Μπού! Μπού!
Κ' ἐγὼ παγῶνω!

ᾠ! Τὶ κρύσταλλα! Τὶ πάγοι! ὁ Δεκέμβριος ἀφρίζει
ᾠ ἄερας λυσσασμένος, στὰ παράθυρα μουγκρίζει
Τῆς φακῆς τὰ παλληκάρια, κουκουλώθηκαν στὸ στρῶμα.
Δέστε μύτες ὅπου στάζουν! Δέστε ἀχνοὺς ἀπὸ τὸ στόμα!

Λόγια ἀκοῦστε μασημένα!
Μάτια δέστε δακρυσμένα!
Τού! Τού! Τού!
Κ' ἐγὼ δακρῶ,
Μπού! Μπού! Μπού!
Τὶ κρῦο! κρῦο!

Ἡλ. Τανταλίδης

Τὸ ἅλατι.

Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ δείπνου. Καὶ ἡ οἰκογένεια κάθεται στὴν τραπεζαρία καὶ δειπνᾷ. Μόλις ἀπόφαγαν, ὁ πατέρας ρωτᾷ τὰ παιδιά του, πῶς ἐπέρασαν τὴν ἡμέρα, καὶ τί σπουδαῖο ἔμαθαν στὸ σχολεῖο ἀπὸ τὸ δάσκαλό των. Ἡ μητέρα παίρνει τὰ πιάτα ἀπὸ τὸ τραπέζι, καὶ ἡ Σοφία σηκώνει τὴν ἀλατιέρα, γιὰ νὰ τὴν βάλῃ στὸ μαγειρεῖο, στὴ θέση της. Ἀπὸ τὴ βιάση της ὅμως τὴν ἀναποδογυρίζει, καὶ χύνεται τὸ ἅλατι ἐπάνω στὸ τραπεζομάντηλο. Ἀμέσως παίρνει τὸ μαχαίρι, καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ μαζεύῃ.

Ὁ Τάκης σταματᾷ τὴν ἀπάντησιν στὴν ἐρώτησιν τοῦ πατέρα, κοιτάζει μὲ προσοχὴ τὸ ἅλατι, καὶ ρωτᾷ μὲ περιέργεια :

— Ἀλήθεια, πατέρα, πῶς καὶ ποῦ τὸ κάμνουν τὸ ἅλατι ;

— Τὸ ἅλατι, παιδί μου, δὲν τὸ κάμνουν οἱ ἄνθρωποι. Γίνεται ἀπὸ τὴ φύσιν, καὶ στὴ θάλασσα καὶ στὴ στεριά. Ἔτσι εἶναι δυὸ λογιῶν ἅλατι, τὸ θαλασσινὸ καὶ τὸ ὄρυκτό.

— Ἀπὸ τὴ θάλασσα πῶς τὸ βγάζουν ;

— Νὰ πῶς ! Ξέρεις καὶ σύ, πῶς τὸ νερὸ τῆς θάλασσας εἶναι ἀλμυρὸ. Αὐτὸ θὰ εἶπῃ, πῶς ἔχει ἅλατι μέσα. Μπορεῖς νὰ τὸ ἰδῆς μὲ τὰ μάτια σου, ἂν βάλῃς στὸν ἥλιο ἓνα πιάτο μὲ ὀλίγο νερὸ θαλασσινὸ. Θὰ ἰδῆς πῶς σὲ ὀλίγες ὥρες, τὸ νερὸ θὰ γίνῃ ὅλο ἀχνὸς καὶ θὰ φύγῃ, καὶ στὸ πιάτο θὰ μείνῃ ἓνα στρωμὰ ἅλατι. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὶς ἀκρογιαλιές, ποὺ ἔχουν κοντὰ χαμηλὸν ἴσιον τόπο.

Σκάβουν δεξαμενὲς ὄχι βαθειές, πολὺ πλατειές

ὁμως, πού τις λέγουν ἀλυκές. Τις γεμίζουν νερό ἀπό τή θάλασσα, καί ὕστερα τις φράζουν καλά γύρω-γύρω, γιά νά μὴν περάσῃ ἄλλο θαλασσινὸ νερὸ μέσα.

Ὁ ἥλιος τοῦ καλοκαιριοῦ ἔξατμίζει τὸ νερὸ λίγο-λίγο, καί σὲ δυὸ-τρεῖς μῆνες μένει μόνον τὸ ἀλάτι. Τὸ βγάζουν τότε ἀπὸ τις δεξαμενές, τὸ κάμνουν σωρούς καὶ τὸ πωλοῦν.

Τέτοιες ἀλυκές εἶναι πολλὲς στὸ Μεσολόγγι, στὴν Ἀττική, στὴ Λευκάδα, καί σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδας μας.

*
**

— Καὶ ἀπὸ τῆ γῆ, πατέρα, πῶς τὸ βγάζουν;

— Εἶναι πολὺ βαθιὰ μέσα στὴ γῆ. Σκάβουν, καὶ τὸ βγάζουν. Γι' αὐτό, τὸ λέγουν ὄρυκτό. Τὸ μέρος τῆς γῆς, πού ἔχει τέτοιο ἀλάτι, τὸ λέγουν ἀλατωρυχεῖο.

— Καὶ τὸ ὄρυκτὸ ἀλάτι εἶναι σὰν τὸ θαλασσινό, πατέρα;

— Τὸ ὄρυκτό, ὅταν τὸ βγάζουν, δὲν εἶναι ἄσπρο. Ἔχει διάφορα χρώματα, κίτρινο, κόκκινο, γαλάζιο ἢ πράσινο, γιατί εἶναι ἀνακατωμένο μὲ χρώματα καὶ ἄλλες οὐσίες. Τὸ καθαρίζουν ὁμως μὲ νερό, καὶ γίνεται ἀπαράλλακτο, ὅπως τὸ ἀλάτι τῆς θάλασσας.

— Ἔχομε στὴν Ἑλλάδα ἀλατωρυχεῖα;

— Ὅχι! Ἄλλοῦ ὁμως εἶναι πολλὰ. Τὸ μεγαλύτερο ἀλατωρυχεῖο εἶναι 400 μέτρα βαθιὰ μέσα στὴ γῆ. Τὸ ἀλατωρυχεῖο αὐτὸ εἶναι ἀπέραντο. Ἐκεῖ κάτω, μέσα σ' ἐκεῖνον τὸ θεώρατο ὄγκο τοῦ ἀλατιοῦ, ἔχουν κάμει δρόμους. Οἱ δρόμοι αὐτοὶ εἶναι πολλοί. Ἔχουν καὶ μακρὸς πολὺ, καὶ διασταυρώνονται. Πηγαίνουν ἄλλοι δεξιά, ἄλλοι ἀριστερά, ἄλλοι ἐμπρός, καὶ ἄλλοι ὀπίσω.

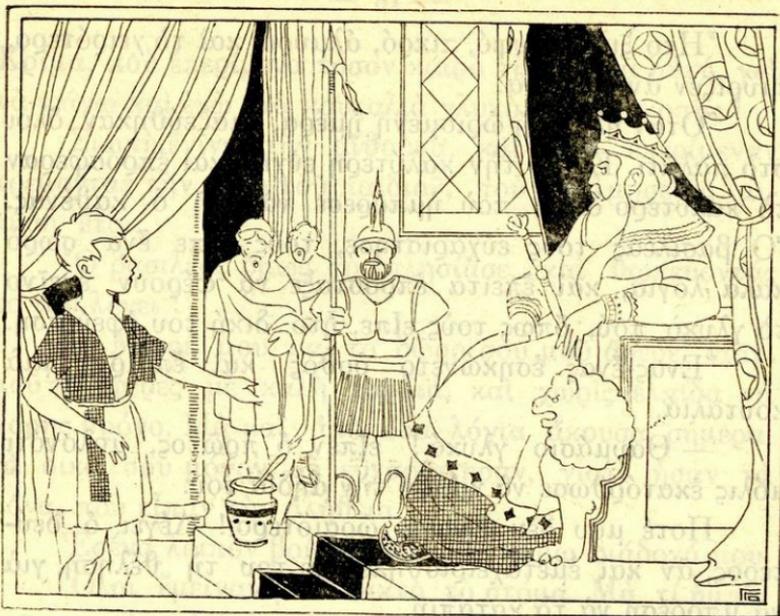
Ἔτσι γίνεται μιὰ σωστὴ πολιτεία μέσα στὴ γῆ, μὲ δρόμους καὶ πλατεῖες καὶ ἀνθρώπους πολλούς.

Τίποτε δὲν λείπει σ' αὐτὴν τὴν ὑπόγεια πολιτεία. Ὑπάρχουν καὶ ἐκκλησίες, σκαλισμένες μέσα στὸ ἀλάτι, καὶ φῶτα πολλά, πὺν κάμνουν τοὺς ἀλατένιους τοίχους καὶ θόλους νὰ λάμπουν μὲ διάφορα χρώματα, σὰν τοὺς κρυσταλλένιους πολυέλαιους στὶς ἐκκλησίες μας.

Φαντάσου, τί λαμπρὴ φωτοχυσία θὰ εἶναι μέσα στὶς ἐκκλησίες της, ὅταν κεριὰ καὶ κανδήλια ἀναμμένα θὰ ρίχνουν τὸ φῶς των, ἐπάνω στοὺς ἀλατένιους τοίχους καὶ τοὺς θόλους των.

— Ἀλήθεια, πολὺ ὠραῖα θὰ εἶναι ! εἶπεν ὁ Τάκης μὲ θαυμασμό. Πόσο θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ νὰ ἔκαμνα ἓναν περίπατο μέσα σ' αὐτὴν τὴν πόλη !

Τὸ γλυκὸ τοῦ βασιλέα.

Μιά φορά κ' ἔναν καιρό, ἦτο ἕνας βασιλέας ἄκληρος. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν εἶχε διάδοχο, ἐκήρυξε πῶς ἀποφάσισε νὰ κάμη διάδοχό του ἐκεῖνον, πὺν θὰ μπορέση νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ μὲ ἕνα λόγο, ἢ μὲ ἕνα δῶρο.

Ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐβάλθησαν νὰ βροῦν ὅ,τι καλύτερο ἤμποροῦσαν νὰ τοῦ εἰποῦν, ἢ νὰ τοῦ χαρίσουν, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν.

Μὰ καὶ ὁ βασιλέας δὲν ἔμενε μὲ σταυρωμένα χέρια. Ἐσοφίσθηκε νὰ δώσῃ στὸ μάγειρό του μιὰ συνταγή, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ ἕνα γλυκό. Ἄλλὰ τὸ γλυκὸ αὐτὸ ἦτο ὅ,τι ἄλλο θέλετε, παρὰ γλυκό.

Ἦτο ξινό, στυφό, πικρό, ἄλμυρό· καὶ τὸ χειρότερο, ἐμύριζεν ἀνυπόφορα.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὠρισμένη ἡμέρα, ἐμαζεύθησαν ὅλοι στὸ παλάτι. Εἶπαν τὴν καλύτερη εὐχή, καὶ ἐπρόσφεραν τὸ καλύτερο δῶρο, πού ἠμπόρесе νὰ βρῆ ὁ καθένας. Ὁ βασιλέας τοὺς εὐχαρίστησε, τοὺς εἶπε ἓνα σωρὸ καλὰ λόγια, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ φέρουν ἐκεῖνο τὸ γλυκὸ πού, ὅπως τοὺς εἶπε, ἦτο δική του ἐφεύρεση.

Ἐνας-ἓνας ἐσηκώοντο ὀρθὸς καὶ ἔπαιρνε μιὰ κουταλιά.

— Θαυμάσιο γλυκό! εἶπεν ὁ πρῶτος, μολονότι μόλις ἐκατόρθωσε νὰ κρύψη τὴν ἀηδία του.

Ποτέ μου δὲν ἔφαγα ὠραιότερο! Λέγει ὁ δεύτερος, ἂν καὶ ἐμεταχειρίσθηκε ὅλη του τὴ θέληση, γιὰ νὰ μπορέση νὰ τὸ καταπιῇ.

Ὁ τρίτος, πού τὸ εἶχε πτύσει κρυφὰ στὸ μαντήλι του, εἶπε: «Μόνον ἡ Μεγαλειότης σου ἠμποροῦσε νὰ σκεφθῆ τέτοιο γλυκό».

Νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε, ὅλοι ἐπαίνεσαν τὸ σιχαμένο ἐκεῖνο γλυκό. Κανεὶς δὲν ἐτόλμησε, οὔτε κὰν νὰ σωπάσῃ. Ἐνόμιζαν πῶς ἔτσι θὰ εὐχαριστοῦσαν τὸ βασιλέα.

Μὰ νὰ εὐχαριστήθηκε ἄραγε ὁ βασιλέας, μ' αὐτὲς τὶς ψεύτικες κολακειῖες; Θὰ τὸ ἰδοῦμε τώρα ἀμέσως.

Ἐνα μικρὸ παιδί ξυπόλυτο, ἓνα πτωχὸ παιδί τοῦ δρόμου, παρουσιάζεται. Ἐπῆγε καὶ αὐτὸ νὰ εὐχηθῆ τὸ βασιλέα, μὲ ἓνα μαρουλόφυλλο γιὰ δῶρο. Τὸ παιδί αὐτό, μόλις ἔβαλε μιὰ κουταλιά στὸ στόμα, ἔκανε ἓνα δυνατὸ πφ, καὶ τὸ ἔπτυσε μπροστὰ σὲ ὅλον τὸν κόσμον.

— Ἐ! Τί ἔπαθες μικρέ; Τοῦ λέγει ὁ βασιλέας, ἐνῶ ὅλοι τὸν ἐκοίταζαν μὲ τρόμον.

— Καλέ, τί φαρμάκι εἶναι αὐτό, βασιλέα μου;

Κριμα, πού ἐπερίμενα τόσον καιρὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, γιὰ νὰ φάγω καὶ ἐγὼ μιὰ κουταλιά γλυκὸ τῆς προκοπῆς !

Σιωπὴ ἔγινε στὴν αἴθουσα, καὶ ὄλοι ἐπερίμεναν τρέμοντας τὴν τύχη τοῦ παιδιοῦ, πού ἐτόλμησε νὰ μιλήσῃ ἔτσι.

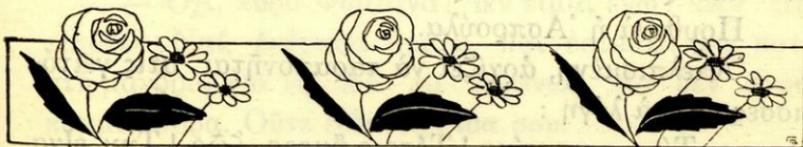
Ὁ βασιλέας ὁμως τὸ ἐπλησίασε, καὶ θωπεύοντάς το τοῦ λέγει :

— Μικρὲ μου, καὶ τὸ δῶρο σου μοῦ ἄρεσε, γιὰτι μοῦ τὸ ἔφερες μὲ καλὴ καρδιά, καὶ χωρὶς ἐλπίδα νὰ πάρῃς θρόνο. Μὰ καὶ ἀπὸ ὅσα λόγια ἄκουσα σήμερα, τὰ δικὰ σου μόνον μὲ εὐχαρίστησαν, γιὰτι ἦσαν τὰ μόνα, πού εἶπαν τὴν ἀλήθεια.

Ἐσένα λοιπὸν βρίσκω ἄξιο νὰ κάμω διάδοχό μου.

Ὅλοι ἔμειναν μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα. Μὰ τί ἤμποροῦσαν νὰ κάμουν ; Ὑποτάχθηκαν στὸ θέλημα τοῦ βασιλέα, καὶ ἐφώναξαν.

— Ζήτω ὁ διάδοχος !

Μία άδικία.

— "Αχ ! Τί έπαθα ! Τί έπαθα ή άμοιρη ! έφώναζεν ή κυρά Φώταινα, έξω από τή θύρα τοῦ σπιτιοῦ της. Πάει, έχάθηκε ή κατσίκα μου. Ποιός έσπρωξε τή θύρα τής αὐλῆς ; Ποιός άνοιξε τὸ άχούρι, κ' έφυγε ή κατσίκα μου ;

Άνέβηκε στὸν ὄχθο. Σηκώνει τὸ ένα χέρι επάνω από τὰ μάτια της, κοιτάζει ὀλόγυρα καὶ μακριά, καὶ ξεφωνίζει πολλές φορές :

΄Ασπρούλα !... ΄Ασπρούλα !...

Πουθενά ή ΄Ασπρούλα.

Άπελισμένη, αρχίζει νά παραπονῆται στίς γειτότισσες καὶ νά λέγη :

— Τέτοια κατσίκα ! Τέτοιο ήμερο ζῶο ! Τήν είχα

σὰ μικρὸ παιδί. "Ετρωγε κάθε πρωτὶ ἀπὸ τὸ χέρι μου. Μὴν τὴν εἶδατε πουθενά; Δὲν πιστεύω νὰ μοῦ τὴν ἔκλεψε κανεὶς. Κάποιο κακόπαιδο ἄνοιξε τὶς θύρες. "Αν ἔτυχε καὶ κανένα σκυλί, καὶ τὴν ἐκυνήγησε, πάει, δὲν θὰ τὴν ξαναἰδῶ.

Γειτόνισσες καὶ παιδιὰ ἐμαζεύθησαν, καὶ ἐρωτοῦσαν τί συμβαίνει. Ὁ καθέννας ἔλεγε, ὅ,τι τοῦ ἐκατέβαινε.

— Ἡ κυρὰ - Φώταινα ἔχασε τὴ γίδα της. Μὴν τὴν εἶδατε; Δίχως ἄλλο κάποιο κακόπαιδο τῆς τὴν ἐσκάρωσε.

Ἄνάμεσα στὰ παιδιὰ, ποὺ ἐμαζεύθησαν, ἦτο καὶ ὁ Σωτήρης. Ἐνα κακὸ παιδί, ποὺ ἐβασάνιζε τὴ μητέρα του καὶ τὸν πατέρα του μὲ τὴν κακοκεφαλιά του.

Ὁ Σωτήρης αὐτὸς δείχνοντας τὸν Τάκη, ποὺ ἐπήγαινε μαζὶ μὲ ἄλλους κοντὰ, λέγει στὴν κυρὰ Φώταινα:

— Δὲν εἶναι πολλὴ ὥρα, ποὺ τὸν εἶδα νὰ σταματήση μπροστὰ στὴ θύρα σου. Καὶ μοῦ ἐφάνηκε, πῶς ἐπολέμησε νὰ τὴν ἀνοίξη.

— Ἀλήθεια! Πετιέται κάποιος ἄλλος. Τὸν εἶδα καὶ ἐγὼ νὰ περνᾶ ἀπεδῶ. Ὁ Τάκης, καθὼς ἄκουσεν αὐτὰ τὰ λόγια, ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό. Δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῇ ὁ ἄμοιρος.

Ἡ κυρὰ-Φώταινα τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὸν ἐτίναξε φωνάζοντας:

— Σὺ, κακόπαιδο, ἔκαμες νὰ φύγη ἢ κατσίκα! Ναί! Σὲ εἶδαν. Θὰ μοῦ τὴν πληρώσης! Πάμε γρήγορα στὸν ἀστυνόμο.

Ὁ Τάκης ἄρχισε νὰ φωνάζη:

— Ὅχι, κυρὰ Φώταινα! Δὲν εἶμαι ἐγὼ! Δὲν ξέρω τίποτε! Ναί, ἐπέρασα ἀπέξω, καὶ ἐσταμάτησα κοντὰ στὴ μάνδρα, γιὰ νὰ ἰδῶ τὰ γεράνια. Μὰ δὲν ἄνοιξα καμμιά θύρα. Οὔτε εἶδα τὴ γίδα σου.

— Πάρτε τον σὶδὸν ἀστυνόμο! Ἐφώναξαν πολλοί.
Ἐκεῖ θὰ ἰδοῦμε, τί τραγούδι θὰ εἰπῇ.

Ὁ Τάκης ἀποτραβιέται, καὶ μὲ ὄλη του τῆ δύ-
ναμι τρέχει σὸ σπῖτι του νὰ κρυφθῇ.

Φθάνει ἐκεῖ τῆ στιγμῇ, πὸν ἔφθανε καὶ ὁ πατέ-
ρας του, γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἐργασία του.

Μὲ φωνή, πνιγμένη ἀπὸ τὰ δάκρυα, διηγεῖται τὸ
περιστατικό, καὶ τελειώνει μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

— Μπαμπά μου, μαννούλα μου, δὲν πταίω ἐγώ!
Ἐκεῖνος ὁ Σωτήρης, λέγει ψέματα! Ἐγὼ δὲν ἄνοιξα
καμμιά θύρα.

Ἡ μητέρα του πιστεύει, πῶς εἶναι ἀθῶος. Οἱ μη-
τέρες ξέρουν νὰ διαβάζουν, στὰ μάτια τῶν παιδιῶν
των, τί ἔχουν μέσα στὴν καρδιά των.

Ἡ μικρὴ ἀδελφὴ του τὸν ἀγκαλιάζει, καὶ θέλει
νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Ἄλλὰ ὁ πατέρας σουφρώνει τὰ
φρύδια του.

— Δὲν περνᾷ ἑβδομάδα, πὸν νὰ μὴν ἀκούσω καὶ
ἓνα κατόρθωμά σου! τοῦ λέγει. Ἔλα μαζί μου. Θέλω
νὰ ξεδιαλύσω καλὰ αὐτὴν τὴν ἱστορία.

Ἡ ἰδέα, πῶς ὁ πατέρας του τὸν παίρνει γιὰ
ἔνοχο, μεγαλώνει τὴ λύπη τοῦ Τάκη. Μὲ κόπο κρατεῖ
τὰ δάκρυά του, πηγαίνοντας μαζί του, σὸ σπῖτι
τῆς κυρὰ-Φώταινας.

Ὁ Σωτήρης καὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν ἐκεῖ ἀκόμη. Ὁ
ἀστυνόμος ἔφθασε, καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ ἀνακαλύψῃ
σὸ χῶμα τὰ πατήματα τοῦ ἔνοχου.

Βλέποντας τὸν Τάκη, νὰ ἔρχεται μὲ τὸν πατέρα
του, ἡ κυρὰ Φώταινα ξαναρχίζει πάλι τὶς φωνές. Μὰ
καὶ ὁ Σωτήρης κάμνει τὸ μέρος του, ὅσο μπορεῖ.
Τοῦ ἀρέσει πολὺ νὰ κατηγορῇ, ἄς εἶναι καὶ σὸ βρόντο.
Εὐκαιρία ἐζητοῦσε, καὶ τὴν εὗρηξε.

Ὁ Τάκης ἔκλαιε καὶ ἔλεγε :

— "Ὅχι, δὲν εἶναι ἀλήθεια !

— Σιωπή ! τοῦ λέγει ὁ πατέρας του. Σοῦ πρέπει μιὰ τιμωρία, πού νὰ τὴν θυμᾶσαι γιὰ πάντα. Ὅσο γιὰ τὴν κατοίκα, θὰ τὴν πληρώσω, ἂν δὲν βρεθῇ. Καὶ ἔκαμε νὰ γυρίσῃ ὀπίσω στὸ σπίτι.

Ἐξαφνα ὅμως, στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, παρουσιάζεται ὁ ἄνδρας τῆς κυρὰ-Φώταινας. Ἦρχετο ἡσυχος-ἡσυχος, μὲ τὸ τσαπὶ στὸν ὄμο. Στὸ χέρι ἐκρατοῦσε ἓνα σχοινί. Καὶ ὀπίσω του, ποιὸς νομίζετε, πῶς ἦρχετο ; Ἡ κατοίκα ! Χορτάτη καὶ εὐχαριστημένη.

— Ἀσπρούλα, Ἀσπρούλα μου ! Φωνάζει ἡ κυρὰ-Φώταινα.

— Τὴν ἐπῆρα μαζί μου τὸ ἀπομεσήμερο στ' ἀμπέλι. Εὐρῆκεν ἐκεῖ χορτάρι, καὶ ἐχόρτασε ἡ κατεργαρούλα στὰ γερά, λέγει ὁ κύρ- Φώτης.

— Βλέπεις, μπαμπά, βλέπεις ; Νὰ ἡ γίδα ! Βλέπεις, πού ἐγὼ δὲν ἔκαμα τίποτε ; Βλέπεις, πού ἔλεγαν ψέματα ; Πού ἄδικα μὲ ἐκατηγοροῦσαν ;

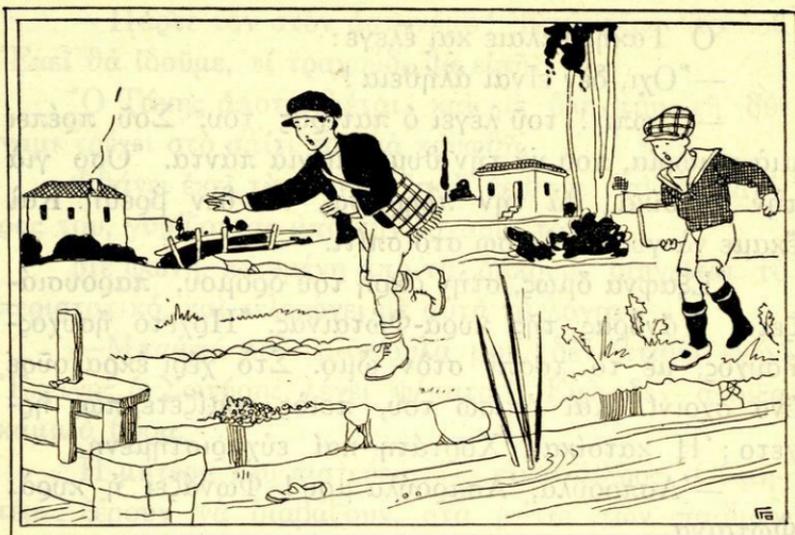
Ὁ Τάκης ἐπετοῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ του.

Ὁ πατέρας του, κοιτάζει καλὰ-καλὰ στὰ μάτια τὸ Σωτήρη, καὶ τοῦ λέγει αὐστηρά :

— Πρόσεχε ἄλλη φορὰ, νὰ μὴ λέγῃς ψέματα ! Ἡ ἀλήθεια δὲν ἀργεῖ νὰ φανερωθῇ. Καὶ ὁ ψεύτης μένει μὲ τὴν ἐντροπή του.

Ὁ Σωτήρης δὲν ἔβγαλε τσιμουδιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐφυγε καταντροπιασμένος.

Ὁ Τάκης ἰκανοποιημένος, ἐπῆγε στὸ σπίτι του γρήγορα, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὴ μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφή του. Εἶχε χαρὰ μεγάλη, πού ἔβγαλεν ἀποπάνω του ἓνα μεγάλο βάρος.

Τὸ χαμένο πέδιλο.

Κοντὰ στὸ χωριὸ, περνᾷ ἓνα ποταμάκι. Αὐτὸ τὸ ποταμάκι, μόνον ὀλίγες ἡμέρες τὸ χρόνο, δὲν ἔχει νερό. Τὴν ἀνοιξη, πὺ λειώνουν τὰ χιόνια, καὶ τὸ φθινόπωρο, ἔπειτα ἀπὸ δυνατὲς βροχές, κατεβαίνει ἀπὸ τὸ βουνὸ σὰ δαιμονισμένο, σύρνοντας πέτρες, κλαδιά, καὶ ὅ,τι ἄλλο βρῖσκει μπροστά του. Ὁ ὁρμητικὸς του δρόμος λιγοστεύει μόνον κάτω στὰ λιβάδια. Ἐκεῖ σταματοῦν μὲ ξύλινους νεροφράκτες τὴν ὁρμή του, καὶ τὸ νερὸ του περνᾷ μέσα σὲ αὐλάκια, καὶ ποτίζει τὶς βραγιὲς τῶν περιβολιῶν. Τὸ ποταμάκι αὐτὸ τὸ λέγουν Σίφουνα. Ὅταν ὁ Σίφουνας ἔχει μεγάλη κατεβασιά, τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου πανηγυρίζουν.

— Ξέρετε, παιδιά; Ὁ Σίφουνας κατεβαίνει. Τὰ

αύλακια εἶναι γεμάτα. Φωνάζουν ὄλα, φθάνοντας τὸ πρωτὶ στὸ σχολεῖο. Καὶ ὅταν δὲν ἔχουν μάθημα, πηγαίνουν παρέες-παρέες κατὰ τὸ Σίφουνα.

Ἐνα πρωτὶ, μιὰ παρέα ἐδιασκέδαζε, ρίχνοντας μέσα στὸ ποτάμι κλαδιὰ καὶ σανιδάκια, μὲ ὀρθὰ ραβδιὰ στὴ μέση καὶ πανάκια. Τὰ σανιδάκια ἔσχιζαν τὰ νερά, σὰ βαρκοῦλες.

Ἐξαφνα μιὰ ἰδέα κατέβηκε στὸ κεφάλι τοῦ Χριστοῦ.

— Ἐέρω, εἶπε, κάτι, πού θὰ ἐγίνετο καραβάκι πρώτης γραμμῆς.

— Τί πράγμα; Λέγε νὰ ἀκούσωμε.

— Ἐνα πέδιλο πλέει μέσα στὸ νερὸ περίφημα. Μποροῦμε μάλιστα νὰ βάλωμε καὶ φορτίο μέσα κλαράκια, χόρτα, πετροῦλες, ὅ,τι θέλετε. Ἐτσι, γίνεται σωστὴ βαρκοῦλα. Κρῖμα, πού σήμερα φορῶ τὰ παπούτσια μου μὲ τὰ κορδόνια, ἀλλιῶς θὰ ἐβλέπατε... λέγει ὁ Χρῖστος, καὶ ρίχνει ματιὲς στὰ πόδια τοῦ Τάκη, πού ἐφοροῦσε πέδιλα.

Ὁ γενναῖος Τάκης, χωρὶς νὰ συλλογισθῆ, πῶς οὔτε δυὸ ἡμέρες δὲν εἶχαν περάσει, πού τὰ ἀγόρασε ἀπὸ τὸ γέρο-Φώτη, δὲν χάνει καιρό. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι πτόχια. Ἐνα-δύο, ἔξω τὸ πέδιλο, καὶ στὸ ποταμάκι ἀμέσως.

Τὸ πρόχειρο καραβάκι, στὴν ἀρχή, ἐστριφογύρισε λιγάκι, σὰν νὰ τὰ ἔχασε. Ὑστερα ὁμως παίρνει ἀποφασιστικὰ τὸ ρεῦμα, καὶ φεύγει σὰ σαῖτα.

— Πάμε, παιδιὰ, γρήγορα κατόπιν του! φωνάζουν καὶ τρέχουν ὄλα ἀπὸ κοντά. Ὁ Τάκης θέλει νὰ τρέξῃ καὶ αὐτός, ἀλλὰ πῶς νὰ πατήσῃ ἐπάνω σὲ πέτρες, σὲ λάσπες, σὲ ἀγκάθια, μὲ τὸ ξυπόλυτο πόδι του; Πῶς ἠμποροῦσε νὰ φθάσῃ τοὺς ἄλλους; Ἄλλο τί-

ποτε δὲν τοῦ μένει, παρὰ νὰ φωνάζη, ὅσο μπορεῖ
δυνατώτερα.

— Πιάστε το παιδιά, πιάστε το! Ἄχ! θὰ χαθῆ!
Γιατί νὰ τὸ ρίξω στὸ νερό, καινούργιο πέδιλο;

Δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὰ σκεφθῆ αὐτὰ ὁ εὐλογημένος
δυὸ λεπτὰ πρωτύτερα;

— Μὴ στενοχωρῆσαι! ἀπαντᾷ ἀπὸ μακριὰ ὁ Χρῆ-
στος, τὸ σκάνδαλο. Θὰ τρέξω μὲ ὄλα μου τὰ δυνατὰ,
νὰ κλείσω τὸν καταρράχτη τοῦ λιβαδιοῦ, καὶ θὰ τὸ
πιάσω.

Ἄλλὰ μὲ ὄλην τὴν τρεχάλα, ὁ Χρῆστος δὲν κατορ-
θώνει νὰ τὸ προφθάσῃ. Τώρα ὁ δρόμος, δεξιὰ καὶ ἀρι-
στερὰ ἀπὸ τὸ ποταμάκι, ἔχει βοῦρκο βαθύ. Δὲν
μποροῦν οὔτε ποδεμένοι νὰ τὸν πατήσουν. Πάει τὸ
πέδιλο, ἐχάθηκε! Καὶ τώρα, τί νὰ κάμῃ ὁ Τάκης; Ξε-
κινᾷ κούτσα-κούτσα γιὰ τὸ σπίτι του, ὅπου βέβαια θὰ
εὐρῆκε τὴν ὑποδοχὴ, πού τοῦ ἄξιζε.

Τὸ συρτάρι μὲ τὰ ἀγαπημένα πράγματα.

Ἐνα ἀπὸ τὰ συρτάρια τοῦ κομοῦ, μένει πάντα κλειδωμένο. Ἡ μητέρα κρατεῖ τὸ κλειδί του, πάντοτε ἐπάνω της.

Μιὰν ἡμέρα ἐτακτοποιοῦσε τὰ σιδερωμένα ἀσπρόρουχα τῆς πλύσης, μέσα στὰ συρτάρια του. Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ἔτυχε ἐκείνη τὴ στιγμή νὰ μποῦν στὸ δωμάτιο.

—“Αφησέ μας, μαμά, νὰ ἰδοῦμε τί εἶναι κλειδωμένα μέσα σ’ αὐτὸ τὸ συρτάρι!

Ἡ μητέρα τοὺς κάμνει τὴ χάρη, καὶ ἀνοίγει τὸ συρτάρι. Εὐχάριστη μυρουδιά ἀπὸ λεβάντα ἐβγήκε. Ἦσαν μέσα μικρὰ δεματάκια ἀπὸ κιτρινισμένα γράμματα, δεμένα μὲ κορδελίτσες. Καὶ στὸ βάθος, ἓνα δέμα φωτογραφίες παλιές.

Αὐτὸ τὸ δέμα τραβᾷ περισσότερο τὴν περιέργεια τῶν παιδιῶν. Ἀναγνωρίζουν σὲ μιὰ φωτογραφία τὸν παπποῦ, καὶ ἄς φαίνεται μὲ μαῦρα γένηια. Σὲ μιὰν ἄλλη ξεχωρίζουν τὴ γιαγιά, τὴ μητέρα τῆς μαμᾶς, πὺ κάθεται σὲ ἄλλη πόλη. Τώρα ὅμως, δὲν ἔχει πιά, οὔτε καὶ αὐτὴ, τὰ ὠραῖα καστανὰ μαλλιά τῆς φωτογραφίας της.

— Καὶ τοῦτο τὸ παιδί, μὲ τὰ γελαστὰ μάτια, ποῖος εἶναι, μαμά;

— Δὲν τὸν μαντεύετε;

— Ὅχι!

— Εἶναι ὁ πατέρας σας, ὅταν ἦτο ὀκτὼ χρονῶν. Ἡ Μυρτούλα ἀπορεῖ πολὺ. Τῆς φαίνεται πολὺ παράξενο νὰ ἦτο ἄλλοτε τόσο μικρὸς ὁ πατέρας της.

Ἐνα μικρὸ σκουφάκι, τόσο μικρὸ, ὅσο νὰ χωρῇ μιὰ μικρὴ γροθιά, καὶ ἓνα ζευγάρι καλτσάκια ἀπὸ μαλλι ἄσπρο, πὺ φαίνονται σὰν κουκλίστικα, κινοῦν τώρα τὴν περιέργειά των.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο σκουφάκι τοῦ Τάκη. Καὶ ἐκεῖνα, τὰ πρῶτα καλτσάκια τῆς Μυρτούλας.

— Τί μικρὴ πὺ ἦμουν τότε! λέγει ἡ Μυρτούλα. Νομίζει, πῶς τώρα εἶναι μεγάλη κοπέλα.

Ἡ μαμὰ ξεδιπλώνει ἓνα χαρτάκι. Μέσα εἶναι δυὸ μπουκλές μαλλιῶν, δεμένες μὲ μεταξωτὴ κορδέλα.

— Αὐτὲς εἶναι οἱ πρῶτες μπουκλίτσες τῶν μαλ-

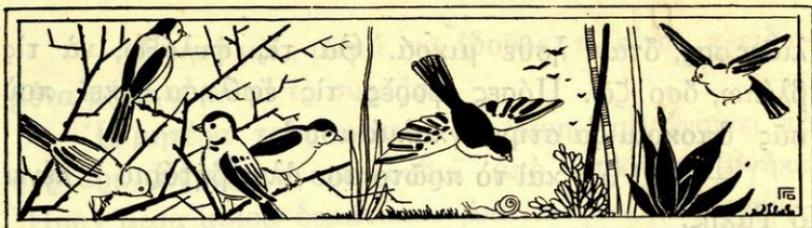
λιῶν σας, ὅταν ἦσθε μικρά. Θὰ τὶς φυλάξω, νὰ τὶς βλέπω, ὅσο ζῶ. Πόσες φορὲς τὶς ἐφίλησα, ἐκεῖ πού σᾶς ἀποκοιμίζα στὴν ἀγκαλιά μου !

— ὦ ! Νὰ καὶ τὸ πρῶτο μου ἀλφαβητάριο ! λέγει ὁ Τάκης.

— Ναί ! λέγει ἡ μητέρα. Θυμᾶσαι τί ὥραϊα ἐπερνούσαμε τὶς χειμωνιάτικες βραδεῖες, ἐκεῖνη τὴ χρονιά ; Πόσες φορὲς ἐγυρίζαμε μαζὶ ὅλα τὰ φύλλα του ; Καὶ πόσες φορὲς ἀποκοιμήθηκες, ἐπάνω στὸ βιβλιαράκι σου αὐτό ;

Ἡ μητέρα κλειδώνει τὸ συρτάρι λέγοντας :

— Πόσο μοῦ ἀρέσει, νὰ βλέπω τὰ πολυαγαπημένα μου αὐτὰ πράγματα ! Μὲ κάμνουν νὰ θυμᾶμαι τὶς καλύτερες χαρὲς τῆς ζωῆς μου.

Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ κήπου.

— Χθὲς ὅλην τὴν νύκτα ἔβρεχε.

— Ἐμπρός, Μίμη, πάρε τὸν κουβά, καὶ ἔλα ἐδῶ στὸν κήπο νὰ κυνηγήσωμε, τοῦ λέγει ὁ πατέρας του.

Ἄλλοι μὲ χροῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ.

Ἄλλοι μὲ χροῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ. Μέσα στὰ χόρτα, κάτω ἀπὸ τὰ μαρούλια, μέσα στὶς βραγιὲς τῶν πιζελιῶν, γλυστροῦν λογιῆς-λογιῆς σιχαμένα ζωῦφια. Χονδροὶ καὶ κόκκινοι γυμνοσάλιαγκοι, ποὺ περπατοῦν, καὶ ἀφήνουν ὀπίσω των μιὰ κορδέλα ἀπὸ σάλιο. Ἄλλοι μικροί, ποὺ τὸ χροῶμα των ὁμοιάζει μὲ τὸ χῶμα. Ἄλλοι μὲ χροῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ.

Ἄλλοι μὲ χροῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ. Ὁ Μίμης κυνηγᾷ ἀλύπητα ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κήπου.

Ἄλλοι μὲ χροῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ. Ἀλίμονον, ἂν τοὺς ἄφηναν ! Οὔτε φύλλο δὲν θὰ ἔμενε.

Εἶναι καὶ σαλιγκάρια. Αὐτὰ ὁ Μίμης τὰ πιάνει μὲ τὰ δάκτυλα, καὶ ἐκεῖνα μαζεύονται, καὶ κρύβουν καὶ τὰ κέρατά των μέσα στὸ καβούκι των. Τοὺς γυμνοσάλιαγκους, τοὺς σηκώνει μὲ ἓνα ραβδάκι, καὶ ἐκεῖνοι κουβαριάζονται. Ἐδῶ σηκώνει, ἐκεῖ πιάνει ζωῦφια, καὶ ὁ κουβάς γεμίζει.

— Καὶ τώρα, ἄς πάμε νὰ φιλεύσωμε τὶς κότες, λέγει.

Οἱ κότες τὸν βλέπουν ἀπὸ μακριὰ νὰ ἔρχεται, καὶ πετιοῦνται ἀνυπόμονες κατεπάνω στὰ σύρματα τοῦ ὀριθῶνα.

— Ὑπομονή! Ὑπομονή! Μὴν ἀνησυχῆτε, καὶ ἔχει πολλοὺς καὶ καλοὺς μεξέδες γιὰ ὅλες.

Ἄνοίγει τὴ θυρούλα, πὺν τὶς ἐχώριξε ἀπὸ τὸν κῆπο, καὶ ἀδειάζει τὸν κουβά. Οἱ κότες ρίχνονται στὰ ζούφια μὲ λαιμαργία, καὶ παλαίουν, ποῖα νὰ προφθάσῃ νὰ φάγῃ τὰ περισσότερα. Στὴ στιγμή τὰ καβούκια γίνονται θρύψαλα, καὶ οἱ σάλιαγκοι καὶ γυμνοσάλιαγκοι ἀφανίζονται.

— Πολὺ ὠραῖα! λέγει ὁ πατέρας. Ὅλίγες ἡμέρες κυνήγι ἀκόμη, καὶ θὰ ξεπαστρέψωμε ὅλα αὐτὰ τὰ βλαβερὰ ζούφια.

Μὰ ἀπὸ τὶς κάμπιες ποῖος θὰ μᾶς γλυτώσῃ; Ποῖος θὰ ἀνεβῆ στὰ δένδρα νὰ τὶς πιάσῃ, καὶ νὰ τὶς λειώσῃ;

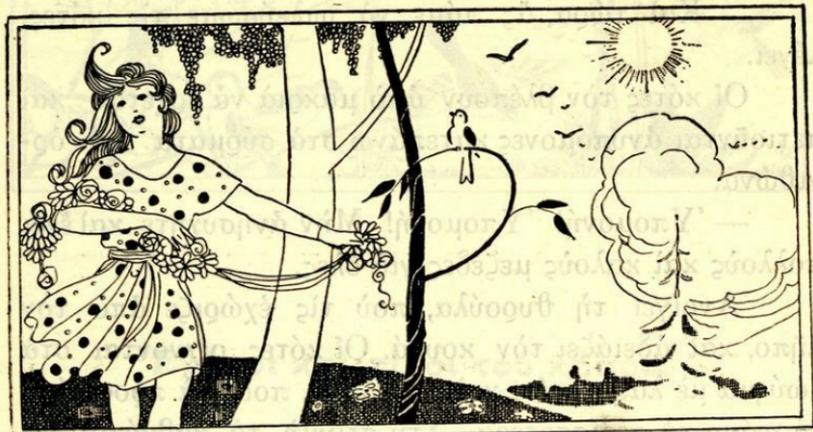
— Ἄ! Αὐτό, λέγει ὁ Μίμης ζαρώνοντας τὸ στόμα, δὲν μοῦ εἶναι εὐκολο νὰ τὸ κάμω! Εἶναι βρώμικες. Σιχαίνομαι νὰ τὶς πιάσω.

— Μὴ σκοτίζεσαι γι' αὐτό, παιδί μου. Ἄς εἶναι καλὰ οἱ φίλοι τοῦ κήπου. Τὴν παίρνουν ἐκεῖνοι αὐτὴν τὴ δουλειὰ ἐπάνω των. Ξέρεις ποιοὶ εἶναι;

— Ποιοὶ εἶναι, πατέρα;

— Εἶναι ἐκεῖνοι, πὺν σὲ διασκεδάζουν μὲ τὰ τραγούδια των. Εἶναι τὰ σπουργίτια, οἱ σπῖνοι, οἱ μελισσοφάγοι, καὶ ὅλα τὰ πουλιά.

Πρόσεχε λοιπὸν νὰ τὰ ἀγαπᾶς. Μὴν τὰ πειράζης, καὶ μὴ χαλᾶς τὶς φωλιές των.

☉ ἥλιος τοῦ Μαρτιοῦ.

Χρυσώνει ὁ ἥλιος τὰ βοννά,
 λειώνει τὰ χιόνια τοῦ Φλεβάρη,
 καὶ ἡ Ἐρηνούλα ξεκινᾶ,
 νὰ παίξῃ μέσα στὸ χορτάρι.

Τρέχει στοὺς κάμπους γελαστή,
 ἐδῶ μαδᾶ, ἐκεῖ θεορίζει,
 σὰν πεταλούδα πλουμιστή,
 πὺν στὰ λουλούδια περουγίζει.

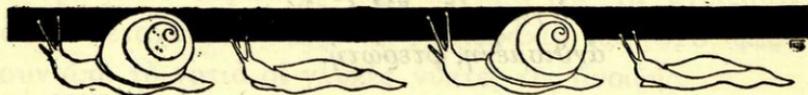
Μὲ τὰ χρυσά της τὰ μαλλιά,
 γύρω στὴν πλάτη της λυμένα,
 τὴν βλέπουν ὄλα τὰ πουλιά,
 καὶ κελαδοῦν χαριτωμένα.

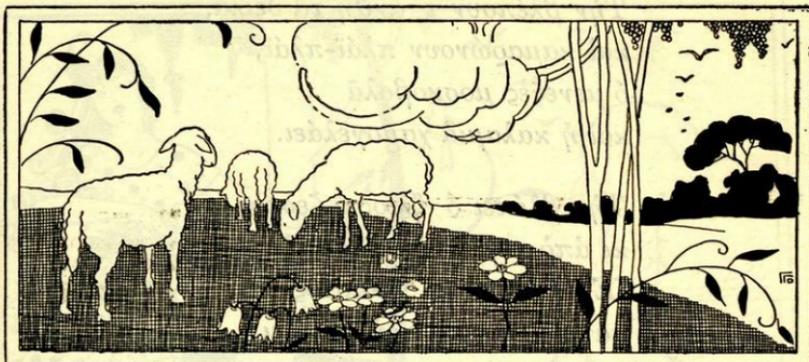
Τὴν βλέπουν τ' ἄνθη τὰ δειλά,
καὶ καμαρώνουν πλάϊ-πλάϊ,
ὁ μενεξῆς μωσκοβολᾷ
καὶ ἡ καλαμιὰ χαμογελάει.

Τὴν βλέπει ὁ ἥλιος ὁ ζεστός
κι ἀπὸ ψηλὰ τὴν φοβερίζει:
Ἐγὼ δὲν εἶμαι γελαστός
σὰν τὸ κρινάκι ποὺ μυρίζει.

Τοῦ Μάρτη ὁ ἥλιος εἶμ' ἐγὼ
βγῆκα τὸν κόσμον νὰ φλογίσω,
λάμπω καὶ καίω, καὶ δὲν ἀργῶ,
μικρούλα μου, νὰ σὲ μαυρίσω.

Κι αὐτὴ ἀπαντᾷ: Νὰ τὸν χαρῶ!
ποὺ κάνει ὅλα πῶς τὰ ξέρει!
Ἐγὼ, στὸ πείσμα του, φορῶ
μάρτη χρυσόπλεχτο στὸ χέρι.

Ἄνοιξιάτικη αὐγή.

Τ' ἄστρα σβήστηκαν. Ἡ μέρα
γλυκοφέγγει ντροπαλή,
καὶ σὸν ξάστερον ἄερα
κελαδοῦν κορυνδαλοί.

Γύρω σὶ ἄνθη τὰ περίοσια
τῆς λευκῆς ἀγραμπελιᾶς,
φτερουγίζουν τὰ μελίσσια
μὲ τὴν ἔννοια τῆς δουλειᾶς.

Σὲ χωράφια ἀνθοστρωμένα
καὶ γεμᾶτα χλωροσιά,
χίλι' ἀρνάκια σκορπισμένα
βόσκουν χόρτα μὲ χαρά.

Κι ἀνασαίνουνε τὰ δάση
μεσ' τῆ διάπλατη γιορτῇ,
ποὺ γιορτάζει ὄλ' ἡ πλάση
ἀνθισμένη, φτερωτῇ.

Ι. Δροσίνης

Τὰ δῶρα τῆς ἄνοιξης.

Ὁ ἥλιος τοῦ Μάρτη ἐξύπνησε τὰ ἀποκοιμισμένα φυτά. Ἀρχίζουν νὰ στολίζονται μὲ ἄνθη. Σκορποῦν εὐωδίες. Προφυλαγμένες ὀπίσω ἀπὸ τὸν παλιὸ τοῖχο οἱ βιολέτες καὶ τὰ τριαντάφυλλα ἀνθίζουν πρῶτα-πρῶτα.

Ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ δρόμου ἀμέτρητες μαργαρίτες ἀνοίγουν τὰ κάτασπρα φύλλα των.

Τὰ ἀγριολούλουδα στρώνουν τὰ χωράφια, μὲ ἓνα μυριόχρωμο ἀτέλειωτο χαλί. Ἄλλὰ πιδὸ πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ φυτά, τὰ δένδρα ἐτοιμάζονται νὰ δώσουν τὴ μεγάλη χαρὰ τῶν ματιῶν μας. Τὰ μάτια των, ποὺ ὡς τώρα ἦσαν μαυριδερὰ καὶ κλεισμένα, φουσκώνουν καὶ σκάζουν. Ὅλιγο ξεστὸ ἀεράκι χρειάζεται τώρα γιὰ νὰ ἀνοίξουν, καὶ νὰ πεταχθοῦν τὰ πρῶτα φυλλαράκια των. Τὸ φέρνουν ἀπὸ τὸ νοτιὰ οἱ γλυκὲς νύκτες τῆς ἄνοιξης.

Ἐνα πρωῖ τοῦ Μάρτη, καθὼς ἀνοιξε τὸ παράθυρο ὁ Τάκης, βλέπει μέσα στὰ περιβόλια δένδρα, σκεπασμένα μὲ τριανταφυλλένια ἀνθάκια.

— Μαμὰ-μαμὰ, ἔλα νὰ ἰδῆς! Οἱ ροδακινιὲς ἀνθισαν!

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρες, βλέπει τὶς ἀχλαδιὲς νὰ ἀνοίγουν τὰ ἀχνὰ των ἀνθη. Ἀργότερα μὲ τῆ σειρὰ των τὶς κερασιὲς νὰ κινοῦν τὶς ἄσπρες φοῦντες των, καὶ τὶς δαμασκηγιὲς νὰ φουντώνουν τόσο πολὺ πυκνὰ τὰ ἀνθη των, ὥστε νὰ ρωτᾶς: «Ποῦ θὰ χωρέσουν τὰ φύλλα των;»

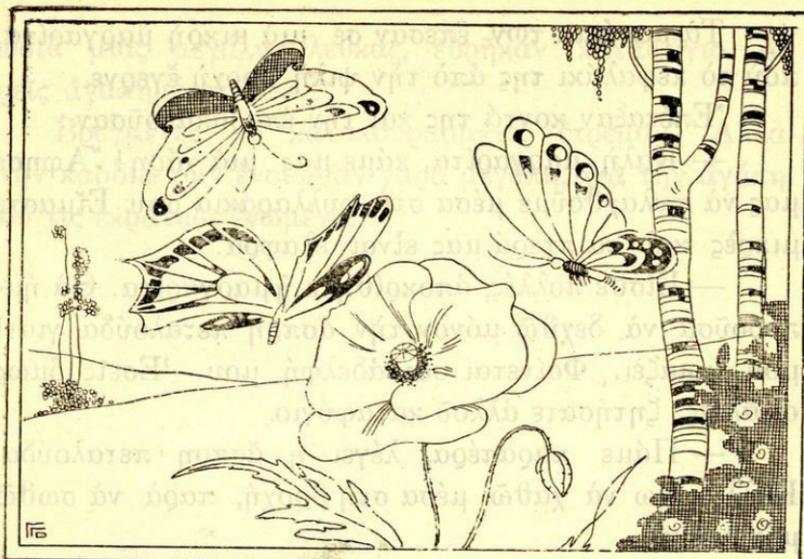
Οἱ μηλιὲς στολίζονται τελευταῖες. Δὲν βιάζονται αὐτές. Τὰ ἄσπρα καὶ τριανταφυλλένια ἀνθάκια των εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ὄμορφα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο δῶρο, ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ ἀνοιξη. *Τὸ μαγευτικὸ θέαμα τῶν λουλουδιῶν.*

Σιγὰ-σιγὰ τὰ δένδρα στολίζονται μὲ ἄλλα στολίδια. Ξεδιπλώνουν τὰ φύλλα των, ποὺ ἕως χθὲς ἦσαν κρυμμένα, καὶ σήμερα ξεπροβάλλουν ἀμέτρητα, καὶ γεμίζουν τοὺς κάμπους καὶ ὅλη τὴν ἐξοχή. Τὸ γλυκὸ πράσινο χρῶμα των, εἶναι τόσον εὐχάριστο στὰ μάτια, ὅσο καὶ τὰ ὠραῖα χρώματα τῶν λουλουδιῶν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερο δῶρο, ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ ἀνοιξη. *Τὸ μαγευτικὸ θέαμα τῆς πρασινάδας,* ποὺ ντύνεται ὅλη ἡ γῆ.

Ὁ Τάκης περιμένει τώρα μὲ πόθο καὶ τὸ τρίτο δῶρο. Τὰ ὀπωρικά! Ἄλλὰ αὐτὸ εἶναι δῶρο τοῦ καλοκαιριοῦ.

Οί τρεις φίλες.

Ένα απομεσήμερο, στὸν περίπατο, ὁ πατέρας ἐδιηγήθηκε στὰ παιδιά του αὐτὴν τὴν ἱστορία:

— Τρεῖς μικρὲς πεταλοῦδες ἐπετοῦσαν μιὰν ἡμέρα ἔξω στὴν ἐξοχή. Ἡ μιὰ ἦτο κάτασπρη, ἡ ἄλλη κίτρινη, ἡ τρίτη κατακόκκινη.

Ἐφαίνοντο σὰν τρία χαριτωμένα ἀνθάκια, πού τὸ ἀεράκι ἔπαιζε μαζί των. Τὰ ἐσήκωνε ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ καὶ τὰ ἐπήγαινε δῶθε-κειῦθε.

Ἐξαφνα ὁμοῦς ὁ οὐρανὸς ἐσυννέφιασε καὶ ψιλλὴ βροχούλα ἄρχισε νὰ πέφτη. Οἱ πεταλοῦδιτσες ἀνήσυχες ἄρχισαν νὰ κοιτάζουν γύρω των, γιὰ νὰ βροῦν μέρος νὰ προφυλαχθοῦν.

Τὰ ματάκια των ἔπεσαν σὲ μιὰ μικρὴ μαργαρίτα, ποὺ τὸ κεφαλάκι της ἀπὸ τὴν ψιλὴ βροχὴ ἔγερνε.

Ἐπέταξαν κοντὰ της καὶ τὴν ἐπαρακαλοῦσαν :

— Καλὴ μαργαρίτα, κάμε μας μιὰ χάρη! Ἄφησέ μας νὰ φυλαχθοῦμε μέσα στὰ φυλλαράκια σου. Εἴμαστε μικρὲς καὶ τὰ πτερά μας εἶναι ἔλαφρά.

— Εἴσθε πολλὲς, ἀποκριθῆκε ἡ μαργαρίτα. Θὰ ἡμποροῦσα νὰ δεχθῶ μόνον τὴν ἄσπρη πεταλούδα, γιατί μου μοιάζει. Φαίνεται σὰν ἀδελφὴ μου. Ἔσεῖς ὅμως οἱ ἄλλες, ζητήσατε ἄλλοῦ καταφύγιο.

— Πάμε παραπέρα, λέγει ἡ ἄσπρη πεταλούδα. Κάλιο ἔχω νὰ χαθῶ μέσα στὴ βροχὴ, παρὰ νὰ σωθῶ μόνον ἐγώ.

Καὶ ἐπροχώρησαν, ἐνῶ ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε.

Φθάνουν σὲ ἕναν περήφανον ἥλιο.

— Χρυσὸ λουλούδι, σκέπασέ μας, σὲ παρακαλοῦμε! Μὴ μᾶς διώξης! Κινδυνεύομε νὰ χαθοῦμε! Λυπήσου μας!

— Εἴσθε πολλὲς, ἀποκριθῆκε καὶ τὸ ἡλιοστρόπιο. Ἐσύ, κίτρινη πεταλιδίτσα, μείνε κοντὰ μου. Ἐσένα σὲ θέλω. Οἱ ἄλλες δύο δὲν ταιριάζουν μὲ τὸ χρῶμα μου. Ἄς βροῦν ἄλλοῦ νὰ προφυλαχθοῦν.

Μὰ καὶ ἡ κίτρινη πεταλούδα δὲν ἤθελε νὰ χωρισθῆ ἀπὸ τὶς φίλες της. Καὶ μὲ τὰ πτερά, βαριά ἀπὸ τὴ βροχὴ, ἔφθασαν σὲ μιὰ παπαρούνα.

— Ὠραία παπαρούνα, λυπήσου μας, ἄφησε νὰ φύλαχθοῦμε μέσα στὰ φύλλα σου!

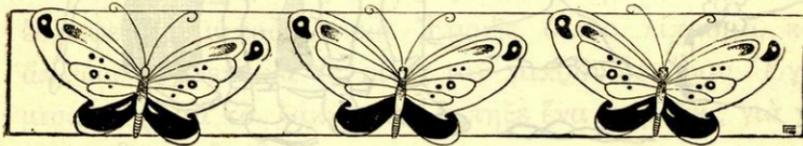
— Δὲν μπορῶ, εἶπεν ἡ παπαρούνα. Ἄν ἦτο μόνον γιὰ τὴν κόκκινη, καλά. Ὅχι ὅμως καὶ γιὰ τὶς ἄλλες.

— Ἄς ψάξωμε ἀκόμη, λέγει ἡ κόκκινη πεταλούδα. Δὲν θέλω νὰ χωρισθοῦμε.

Στὸ τέλος, κάτω ἀπὸ τὴν πυκνὴ καὶ πλούσια φυλ-

λωσιὰ μιᾶς μεγάλης λεύκας, εὗρηκαν καταφύγιο οἱ
τρεῖς ἀγαπημένες φίλες.

Βρεγμένες καὶ κατακουρασμένες ἔτρεμαν. Ἄλλα
στὴν καρδιά των ἔνοιωθαν χαρὰ μεγάλη, γιὰ τὴν ἀγάπη
ποὺ τὶς ἐκράτησε ἐνωμένες.

Ἡ κορομηλιά.

Τὸ περασμένο φθινόπωρο, ὁ κύρ-Γρηγόρης ὤργωσε τὸ χωράφι του, πὺν ἦτο δίπλα στὸν κῆπο τοῦ Γιώργου.

Τὸ ἄροτρό του ἐξερρίζωσε μιὰ μικρὴ κορομηλιά. Τὴν ἐπῆρε καὶ τὴν ἐπέταξε ἔξω στὸ χανδάκι.

Ὅλον τὸ χειμῶνα τὸ δενδράκι, χωμένο μέσα στὴ λάσπη, ἔμεινε σκεπασμένο ἀπὸ τὸ χιόνι. Κανεὶς δὲν ἐπρόσεξε σ' αὐτὸ τὸ στακτὶ κλαρί, πὺν δὲν εἶχε παρὰ ὀλίγες ριζοῦλες, καὶ ὀλίγα μισοσπασμένα κλαράκια.

Ὁ Γιώργος, νομίζοντας πῶς ἐξεράθηκε, πολλὰς φορὲς τὸ ἐποδοπάτησε. Μὰ ἦλθε πάλι ἡ ἀνοιξη, πὺν δίνει ζωὴ στὴ γῆ καὶ στὰ δένδρα. Καὶ ἕνα πρωτὶ—τὶ παράξενο πράγμα! — ὁ Γιώργος καὶ ἡ ἀδελφή του ἦ

Λόλα βλέπουν τὸ πτωχὸ δενδράκι στολισμένο μὲ ἄσπρα μικρὰ ἀνθάκια.

— Τὸ καημένο τὸ δενδράκι, δὲν ἐξεράθηκε! Θέλει νὰ ζήση! Παπποῦ, ἔλα νὰ ἰδῆς! φωνάζουν τὰ παιδιά.

Ὁ παπποῦς τὸ βλέπει, καὶ ἀπορεῖ καὶ αὐτός. Δείχνει στὰ ἐγγονάκια του, πῶς ὀλίγες ρίζες, ψιλὲς σὰν τρίχες, ἐτρύπωσαν μέσα στὸ χῶμα καὶ ἔθρεψαν τὸ φυτό.

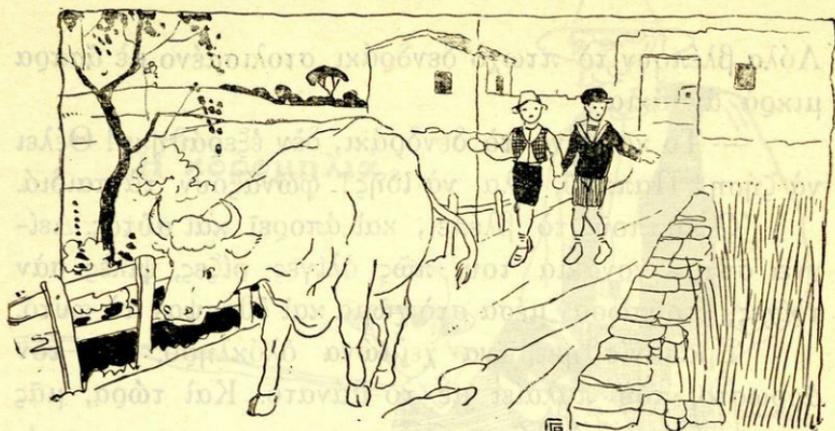
Ἐβασανίσθηκε ἓνα χειμῶνα ὀλόκληρο, σὰν τὸν ἄρρωστο, ποὺ παλαίει μὲ τὸ θάνατο. Καὶ τώρα, μᾶς ἐπαρουσίασε τὰ ἀνθάκια του.

— Τὸ καλὸ δενδράκι! λέγει ἡ Λόλα. Τί ἐτράβηξε τὸ καημένο! Τοῦ ἀξίζει νὰ τὸ περιποιηθοῦμε. Τί λέγεις καὶ σύ, παπποῦ; Θέλεις νὰ τὸ φυτεύσωμε μέσα στὸν κήπο μας; Θὰ τὸ φροντίσωμε ὅσο μπορούμε καλύτερα.

Στὴν ἄκρη, σὲ μιὰ βραγιά τοῦ κήπου, ὁ παπποῦς ἔσκαψε ἓνα μικρὸ λάκκο. Ἔρριξε ὀλίγο λίπασμα, καὶ ἄπλωσε προσεκτικὰ τὶς ρίζες τοῦ μικροῦ δένδρου. Ἐγέμισε μὲ χῶμα τὸ λάκκο, καὶ ἔμπηξε ἓνα ραβδάκι, γιὰ νὰ στηριχθῆ τὸ δενδράκι.

Ὁ Γιῶργος καὶ ἡ Λόλα κάθε ἡμέρα ἤρχοντο νὰ τὸ βλέπουν. Τὸ ἐπότιζαν καὶ ἀνάσκαβαν τὸ χῶμα γύρω-γύρω. Τὰ ἀνθάκια του ὅμως ἔπεσαν, καὶ κανεὶς καρπὸς δὲν ἐφάνηκε στὴ θέση των. Ἐνα-ἓνα ἐξεραίνοντο τὰ κλαδάκια του. Καὶ στὸ τέλος ἐπέθανε. Εἶχε πολὺ ὑποφέρει τὸ χειμῶνα, καὶ δὲν ἐμπόρεσε νὰ ζήση περισσότερο.

Ἐλυπήθηκαν πολὺ τὰ δυὸ ἀδελφία, καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισαν νὰ ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ τὴ ζωὴ τῶν φυτῶν. Ἔνοιωσαν πῶς τὰ φυτὰ ἀγαποῦν τὴ ζωὴ, καὶ ὑποφέρουν καὶ αὐτά. Δὲν κόβουν πιά χωρὶς ἀνάγκη τὰ ἄνθη τοῦ κήπου. Δὲν τὰ εἶδε πιά κανεὶς νὰ χαλοῦν τὰ κλαδιά, γιὰ νὰ φάγουν ἓνα ὀπωρικόν.

Στὸ ἀγρόκτημα.

Ὁ Ἀνδρέας κατοικεῖ σὲ μιὰ πόλη, καὶ νομίζει, πὼς ξέρει πολὺ περισσότερα πράγματα ἀπὸ τὸν ἐξάδελφό του τὸ Σπύρο, πὺ μὲνει σὲ ἓνα ἀγρόκτημα.

Στὶς διακοπὲς τοῦ Πάσχα, ἐπῆγε ὁ Ἀνδρέας νὰ περάσῃ ὀλίγες ἡμέρες στὸ κτῆμα τοῦ θείου του. Ἄν δὲν ἦτο ὁ Σπύρος πολὺ καλὸ καὶ εὐγενικὸ παιδί, θὰ ἐγελοῦσε πολὺ συχνὰ γιὰ τὴν ἀμάθεια τοῦ Ἀνδρέα.

Τὴν πρώτην ἡμέρα, τὰ δυὸ παιδιά ἐπῆγαν νὰ βοσκῆσουν μιὰ ἡμερὴ καὶ ξανθὴ ἀγελάδα, πὺ εἶχε ὁ πατέρας τοῦ Σπύρου.

— ὦ! λέγει ὁ Ἀνδρέας, δὲν τὴν πηγαίνομε μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ χωράφι; Κοίταξε τί μεγάλο καὶ καλὸ χορτάρι πὺ ἔχει, ἐνῶ ἐδῶ πὺ τὴν βόσκομε, εἶναι τόσο μικρό, πὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πιάσῃ. Ἐκεῖ θὰ φάγῃ καὶ θὰ χορτάσῃ καλά.

— Ἀστειεύεσαι; τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Σπύρος. Ἐκεῖνο τὸ χορτάρι, εἶναι σιτάρι! Ἄν πάρωμε ἐκεῖ μέσα τὴν

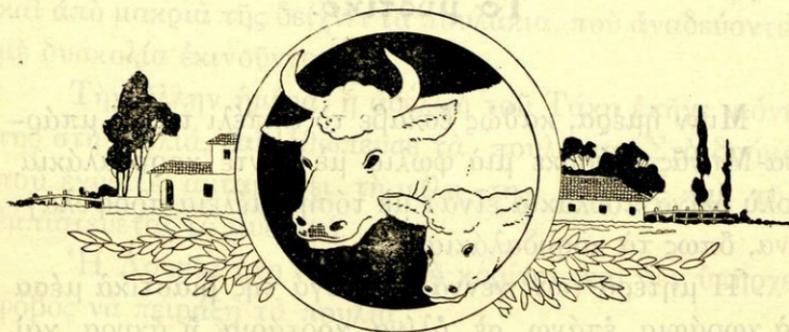
ἀγελάδα, θὰ κάμη μεγάλη ζημία. Δὲν θὰ μπορέση ὁ πατέρας νὰ τὴν πληρώσῃ καὶ θὰ στενοχωρηθῆ πολὺ.

— Δὲν κόβομε ἄνθη ἀπὸ τὰ δένδρα, πὺ εἶναι γύρω ἀπὸ τὸ σιτάρι, νὰ κάμωμε μιὰ ἀνθοδέσμη γιὰ τὴ μητέρα σου; Θὰ εὐχαριστηθῆ πολὺ. Λέγει πάλι ὁ Ἄνδρέας.

— Ἄν θέλεις νὰ μαζεύσης ἄνθη, ἀπαντᾷ ὁ Σπύρος, πῆγαινε ἐκεῖ κοντὰ στὸ φράκτη, καὶ κόψε ὅσα θέλεις. Αὐτὰ ὅμως πὺ λέγεις, δὲν εἶναι ἄνθη γιὰ κόψιμο. Εἶναι ἄνθη, πὺ θὰ γίνουν ἀχλάδια, καὶ δὲν τὰ κόβουν,

Τὸ ἀπόγευμα ἐπῆρε ὁ Σπύρος τὸν Ἄνδρέα, καὶ τοῦ ἔδειξε ὅλο τὸ κτήμα. Τὸ στάβλο, τὶς ἀγελάδες, τὰ ἄλογα, τὸν μεγάλον ὄρνιθώνα των καὶ τὴ μηχανή, πὺ ἔβγαζαν τὰ κοτοπουλάκια. Τὸν ἐπῆρε καὶ στὸ τυροκομεῖο, καὶ τοῦ ἔδειξε πῶς γίνεται τὸ τυρί, ἡ μυζήθρα καὶ τὸ βούτυρο.

Ἔτσι ὁ Ἄνδρέας ἔμαθεν ὅτι καὶ τὰ παιδιὰ πὺ ζοῦν στὰ ἐξοχικὰ κτήματα, ξέρουν πολλὰ καὶ πολὺ χρῆσιμα πράγματα.

Τὸ μυστικό.

Μιὰν ἡμέρα, καθὼς ἔσκαβε τὸ ἀμπέλι του, ὁ μπάρ-
μπα-Μηνᾶς, εὗρε μιὰ φωλιά μὲ πέντε κορυδαλάκια.
Πολὺ ὀλίγα πουλάκια εἶναι μὲ τόση ἀμέλεια προφυλαγ-
μένα, ὅπως τὰ κορυδαλάκια.

Ἡ μητέρα των γεννᾶ τὰ αὐγά της βιαστικὰ μέσα
στὰ χωράφια, ἐπάνω σὲ ὀλίγα χορτάρια ἢ ἄχυρα, καὶ
τὰ κορυδαλάκια, ὅσο νὰ δυναμώσουν καὶ νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα

νά πετάξουν, κινδυνεύουν πάρα πολύ. Ὁ μπάρομπα-Μη-
νᾶς ἔδειξε στὸν Τάκη τὰ πέντε κορυδαλάκια, πού ἦσαν
στὴ φωλίτσα των, καὶ ἔτρεμαν στριμωγμένα τὸ ἕνα
κοντὰ στὸ ἄλλο.

— Ξέρω καλά, πὼς ἐσύ δὲν θὰ τὰ πειράξεις, ἀλλὰ
πρόσεξε καλά, νὰ μὴν εἰπῆς σὲ κανένα τίποτε.

— Ὅχι! μπάρομπα-Μηνᾶ, δὲν θὰ τὸ εἰπῶ σὲ κανένα.
Μεῖνε ἡσυχος.

Ἐκράτησε τὸ λόγο του... πόσο νομίζετε; Ὡς μισὴ
ἡμέρα, ὅχι περισσότερο. Τὸ μυστικὸ τοῦ ἔκαιε τὴ γλώσσα.
Τὸ ἀπόγευμα λέγει στὴν ἀδελφή του.

— Ἐχω ἰδεῖ κάπου ἐδῶ-πέρα μιὰ φωλίτσα. Μέσα,
εἶναι πέντε μικρὰ πουλάκια. Δὲν ξέρεις τί ὄμορφα πού
εἶναι τὰ καημένα;

— Δεῖξε μού τα Τάκη μου! Τὸν παρακαλεῖ μὲ θω-
πευτικὴ φωνὴ ἡ ἀδελφή του.

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὰ δείξω. Ἔδωσα τὸ λόγο
μου, νὰ μὴ τὸ φανερώσω σὲ κανένα.

— Ἐλα, καημένε Τάκη, δεῖξε μου τὴ φωλιά! Σὲ
παρακαλῶ πολύ. Τὸ ξέρεις πὼς ἐγὼ δὲν πειράζω ποτὲ
τὰ πουλάκια.

Καὶ ὁ Τάκης, γιὰ νὰ μὴ χαλάση τὸ χατήρι τῆς
ἀδελφῆς του, τὴν ἐπῆγε στὸ ἀμπέλι τοῦ μπάρομπα-Μηνᾶ,
καὶ ἀπὸ μακριὰ τῆς δείχνει τὰ πουλάκια, πού ἀναδεύοντο,
μὲ δυσκολία ἐκινουῦντο.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Τάκη ἐπῆγε μόνη
τῆς στὴ φωλιά, καὶ ἐθώπευσε τὰ πουλάκια. Στὸ δρόμο
πού ἐγύριζε, ἀνταμώνει τὴ φίλη τῆς Λουκία, καὶ τῆς
ἐμπιστεύεται τὸ μυστικόν.

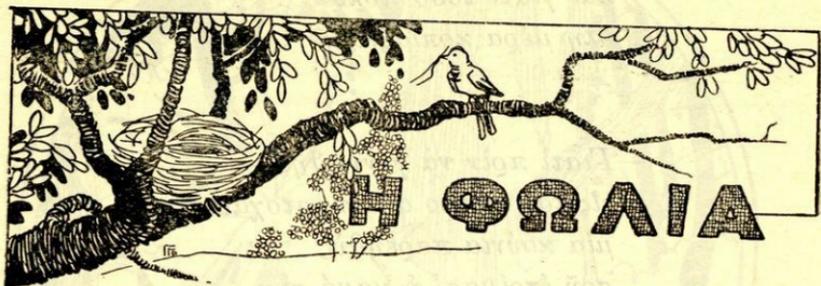
Ἡ Λουκία ἦτο πολὺ καλὸ κορίτσι, καὶ δὲν ὑπῆρχε
φόβος νὰ πειράξῃ τὰ πουλιά.

Τὸ κακὸ ὅμως ἦτο, πού τὸ εἶπε στὸν Ἀνδρέα, τὸν

ἑξάδελφό της. Καὶ ἔτσι τὸ ἄλλο πρωτὶ, περνώντας ὁ Τάκης ἀπεκεῖ, βλέπει τὴ φωλιὰ ἀδειανή. Τὸ χῶμα ἐφαίνετο γύρω φρεσκοπατημένο, καὶ μικρὰ πτεράκια ἦσαν σκορπισμένα δῶθε-κεῖθε. Κορυδαλάκια ὄμως, πουθενά.

Ὁ Τάκης ἐστενοχωρήθηκε πολὺ, ἀλλὰ ἦτο ἀργὰ πιά.
— Ἐγὼ παῖω! Συλλογίζεται. Γιατί νὰ μὴ βαστάξω τὸ μυστικόν, πού μου εἶπαν; Γιατί νὰ μὴν κρατήσω τὸ λόγο μου; Γιὰ νὰ μιλήσω, ἔγινε αἰτία νὰ χαθοῦν πέντε πουλάκια. Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἔνοχος σὰν τὸν κλέπτη, πού ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μητέρα των τὰ καημένα τὰ κορυδαλάκια.

Τὸ πουλάκι ὄλο χαρὰ
μὲ τὰ πλουμιστὰ φτερά του,
μὲ τραγούδια λιγυρὰ
κτίζει-κτίζει τὴ φωλιά του.

μὲ ἀγάπη, μὲ στοργή
παντ' ἀκούραστο δουλεύει,
καὶ ξυπνάει αὐγὴ-αὐγὴ
καὶ ἄχυρα ψιλὰ μαζεύει.

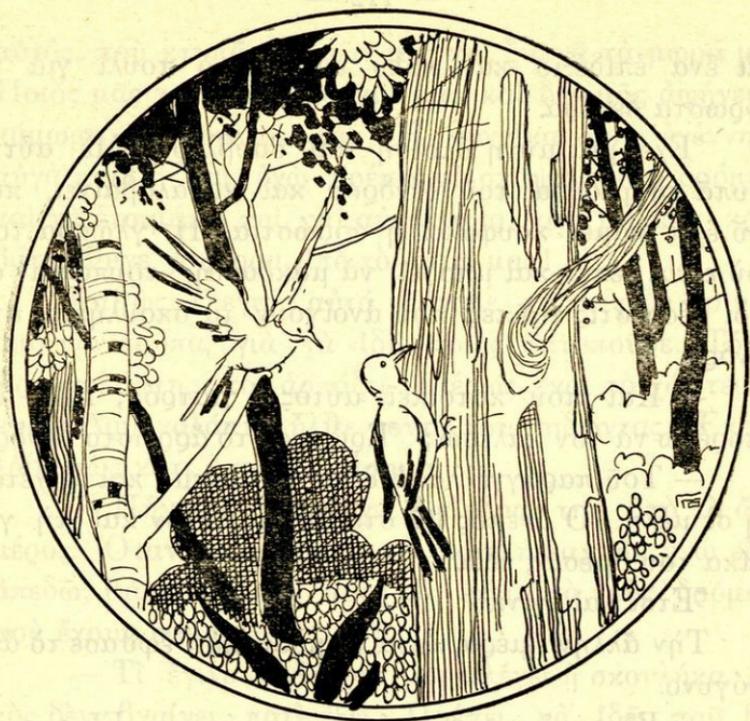
Τρέχει μιὰ καὶ τὰ κολλᾶ
γύρω-γύρω στὴ φωλιά του,
καὶ μὲ ἄσματα τρελλὰ
ξαναρχίζει τὴ δουλειά του.

— Πές μου ὁμορφο πουλὶ
τί εἶναι αὐτὰ ποῦ ἐτοιμάζεις ;
καὶ γιατί τόσο πολὺ
ὄλη μέρα κοπιάζεις ;

— Γιατὶ πρὶν νὰ γεννηθῆς
εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, στοχάσου,
μία κούνια παρενθὺς
σοῦ ἐτοίμασ' ἡ μαμά σου.

Κ' ἐγὼ τώρα μὲ χαρὰ
τῆ φωλίτσα μου θὰ κτίσω,
κ' ἐκεῖ μέσα τὰ μικρὰ
τὰ παιδιά μου θὰ γεννήσω.

I. Πολέμης

Ὁ γιατρός τῶν δένδρων.

Σὲ ἓνα βουνό, μέσα στὸ δάσος, μιὰ μεγάλη λεύκα ἀναστέναζε :

— Ἄχ! ἔλεγε στὴ γειτόνισά της τὴν ὀξυά. Εἶμαι ἄρρωστη! Ἐστέγνωσα! Τὰ φύλλα μου κρέμονται μαρμαμένα. Ἡ φλούδα μου εἶναι καταξεσχισμένη. Γιὰ κοιτάξε! ὦς καὶ μιὰ μεγάλη κουφάλα ἔγινε στὸ κορμί μου!

— Ξέρω τὶ ἔχεις, εἶπεν ἡ ὀξυά. Ἐπὸ τὴν ἄλλη μου μεριά μιὰ βαλανιδιὰ ἀπέθανε ἀπὸ τέτοια ἀρρώστια. Ἐπὸ σκουλήκι. Πρέπει νὰ φωνάξης τὸ γιατρό, τὸ δρουκολάπη. Αὐτὸς ξέρει καὶ γιατρεύει τὴν ἀρρώστια σου. Εἶ-

ναι ἓνα ἐπιδέξιο καὶ πολὺ εὐεργετικὸ πούλι γιὰ τὰ ἄρρωστα δένδρα.

Ἔχει μιὰ μύτη ὀλόϊση καὶ σουβλερή. Μὲ αὐτὴν κτυπᾷ τὴ φλούδα τοῦ δένδρου καὶ καταλαβαίνει, ποῦ τοῦ ἔχει κάμει κουφάλα ἢ ἀρρώστια. Ἡ γλῶσσα του, πού εἶναι λεπτὴ καὶ μπορεῖ νὰ μακραίνη, τρῦπώνει σὰ φίδι μέσα στὶς τρυῖπες, πού ἀνοίγουν τὰ σκουλήκια στὰ δένδρα.

— Καὶ ποῦ κατοικεῖ αὐτὸς ὁ γιατρός; Πῶς θὰ μπορέσω νὰ τὸν καλέσω; Ἐρώτησε τὸ ἄρρωστο δένδρο.

— Τοῦ παραγγέλλω ἐγὼ μὲ τὸν ἄνεμο καὶ ἔρχεται, μὴ σὲ μέλη. Ὁ ἄνεμος θὰ στείλῃ καὶ αὐτὸν καὶ τὴ γυναίκα του ἀμέσως ἐδῶ.

Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ἔφθασε τὸ ἀνδρόγυνο.

— Εἶμαι ὁ γιατρός, ὁ Δρυοκολάπτης. Εἶπε στὴν ἄρρωστη λεύκα. Ἐρχόμασθε ἀπὸ μακριά, καὶ στὸ δρόμο πολλές φορές ἐσταματήσαμε. Ἐξετάσαμε καμμιά ἑκατοστὴ δένδρα. Πολὺ ὀλίγα ἦσαν ἄρρωστα. Σὺ ὅμως, ὅπως φαίνεται, ἔχεις βαρεῖα ἀρρώστια.

Τὰ σκουλήκια σοῦ ἔκαμαν μεγάλη κουφάλα κάτω κάτω. Μέσα σ' αὐτὴν θὰ κατοικήσωμε, γιὰ νὰ μείνωμε κοντὰ σου νὰ σὲ γιατρεύσωμε. Θὰ χρειασθῇ πολὺς καιρὸς. Μὰ θὰ γίνῃς καλά. Μὴ στενοχωρῆσαι. Ἐκατάλαβα τί σοῦ χρειάζεται. Περίμενε λιγάκι νὰ σὲ τινάξω.

Ὁ Δρυοκολάπτης, σὰν ἀληθινὸς γιατρός, ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ μὲ τὴ σκληρὴ μύτη του τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου πότε-ἐδῶ, πότε-ἐκεῖ. Καὶ ἡ γυναίκα του τὸ ἴδιο. Σὲ λίγο ἓνα σκουλήκι μεγάλο ξεπετᾷ τὸ κεφάλι του ἀπὸ μιὰ τρύπα, καὶ ἀρχίζει νὰ βρίζῃ.

— Καλέ, ποῖς ἀδιάντροπος καὶ πρόστυχος εἶναι

αὐτός, πού κτυπᾷ τὸ σπίτι μας καὶ ξυπνᾷ τὰ μωρὰ μας ; Ποιὸς μᾶς χαλᾷ τὴν ἡσυχία μας, καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ κάμωμε τὴ δουλειά μας ; Ἡ γυναίκα μου ἐγέννησεν αὐτὰ πολλά, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ σκάψω νέους δρόμους, καὶ νὰ ἐτοιμάσω καὶ γι' αὐτὰ τόπο καὶ μαλακὸ κρεββάτι. Φύγε γρήγορα ἀπὸ τὸ σπίτι μας !

Καθὼς ἔλεγεν αὐτά, ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπὸ τὴν τρύπα, γιὰ νὰ ἰδῆ ποιὸς ἐκτυποῦσε. Τότε ὁ Δρουκολάπτης τὸ ἀρπάζει ἀμέσως, καὶ τὸ χάρφει. Ἡ κυρία Δρουκολάπτη ἦλθε κοντά του πηδώντας. Ἐκατάλαβε πῶς κάτι ἦτο γιὰ μάσημα.

— Πήγαινε, τῆς λέγει ὁ ἄνδρας τῆς, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Ὅταν καταλάβουν τὰ σκουλήκια, πῶς ἐγὼ εἶμαι ἀπεδῶ, θὰ τραβήξουν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς δρόμους, πού ἔχουν σκάψει.

— Τὶ ἔγινε ὁ ἄνδρας μου; λέγει ἡ σκουλήκια. Αὐτὸς δὲν βγαίνει ποτὲ ἔξω. Πρέπει νὰ ἰδῶ ποῦ βρίσκεται. Δὲν πιστεύω νὰ ἐβγήκε νὰ βρῆ ἄλλο δένδρον. Τοῦτο ἔχει ἀκόμη ἀρκετὸ φαγητό.

Μόλις ὁμοῦς ἐπλησίασε στὸ ἀνοιγμα, μιὰ μυτερὴ καὶ ὑγρὴ γλωσσίτσα τρυπώνει, καὶ τὴν τραβᾷ ἔξω.

Καὶ τώρα τὸ ζευγάρι τῶν γιατρῶν ἄρχισε τὸ ξεφλούδισμα τοῦ δένδρου.

Κτύποι πάφ-πάφ! ὀλοένα ἀντηχοῦσαν. Τὰ σκουληκάκια ἔτρεμαν μέσα στὸ δένδρον. Τὰ μεγάλα σκουλήκια ζητοῦν νὰ κρυφθοῦν, ἀλλὰ δὲν καταφέρνουν τίποτε. Οἱ σκληρὲς μύτες, καὶ οἱ μακρὲς γλωσσίτσες μπαίνοβγαίνουν μέσα στὶς τρύπες, καὶ τὰ χάρφουν. Δὲν ἔμεινε κομματάκι φλούδα χωρὶς ἐπιθεώρηση. Ποτὲ τὸ ἀνδρόγυνο δὲν ἔφαγε τόσο καλά.

Τὸ δένδρον ἔσεισε τὰ κλαδιά του εὐχαριστημένο.

— Ἄς πέσουν οἱ ἄρρωστες φλοῦδες μου καὶ ἄς

μὲ πονοῦν. Δὲν πειράζει. Θὰ ξαναγίνουν πάλιν καινούργιες. Φθάνει νὰ φύγουν τὰ σκουλήκια ἀπὸ μέσα μου. Σὰς χαρίζω, καλοὶ μου ξένοι, μὲ πολλὴν εὐχαρίστηση τὴν κουφάλα μου νὰ κατοικήσετε, ἀρκεῖ νὰ μὲ καθαρίσετε ἀπὸ τὰ σκουλήκια.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ Δρουκολάπτης. Σὲ μιὰν ἑβδομάδα θὰ γίνης καλά. Καὶ τότε θὰ πάμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ ἄλλα δένδρα, ἄλλα θὰ κατοικοῦμε πάντα κοντὰ σου.

— Ναί! εἶπεν ἡ κυρία Δρουκολάπτη. Τώρα πρέπει νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ σπίτι μας. Δὲν χρειαζόμαστε μεγάλα πράγματα. Ροκανίδια βρίσκομε εὐκολά. Δὲν εἴμαστε κακομαθημένα, ὅπως ἄλλα πουλιά, ποὺ στρώνουν τίς φωλιές των μὲ πούπουλα.

Σὲ ὀλίγες ἡμέρες, ἕξ κάτασπρα αὐγουλάκια ἦσαν στὴ φωλιά. Πατέρας καὶ μητέρα, καθένας μὲ τὴ σειρά του, τὰ ἐξέσταιναν.

Ὅταν τὰ μικρὰ ἐβγήκαν ἀπὸ τὰ αὐγά, δὲν ἐπρόφθαναν καὶ οἱ δύο νὰ τὰ ταγίζουν. Τὰ μικρὰ εἶχαν μεγάλην ὄρεξη.

— Πόσον ἠθελά, εἶπε ἡ λεύκα, νὰ ἔκαμνα καὶ ἐγὼ ἓνα καλὸ σὲ σὰς, ποὺ μὲ ἐγιατρεύσατε.

— Μπορεῖς νὰ μᾶς προμηθεύσης μυρμήγκια; Μᾶς ἀρέσουν πάρα-πολύ.

Τὸ δένδρο ἐστενοχωρήθηκε, γιὰτὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ κάμη.

— Δὲν πειράζει, μὴ στενοχωρῆσαι. Κάπου ἐδῶ κοντὰ θὰ βροῦμε καὶ ἀπ' αὐτά, εἶπε τὸ ἀνδρόγυνο μὲ μιὰ φωνή.

Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάγη μόνον, καὶ ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ τὴ νυφίτσα, καὶ ἡ φίλια μας θὰ μείνη παντοτινὴ.

Μέσα στὸ δάσος.

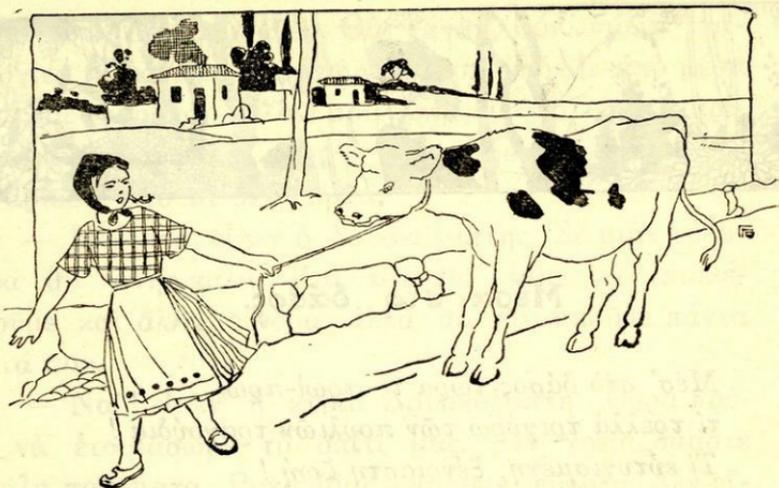
Μέσ' στὸ δάσος τώρα τὸ πρωὶ-πρωί,
τί τρελλὰ τριγύρω τῶν πουλιῶν τραγούδια !
Τί εὐτυχησμένη, ξένοιαστη ζωὴ !
Καὶ τί μυρωμένα, κι ὄμορφα λουλούδια !

Μέσ' στὸ δάσος τώρα τὸ πρωὶ-πρωί,
πῶς τὰ φύλλα ὁ ἥλιος στίς κορφές χρυσαίζει!
Πόσο εἶναι τῆς αὔρας δροσερὴ ἡ πνοή!
Τί γλυκὰ τὸ ρυάκι τώρα μουρμουρίζει!

Μέσ' στὸ δάσος τώρα τὸ πρωὶ-πρωί,
τί μακριὰ τῆς πόλης ἡ βοή κ' ἡ σκόνη!
Πῶς μέσ' σὲ καινούργια κ' εὐθυμη ζωὴ,
κάθε κουρασμένο σῶμα ξαναγιάνει!

Μέσ' στὸ δάσος τώρα τὸ πρωὶ-πρωί,
τί λουτρὸ πὸν κάνει θεῖο ἡ ψυχὴ μας!
Πῶς μᾶς πλημμυρίζει τοῦ θεοῦ ἡ πνοή!
Τί βαθειὰ πὸν βγαίνει τώρα ἡ προσευχὴ μας!

Γ. Δροσίνης

Τὸ σχοινὶ τοῦ Κοκκίνῃ.

Εἶναι Μάης. Δυὸ ἀγελάδες κι ἓνα μοσχαρακί βόσκουν σὲ ἓνα λιβάδι, καὶ ἡ Χρυσούλα, κάτω ἀπὸ μιὰ γέριχη ἐλιά, τὶς προσέχει καὶ ράβει.

Ἄλλὰ σὲ λιγάκι τὴν παίρνει ὁ ὕπνος. Τὰ βλέφαρά της κλείουν, καὶ ἀποκοιμῆται. Δὲν ἤμπόρεσε, ὅσο καὶ ἂν ἐπροσπάθησε, νὰ νικήσῃ τὴ νύστα, ποῦ τῆς ἔφερνε ἡ ζέστη τοῦ μεσημεριοῦ. Τὸ ράψιμο ἐξέπεσε στὰ γόνατά της, καὶ τὸ κεφάλι της ἔγειρε πρὸς τὸ στήθος της.

Ἐκεῖ ποῦ ἐκοιμᾶτο, αἰσθάνεται ἔξαφνα στὰ χέρια της κάτι βαρὺ καὶ ὑγρὸ. Ξυπνᾷ τρομαγμένη. Κοιτάζει, καὶ ἀρχίζει τὰ γέλια.

Ἦτο ὁ Κοκκίνῃς, τὸ μοσχαρακί της. Ἐπῆγε νὰ ζητήσῃ τὸ φαγητό του, καὶ τῆς ἔγλειφε τὰ χέρια. Δὲν εἶχαν περάσει πολλὲς ἡμέρες, ποῦ τὸν εἶχαν ξεκόψει ἀπὸ τὸ θήλασμα, καὶ τὸν ἐτάγιζαν πίτουρα, ζυμωμένα μὲ γάλα καὶ νερό.

— "Α! μὰ σὺ ἔχεις μυαλό, Κοκκίνη μου. Ἐσὺ δὲν εἶσαι ζῶο. Μόνον ἡ μιλιὰ σοῦ λείπει, τοῦ λέγει ἡ Χρυσούλα θωπεύοντάς τον. Καὶ ἀμέσως παίρνει τὴ λεκάνη, ὅπου τοῦ ἐτοιμάζει τὴν τροφή, καὶ πηγαίνει στὸ αὐλάκι, πὺ ἔτρεχε ἐκεῖ κοντά, νὰ πάρη ὀλίγο νερό, γιὰ νὰ ζυμώσῃ τὰ πίτουρα.

Τρέχει ἔπειτα νὰ πάρῃ τὸ σακκὶ μὲ τὰ πίτουρα, ἀλλὰ δὲν τὸ εὗρισκει πουθενά. Ὁ Κοκκίνης πηγαίνει ἀποπίσω της ὄλην τὴν ὥρα, μουγκανίζοντας ὀλοένα, καὶ κάμνοντας σὰν πεινασμένο παιδάκι.

"Ἐξαφνα ἡ Χρυσούλα ἐθυμήθηκε, πῶς ἐλησμόνησε τὰ πίτουρα στὸ στάβλο, καὶ φωνάζει θυμωμένη.

— "Α! μὲ ἐσκότισες! μὰ τὴν ἀλήθεια, σήμερα. Φώναζε ὅσο θέλεις. Δὲν ἔχω πίτουρα. Ἄν θέλῃς, φάγε ἀπὸ τὸ ψωμί μου, ἄλλο τίποτε δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω.

Ὁ Κοκκίνης ὅμως δὲν θέλει ψωμί, καὶ μουγκανίζει τόσο λυπητερά, πὺ ἡ Χρυσούλα τὸν ἐλυπήθηκε πάλιν.

— "Αχ! λέγει, τί νὰ κάμω; Ἄν πάγω στὸ σπίτι, θὰ μὲ ἰδῇ ἡ μητέρα καὶ θὰ μὲ μαλώσῃ, πὺ ἐξέχασα νὰ τοῦ πάρω πίτουρα. Ἄλλὰ πάλιν νὰ ἀφήσω τὸν κακόμοιρο τὸν Κοκκίνη νὰ πεινᾷ, δὲν τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά μου!

— "Ἐ, κυρὰ-Μαριώ, φωνάζει σὲ μιὰ γριά, πὺ ἔβρασκε τὰ πρόβατά της ἐκεῖ κοντά. Θὰ πάγω γιὰ μιὰ στιγμή στὸ σπίτι. Κάμε μου τὴ χάρη νὰ ρίχνης καμμιὰ ματιὰ καὶ στίς ἀγγελάδες, ὥσπου νὰ γυρῶ! Ἔτσι νάχῃς καλὴ ψυχὴ! Καὶ φεύγει κρατώντας μὲ τὸ ἓνα χέρι τὸ σχοινί, πὺ ἔσυρνε τὸν Κοκκίνη, καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴ λεκάνη, πὺ τοῦ ἐζύμωνε τὰ πίτουρα.

Ὁ δρόμος εἶναι μακρὺς, μὰ γίνεται ἀκόμη μακρότερος, γιὰτὶ ὁ Κοκκίνης δὲν θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ.

Ἡ Χρυσούλα ἀναγκάζεται νὰ τραβᾷ δυνατὰ τὸ σχοινί, καὶ νὰ σύρῃ μὲ τὸ στιανὶὸ τὸ ἀνόητο μοσχαράκι. Μὰ ἐκεῖνο στυλώνει μὲ πείσμα τὰ ποδάρια του στὴ γῆ, καὶ τραβιέται ὀπίσω. Δὲν θέλει νὰ περπατήσῃ.

— Κρῖμα ποῦ σὲ ἐπαίνεσα, πῶς ἔχεις μυαλό, Κοκκίνη χαζέ. Εἶσαι ζῶο σωστό, λέγει ἡ Χρυσούλα κατακουρασμένη, καὶ τραβᾷ μὲ ὅλη τὴ δύναμή της τὸ σχοινί.

Στὴ μέση τοῦ δρόμου, ὁ πατέρας τῆς Χρυσούλας εἶχεν ἀνεμόμυλο.

— Ἄχ! ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της ἡ Χρυσούλα, νὰ ἦτο κανεῖς στὸ μύλο νὰ μοῦ δώσῃ πίτουρα, γιὰ νὰ μὴν πάγω στὸ σπίτι, καὶ μὲ μαλώσῃ ἡ μητέρα!.. Καὶ ὅταν ἔφθασε κοντά, ἐστάθηκε καὶ ἐφώναξε δυνατὰ:

— Ἔ, ε, ε! Εἶναι κανεῖς αὐτοῦ στὸ μύλο;

— Ναί! ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ ἀδελφοῦ της. Καὶ ποῦ πηγαίνεις μὲ τὸν Κοκκίνη;

Ἡ Χρυσούλα προχωρεῖ, καὶ μπαίνει μέσα στὸ μύλο. Διηγεῖται στὸν ἀδελφὸ της τί ἔπαθε, καὶ ἔπειτα παίρνει τὰ πίτουρα, καὶ ἐτοιμάζει τὴν ταγὴ τοῦ Κοκκίνη.

— Κοίταξέ τον, πῶς ἐρρίχθηκε στὴν τροφή του! Ὡς καὶ τὰ αὐτιά του ἔχει χάσει μέσα στὰ πίτουρα. Δὲν τὸν ἀγαπῶ πιά. Δὲν ξέρεις, καημένε Χρῖστο, τί ἐτράβηξα, ὅσο νὰ τὸν φέρω ἐδῶ. Μοῦ ἐβγῆκε ἡ ψυχὴ. Ποῦ νὰ καταλάβῃ ὁ παλαβός, πῶς τὸν ἔφερνα γιὰ νὰ φάγῃ!

Τώρα δῶσε μου πίτουρα, νὰ τὰ ἔχω γιὰ τὸ ἀπόγευμα, γιατί θὰ γυρίσω πίσω στὸ λιβάδι.

— Ὅχι, τῆς λέγει ὁ Χρῖστος. Καὶ ἂν δὲν ἐλησμονοῦσες τὸ σακκὶ μὲ τὰ πίτουρα, θὰ ἐρχόμουν νὰ μείνω ἐγὼ μὲ τὶς ἀγελάδες, καὶ σὺ νὰ πᾶς στὸ σπίτι, ποῦ σὲ θέλει ἡ μητέρα, γιὰ νὰ σὲ στείλῃ σὲ κάποιον θέλημα.

— Μὲ αὐτὴν τὴ ζέστη! εἶπεν ἡ Χρυσούλα. Μὰ θὰ ἀρρωστήσω μὲ αὐτὸν τὸν ἥλιο στὸ δρόμο κα-

ταμεσήμερα. "Ας πάγη ἄλλος νὰ κάμη τὸ θέλημα τῆς μητέρας.

— Χά! χά! χά! Γελᾷ ὁ Χρῖστος ειρωνικά.

— Τί γελᾷς ἔτσι; Τοῦ λέγει ἡ Χρυσούλα.

— Μὰ εἶναι νὰ μὴ γελᾶσω; Τώρα-δὰ ἔβριζες τὸν Κοκκίνη, καὶ τὸν ἔλεγες παλαβό, γιατί ἐτραβοῦσε τὸ σχοινί, καὶ δὲν ἠθελε νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ, ἐνῶ ἐσὺ τὸν ἔφερνες γιὰ τὸ καλό του.

— Καὶ μὲ κάμνεις σὰν τὸν Κοκκίνη ἐμένα; εἶπεν ἡ Χρυσούλα καὶ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ θυμὸ της.

— Ἐσὺν παταίεις γι' αὐτό, ἀδελφούλα μου, καὶ ὄχι ἐγώ. Γιατί ἐγώ, γιὰ τὸ καλό σου, σοῦ εἶπα νὰ πᾶς στὸ σπίτι.

Ἡ μητέρα θὰ σὲ στείλῃ νὰ πᾶς τὴν ἀγελάδα, ποὺ ἐπώλησε ὁ πατέρας, στὸν ἀγοραστή. Καὶ ὁ ἀγοραστὴς εἶπε, πῶς θὰ δώσῃ δεκαπέντε δραχμές, σὲ ὅποιον θὰ τοῦ τὴν φέρῃ. Ἄν φοβᾶσαι τὴ ζέστη, τοῦ τὴν πηγαίνω ἐγώ. Ἡ Χρυσούλα ἔμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

— Ἀλήθεια! ἐσυλλογίσθηκε, σὰν τὸν Κοκκίνη ὀλίγο ἔλειψε νὰ γίνω καὶ ἐγώ. Καὶ καλὰ ἐκείνος εἶναι ζῶο, καὶ εἶναι συγχωρεμένος νὰ μὴν καταλαβαίνῃ τί τοῦ γίνεται. Ἐγὼ ὅμως... Ἄ, ναί! εἶμαι ἀσυγχώρητη. Ἄδικα τὸν ἔβριζα τόσῃν ὥρα.

— Χρῖστο μου, γυρίζει καὶ λέγει στὸν ἀδελφό της, σὲ εὐχαριστῶ, ποὺ μοῦ ἔδειξες τὸν ἴσιο δρόμο.

Ἀπὸ σήμερα καὶ ἐμπρός, ἂν καμμιά φορὰ καταλάβῃς, πῶς δὲν θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημα τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας, νὰ μοῦ θυμίζῃς τὸ σχοινὶ τοῦ Κοκκίνη

Οἱ μέλισσες.

Στὸ βάθος τοῦ κήπου, κοντὰ στὸν τοῖχο, εἶναι μιὰ κυψέλη. Οἱ μέλισσες δὲν εἶναι κακές. Δὲν θέλουν ὅμως νὰ τὶς πειράξῃ κανεὶς. Γι' αὐτὸ εἶχαν εἰπῆ οἱ γονεῖς στὰ παιδιὰ των, τὸν Κωστάκη καὶ τὴν Κατίνα, νὰ μὴν πλησιάζουν στὴν κυψέλη.

Αὐτὰ ὅμως μιὰν ἡμέρα, γυρεύοντας λουλούδια, ἐπῆγαν ὡς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Ἐκεῖ κοντά, στὸν ἥσχιο ποῦ ἔρριχνεν ὁ τοῖχος εἶχαν φυτρώσει μαργαρίτες καὶ κρινάκια. Ἡ Κατίνα ἔκαμε νὰ κόψῃ ὀλίγα. Μέσα στὰ κρινάκια εἶχαν τρυπώσει μέλισσες, γιὰ νὰ ρουφήξουν τὸ μυρωμένο χυμό, ποῦ χρειάζονται γιὰ νὰ κάμουν τὸ μέλι των.

Ἐταράχθηκαν, ποῦ τὶς ἀνησύχησαν, καὶ ἄρχισαν νὰ πετοῦν γύρω στὴν Κατίνα μὲ δυνατὸ βουϊσίμα. Γρήγορα ἐπετάχθηκαν καὶ ἄλλες ἀπὸ τὴν κυψέλη, καὶ θυμωμένες ἔτρεξαν καμμιὰ τριανταριά, καὶ ἐπερικύκλωσαν τὴν Κατίνα. Αὐτὴ πετᾷ χάμω τὰ λουλούδια, σηκώνει τὰ χέρια νὰ προφυλάξῃ τὸ πρόσωπό της, καὶ φεύγει ξεφωνίζοντας. Ὁ Κωστάκης, ποῦ ἔτυχε νὰ εἶναι ὀλίγο πιὸ πέρα, καὶ εἶδε τὴν ἀδελφή του νὰ κινδυνεύῃ, τῆς φωνάζει ἀμέσως: «Μὴν τρέχῃς! Μὴν κάμνῃς ἔτσι! Κἀθίσε ἡσυχῇ», καὶ σιγὰ-σιγὰ πηγαίνει κοντά της.

Εἶχε μάθει στὸ σχολεῖο, πῶς δὲν πρέπει νὰ τρέχωμε, καὶ προπάντων δὲν πρέπει νὰ κάμνωμε χειρονομίες, δταν μᾶς τριγυρίζουν μέλισσες. Γιατί τότε οἱ μέλισσες μᾶς παίρνουν γιὰ ἐχθρούς, καὶ μᾶς κεντρίζουν, γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὸ σπίτι των καὶ τὶς προμήθειές των.

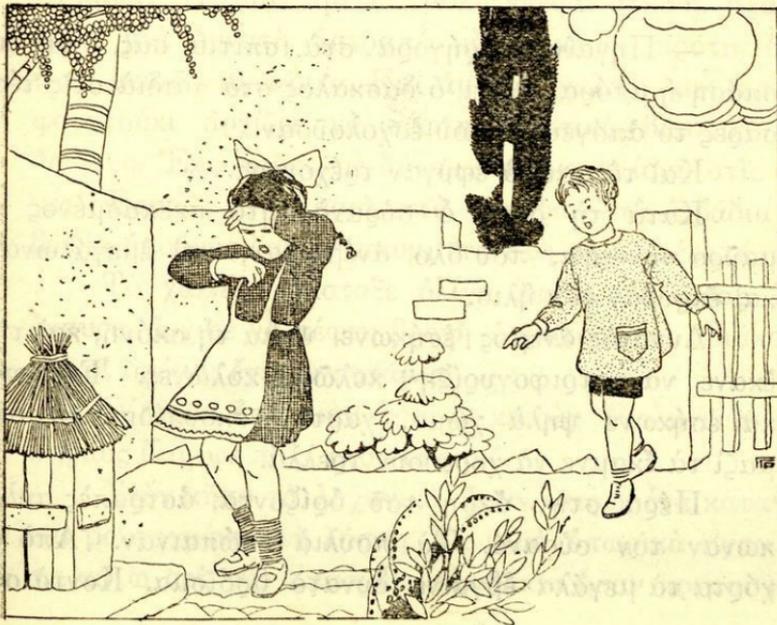
Ὁ Κωστάκης ἐσκέπασε τὸ κεφάλι τῆς ἀδελφῆς του μὲ τὴν ποδιά του, καὶ ἡσυχα-ἡσυχα ἐστριμώχθηκε μαζί

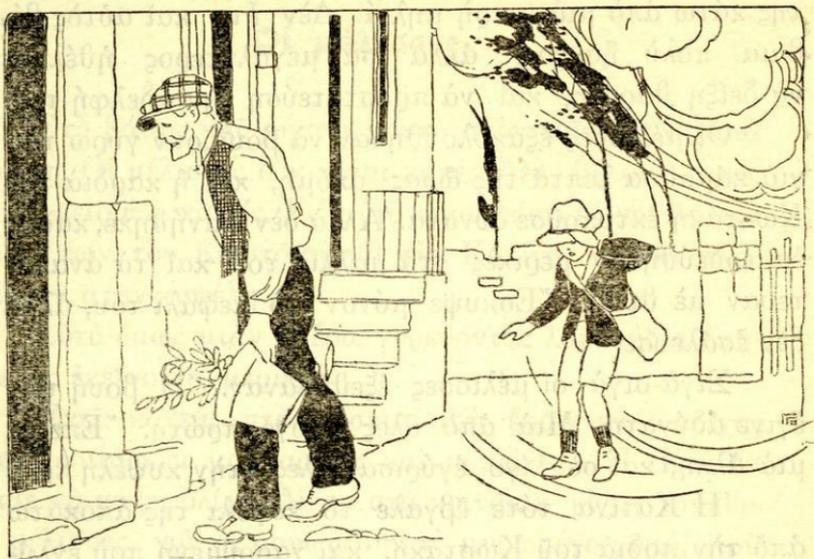
της κάτω από μιὰ μικρὴ μηλιά. Δὲν ἦτο καὶ αὐτὸς βέβαια πολὺ ἥσυχος, ἀλλὰ σὰ μεγαλύτερος ἠθέλησε νὰ δείξῃ θάρρος, καὶ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀδελφὴ του.

Οἱ μέλισσες ἐξακολούθησαν νὰ βουτίζουν γύρω των γιὰ κάμποσα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀκόμη, καὶ ἡ καρδιά τοῦ Κωστάκη ἐκτυποῦσε δυνατά. Ἄλλὰ δὲν ἐκινήθηκε, καὶ ἄς ἐμπερδεύθησαν μερικὲς στὰ μαλλιά του καὶ τὰ ἀνακάτευαν μὲ θυμό. Ἔσκυψε μόνον τὸ κεφάλι του, ἀλλὰ δὲν ἐσάλευσε.

Σιγὰ-σιγὰ οἱ μέλισσες ἐξεθύμαναν. Ἡ βοὴ των ἔγινε ἀδύνατη. Μιὰ ἀπὸ ὅλες ἔφυγε πρώτη. Ἔπειτα μιὰ ἄλλη, καὶ σὲ λίγο ἐγύρισαν ὅλες στὴν κυψέλη των.

Ἡ Κατίνα τότε ἔβγαλε τὸ κεφάλι τῆς ἀποκάτω ἀπὸ τὴν ποδιά τοῦ Κωστάκη, καὶ χαρούμενη πού ἐγλύτωσε, ἀγκάλιασε τὸν ἀδελφὸ τῆς, καὶ τὸν ἐκοίταζε χαμογελώντας καὶ λέγοντας! Τί καλὰ πού τὰ ἐκατάφερες!

Ἡ μπόρα.

— Πηγαίνετε γρήγορα στὰ σπίτια σας, πρὶν ξεσπάση ἡ μπόρα, λέγει ὁ δάσκαλος στὰ παιδιά στὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα, πὺ ἐσχολοῦσαν.

Καὶ τὰ παιδιά ἔφυγαν τρέχοντας.

Κατὰ τὴ δύση ὁ οὐρανὸς ἦτο σκεπασμένος με μαῦρα σύννεφα, πὺ ὄλο ἀνέβαιναν, καὶ ἐμεγάλωναν, καὶ ἔκρυβαν τὸν ἥλιο.

Δυνατὸς ἄνεμος ἐσήκωνε ψηλὰ τὴ σκόνη, καὶ τὴν ἔκανε νὰ στριφογυρίζη κολῶνες-κολῶνες. Ἐσάρωνε καὶ ἐσήκωνε ψηλὰ χῶμα, χαρτιά, σκουπίδια, καὶ ὄλα μαζί τὰ ἔκαμνε νὰ χορεύουν τρελλά.

Πέρα στὴν ἄκρη τοῦ ὀρίζοντα, ἀστραπὲς αὐλάκωναν τὸν οὐρανό. Τὰ πουλιὰ ἐσώπαιναν. Ἀπὸ τὰ χόρτα τὰ μεγάλα ἔβγαινε δυνατὸ θροῖσμα. Κοντὰ στὸ

ποτάμι, οἱ λεῦκες ἔτρεμαν σὰν φοβισμένες, καὶ τὰ ἀση-
μένα φύλλα των ἔτριζαν σὰν τὸ μετάξι.

Ὅταν ὁ Τάκης ἔφθασε στὸ σπίτι, εὐρῆκε τὸν παπ-
ποῦ νὰ βάζη βιαστικὰ μέσα τὶς γλαστρες.

Αὐτὸ τὸ σύννεφο δὲν μοῦ φαίνεται νὰ προμηγᾶ
καλό, ἐμουρμούρισε κοιτάζοντας τὸν οὐρανό. Φοβοῦ-
μαι πῶς θὰ ρίξη χαλάξι. Ἡ μπόρα ὅλο ἐξύγωνε. Ἄ-
γριες ἀστραπὲς ἔσχιζαν τὰ σύννεφα, καὶ δυνατὲς βρον-
τὲς ἐφοβέριζαν. Ἐφαίνετο πῶς ἐκεῖ ἐπάνω στὸν οὐ-
ρανό, κάτι τρομερὸ ἦτο ἔτοιμο νὰ ξεσπάσῃ. Κάτω
ἀπὸ τέτοια φοβέρα, φυτά, ζῶα καὶ ἄνθρωποι ἐπερί-
μεναν ἀνήσυχα.

Καὶ νά, τὸ κακὸ ἐξέσπασε. Ἄπὸ τὰ σύννεφα ἄρχι-
σαν νὰ πέφτουν ὀλόϊσα στὴ γῆ μακριᾶς σταχτιᾶς γραμμῆς.

— Χαλάξι! φωνάζει ὁ παπποῦς.

Τὸ πρῶτο χαλάξι ποῦ ἔπεσε, ἦτο μικρὸ καὶ ἀραιό.
Ἐκτυποῦσε σιγά, δένδρα καὶ φύλλα, σὰν νὰ ἤθελε
νὰ παίξῃ. Ἐλειωνε ἀμέσως, μόλις ἔπεφτε στὴ γῆ. Ἐξαφνα
ὅμως μιὰ δυνατὴ ἀστραπή, μὲ τρομερὸν κρότο, ἐφώ-
τισε μεμιᾶς τὰ πάντα. Καὶ ἀμέσως χαλάξι μεγάλο σὰ
φουντούκι ἀρχίζει νὰ πέφτῃ βιαστικὸ - βιαστικὸ καὶ
ἄφθονο. Ἐκτυποῦσε μὲ δύναμη τὰ κεραμίδια στὶς στέ-
γες. Ἐσπαζε τὰ κλαριά στὰ δένδρα. Στὰ λιβάδια τὰ
βώδια ἐμούγκριζαν μὲ σκυμμένα στὴ γῆ τὰ κέρατά των.

Τὸ χαλάξι ἐβάσταξε ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας. Σὰν
ἔπαυσε, ἄρχισε νὰ πέφτῃ βροχὴ ὀρηκτικὴ καὶ ἀδιάκοπη,
καὶ οἱ δρόμοι ἔγιναν ποτάμια.

Ἦστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα, ὁ καιρὸς ἐγαλήνευσε, καὶ
ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάλι στὸν οὐρανό.

Στὸν κῆπο τὰ λαχανικὰ ἦσαν στρωμένα καταγῆς,
καὶ βουτηγμένα στὴ λάσπη. Τὰ μισὰ ὀπωρικὰ εἶχαν πέ-
σει κάτω στὴ γῆ. Σπασμένα κλαδάκια ἦσαν κρεμασμένα

ἀπὸ τὰ δένδρα. Ὁ δυνατὸς ἀέρας ἐξερρίζωσε μιὰ γέρικη ροδακινιά. Ὅλοι ἐπήγαινον στοὺς λαχανόκηπους καὶ στὰ χωράφια των, γιὰ νὰ ἰδοῦν τίς ζημιές, πού τοὺς ἔκαμε τὸ χαλάζι.

Ἀπὸ δυὸ γειτονικὰ χωριά, ἦλθαν πολὺ δυσάρεστα νέα. Στὸ ἓνα, στὴ «Μεγάλη Βούση», τὸ χαλάζι ἔσπασε τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν. Καὶ στὸν «Πλάτανο», τὸ χαλάζι πού ἔπεσε, ἦτο χονδρὸ σὰν καρύδια, καὶ ἐρήμαξε τὰ πάντα.

Παπαρούνα καὶ ἀσπρολούλουδο.

— Ποιὸς σοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ φυτρώσης ἐδῶ ;
Εἶπε μιὰ κατακόκκινη παπαρούνα σὲ ἓνα μικρὸ ἀσπρο-
λούλουδο, πὺ εἶχε φυτρώσει κοντὰ της.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ξέρω καλὰ-
καλά. Ἐποκρίθηκε τὸ ἀσπρολούλουδο.

— Δὲν ντρέπεσαι νὰ βρίσκεσαι κοντὰ μου ;

— Δὲν ντρέπομαι καθόλου.

— Δὲν βλέπεις πόσο ψηλὴ εἶμαι ;

— Ναί, ἀλήθεια, εἶσαι πολὺ ψηλὴ.

— Καὶ τί ὥραία πὺ εἶμαι ;

— Ναί, καὶ πολὺ ὥραία !

— Χωρὶς ἄλλο θὰ μὲ φοβᾶσαι.

— Καθόλου.

— Τί μικρούλικο πὺ εἶσαι !

— Ναί, πολὺ μικρούλικο.

— Καὶ ἀσήμαντο. — ὦ ! πολὺ ἀσήμαντο.

— Καὶ ἄσχημο. — Ἐχεις δίκιο.

— Κανεὶς δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἰδῇ δυὸ φορές.

— Μπορεῖ κι αὐτό.

— Οἱ διαβάτες οὔτε γυρίζουν νὰ σὲ κοιτάξουν.

— Πραγματικά.

— Ἐνῶ ἐμένα μὲ θαυμάζουν. — Ἀλήθεια ;

— Τί ! μήπως ἀμφιβάλλης ; Εἶπε ἡ παπαρούνα
κοκκινίζοντας περισσότερο ἀπὸ τὸ θυμὸ της.

— Δὲν τὸ ξέρω. Τῆς ἀπάντησε τὸ ἀσπρολούλουδο

— Εἶσαι ζηλιάρικο ! Εἶπε μὲ περιφρόνηση ἡ πα-
παρούνα.

— Ἐχεις λάθος. Ἐπιθύρισε τὸ ἀσπρολούλουδο,

Και ἐγὼ δὲν ξέρω, τί θὰ ἔδινες γιὰ νὰ βρῆ-
σκεσαι στὴ θέση μου.

— "Α!.. "Οχι! Σὲ βεβαιώνω.

— Νομίζεις, πῶς θὰ σὲ προσέξουν, ἂν περάσουν
ἀπεδῶ διαβάτες;

— Τὸ ξέρω πῶς δὲν θὰ ρίξουν βλέμμα ἐπάνω μου.

— Δὲν τοὺς κάμνεις καμμιά ἐντύπωση.

— Αὐτὸ δὲν μὲ δυσαρρρεστεῖ.

— Θὰ σοῦ γυρίσω τὴ ράχη μου.

— "Οπως θέλεις, κάμε.

— Καὶ δὲν θὰ λυπηθῆς;

— "Εγὼ νὰ λυπηθῶ γι' αὐτό;

— Σὲ περιφρονῶ!

— Πολὺ καλά! Εἶπε τὸ ἀσπρολούλουδο

— Μοῦ ἔρχεται ἀηδία πού σὲ βλέπω.

— Καλὰ θὰ κάμης λοιπὸν νὰ γυρίσης ἀπὸ τὸ ἄλλο
μέρος.

— Θεέ μου! "Εφώναξε σὲ λιγάκι ἢ παπαρούνα.

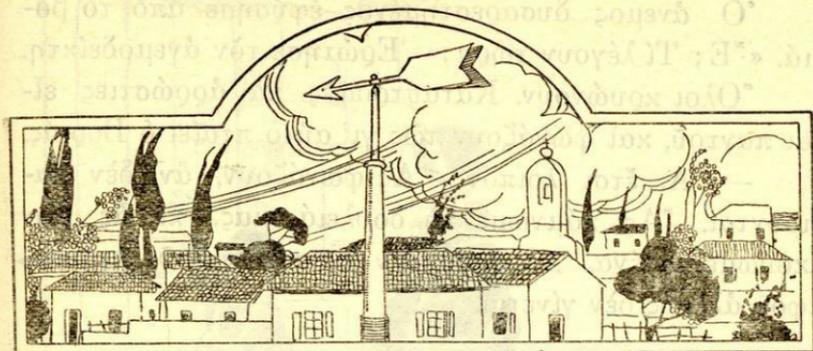
— Τί σοῦ συμβαίνει; Τὴν ρωτᾶ τότε τὸ ἀσπρο-
λούλουδο.

— "Ερχονται νὰ βοτανίσουν. Φοβοῦμαι πολὺ! Προ-
χθὲς ἔξερορρίζωσαν ἓνα σωρὸ παπαρούνες.

— "Εχεις τόσο ὠραῖο καὶ λυγερὸ ἀνάστημα,
ὥστε θὰ σὲ ἰδοῦν χωρὶς ἄλλο.

— Σῶπα, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! "Επιθύρισε ἡ
παπαρούνα. Αὐτὴν τὴ στιγμή θὰ ἤθελα νὰ ἤμουν μι-
κρὴ σὰν ἐσένα!

Μὴν ἀκκοῦς.

Ὁ ἀνεμοδείκτης εἶπε στὸν ἄνεμο :

— Βροχὴ ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι. Γύρισέ με, σὲ παρακαλῶ, δυτικά. Ὅλοι παραπονοῦνται γιὰ τὴν ξηρασία. Καὶ πολὺ φοβοῦμαι μὴ μὲ πετάξουν καταγῆς, ἂν ἐξακολουθῆσω νὰ μένω ἀκίνητος!

Ὁ ἄνεμος ἐφύσησεν ἀμέσως, ὁ οὐρανὸς ἐσυννέφιασε, καὶ σὲ λίγη ὥρα ἔβρεξε πολὺ.

— Σὲ παρακαλῶ, γύρισέ με ἀπ' ἄλλο μέρος! εἶπε πάλιν ὁ ἀνεμοδείκτης στὸν ἄνεμο. Τὰ γεννήματα καὶ οἱ πατᾶτες κινδυνεύουν. Ὅσον καιρὸ θὰ βλέπω ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος, θὰ ἐξακολουθῆ νὰ βρέχη. Οἱ γεωργοὶ δὲν θέλουν πιά τὴ βροχή, καὶ εἶναι ἔξω φρενῶν ἐναντίον μου.

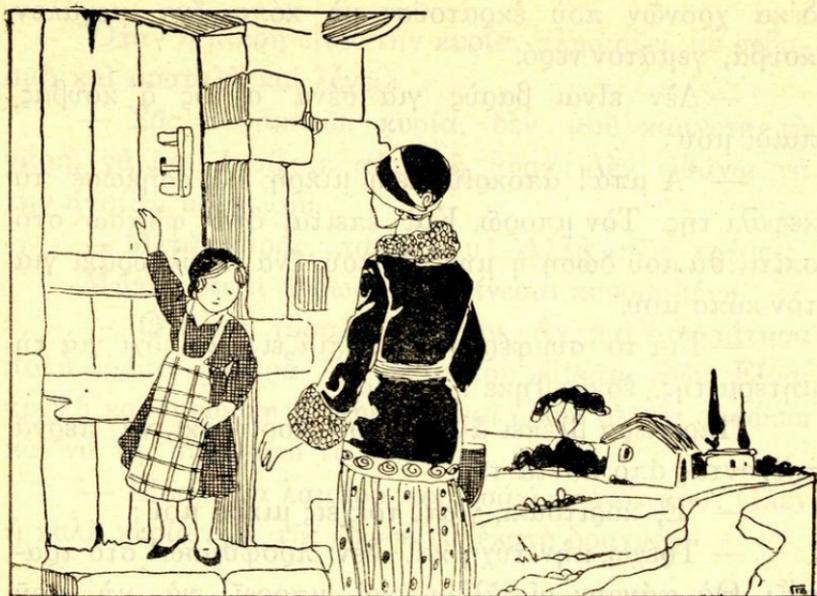
Ὁ καλὸς ἄνεμος ἐγύρισε τὸν ἀνεμοδείκτη καὶ αὐτὴ τὴ φορά.

— Θεέ μου! Τί θὰ γίνῃ; Οἱ κηπουροὶ φωνάζουν, πῶς ἐκάηκαν τὰ ὄσπρια καὶ τὰ λαχανικά. Γύρισέ με καὶ πάλιν, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ὁ άνεμος δυσαρρσστημένος εφύσησε ἀπὸ τὸ βο-
ριά. «Ἔ; Τι λέγουν τώρα;» Ἐρώτησε τὸν άνεμοδείκτη.

Ὅλοι κρυώνουν. Καταστροφές και ἀρρρώστιες εἶ-
ναι παντοῦ, και φωνάζουν πῶς γι' αὐτὸ πταει ὁ Βοριάς.

— Ἄ, ἔτσι λοιπόν; Ἄς φωνάζουν, ἂν δὲν βα-
ριοῦνται. Ἄς κάμνωμε τὴ δουλειά μας, κι ἄς μὴν
ἀκούωμε κανένα. Ἄδιάφορο ἂν δυσαρρσστηθοῦν μερικοί,
ἀφοῦ ἄλλιῶς δὲν γίνεται.

Ἡ καλωσύνη.

Μιά πλούσια κυρία, πὺ ἐκατοικοῦσε στὴν ἐξοχή, ἔκαμε μιὰν ἡμέρα περίπατο ὡς τὸ γειτονικὸ χωριό.

Ἐπειδὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὰ παιδιά, ἀποφάσισε νὰ δώσῃ ἕκατὸ δραχμὲς στὸ καλύτερο κορίτσι, πὺ θὰ ἐτύχαινε νὰ συναντήσῃ στὸ δρόμο της.

— Καλημέρα, παιδί μου, εἶπε σὲ ἕνα ξανθὸ κοριτσάκι, πὺ ἐκάθετο ἀπέξω ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ σπιτιοῦ του καὶ ἔραβε. Τὶ κάμνεις αὐτοῦ, μικρή μου;

— Ράβω στὸ καπελάκι μου αὐτὲς τὶς ὠραῖες τριανταφυλλίες κορδέλες. Τὶ ὠραῖα πὺ θὰ μοῦ πηγαίνῃ!

— Τὸ κορίτσι αὐτὸ εἶναι φιλάρεσκο καὶ ξιπασμένο, εἶπεν ἡ κυρία καὶ ἐπροχώρησε.

Ὅλιγο μακρύτερα ἐσυνάντησε ἕνα ἄλλο κορίτσι ὡς

δέκα χρονῶν πὺν ἔκρατοῦσε μὲ κόπο ἓνα μεγάλον κουβά, γεμᾶτον νερό.

— Δὲν εἶναι βαρὺς γιὰ σένα αὐτὸς ὁ κουβάς, παιδί μου;

— "Α μπά! ἀποκριθῆκε ἡ μικρὴ καὶ ἐσήκωσε τὸ κεφάλι της. Τὸν μπορῶ. Καὶ ἔπειτα, ὅταν φθάσω στὸ σπίτι, θὰ μοῦ δώση ἡ μητέρα μου ἓνα κουλουράκι γιὰ τὸν κόπο μου.

— Γιὰ τὸ συμφέρον της κοιπάζει, καὶ ὄχι γιὰ τὴ μητέρα της, ἐσκέφθηκε ἡ κυρία.

Παραπέρα βλέπει ἄλλο μικρὸ κοριτσάκι, νὰ περνᾶ τρέχοντας ἀπὸ κοντὰ της.

— "Ε, κοριτσάκι, γιὰ τὴν τρέχεις μικρό μου;

— Τρέχω, μὴν τύχη καὶ δὲν προφθάσω στὸ τραπέζι. Θὰ φάγουν οἱ ἄλλοι, καὶ μπορεῖ νὰ μὴ μοῦ ἀφήσουν.

— Λαίμαργο! εἶπε μὲ τὸ νοῦ της ἡ κυρία, οὔτε σὺ θὰ πάρης τίς ἑκατὸ δραχμές.

Ὅταν ἔφθασε στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, βλέπει ἓνα ἄλλο κορίτσι νὰ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια.

— Κάτι σὲ βλέπω πολὺ εὐθυμο, κορίτσι μου. Τί ἔχεις καὶ γελᾷς;

Ὁ Γιάννης, ὁ ἐξάδελφός μου, ἐκεῖ πὺν μὲ ἐβοήθησε νὰ περάσω αὐτὸ τὸ χανδάκι, μπρούφ, ἔπεσε μέσα καὶ ἐκαταλασπώθηκε! Χά—χά—χά! "Εγινε χατζῆς Χά—χά—χά!..

— Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, παιδί μου, εὐχαριστεῖς ἐκεῖνον πὺν σὲ ἐβοήθησε; Εἶπεν ἡ κυρία μὲ αὐστηρότητα, καὶ ἐπροχώρησε στὸ δρόμο της.

"Επειτα ἀπ' αὐτό, συναντᾶ ἓνα ἄλλο κορίτσι, πὺν ἔστεκε μπροστὰ στὴ θύρα μιᾶς καλύβας.

“Όταν ἡ μικρὴ εἶδε τὴν κυρία, πλησιάζει μὲ σεβασμὸ καὶ συστολὴ καὶ λέγει :

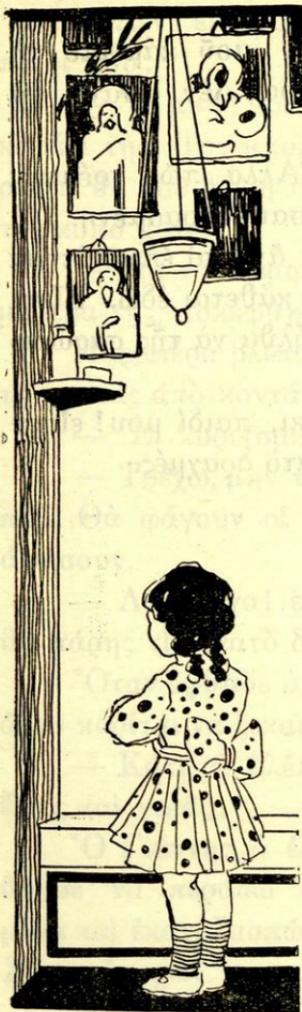
— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία, δὲν μοῦ κάμνετε τὴ χάρη, νὰ μοῦ ἀνοίξετε αὐτὴ τὴ θύρα; Δὲν φθάνω νὰ τὴν ἀνοίξω μόνη μου.

— Μετὰ χαρᾶς, παιδί μου! Ἄλλὰ πῶς τρέμεις; Μήπως εἶσαι ἄρρωστη; Φαίνεσαι κουρασμένη.

— “Όχι καὶ τόσο, κυρία μου, ἂν καὶ ἐπερπάτησα πολὺ δρόμο σήμερα. Ἡ θεία μου κάθεται ἐδῶ. Εἶναι τυφλὴ καὶ ἄρρωστη ἢ καημένη, καὶ ἦλθα νὰ τῆς σαρώσω καὶ νὰ τῆς συγυρίσω τὸ δωμάτιο.

— Εἶσαι ἓνα λαμπρὸ κοριτσάκι, παιδί μου! εἶπεν ἡ καλὴ κυρία, καὶ τῆς ἔδωσε τὶς ἑκατὸ δραχμῆς.

Πάτερ ἡμῶν...

Ἡ Ἄννα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα, κάμνει τὴν προσευχή της. Εἶναι ἔννια χρονῶν καὶ ὡς σήμερα δὲν καταλάβαινε καλὰ τὰ λόγια, πὺ ἔλεγε κάθε βράδου στὸ Θεό. Ἀπόψε ὅμως προσέχει πολὺ στὰ λόγια πὺ λέγει, καὶ δείχνει πῶς τὰ νοιώθει καὶ τὰ αἰσθάνεται.

Τὸ πρωτὶ ἡ δασκάλα στὸ σχολεῖο ἐξήγησε τὴν ἔννοια τῆς προσευχῆς: «Πάτερ ἡμῶν...», πὺ τῆς εἶχε μάθει ἡ μητέρα της. Γι' αὐτὸ τὴν ἀπαγγέλλει ἀπόψε ἀργά, καὶ σκέπτεται πολὺ κάθε λέξη, πὺ προφέρει. Ὅταν ἔφθασε στὴ φράση: «Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν...» ἔσταμάτησε ἀπότομα καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ της: «Ὁ Θεὸς λοιπὸν μᾶς συγχωρεῖ, ὅταν καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμε ἐκείνους, πὺ μᾶς ἔπταισαν. Ἐγὼ ὅμως...»

Ἐκείνην τὴν ἡμέρα, ἡ μικρὴ ἀδελφὴ της, ἡ Ἐλε-

νίτσα, πού ἦτο μόλις πέντε ἐτῶν, τῆς εἶχε σπάσει τὸ κεφάλι τῆς κούκλας της. Δὲν τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες. Ἡ κούκλα ἦτο μεγάλη καὶ βαρεια, καὶ ἡ Ἐλενίτσα μικρούλα. Τῆς ἐγλύστρησεν ἀπὸ τὰ χέρια καί, καθὼς ἔπεσε, ἔσπασε τὸ κεφάλι της. Ἡ Ἄννα ἄκουσε τὸν κρότο, ἐκατάλαβε τί εἶχε γίνεи, καὶ ἐμπῆκε στὸ δωμάτιο καταθυμωμένη. Ἡ Ἐλενίτσα τῆς ἔλεγε κλαίοντας : « Συγχώρησέ με, δὲν τὸ ἤθελα! » Ἡ Ἄννα ὁμως τὴν ἔσπρωξε ἄγρια, καὶ τῆς εἶπε : « Φύγε, φύγε ! Δὲν θὰ σὲ συγχωρήσω ποτέ, ποτέ ! Καὶ ἐκράτησε τὸ λόγο της ὅλην τὴν ἡμέρα.

Τὸ βράδυ, πρὶν πάη νὰ κοιμηθῆ ἡ Ἐλενίτσα, ἐπῆγε νὰ φιλήσῃ τὴν ἀδελφή της. Ἡ Ἄννα ὁμως δὲν ἐδέχτηκε. Ἡ Ἐλενίτσα κλαίει... Καὶ ὁμως ἡ Ἄννα τῆς λέγει πάλι μὲ κακία. « Ὅχι ! ὄχι, δὲν θὰ σὲ συγχωρήσω ! »

Καὶ τώρα, πού ἔλεγε τὸ « Πάτερ ἡμῶν », θυμᾶται ὅλες αὐτὲς τὶς στενοχωρίες, πού ἔκαμε στὴ μικρὴ ἀδελφή της, καὶ λέγει μὲ τὸ νοῦ της :

— Δὲν ἠθέλησα νὰ συγχωρήσω τῆς ἀδελφῆς μου ἓνα σφάλμα, πού ἄθελα ἔκαμε. Καὶ ὁμως πόσες φορὲς ἡ μητέρα μου ἐσυγχώρησε ἐμένα τὶς ἀταξίες μου, καὶ τὶς ζημίες πού ἔκαμα. Ἐνόμιζα πὼς ἐμένα θὰ μὲ συγχωροῦν ὅλοι, καὶ πρῶτα ὁ καλὸς Θεός, καὶ ἄς μὴ συγχωρῶ ἐγὼ κανένα.

Ἄλλὰ νά, σήμερα μαθαίνω ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, πὼς ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, ὅταν καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμε, ὅσους μᾶς ἔπταισαν.

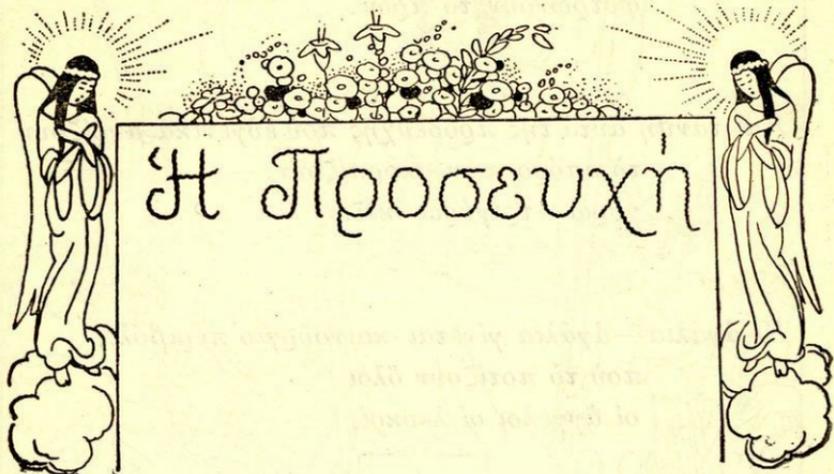
— Ὅλα αὐτὰ γυρίζουν τώρα ζωηρὰ μέσα στὸ νοῦ τῆς Ἄννας καὶ τὴν κάμνουν νὰ καταλάβῃ καλά, πόσο μεγάλο εἶναι τὸ σφάλμα πού ἔκαμε σήμερα. Τὰ μάτια της γεμίζουν δάκρυα, καὶ ἀπομέσα ἀπὸ τὴν καρδιά της ξεπετιοῦνται αὐτὰ τὰ λόγια :

— "Αχ! Γιατί νὰ φερθῶ τόσο σκληρὰ στὴν ἀδελφή μου;

Καὶ ἀμέσως τρέχει στὸ κρεββατάκι τῆς Ἐλενίτσας, τὴν ἀγκαλιάζει σφικτά, τὴν φιλεῖ καὶ τῆς λέγει σιγασιγά, μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα! «Ὁχι, ἀδελφούλα μου, δὲν εἶμαι πιά θυμωμένη. Σὲ συγχωρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά!»

Ἐνα φιλὶ ἦτο ἡ ἀπάντηση τῆς Ἐλενίτσας. Ἡ Ἄννα τότε, μὲ ἐλαφρωμένη τὴν καρδιά, γυρίζει στὰ εἰκονίσματα καὶ ἀποτελειώνει τὴν προσευχή της.

— Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ!

Τὴν ὥρα πού προσεύχεται, μὲ χέρια σταυρωμένα,
μὲ μάτια δακρυσμένα,
ἀθώα, λευκὴ ψυχὴ,

λευκοντυμένος ἄγγελος ἀπ' τὰ οὐράνια γέρονει,
καὶ ὅλα τὰ λόγια παίρνει
πὺν λέγ' ἢ προσευχή.

Καὶ χάνεται στὰ σύννεφα, καὶ τὰ οὐράνια σχίζει,
ἐκεῖ ὅπου ἀνθίζει
αἰώνια ἡ ζωὴ.

Καὶ μέσα στὸν παράδεισο σπέρνει τὰ λόγια ἐκεῖνα,
καὶ ἄνθη χλωρὰ καὶ κρίνα
φυτρώνουν τὸ πρωῒ.

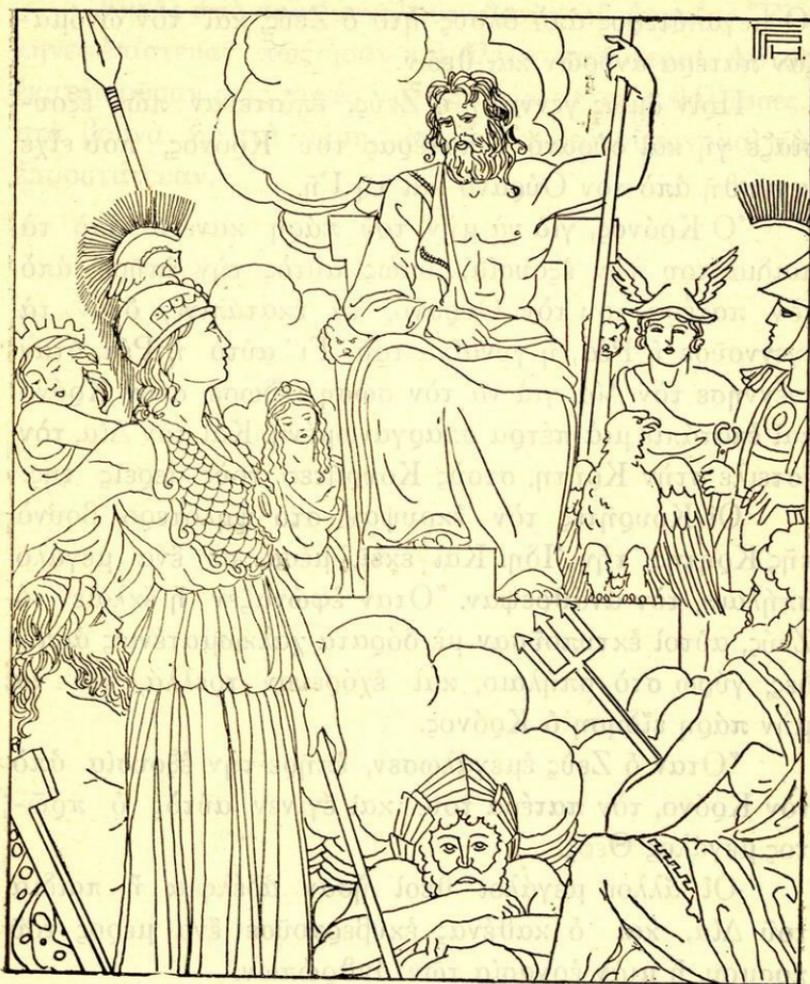
Καὶ τὰνθη αὐτὰ τῆς προσευχῆς ποὺ εὐγενικὰ μυρίζουν
τὸ σπόρο των σκορπίζουν
γύρω—τριγύρω ἐκεῖ.

Κι ἀγάλια—ἀγάλια γίνεται καινούργιο περιβόλι,
ποὺ τὸ ποτίζουν ὄλοι
οἱ ἄγγελοι οἱ λευκοί.

Γιὰ τοῦτο ὅποιος προσεύχεται, μὲ χέρια σταυρωμένα,
μὲ μάτια δακρυσμένα,
σὲ λύπη ἢ σὲ χαρά,

θὰ βρῆ μέσ' τὸν παράδεισο, ὅταν τὸν κόσμο ἀφήση,
γωνιὰ νὰ κατοικήση
μὲ λούλουδ' ἄνθηρά.

Ι. Πολέμης

Οί Θεοί τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Οί ἀρχαίοι Ἕλληνες ἐπίστευαν σὲ πολλοὺς θεοὺς. Δώδεκα ἀπ' αὐτοῦς ἐλέγοντο Μεγάλοι θεοί, καὶ ἑκατοκοῦσαν σιὸ ψηλότερο Ἑλληνικὸ ὄρος, σιὸν Ὀλυμπο.

Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους ἦτο ὁ Ζεὺς, καὶ τὸν ὠνόμαζαν πατέρα ἀνδρῶν καὶ θεῶν.

Πρὶν ὅμως γεννηθῆ ὁ Ζεὺς, ἐπίστευαν πῶς ἐξουσίαζε γῆ καὶ οὐρανὸ ὁ πατέρας του Κρόνος, πού εἶχε γεννηθῆ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ καὶ τῇ Γῆ.

Ὁ Κρόνος, γιὰ νὰ μὴν τοῦ πάρη κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά του τὴν ἐξουσία, ὅπως αὐτὸς τὴν ἐπῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸν Οὐρανό, τὰ ἐκατάπινε, ὅταν τὰ ἐγεννοῦσε ἡ Ρέα, ἡ γυναῖκα του. Γι' αὐτὸ ἡ Ρέα, ὅταν ἐγέννησε τὸν Δία, γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, ἔδωσε στὸν Κρόνο καὶ ἐκατάπινε μιὰ πέτρα σπαργανωμένη. Καὶ τὸν Δία, τὸν ἔστειλε στὴν Κρήτη, στοὺς Κουρητες τοὺς ἱερεῖς της.

Οἱ Κουρητες τὸν ἔκρυψαν στὸ ψηλότερο βουνὸ τῆς Κρήτης, τὴν Ἴδη. Καὶ ἐκεῖ, μέσα σὲ ἓνα μεγάλο σπήλαιο, τὸν ἀνάθρεψαν. Ὅταν ἐφώναζεν ἢ ἔκλαιεν ὁ Ζεὺς, αὐτοὶ ἐκτυποῦσαν μὲ δόρατα χαλκωματένιες ἀσπίδες, γύρω στὸ σπήλαιο, καὶ ἐχόρευαν τρελλά, γιὰ νὰ μὴν πάρη εἶδηση ὁ Κρόνος.

Ὅταν ὁ Ζεὺς ἐμεγάλωσεν, ἐπῆρε τὴν ἐξουσία ἀπὸ τὸν Κρόνο, τὸν πατέρα του, καὶ ἔγινεν αὐτὸς ὁ πρῶτος μέγας Θεός.

Οἱ ἄλλοι μεγάλοι θεοὶ ἦσαν ἀδελφία ἢ παιδιά τοῦ Δία, καὶ ὁ καθένας ἐκυβερνοῦσε ἓνα μέρος τοῦ κόσμου, ἢ μιὰν ἐργασία τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπὸ τὰ ἀδελφία του, ὁ Ποσειδῶνας ἐκυβερνοῦσε τὴ θάλασσα, ὁ Πλούτωνας τὸν Ἄδη, ἢ Ἡρα τὸν οὐρανό, ἢ Ἐστία τὴ γῆ καὶ τὴν οἰκογένεια, ἢ Δήμητρα τὴ γεωργία.

Ἀπὸ τὰ παιδιά του, ὁ Ἀπόλλωνας ἐκυβερνοῦσε τὸν ἥλιο καὶ τὸ φῶς, ὁ Ἥφαιστος τὶς τέχνες, ὁ Ἄρης τὸν πόλεμο, ἢ Ἀθηνα τὴ σοφία, καὶ ἡ Ἄρτεμις τὸ κυνήγι.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους θεοὺς οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλη-
νες ἐπίστευαν πῶς ἦσαν καὶ ἄλλοι κατώτεροι. Αὐτοὶ
ἐκατοικοῦσαν στὶς πηγές, στὰ ποτάμια, στὶς θάλασσες,
στὰ βουνὰ ἢ στὰ δάση, καὶ τὰ ἐκυβερνοῦσαν καὶ τὰ
ἐπροστάτευαν.

Ἡ Δήμητρα καὶ ἡ κόρη της.

Ἡ Δήμητρα ἦτο μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες θεές, ποὺ ἐλάτρευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες.

Ἐπίστευαν πῶς αὐτὴ ἔμαθε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καλλιεργοῦν τὴ γῆ. Αὐτὴ ἔκαμνε νὰ μεστῶνουν τὰ στάχυα καὶ νὰ ὠριμάζουν τὰ ὀπωρικά. Αὐτὴ ἀντάμειβε μὲ τοὺς πλούσιους καρποὺς τῆς γῆς τοὺς κόπους τῶν γεωργῶν.

Ἡ θεὰ Δήμητρα εἶχε μιὰ κόρη, τὴν Περσεφόνη. Ἡ Περσεφόνη ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὄμορφα κορίτσια, ποὺ εἶδε ποτὲ ὁ ἥλιος. Εἶχε μάτια καταγάλανα, μαλλιά ὀλόχρυσα, καὶ ἡ φωνὴ της ἠχοῦσε γλυκά, σὰν ἀσημένιο καμpanάκι. Καὶ αὐτὴ, ἂν ἤθελε, ἠμποροῦσε νὰ ζῆ στὸν Ὀλυμπο, μαζὺ μὲ τὴ μητέρα της καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς. Ἀλλ' ἐπροτιμοῦσε τὴ γῆ μὲ τὰ λουλούδια της, καὶ μὲ τὰ καταπράσινα δάση της.

Γιὰ τοῦτο, συχνὰ ἡ θεὰ Δήμητρα ἐκατέβαινε ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο, γιὰ νὰ βρῖσκη τὴν κόρη της τὴν Περσεφόνη. Ἐπερνοῦσε μαζὶ της ἡμέρες χαρούμενες καὶ εὐτυχισμένες. Καὶ ὅταν ἐχαμογελοῦσε κοιτάζοντας τὴ λατρευτὴ της κόρη, τότε τὰ στάχυα ὠριμάζαν καὶ ἐβάραιναν, καὶ ὅλα τὰ φυτὰ ἐπρόκοβαν καὶ ἐκαρποφοροῦσαν. Οἱ γεωργοὶ ἐχαίροντο καὶ ἔλεγαν μὲ πίστη: «Ἡ θεὰ Δήμητρα ἐπέρασε χαμογελαστὴ ἀπὸ τὰ χωράφια μας μὲ τὴν κόρη της, καὶ εὐλόγησε τοὺς κόπους μας».

* * *

Μιὰν ἡμέρα, ποὺ ἔλειπεν ἡ θεὰ Δήμητρα στὸν Ὀλυμπο, ἡ Περσεφόνη ἐβγῆκεν ἔξω στοὺς κάμπους, νὰ μαζεύσῃ ἄνθη μὲ τὶς φίλες της.

Ἐξαφνα ἡ Περσεφόνη εἶδε μυστικά της ἕνα ὠραιότατο ἄνθος, πού ἔχυνε εὐχάριστη καὶ δυνατὴ εὐωδία. Ἦτο νάρκισσος. Αὐτὸ πού σήμερα λέγεται ζουμπούλι.

Ἡ Περσεφόνη ὀλόχαρη ἔσκυψε νὰ τὸ κόψη, καὶ ἐφώναξε τὶς φίλες της νὰ τὸ θαυμάσουν καὶ αὐτές. Ἀλλὰ πρὶν φθάσουν, ἄνοιξε ἡ γῆ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της. Ἀπὸ τὸ χάσμα πού ἔγινε, ἐπετάχθηκε ἕνα πλούσιο ἄρμα μὲ τέσσαρα μαῦρα ἄλογα, καὶ μὲ ὀδηγὸ ἕνα μεγαλόσωμον ἄνδρα. Αὐτὸς ἄρπαξε τὴν Περσεφόνη στὴν ἀγκαλιά του, καὶ τὴν ἐκατέβασε μαζί του στὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς γῆς. Ἡ Περσεφόνη δὲν ἐπρόφθασε οὔτε φωνὴ νὰ βγάλῃ.

— Ὁ Πλούτωνας, ὁ Θεὸς τοῦ Ἄδου! Ἐξεφώνισαν οἱ φίλες της, καὶ ἔτρεμαν σὰν τὰ φύλλα, πού τὰ κτυπᾷ ἄνεμος δυνατός.

* * *

Τὸ βάραθρον ἔκλεισε πάλι, καὶ ἀπλώθηκε πρᾶσινο χορτάρι, ἐκεῖ πού ἦτο πρὶν ὁ νάρκισσος. Ὁ νάρκισσος εἶχε χαθῆ. Ἦτο ἕνα μαγικὸ λουλούδι, πού τὸ ἔκαμε ὁ Πλούτωνας νὰ φυτρῶσῃ, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ τὴν Περσεφόνη ἀπὸ τὶς φίλες της, καὶ νὰ τὴν ἀρπάξῃ, χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθοῦν ἐκεῖνες.

Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸ, πού ἐγύρισε ἡ Δήμητρα στὴ γῆ, κανένας δὲν εὐρίσκετο νὰ τῆς εἰπῆ, τί ἔγινε ἡ κόρη της ἡ Περσεφόνη.

Ἐννιὰ ἡμέρες καὶ ἔννιὰ νύκτες, ἐγύρευε τὸ παιδί της, καὶ ἡ καρδιά της ἐγίνετο ὀλοένα πιὸ βαρειά.

Κρατώντας δυὸ δαδιὰ ἀναμμένα στὰ χέρια, γιὰ νὰ φωτίζουν τὸ δρόμο της, ἐγύριζε κρατώντας θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, μὴν εἶδαν τὴν κόρη της.

Ἄλλὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤξεραν τίποτε καὶ οἱ θεοὶ δὲν ἔμαρτυροῦσαν. Ἐπιτέλους ὕστερα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ἔμαθε ἀπὸ τὸν ἥλιο, ποὺ βλέπει ὅλα, ὅσα γίνονται στὸν οὐρανὸ καὶ στῆ γῆ, ὅτι τὴν κόρη της τὴν ἄρπαξε ὁ Πλούτωνας, μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Δία.

Ἐθύμωσε τότε πολὺ ἡ Δήμητρα, καὶ δὲν ἤθελε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸν Ὀλυμπο κοντὰ στὸν Δία καὶ στοὺς ἄλλους θεοὺς. Ἀποφάσισε νὰ μείνῃ κάτω στῆ γῆ. Καὶ μεταμορφωμένη σὲ γριὰ γυναίκα, ἐτριγύριζε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καταλυτημένη.

* * *

Ἐνα ἀπόγευμα ἔφθασε στὴν Ἐλευσίνα, καὶ ἐκάθισε κοντὰ σὲ ἓνα πηγάδι. Ἐκεῖ, κατὰ τὸ ἡλιοβασίλευμα, ἦλθαν δυὸ κορίτσια μὲ χάλκινες στάμνες, γιὰ νὰ πάρουν νερό. Εἶδαν τὴ θεὰ ἀγέλαστη καὶ ἀμίλητη καὶ εἶπαν συμπονετικά. «Τὴ δύστυχη τὴ γριουίλα, ποιοὺς ξέρει τί λῦπες τὴν ἔχουν μαράνει;»

— Λυπηθῆτε με, καλές μου βασιλοποῦλες! τοὺς εἶπε ἡ Δήμητρα. Θὰ ἔχη καμμιὰ γωνίτσα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα σας καὶ γιὰ μένα!

— Πῶς τὸ ξέρεις, πῶς εἶμαστε βασιλοποῦλες; Ἐρώτησε ἡ μεγαλύτερη, κατεβάζοντας τὴ στάμνα της.

— Οἱ γριῆς ξέρουν πολλὰ πράγματα, ἀποκρίνεται ἡ Δήμητρα.

Πήγαινε καὶ ρώτησε τὴ μητέρα σου τὴ βασίλισσα, ἂν θέλει νὰ μὲ πάρῃ στὸ παλάτι της. Δὲν θὰ τὸ μετανοιώσῃ, γιὰτὶ γνωρίζω πολλὰ πράγματα. Νὰ ὑφαίνω, νὰ κεντῶ ἐργόχειρα, νὰ ἀνατρέφω μικρὰ παιδιά...

Οἱ βασιλοποῦλες ἔφυγαν τρεχᾶτες. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο ἐγύρισαν, καὶ τῆς εἶπαν, πῶς ἡ μητέρα των, ἡ βασίλισσα Μετάνειρα, ἐχρειαίζετο παραμάνα γιὰ τὸ μικρὸ

ἀγοράκι της. Κατόπιν τὴν ὠδήγησαν στὸ παλάτι, ὅπου τὴν ἐκαλοδέχθηκαν ὁ βασιλέας καὶ ἡ βασίλισσα, καὶ τὴν ἐκάλεσαν νὰ φάγη μαζί των.

Εὐχαριστῶ! ἀποκρίθηκε. Τὰ δικά σας φαγητὰ δὲν μοῦ κάμνουν. Διατάξατε μόνον ἓνα ὑπηρέτη σας νὰ μοῦ φέρη λίγο σιτάρι, дуόσμο καὶ νερό, καὶ θὰ τοῦ δείξω, πῶς νὰ μοῦ τὰ ἐτοιμάση, γιὰ νὰ φάγω.

Ἐγινε τὸ θέλημά της. Τὸ ἴδιο βράδυ, ἡ βασίλισσα τῆς ἐπαράδωσε τὸ παιδί της, γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ. Ἡ θεὰ τὸ ἐπαράλαβε, καὶ τὸ ἔτρεφε μὲ τὴν ἀμβροσία, τὴν τροφή τῶν θεῶν. Τὴν νύκτα τὸ ἔβαζε μέσα στὴ φωτιά, γιὰ νὰ τὸ κάμη νὰ γίνη ἀθάνατο.

* * *

Ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὸ παιδί ἐμεγάλωνε, ἐδυνάμωνε, καὶ ὠμόρφαινε. Ὁ βασιλέας τὸ ἐκαμάρωνε, καὶ ἔλεγε μὲ περηφάνεια: «Δεύτερο παιδί, σὰν αὐτό, δὲν εἶναι ἄλλο σὲ ὅλην τὴν Ἀττικὴ». Καὶ ἐρωτοῦσε τὴ Δήμητρα:

— Εἰπέ μου, δὲν εἶναι τὸ ἀγόρι μου τὸ ὠραιότερο παιδί, πὺ ἐπιασες ποτὲ στὰ χέρια σου;

— Ἡ κόρη πὺ ἔχασα, ἦτο χίλιες φορὲς πιὸ ὄμορφη! ἀποκρίθηκε μὲ λύπη μεγάλη ἡ Δήμητρα.

— Ἀπόψε θὰ πάγω νὰ ἰδῶ, τί κάμνει μέσα στὴν αἴθουσα, πὺ κλειδώνεται μαζί μὲ τὸ παιδί, καὶ δὲν θέλει κανένα μέσα, εἶπε μιὰν ἡμέρα ἡ Μετάνειρα.

— Καλύτερα νὰ μὴν πὰς, τῆς λέγει ὁ ἄνδρας της. Μπορεῖ νὰ εἶναι καμμιά θεὰ, πὺ κρούβεται κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ ροῦχα τῆς φτωχῆς γριᾶς, καὶ θὰ θυμώσῃ.

Ἄλλὰ ἡ περιέργεια τῆς Μετάνειρας ἦτο τόσο μεγάλη, πὺ δὲν τὴν ἄφησε νὰ ἀκούσῃ τὰ φρόνιμα λόγια

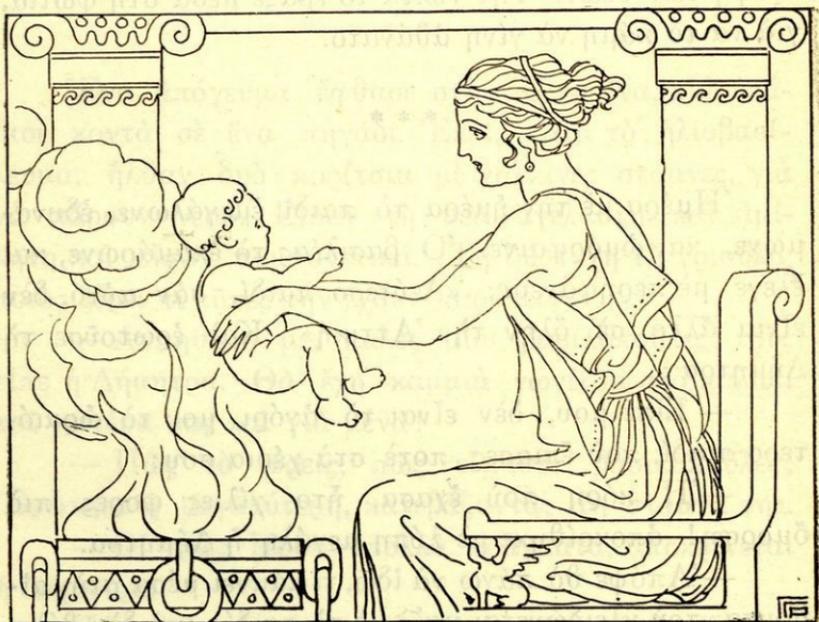
τοῦ βασιλέα. Καὶ τὴν νύκτα ἐπῆγε, καὶ ἐπαραμόνευσε νὰ ἰδῆ, τὶ κάμνει στὸ παιδί της ἢ γριά.

Τὴν βλέπει νὰ τὸ κρατῆ στὴν ἀγκαλιά της, καὶ νὰ διορθῶνῃ τὰ ξύλα τῆς φωτιᾶς μὲ τὸ πόδι της, γιὰ νὰ δυναμώσουν οἱ φλόγες! Καὶ ὕστερα νὰ τὸ βάζῃ στὴ μέση τῆς φωτιᾶς.

Ἡ Μετάνειρα σὰν εἶδε τέτοιο πρᾶγμα, ἔπιασε τὸ κεφάλι της, καὶ ἐφώνηξε σὰν τρελλή:

— Παιδί μου! ἢ ξένη σὲ καίει!

Ἄμέσως ἡ γριά ἀλλάζει μορφή. Γίνεται νέα, ὠραία

καὶ μεγαλόπρεπη. Παίρνει τὸ παιδί ἀπὸ τὴ φωτιά, τὸ πλαγιάζει καταγῆς, καὶ λέγει στὴ μητέρα του:

— Εἶμαι ἡ Θεὰ Δήμητρα, καὶ ἤθελα νὰ κάμω τὸ παιδί σου ἀθάνατο. Ἡ ἀντίστασή σου ἐματαίωσε τὸ σχέδιό μου. Καὶ τώρα ὁμως, τὸ ὄνομα τοῦ Τριπτόλε-

μου, δὲν θὰ λησμονηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατί εἶχε τὴν τύχη νὰ κοιμηθῆ στὴν ἀγκαλιά μου.

Ἐκείνη τὴ χρονιά, κανένα σπαρτὸ δὲν ἐπρόκειψε. Ἡ Δήμητρα ἔκλαιεν ἀδιάκοπα τὴν κόρη της. Οὔτε ἓνα χαμόγελο δὲν ἐφάνηκε στὰ χεῖλη της, καὶ γι' αὐτὸ οὔτε τὰ στάχυα ἐμέστωναν, οὔτε τὰ ὀπωρικά ὠρίμαζαν.

Οἱ θεοὶ ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται, πῶς θὰ χαθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν πείνα, καὶ ἔστειλαν τὸν Ἑρμῆ νὰ παρακαλέσῃ τὴ Δήμητρα, νὰ λυπηθῆ τὸν κόσμο.

— Δὲν θὰ προκόψῃ σπαρτό, πρὶν ξαναἰδῶ τὴν Περσεφόνη μου, ἀποκρίθηκε ἡ θεά.

Ἔτσι ἀναγκάστηκε ὁ Ζεὺς νὰ στείλῃ τὸν Ἑρμῆ, νὰ εἰπῆ στὸν Πλούτωνα, νὰ ἀφήσῃ τὴν Περσεφόνη νὰ γυρίσῃ στὴ μητέρα της.

Ὁ Ἑρμῆς ἦτο γιὸς τοῦ Δία, καὶ ἐκτελοῦσε τὶς παραγγελίες τοῦ πατέρα του, πετώντας μὲ τὶς ἀσημέριες περσοῦγες, πὺ εἶχε στὰ πέδιλά του.

Ἐπαρουσιάστηκε σὰν φωτερὴ ἀστραπὴ μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ Ἄδου, καὶ εἰθύμισε στὴν Περσεφόνη τὸν ἥλιο, τὰ ἀνοιξιάτικα ἄνθη, καὶ ὅλα τὰ ὠραῖα πράγματα τῆς γῆς. Ἡ Περσεφόνη ἐλαχτάρισε, μαζὶ μὲ τὴ μητέρα της καὶ τὸν ἐπάνω κόσμο, καὶ ἐπαρακάλεσε πολὺ τὸν Πλούτωνα νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ἀνεβῆ στὴ γῆ.

Ὁ Πλούτωναὶς στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε. Ἄλλ' ἐπιτέλους τῆς ἔκαμε τὸ θέλημα. Τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἑρμῆ νὰ ἀνταμώσῃ τὴ μητέρα της.

Μητέρα καὶ κόρη ἀγκαλιάστηκαν, καὶ ἔκλαιαν γιὰ πολλὴν ὥρα ἀπὸ τὴ χαρὰ των. Ὄταν ἡ μεγάλη συγκίνηση ἐπέρασε, ἐρώτησε ἀνήσυχη ἡ Δήμητρα τὴν κόρη της.

— Μήπως ἔφαγες τίποτε ἐκεῖ κάτω, Περσεφόνη μου;

— Γιατί ρωτᾷς, μητέρα μου ;

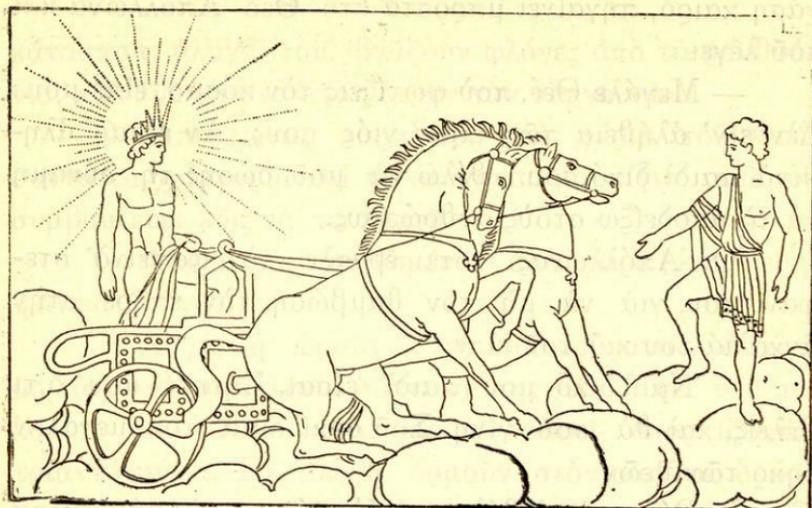
— Γιατί ὁποιος βάλῃ κάτω στὸ στόμα κάτω στὸν Ἄδη, μένει ἐκεῖ γιὰ πάντα !

— Ὁ ἄνδρας μου μοῦ ἔδωσε, ὅταν ἔφευγα, καὶ ἔφαγα ὀλίγους σπόρους ἀπὸ ρόδι, εἶπε μὲ τρόμο ἡ Περσεφόνη.

Μόλις ἄκουσεν αὐτὸ ἡ Δήμητρα, ἀνεβαίνει ἀμέσως στὸν Ὀλυμπο, καὶ παρακαλεῖ τοὺς θεοὺς νὰ τὴν λυπηθοῦν.

Οἱ θεοὶ ἐσυζήτησαν πολὺ καὶ εἶδαν, πῶς δὲν ἦτο συμφέρον, νὰ δυσαρεστήσουν μιὰ τόσο σεβαστὴ θεά, σὰν τὴ Δήμητρα. Ἔτσι ἀποφάσισαν νὰ μένη ἡ Περσεφόνη ἕξ μῆνες τὸ χρόνο μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, καὶ τοὺς ἄλλους ἕξ μὲ τὴ μητέρα τῆς.

Καὶ ἀπὸ τότε ἡ Περσεφόνη ἐπερνοῦσε μόνον τὸ χειμῶνα στὸν Ἄδη. Τὴν ἀνοιξὴ ἐγύριζεν ἐπάνω στὴ γῆ, μαζί μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὴν καλοκαιριά, καὶ ἔβλεπε νὰ μεγαλώνουν τὰ στάχυα, καὶ νὰ ὀριμάζουν τὰ ὀπωρικὰ μὲ τὸ χαμόγελο τῆς μητέρας τῆς.

Ὁ Φαέθοντας.

Ὁ Φαέθοντας εἶχε πατέρα τὸ Θεὸ Ἀπόλλωνα, καὶ μητέρα τὴν Κλυμένη, θαλασσινὴ θεά. Ἀπὸ μικρῆ ἡλικίας ἔδειξε πῶς εἶχε πολλὰς χάρες ὁ Φαέθοντας. Ἐτραγουδοῦσε καὶ ἔπαιζε τὴ λύρα μὲ τόση τέχνη, πού κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸν φθάσῃ. Ἀλλὰ καὶ στὸ πῆδημα, στὸ τόξο, καὶ στὸ τρέξιμο ἦτο πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς συνομήλικούς του.

Αὐτὲς οἱ χάρες ὅμως ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ μεγάλη ἀγάπη, πού τοῦ εἶχε ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδελφές του, καὶ οἱ ἔπαινοι, πού ἄκουεν ἀπὸ ὅλους κάθε ἡμέρα, τὸν ἔκαμαν περήφανο.

Κάποια ἡμέρα οἱ συντρόφοι του γιὰ νὰ τὸν πειράξουν, τοῦ εἶπαν πῶς δὲν εἶναι παιδί τοῦ Ἀπόλλωνα. Τὸν ἐτάραξαν πολὺ αὐτὰ τὰ λόγια. Καὶ χωρὶς νὰ

χάση καιρό, πηγαίνει μπροστά στὸ Θεὸ Ἀπόλλωνα καὶ τοῦ λέγει :

— Μεγάλε Θεέ, πὸν φωτίζεις τὸν κόσμον, εἶπέ μου : Δὲν εἶν' ἀλήθεια πῶς εἶμαι γιὸς σου ; Ἄν εἶμαι ἀληθινὰ παιδί δικό σου, θέλω νὰ μοῦ δώσης τὴ δύναμη νὰ τὸ ἀποδείξω στοὺς ἀνθρώπους.

Ἄν Ἀπόλλωνας τότε ἔβγαλε τὸ φωτεινὸ στεφάνι του, γιὰ νὰ μὴ τὸν θαμβώση, τὸν ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τοῦ εἶπε :

— Ναί, δικό μου παιδί εἶσαι. Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις, καὶ θὰ σοῦ γίνῃ. Σοῦ ὀρκίζομαι τὸν μέγαν ὄρκον τῶν θεῶν.

— Θέλω νὰ μὲ βάλῃς νὰ ὀδηγήσω γιὰ μιὰν ἡμέρα τὸ ἄρμα σου ἐπάνω στὸν οὐρανό !

Ἐτρόμαξεν ὁ Ἀπόλλωνας, σὰν ἄκουσε τὴν ἀπαίτηση τοῦ Φαέθοντα, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὴ γνώμη. Μὰ ὁ Φαέθοντας δὲν ἄκουε τίποτε.

— Ἡ τύχη, παιδί μου, τοῦ λέγει ὁ Ἀπόλλωνας, σὲ ἔκαμε ἄνθρωπο, καὶ σὺ γυρεύεις νὰ κάμῃς πρᾶγμα, πὸν μόνον ἓνας Θεὸς μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ.

Καὶ ἐγὼ ἀκόμη κουράζομαι, καθὼς παλαιῶ μὲ τοὺς ἀνέμους, τὶς ἀστραπὲς καὶ τὶς βροντὲς, γιὰ νὰ κρατῶ τὸ ἄρμα μου στὸν τακτικό του δρόμο. Σὺ, θνητὸς καὶ ἄμαθος, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ καταφέρῃς ;

Αὐτό, πὸν μοῦ ζητᾷς, εἶναι τιμωρία γιὰ σένα καὶ ὄχι χάρη. Γνώριζέ το καλά. Καὶ ὅμως, ἂν ἐπιμένῃς, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὸ κάμω, γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ πατήσω τὸν ὄρκον, πὸν σοῦ ἔκαμα.

Ἄλλὰ ὁ Φαέθοντας, γιὰ τὴν κακὴν του τύχη, ἐπέμενε. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ γνώμη.

Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέρα, μὲ τὰ χαράματα, ὁ Θεὸς τοῦ Ἥλιου ἐτοιμάζει τὸ χρυσὸ ἄρμα του. Τὰ πτερωτὰ καὶ

κάτασπρα ἄλογά του, βγάζουν φλόγες ἀπὸ τὰ ρουθούνια, καὶ ἀνυπόμονα περιμένουν τὸν ὁδηγὸ των.

Ὁ Ἀπόλλωνας παραδίνει στὰ χέρια τοῦ Φαέθοντα τὰ χαλινάρια καὶ τὸ ὀλόχρυσο μαστίγιον, καὶ τὸν συμβουλεύει πῶς νὰ τὰ κρατῇ.

Ὁ Φαέθοντας μεθυσμένος ἀπὸ χαρὰ καὶ περηφάνεια ξεκινᾷ.

Ἡ Αὐγή, ἡ ὠραία κόρη τοῦ οὐρανοῦ, ἀνοίγει μὲ τὰ τριανταφυλλένια δάκτυλά της τὶς θύρες τοῦ παλατιοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα, καὶ προχωρεῖ σκορπίζοντας τριαντάφυλλα. Τὰ ἄλογα ὁρμοῦν στὸν οὐράνιον δρόμον των. Δὲν ἄρρησαν ὅμως νὰ καταλάβουν, πῶς ἀσυνήθιστα καὶ ἀδύνατα χέρια τὰ ὀδηγοῦν. Ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμον. Δὲν ἄκουαν πιά στὰ ἦνια των.

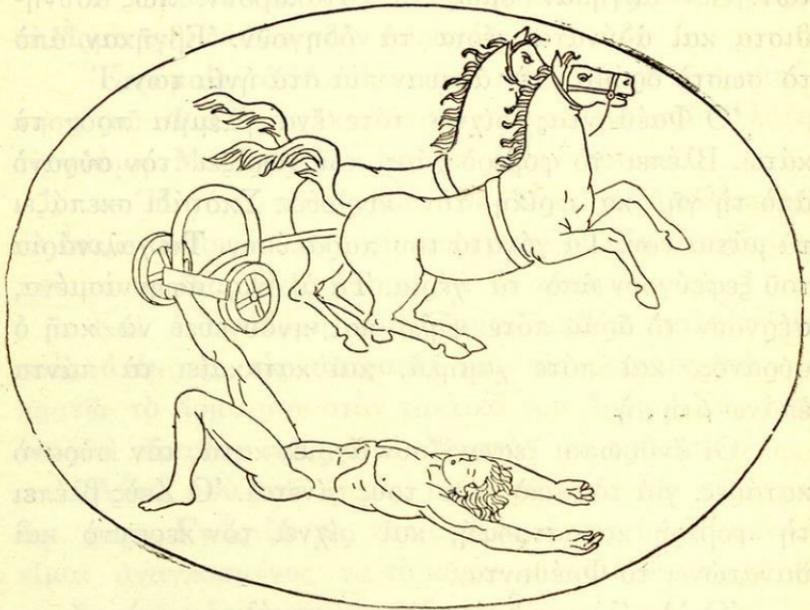
Ὁ Φαέθοντας ρίχνει τότε ἓνα βλέμμα πρὸς τὰ κάτω. Βλέπει τὸ φοβερὸ χάος, ποὺ χωρίζει τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ φρίκη τὸν κυριεύει. Σκοτάδι σκεπάζει τὰ μάτια του. Τὰ γόνατά του παραλύουν. Τὰ χαλινάρια τοῦ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ χέρια. Τὰ ἄλογα, ἀφηνιασμένα, φέρνουν τὸ ἄρμα πότε ψηλά, καὶ κινδυνεύει νὰ καῖ ὁ οὐρανός, καὶ πότε χαμηλά, καὶ κατακαίει τὰ πάντα ἐπάνω στὴ γῆ.

Οἱ ἄνθρωποι ξεφωνίζουν ἄγριες κατὰ τὸν οὐρανὸ κατάρες, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοὺς γίνεται. Ὁ Ζεὺς βλέπει τὴ φοβερὴ καταστροφή, καὶ ρίχνει τὸν κεραυνὸ καὶ θανατώνει τὸ Φαέθοντα.

Ὁ Ἀπόλλωνας τότε μὲ μιὰ μεγάλη φωνὴ φέρνει τὰ ἄλογα στὴ θέση των, καὶ ἀρπάζει τὰ χαλινάρια στὰ χέρια του.

Ὁ Φαέθοντας νεκρὸς γκρεμίζεται κάτω στὴ γῆ. Ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές του βρίσκουν τὸ πτώμα του, κοντὰ σὲ ἓνα μεγάλο ποτάμι. Ἐκεῖ μὲ θρήνους καὶ

ἀναστεναγμούς θάβουν τὸν πολυαγαπημένο των Φαέθοντα. Κλαίουν ἐπάνω στὸν τάφο του ἀκατάπαυστα, ὅσο πού οἱ Θεοὶ τὶς συμπονοῦν, καὶ τὶς κάμνουν δένδρα, ἀγριόλευκες. Ἄλλὰ καὶ δένδρα ἐξακολουθοῦν νὰ κλαίουν καὶ τὰ δάκρυά των γίνονται ἤλεκτρο.

Τὸ ὄνειρο τῆς Ἑκάβης.

Σὲ μιὰ μεγάλη καὶ πλούσια χώρα, τὴν Τροία, ἦτο βασιλέας ὁ Πρίαμος. Ὁ Πρίαμος εἶχε γυναῖκα τὴν Ἑκάβη. Ὁ Πρίαμος καὶ ἡ Ἑκάβη ἐγέννησαν πολλὰ παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια. Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ ἀγόρια τῶν ἐλέγετο Ἔκτορας, καὶ ὁ δεύτερος Πάρις.

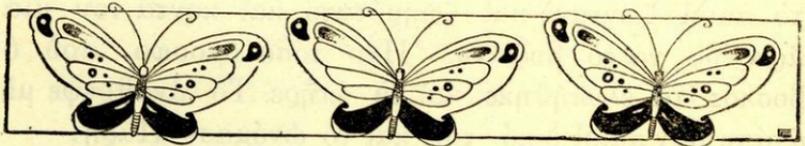
Ἡ Ἑκάβη, πρὶν γεννήσῃ τὸν Πάρι, εἶδε στὸν ὕπνο της, πῶς εἶχε τάχα μέσα στὴν κούνια σπαργανωμένο, ἀντὶ παιδί ἓνα δαυλι ἀναμμένο, καὶ πῶς ἀπ' αὐτὸ τὸ δαυλι ἐκάηκε ἡ κούνια καὶ τὸ παλάτι. Καὶ ἀκόμη πῶς ἡ πυρκαϊὰ ἀπλώθηκε σὲ ὅλη τὴν πολιτεία, καὶ τὴν ἀφάνισε.

Κατατρομαγμένη ἡ Ἑκάβη ἐξύπνησε, καὶ ἐδιηγήθη τὸ ὄνειρο στὸν ἄνδρα της. Ἐκάλεσαν ἀμέσως τὸν πιδὸ περίφημο μάντη νὰ τοὺς τὸ ἐξηγήσῃ. Ὁ μάντης τοὺς εἶπε, πῶς ἡ Ἑκάβη θὰ γεννήσῃ ἓνα παιδί, ποὺ θὰ καταστρέψῃ τὸ βασίλειό των.

Γιὰ νὰ σώσῃ τὸν τόπο του ἀπὸ τέτοιο κακὸ ὁ Πρίαμος, ὅταν ἐγεννήθηκε τὸ παιδί, τὸ ἔδωσε κρυφὰ σὲ ἓνα βοσκό, καὶ τοῦ ἐπαράγγειλε νὰ τὸ πάρῃ στὸ βουνὸ τῆς Τροίας, τὴν Ἰδη, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ ἀφήσῃ σὲ ἔρημο μέρος μόνο του, γιὰ νὰ πεθάνῃ. Ἔτσι ἔκαμε ὁ βοσκός.

Ἄλλὰ σὲ ὀλίγες ἡμέρες, ἀπὸ περιέργεια ἐπῆγε νὰ ἰδῆ, τί ἀπόγινε τὸ παιδί. Βρίσκει, μὲ μεγάλη του ἀπορία τὸ παιδί ζωντανὸ καὶ ζωηρότατο, καὶ κοντὰ του μιὰ ἀρκούδα νὰ τὸ βυζαίνει. Ἦτο τόσο ὁμορφο, ποὺ ὁ βοσκὸς τὸ ἐλυπήθηκε καὶ τὸ ἐπῆρε. Τὸ ἀνάθρεψε μὲ ἀγάπη σὰν παιδί δικό του, καὶ τὸ ὠνόμασε Πάρις.

Ὁ Πάρης ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινε δυνατὸς καὶ ὠραῖος.
Ἦτο γενναῖος, καὶ ἐκεῖ στὴν Ἰδη, πολλὰς φορὰς ἔσωσε
ἀνθρώπους καὶ ζῶα ἀπὸ τὰ θηρία. Γι' αὐτὸ οἱ συντρό-
φοι του τὸν ἔλεγαν καὶ Ἀλέξανδρο, δηλαδὴ ὑπερα-
πιστὴ ἀνδρῶν.

Τὸ μῆλο τῆς ἔριδας.

Ἐκείνον τὸν καιρό, πὺν ὁ Πάρης ἐξοῦσε σὰν βοσκὸς ἐπάνω στὴν Ἰδη, ἐπανδρεύθηκε ὁ Πηλέας, ὁ βασιλέας τῆς Φθίας, μὲ τὴ θεὰ Θέτιδα. Σ' αὐτὸν τὸ γάμο ἦσαν καλεσμένοι ὅλοι οἱ θεοί, μεγάλοι καὶ μικροί. Μόνον τὴν Ἐριδα δὲν ἐκάλεσαν. Γιατὶ ὅπου αὐτὴ ἐπῆγαινε, ἔφερενε φιλονεικίες, ἔριδες.

Ἡ Ἐριδα ἐθύμωσε, καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ, ἐπῆρε ἓνα χρυσὸ μῆλο, ἔγραψεν ἐπάνω «*Στὴν ὠραιότερη*», καὶ ἐπῆγε κρυφὰ καὶ τὸ ἐπέταξε μὲ τρόπο, ἀνάμεσα στὶς τρεῖς μεγάλες θεές, τὴν Ἥρα, τὴν Ἀθηνᾶ, καὶ τὴν Ἀφροδίτη.

Οἱ θεές ἀμέσως ἄρχισαν νὰ μαλώνουν. Καμμία ἀπὸ τὶς τρεῖς δὲν ἐπαραδέχεται, πῶς εἶναι ἄλλη καλύτερὴ τῆς. Ἡ κάθε μία ἠθέλε δικό τῆς τὸ μῆλο.

Γιὰ νὰ λυθῆ τὸ ζήτημα καὶ νὰ παύση ἡ λογομαχία, ἐπῆγαν νὰ τὶς κρίνῃ ὁ Ζεὺς. Καὶ ὁ Ζεὺς μὴ θέλοντας νὰ δυσαρρεστήσῃ καμμία ἀπὸ τὶς τρεῖς, τὶς ἔστειλε μαζὶ μὲ τὸν Ἑρμῆ στὴν Ἰδη, γιὰ νὰ τὶς κρίνῃ ὁ Πάρης.

Ἄμα ἔφθασαν στὴν Ἰδη, ὁ Ἑρμῆς ἔδωσε τὸ μῆλο στὸν Πάρη. Καὶ ἀμέσως πλησιάζει πρώτη ἡ Ἥρα τὸν Πάρη, καὶ τοῦ λέγει :

— Εἶμαι ἡ θεὰ Ἥρα, ἡ σύζυγος τοῦ Δία, τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ πατέρα θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ἐὰν δώσης σὲ μένα τὸ μῆλο, θὰ σὲ κάμω τὸ δυνατώτερο καὶ πλουσιώτερο βασιλέα τοῦ κόσμου. Καὶ θὰ ζήσης εὐτυχισμένος καὶ τιμημένος ὡς τὰ βαθιά σου γεράματα.

Δεύτερη πηγαίνει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ τοῦ λέγει :

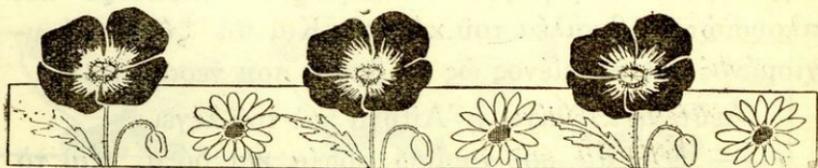
— Ἐγὼ θὰ σοῦ χαρίσω σοφία καὶ δόξα. Καὶ τὸ

ὄνομά σου θὰ μέλνη γιὰ πάντα τιμημένο στὴ μνήμη
τῶν ἀνθρώπων, ἂν μὲ προτιμήσης.

Τελευταία ἡ Ἀφροδίτη πλησιάζει καὶ τοῦ λέγει :

— Δῶσε μου τὸ χρυσὸ μῆλο, καὶ θὰ σοῦ δώσω
σύζυγο τὴν ὠραιότερη γυναίκα τοῦ κόσμου.

Ὁ Πάρις ἔμεινε μιὰ στιγμὴ σὺλλογισμένος.
Καὶ ὕστερα, εἴτε γιὰ ἐπροτιμοῦσε τὸ δῶρο τῆς Ἀφρο-
δίτης, εἴτε γιὰ πραγματικὰ εὔρισκε τὴν Ἀφροδίτη πιὸ
ἄμορφη, ἔδωσε τὸ μῆλο σ' αὐτήν.

Ἡ ἄρπαγὴ τῆς Ἑλένης.

Στὴν πρωτεύουσα τῆς Τροίας, τὸ Ἴλιον, εἶχαν μιὰν ἡμέρα πανηγύρι. Ἦτο ἡ γιορτὴ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ὁ Πάρις ἐκατέβηκε ἀπὸ τὴν Ἰδη μὲ ἕναν ταῦρο, νὰ τὸν θυσιάσῃ στὴ θεά. Ἐκεῖ ἐγνωρίσθηκε μὲ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἔμεινε ἀπὸ τότε μαζί των.

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸ, ὁ Πάρις ἄρχισε νὰ κάμνῃ μακρινὰ ταξίδια. Ἐταξίδευσε σὲ πολλὰς χῶρας. Ἦλθε καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπῆγε στὴ Σπάρτη.

Ἐκεῖ τότε ἦτο βασιλεὺς ὁ Μενέλαος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαμέμνονα.

Ὁ Μενέλαος εἶχε γυναῖκα τὴν ὡραία Ἑλένη, τὴν κόρη τοῦ Τυνδάρεου, ποὺ ἐβασίλευε πρὶν ἀπὸ τὸ Μενέλαο στὴ Σπάρτη.

Ὁ κόσμος, βλέποντας τὴν ἀσύγκριτη ὁμορφιὰ τῆς Ἑλένης, ἐπίστευε πῶς ἦτο κόρη τοῦ Δία.

Ὅταν ἡ Ἑλένη ἦτο ἀκόμη ἀνύπανδρη, τὴν ἐζήτησαν γιὰ γυναῖκα ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἥρωες καὶ βασιλεῖς. Ὁ πατέρας τῆς ἐπροτίμησεν ἀπὸ ὅλους τὸ Μενέλαο. Πρωτίτερα ὅμως τοὺς εἶχε βάλει ὅλους καὶ ὠρκίσθησαν, ὅτι θὰ σεβασθοῦν τὴν ἀπόφασί του. Καὶ ἀκόμη ὅτι, ἂν καμμιά φορὰ, εἴτε Ἕλληνας εἴτε ξένος, ἤθελε προσβάλλῃ τὸν ἄνδρα τῆς, θὰ τρέξουν ὅλοι νὰ τὸν ὑπερασπισθοῦν.

Ὅταν ἔφθασεν ὁ Πάρις στὴ Σπάρτη, τὸν ὑποδέχθηκεν ὁ Μενέλαος μὲ τιμές, σὰν βασιλόπουλο ποὺ ἦτο, καὶ τὸν ἐφιλοξένησε στὸ παλάτι του πολλὰς ἡμέρας. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὅμως, ἀναγκάσθηκεν ὁ Μενέλαος νὰ λείψῃ ὀλίγες ἡμέρες ἀπὸ τῆ Σπάρτη.

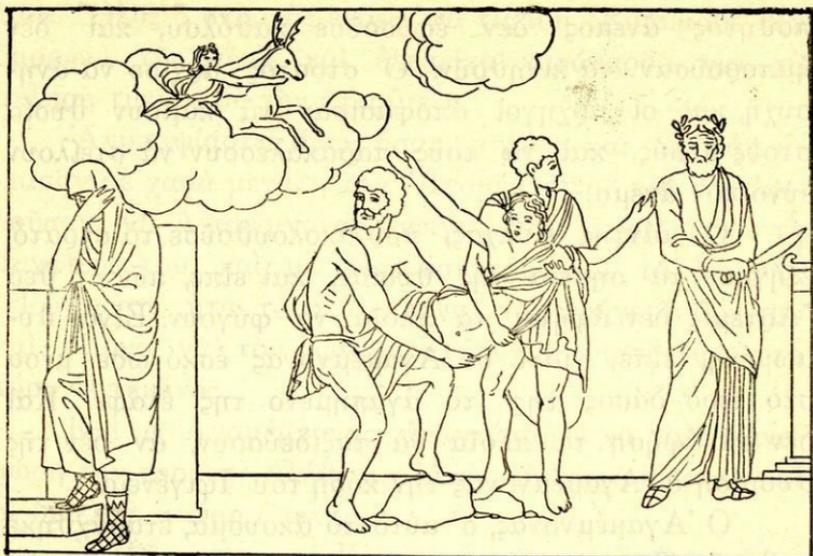
Ὁ Πάρις τότε ἄρπαξε τὴν Ἑλένη, καὶ μαζί μὲ αὐ-

τὴν καὶ πολλοὺς θησαυρούς, καὶ ἔφυγε μὲ τὸ πλοῖο
του γιὰ τὴν Τροία.

Ὅταν ἐγύρισεν ὁ Μενέλαος στὴ Σπάρτη, καὶ
ἔμαθε τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης, ἔστειλε καὶ εἰδοποίη-
σεν ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, γιὰ τὴν προσβολή
πὺ τοῦ ἔγινε.

Ἡ εἶδηση αὐτὴ ἀναστάτωσε τὴν Ἑλλάδα. Ὅλες
οἱ πολιτεῖες ἐτοίμασαν στρατὸ καὶ πλοῖα νὰ ὑπάγουν
στὴν Τροία νὰ πολεμήσουν, γιὰ νὰ πάρουν ὀπίσω τὴν
Ἑλένη, καὶ ἐκδίκηση γιὰ τὴν προσβολή, πὺ ἔγινε
στὴν Ἑλλάδα.

Στὴν Αὐλίδα, μιὰ μικρὴ παραθαλάσσια πόλη τῆς
Βοιωτίας, ἐσυνάχθησαν ὁ ἓνας μετὰ τὸν ἄλλον ὅλοι
οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων, μὲ ὅσο πὺ πολὺ στρατὸ
καὶ στόλο ἠμποροῦσε ὁ καθένας.

Θυσία τῆς Ἴφιγένειας.

Ἐκατὸ χιλιάδες Ἕλληνες, καὶ χίλια πλοῖα ἐμαζεύθησαν στὴν Αὐλίδα, γιὰ νὰ ὑπάγουν ἐναντίον τῆς Τροίας. Ἀρχηγοὺς εἶχαν βασιλεῖς καὶ ἄλλους ὀνομαστοὺς ἥρωες, καὶ ἀρχιστράτηγο ἔκαμαν τὸν Ἀγαμέμνονα, ποὺ εἶχε φέρει τὰ πιὸ πολλὰ πλοῖα, καὶ ἦτο βασιλέας τῶν Μυκηνῶν.

Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἀρχηγοὺς ἐξεχώριζαν πρῶτος ὁ Ἀχιλλέας, ὁ ἡμίθεος, ποὺ ὠδηγοῦσε τοὺς Μυρμιδόνες τῆς Φθίας, καὶ ἦτο ὁ ὠραιότερος ἀπὸ ὅλους καὶ ὁ ἀνδρειότερος πολεμιστής. Ἐπειτα ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλέας τῆς Ἰθάκης, καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Τὰ πλοῖα στὴν Αὐλίδα ἐπερήμεναν οὖριον ἄνεμο γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Οἱ ἡμέρες ὅμως ἐπερνοῦσαν καὶ ὁ

ποθητός άνεμος δέν έφυσούσε καθόλου, και δέν ήμπορούσαν νά κινηθούν. 'Ο στρατός άρχισε νά άνησυχή, και οί άρχηγοί άποφάσισαν νά κάμουν θυσία στούς θεούς, και νά τούς παρακαλέσουν νά στείλουν εύνοϊκόν άνεμο.

'Ο μάντης Κάλχας, πού άκολουθούσε τó στρατό, έξήγησε τά σημεϊα τής θυσίας, και ειπε, πώς ή θεά 'Αρτεμις δέν αφήνει τά πλοϊα νά φύγουν. Εϊναι θυωμένη, ειπε, γιατί ó 'Αγαμέμνονας έσκότωσε μέσα στο ιερό δάσος της τó άγαπημένο της έλάφι. Και δέν θά αφήση τά πλοϊα νά ταξιδεύσουν, άν δέν τής θυσιάση ó 'Αγαμέμνονας τήν κόρη του 'Ιφιγένεια.

'Ο 'Αγαμέμνονας, σ' αυτό τó άκουσμα, έταράχθηκε φοβερά. Πώς ήμπορούσε νά παραδώση ó ίδιος τήν κόρη του νά θυσιασθῆ; 'Αλλά σάν ειδη πώς ó στρατός άγανακτούσε έναντίον του, άποφάσισε νά τήν θυσιάση. Κάμνει άμέσως γράμμα στη σύζυγό του Κλυταιμήστρα. Τῆς έγραφε πώς έτελείωσε τó γάμο τής 'Ιφιγένειας με τόν 'Αχιλλέα, και τής έπαράγγελλε νά τήν πάρη, και νά τήν φέρη γρήγορα στην Αύλιδα, για νά γίνη ó γάμος, πριν ξεκινήσουν για τήν Τροία.

Δέν ειχε περάσει πολλή ώρα, πού έφυγεν ó ταχυδρόμος με τó γράμμα, και ó 'Αγαμέμνονας έμετανοιωσε. Στέλλει λοιπόν κρυφά δεύτερο ταχυδρόμο με νέο γράμμα, πού τῆς έλεγε νά μὴν έλθη με τήν 'Ιφιγένεια στην Αύλιδα, γιατί ó γάμος έχάλασε.

'Ο Μενέλαος όμως κάτι ύπωψιάσθηκε. Γι' αυτό έπαραφύλαξε στο δρόμο και έπιασε τόν ταχυδρόμο. Του έπήρε τó γράμμα και τó εδιάβασε. Και έτσι τά δυό άδελφια άρχισαν νά μαλώνουν.

'Η Κλυταιμήστρα έλαβε μόνον τó πρώτο γράμμα, και ήλθε με τήν 'Ιφιγένεια τó γρηγορότερο στην Αύ-

λίδα. Ὁλος ὁ στρατὸς ἔτρεξε νὰ τὶς ἰδῇ. Ἐθαύμασε τὴν ὁμορφιὰ τῆς νέας, καὶ ἔλυπεῖτο κατάκαρδα γιὰ τὴ σκληρὴ τύχη, ποὺ τὴν ἐπερίμενε.

Ἄνυποψίαστες ὅπως ἦσαν, μητέρα καὶ κόρη ἀγκάλιασαν μὲ χαρὰ μεγάλη τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν ἐφιλοῦσαν. Ὁ Ἀγαμέμνωνας ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του τὴ θυγατέρα του, καὶ μὲ κόπο ἐσυγκρατοῦσε τὰ δάκρυα. Ἡ ὄψη του ἦτο τόσο θλιμμένη, ποὺ γρήγορα ἄρχισαν καὶ οἱ δυὸ νὰ τὸν ρωτοῦν ἀνήσυχες, γιὰτὶ ἐφαίνετο τόσο λυπημένος.

Καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας ἀναγκάσθηκε νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν τρομερὴ ἀλήθεια. Ἀπὸ τὴ χαρὰ ἔπεσαν καὶ οἱ δυὸ στὴ μαύρη ἀπελπισία.

— Πῶς, ἔλεγε ἡ Κλυταιμίστρα, εἶναι δυνατὸ νὰ γίνῃ τέτοιο ἄδικο; Νὰ θυσιασθῇ μιὰ ἀθώα κόρη γιὰ ξένο φταίξιμο!

— Πατέρα μου! ἔλεγεν ἡ Ἰφιγένεια, πνιγμένη στὰ δάκρυα. Ἴδὲς τὰ δάκρυά μου! Λυπήσου με! Μὴ μὲ θανατώσῃς! Εἶμαι τόσο νέα! Καὶ εἶναι τόσο γλυκειὰ ἡ ζωή! Ἐγὼ πρώτη σὲ εἶπα πατέρα, καὶ σύ, πρώτη ἐμένα ἐφώναξες θυγατέρα σου. Θυμᾶσαι πῶς σὲ ἐθώπευα καὶ σὲ ἐφιλοῦσα καθισμένη στὰ γόνατά σου; Τί πταίω ἐγὼ γιὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης;

— Εἶναι φοβερὸ γιὰ μένα, τοὺς λέγει καταλυπημένος ὁ Ἀγαμέμνωνας, νὰ τολμήσω τέτοιο πράγμα! Ἀλλὰ τὸ ἴδιο φοβερὸ εἶναι καὶ νὰ ἐπιμείνω νὰ τὸ ξεφύγω. Τὸ χρέος μου εἶναι νὰ τὸ κάμω.

Κοιτάξατε! Ὁλος ὁ στρατὸς ἄφησε σίτι καὶ οἰκογένεια, καὶ μὲ προθυμία ἔτρεξεν ἐδῶ, γιὰ νὰ πάῃ μακριὰ νὰ πολεμήσῃ. Ἐδέχθηκε νὰ βάλῃ σὲ κίνδυνο τὴ ζωὴ του, γιὰ νὰ ξεπλύνῃ τὴν ντροπὴ, ποὺ ἔγινε στὴν οἰκογένειά μας. Ἐγὼ, ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ τοῦ στρα-

τοῦ, πῶς μπορῶ νὰ γίνω ἐμπόδιο; Ἡ θέση μου μοῦ ἐπιβάλλει νὰ μὴν ἀκούσω τὴ φωνὴ τῆς καρδιάς μου.

— "Ὁχι! παιδί μου, δὲν ὑπακούω στὸ Μενέλαο. Ὑπακούω στὴν Ἑλλάδα, τὴν Πατρίδα μας, καὶ γι' αὐτὸ σὲ θυσιάζω. Τὸ θέλεις νὰ ἔρχονται οἱ βάρβαροι στὸν τόπο μας νὰ μᾶς προσβάλλουν, καὶ νὰ ἀρπάζουν τὶς γυναῖκες μας;

Ἡ Ἰφιγένεια, ἀφοῦ ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ πατέρα της, ἔσκυψε μὲ ὑπομονὴ τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

— "Ἄς χυθῆ τὸ αἷμα μου γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδας. Τὸ ὄνομά μου θὰ μείνῃ ἀθάνατο στὰ στόματα ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Γιὰ μένα αὐτὸ θὰ εἶναι ὁ γάμος μου, τὰ παιδιά μου, καὶ ἡ δόξα μου.

* * *

Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ἡ Ἰφιγένεια, ἦλθεν ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τὴν ἐπαράλαβε, καὶ τὴν ὠδήγησε μπροστὰ στὸ βωμὸ.

— Ὁ Κάλχας τότε ἔβγαλε τὸ κοπτερό του μαχαίρι, καὶ τὸ ἐτοποθέτησεν ἐπάνω σὲ ὀλόχρυσο κάνιστρο. Καὶ ὕστερα ἐστεφάνωσε μὲ ἄνθη τὸ κεφάλι τῆς Ἰφιγένειας.

Ὁ στρατὸς ἐστέκετο γύρω ἀκίνητος, ἄφωνος, καὶ μὲ τὰ μάτια στὴ γῆ.

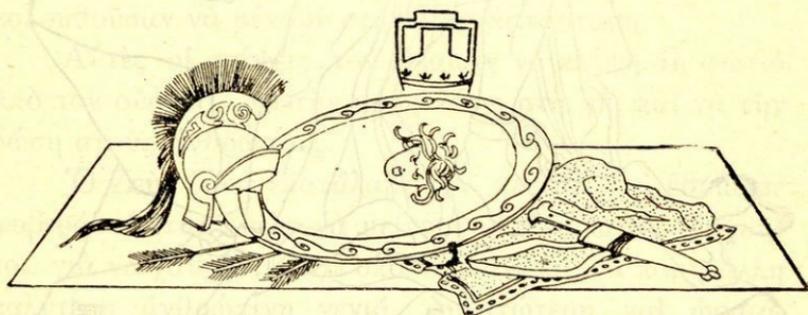
Ὁ Ἀχιλλεύς ἐπῆρε στὰ χέρια τὸ κάνιστρο, καὶ τὸ δοχεῖο μὲ τὸ ἱερὸ νερὸ τῆς θυσίας, καὶ γυρίζοντας γύρω στὸ βωμὸ εἶπε:

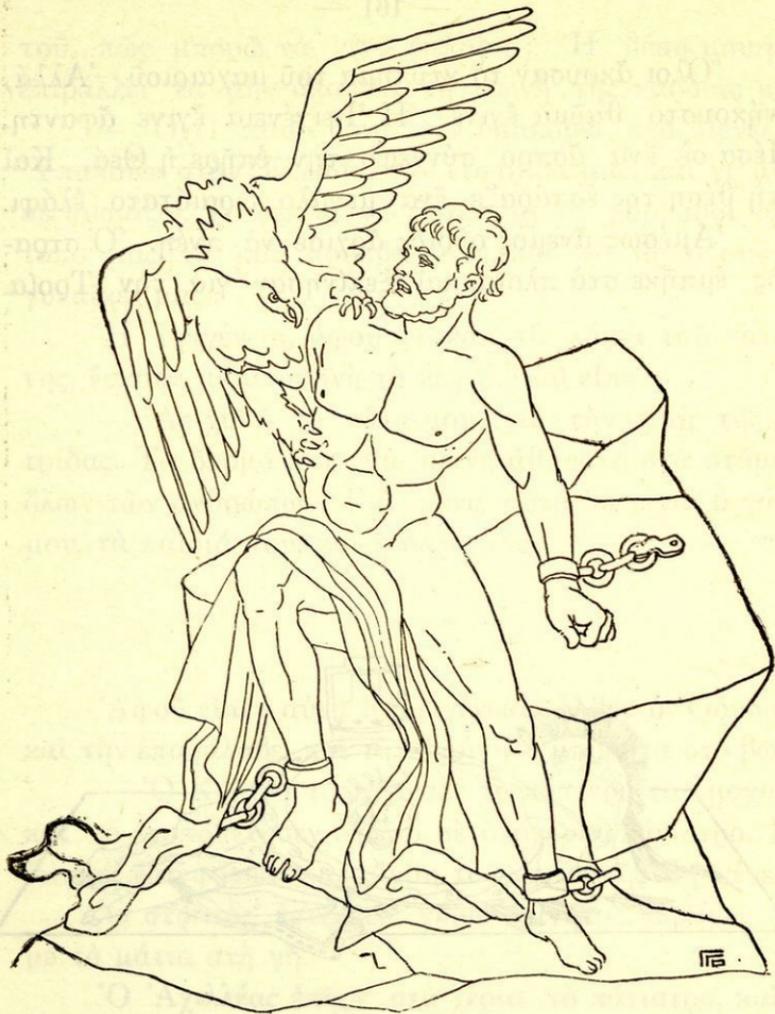
— Θεά, πού κυνηγᾷς τὰ θηρία, δέξου τὸ θῦμα τοῦτο! Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας σοῦ τὸ προσφέρουν. Εἶναι αἷμα ἄχραντο νέας ὥραίας. Πάρε το καὶ δῶσε μας τὴ χάρη νὰ ταξιδεύσωμε στὴν Τροία.

Ὁ Κάλχας ἐπῆρε τότε τὸ μαχαίρι στὰ χέρια, καὶ ἐκτύπησε δυνατὰ τὸ γυμνὸ λαιμὸ τῆς Ἰφιγένειας.

Ὅλοι ἄκουσαν τὸ κτύπημα τοῦ μαχαιριοῦ. Ἀλλά, ἀνήκουστο θαῦμα ἔγινε. Ἡ Ἰφιγένεια ἔγινε ἀφαντη. Μέσα σὲ ἓνα ἄσπρο σύννεφο τὴν ἐπῆρε ἡ Θεά. Καὶ στὴ θέση της ἐσπάραζε ἓνα μεγάλο ὠραιότατο ἐλάφι.

Ἀμέσως ἄνεμος οὖριος ἄρχισε νὰ πνέη. Ὁ στρατὸς ἐμπῆκε στὰ πλοῖα, καὶ ἐξεκίνησαν γιὰ τὴν Τροία.

Ὁ Προμηθέας.

Ὁ Προμηθέας, ἐπίστευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς Θεός, συγγενὴς τοῦ Δία καὶ πατέρας τοῦ πρώτου Ἕλληνα.

Στὴν ἐποχὴ του οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὄλως διόλου ἀπαίδευτοι καὶ ἀγράμματοι. Δὲν ἔνοιωθαν τίποτε. Δὲν

ἔξεχώριζαν καλὸ καὶ κακό. Ἐζοῦσαν ὅπως τὰ ζῶα, καὶ ἦσαν ἔλεεινοὶ καὶ δυστυχησμένοι. Ὁ Προμηθεὺς τοὺς ἀγαποῦσε καὶ ἐπονοῦσε πολὺ, πὺ τοὺς ἔβλεπε σὲ τέτοια κατάσταση. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ τοὺς φωτίσῃ, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ καλυτερεύσουν τὴν ἄθλια ζωὴ των. Τὸ πρῶτο πρᾶγμα, πὺ ἐσκέφθηκε νὰ τοὺς δώσῃ, ἦτο ἡ φωτιά.

Αὐτὴ θὰ τοὺς ἐφύλαγε ἀπὸ τὰ φίδια καὶ τὰ ἄγρια θηρία τὴ νύκτα, πὺ θὰ τοὺς πιάνη ὁ ὕπνος. Θὰ τοὺς ἐξέσταινε τὸ χειμῶνα, καὶ θὰ τοὺς ἐφώτιζε στὸ σκοτάδι. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς φωτιᾶς θὰ ἐκατασκεύαζαν ἐργαλεῖα, καὶ θὰ ἐφεύρισκαν τὶς τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες. Θὰ ἔπαιναν νὰ ὁμοιάζουν μὲ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ θὰ ἐγλύτωναν ἀπὸ τὸν ἀφανισμό, πὺ τοὺς ἐπερίμενε, ἂν ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν στὴν ἴδια κατάσταση.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις τὸν ἔκαμαν νὰ κλέψῃ τὴ φωτιά ἀπὸ τὸν οὐρανό, νὰ τὴν φέρῃ κάτω στὴ γῆ, καὶ νὰ τὴν δώσῃ στοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ζεὺς ὅμως ἐκατάλαβε τὴν κλεψιά, καὶ ἐθύμωσε φοβερά. Αὐτὸς ἤθελε νὰ μείνουν οἱ ἄνθρωποι ἀβοήθητοι, γιὰ νὰ χαθοῦν. Εἶχε σκοπὸ φαίνεται, νὰ κάμῃ ἄλλη καλύτερη ἀνθρώπινη γενιά, δυνατώτερη καὶ ὠραιότερη. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Προμηθεὺς τοῦ ἐχάλασε τὰ σχέδιά του, τὸν ἐτιμῶρησεν ἀλύπητα.

Ἐπρόσταξε τοὺς ὑπηρέτες του, τὸ Κράτος καὶ τὴ Βία, νὰ συλλάβουν τὸν Προμηθεά, καὶ νὰ τὸν φέρουν σὲ ἓνα ἄγριο καὶ μακρινὸ βουνό, στὸν Καύκασο. Καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν καρφώσῃ σὲ ἓνα βράχο ὁ Ἥφαιστος, ὁ Θεὸς τῆς φωτιᾶς καὶ τῶν τεχνῶν.

Ἔτσι καὶ ἐγινε. Μὲ καρτερία ὑπόφερε τὸ κάρφωμα ὁ Προμηθεὺς, καὶ ἀμίλητος ἄκουε τὰ σκληρὰ λόγια, πὺ ἔλεγον ἐναντίον του οἱ ὑπηρέτες τοῦ Δία.

Τὸ Κράτος τὸν ἐκοροΐδευε γιὰ τὴ φιλανθρωπία του. Τὸν ἔβριζε, πὺ ἐπάτησε τὸ νόμο τοῦ Δία, καὶ ἔλεγε στὸν Ἡφαιστο :

— Ἐμπρός ! Δέσε αὐτὸν τὸν ἄνομο στὸ βράχο, ἐκεῖ στὸν ψηλὸ γκρεμνὸ. Μήπως καὶ σένα δὲν σὲ ἀδίκησε ; Σοῦ ἔκλεψε τὴ φωτιά, τὸ κτῆμά σου. Πρέπει νὰ τιωρηθῆ, γιὰ νὰ μάθῃ νὰ ὑπακούῃ στὸν Δία. Ἄς τοῦ ἔλειπε ἡ φιλανθρωπία.

— Ραῖζεται ἡ καρδιά μου, ἔλεγεν ὁ Ἡφαιστος, νὰ καρφώσω σ' αὐτὴν τὴν ἐρημιὰ ἓνα Θεό, ἓνα συγγενῆ μου. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ πάρω θάρρος. Δὲν μπορῶ νὰ περιφρονήσω τὴν προσταγὴ τοῦ Δία.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ κάρφωμα, ἐστάθη καὶ εἶπε στὸν Προμηθεά :

— Ἐδῶ σ' αὐτὴν τὴν ἄγρια κορυφὴ θὰ σὲ ἀλυσσοδέσω. Ὁ ἥλιος θὰ σὲ καίῃ, καὶ ἄνθρωπο δὲν θὰ βλέπουν τὰ μάτια σου. Μὲ λαχτάρα θὰ περιμένῃς νὰ ἔλθῃ ἡ δροσερὴ νύκτα. Μὰ πάλι θὰ ξανάρχεται ὁ φλογερός ἥλιος, καὶ θὰ παίρνῃ τὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς, κ' ἓνας μεγάλος ἀετὸς θὰ σοῦ κατατρώγῃ τὸ σηκῶτι, πὺ ἀδιάκοπα θὰ ξαναγίνεται. Ἔτσι ἄγρια θὰ βασανίζεσαι. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ σου γιὰ τὴν ἀγάπῃ σου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ Κράτος ἐφώνηξε τότε μὲ ἀπονιὰ στὸν Ἡφαιστο :

— Τί κάθεσαι καὶ ψυχοπονιέσαι αὐτὸν τὸν ἀντίθεο !. Ἐμπρός, κάμε γρήγορα, πέρασέ του τὶς ἀλυσίδες. Σφίξε δυνατὰ τὶς σιδερένιες πέδες γύρω στὰ χέρια του. Κτύπα μὲ τὴ βαρειά. Κάρφωσέ τον γερὰ στὸ βράχο.

— Ἄχ ! τέχνη ! ἔλεγεν ὁ Ἡφαιστος, νὰ μὴ σὲ εἶχα μάθει ποτέ !

— Κάρφωσε καὶ τὸ ἄλλο χέρι. Πέρασέ του πέρα γιὰ πέρα τὰ στήθια μὲ σφήνα ἀτσαλένια. Κτύπα δυ-

νατὰ τὰ καρφιά! τοῦ φωνάζει πάλι τὸ Κράτος. Εἶμαι κριτῆς αὐστηρὸς καὶ ἄπρονος, μὴ τὸ ξεχνᾷς.

— Πολὺ ταιριάζει, ἀλήθεια, τοῦ λέγει ὁ Ἕφαιστος, ἡ γλῶσσα σου μὲ τὴ μορφὴ σου.

— Κάμνε σὺ τῇ δουλειᾷ σου, καὶ μὴ σὲ μέλη γιὰ τὴ δική μου σκληρὴ ψυχὴ.

— Πάμε τώρα, λέγει ὁ Ἕφαιστος. Εἶναι πιά καλὰ καρφωμένο τὸ κορμί του.

— Καὶ τώρα, Προμηθέα, κάμνε μας τὸ μεγάλο, εἶπε φεύγοντας τὸ Κράτος. Κλέβε τὰ πολύτιμα πράγματα τῶν Θεῶν γιὰ νὰ τὰ δίνης στοὺς ἀνθρώπους. Περιμένέ τους τώρα νὰ σὲ βοηθήσουν. Κριμα στὸ ὄνομα, ποὺ σοῦ ἔδωσαν οἱ Θεοί! Ἐσὺ τώρα, χρειάζεσαι ἓνα ἄλλον Προμηθέα, γιὰ νὰ σὲ ξεμπλέξη ἀπ' αὐτοῦ.

Σὰν ἔμεινε μόνος ὁ Προμηθέας, ἄρχισε νὰ παραπονῆται καὶ νὰ βαρυναστενάζη.

— ὦ! Γῆ, μητέρα τοῦ κόσμου! Καὶ σὺ Ἥλιε, ποὺ τὰ βλέπεις ὅλα. Ἴδέτε με τὶ παθαίνω! Πῶς βαστάτε νὰ βλέπετε ἓνα Θεὸ νὰ ὑποφέρει, γιὰ τὴν καλὴ του τὴν καρδιά;

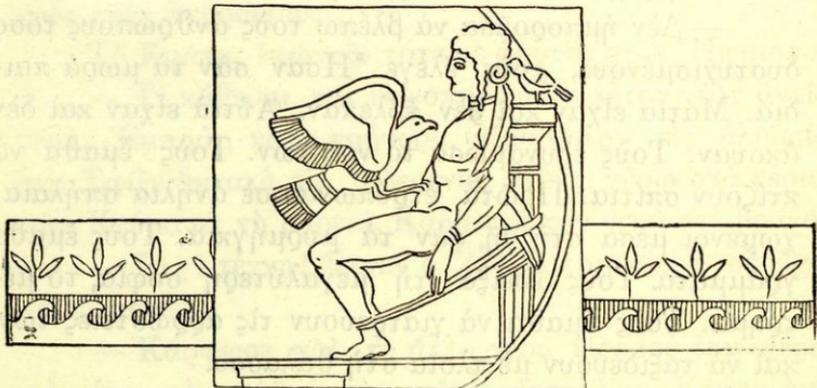
Τοὺς στεναγμούς του καὶ τὰ παράπονά του, τὰ ἄκουσαν οἱ Ὠκεανίδες, Θεὸς τῆς θάλασσας, καὶ ἀνέβηκαν στὸ βράχο νὰ τὸν παρηγορήσουν.

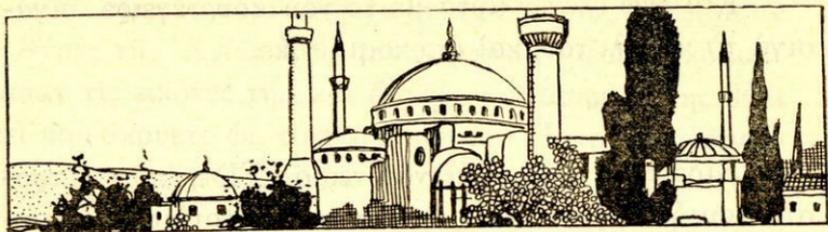
— Δὲν ἤμποροῦσα νὰ βλέπω τοὺς ἀνθρώπους τόσο δυστυχημένους, τοὺς ἔλεγε. Ἦσαν σὰν τὰ μωρὰ παιδιά. Μάτια εἶχαν καὶ δὲν ἔβλεπαν. Αὐτιά εἶχαν καὶ δὲν ἄκουαν. Τοὺς ἐδυνάμωσα τὸ νοῦ των. Τοὺς ἔμαθα νὰ κτίζουν σπίτια. Πρῶτα ἐτρέπωναν σὲ ἀνήλια σπήλαια, χωμένοι μέσα στὴ γῆ, σὰν τὰ μυρμήγκια. Τοὺς ἔμαθα γράμματα. Τοὺς ἔδειξα τὴ μεγαλύτερη σοφία, τὸ μέτρομα. Τοὺς ἔμαθα νὰ γιαιτρεύουν τις ἀρρώστειες των, καὶ νὰ ταξιδεύουν μὲ πλοῖα στὴ θάλασσα.

Ἐμένα ποιὸς θὰ βρεθῆ νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ τὸ μαρτύριό μου; Σὲ μένα χρωστᾷ ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ τῆ σημερινῆ των ἐξουσία. Ἄλλὰ θὰ ἔλθῃ μιὰ ἡμέρα, πού θὰ γεννηθῆ ὁ δυνατώτερός του, νὰ τὸν γκρεμίσῃ ἀπὸ τὸ θρόνο του καὶ αὐτόν.

Ἄκουσε ὁ Ζεὺς τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τοῦ Προμηθέα, καὶ ἔστειλε τὸν Ἑρμῆ νὰ τὸν πείσῃ νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πού θὰ τὸν ξεθρονίσῃ. Ὁ Προμηθεὺς ὅμως οὔτε μὲ καλοπιάσματα, οὔτε μὲ φοβέρες δὲν ἤθελε νὰ τὸ εἰπῆ.

Τότε ὁ Ζεὺς ὠργίσθηκε ἀκόμη περισσότερο. Καὶ ἀμέσως ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἀναταράσσεται ἀπὸ τὸ θυμὸ του. Βροντᾷ βαριά, καὶ ἀστρίπτει ἄγρια. Μανιασμένος σίφουνας ξεσηκώνει καὶ στριφογυρίζει ψηλὰ τὸ χῶμα. Στὸ τέλος ἡ γῆ σκίζεται, καὶ ὁ βράχος μὲ τὸν Προμηθεά βυθίζεται κάτω στὸν Ἄδη.

Γλυκοκούκουτσα και πικροκούκουτσα.

Ὁ παπποῦς ἔφερε μιὰν ἡμέρα ἕνα καλάθι βερούκοκκα. Ὁ Τάκης, ἀφοῦ ἔφαγε τὸ μερίδιό του, ρωτᾷ τὴ μητέρα του.

— Τρώγεται ἡ ψίχα ἀπὸ τὰ κουκούτσια των, μητέρα;

— Ναί, παιδί μου.

— Ἄς σπάσω λοιπὸν ὀλίγα.

Σπάζει μερικά, καὶ ξεφλουδίζει τὴν ψίχα των. Ἦτο ἄσπρη σὰν τοῦ ἀμύγδαλου. Ἐφαγε δύο, καὶ ἦσαν καλά. Τὸ τρίτο, μόλις τὸ ἐδάγκασε, ἐστράβωσε τὸ στόμα του καὶ εἶπε:

— Ἄ! Τί πικρὸ πὺ εἶναι!

Ἐπειτα γυρίζει στὸν παπποῦ καὶ τὸν ρωτᾷ:

— Παπποῦ, γιατί ἄλλα βερούκοκκα ἔχουν στὸ κουκούτσι των ψίχα γλυκειὰ καὶ ἄλλα πικρὴ;

— Γιατί εἶναι ἀπὸ ἄλλη γενιὰ τὰ πρῶτα, καὶ ἀπὸ ἄλλη τὰ δεύτερα. Κατὰ τὴ γενιὰ του τὸ καθένα.

Τὴν ἀπάντηση αὐτὴ δὲν τὴν εὗρηκε ἀρκετὴ. Σηκῶνεται ἀπὸ τὸ τραπέζι, πηγαίνει καὶ ξαπλώνεται στὸν καναπέ, καὶ συλλογίζεται:

— Τὸ ἔχει ἡ γενιὰ των, νὰ εἶναι πικρὸ τὸ κουκούτσι των! Μὰ γιατί νὰ εἶναι τέτοια ἡ γενιὰ των;

Καὶ ἐνῶ ἔλεγεν αὐτὰ μὲ τὸ νοῦ του, ἔγειρε σιγὰ-
σιγὰ τὸ κεφάλι του, καὶ ἀποκοιμήθηκε.

* * *

Εἶδε τότε ἓνα παράξενο ὄνειρο. Εἶδε, πῶς μπρο-
στά του ἦσαν δυὸ καθαρισμένα καὶ ξεφλουδισμένα κου-
κούτσια ἀπὸ βερύκοκκο.

Τὰ κουκούτσια ἐμιλοῦσαν ἀναμεταξύ των καὶ—
περιεργο πρᾶγμα!—ὁ Τάκης ἐννοοῦσε τὴ γλώσσα των.

— Δὲν μοῦ λέγεις, ἔλεγε τὸ ἓνα, γιατί εἶσαι πικρό;

— Ἔρεις ἱστορία; ρωτᾷ τὸ πικρό.

— Ὅχι, ἀπαντᾷ τὸ γλυκό.

— Τότε λοιπὸν δὲν ξέρεις πῶς μιὰ φορὰ ἡ Πόλη
ἦτο Ἑλληνική.

— Τὸ ἔχω ἀκουστά. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ μάθω
ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτό.

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶμαι πικρό.

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

— Βλέπω πῶς θέλεις νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ ὅλα μὲ τὸ νῆ
καὶ μὲ τὸ σῖγμα. Ἄκουσε λοιπόν.

Ὡς τὶς 29 Μαΐου 1453 ἡ Πόλη ἦτο Ἑλληνική.
Ἐκείνη τὴ μαύρην ἡμέρα ἦτο γραμμένο, νὰ τὴν πάρουν
οἱ Τοῦρκοι.

Ὁ Μωάμεθ, ὁ βασιλέας των, ἐχύθηκε μὲ χιλιάδες
στρατό, κατεπάνω στὰ κάστρα της.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, ὁ τελευταῖος
Ἑλληνας βασιλέας τῆς Πόλης, ἀφοῦ ἐλειτουργήθηκε
μέσα στὴν Ἁγιά-Σοφιά καὶ ἐμετάλαβε, ἐρρίχτηκε μέσα
στοὺς ἐχθρούς, καὶ πολεμώντας ἔπεσε σὰν ἥρωας γιὰ τὴν
Πίστη καὶ τὴν Πατρίδα.

Οἱ Τοῦρκοι ἐμπῆκαν στὴν Πόλη. Τρία μερόνυχτα
ἔσφαζαν γέρους, γυναῖκες, παιδιά.

Τὸ αἷμα ποτάμι ἔτρεχε στοὺς δρόμους. Ἔσπασαν τὶς θύρες τῆς Ἀγιᾶς Σοφίᾶς καὶ ἐμπήκαν μέσα. Ἐκομμάτιασαν τὶς εἰκόνες τῆς, καὶ ἄρπαξαν τὰ ἀσημικά τῆς. Καὶ ἐκεῖ πού ἀκούετο ὡς τότε ἡ φωνὴ τοῦ Πατριάρχου, ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ Χότζα. Ἡ Ἀγιὰ-Σοφιά ἔγινε τζαμί. Ἐκατέβασαν τὸ σταυρό, καὶ ἔστησαν τὸ μισοφέγγαρο στὴν κορυφὴ τοῦ μεγάλου τρούλου.

Ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ μαύρη νύκτα τῆς σκλαβιάς, πού ἐβάσταξε τόσα χρόνια!

Τὰ βάσανα, οἱ καταφρόνιες, τὰ μαρτύρια, πού ὑπόφεραν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς μωαμεθανούς, δὲν βρῖσκεται γλώσσα νὰ τὰ εἰπῇ...

Τὸ κουκούτσι ἐσταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμή, σὰν νὰ μὴ ἤμποροῦσε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀπὸ τὴν πολλὴ συγκίνηση. Ἐπειτα ἄρχισε πάλι:

— Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ καὶ ἐμεῖς, δηλαδὴ οἱ πρόγονοί μας, ἦσαν γλυκοὶ σὰν ἐσᾶς.

Ἀλλὰ ἐκεῖ, πού ὁ γεωργὸς σκυμμένος ὄργωνε τὸ χωράφι, ἔσταζαν ἀπὸ τὰ μάτια του πικρὰ δάκρυα, γεμᾶτα ἀπελπισία. Καὶ ὅπου ἔτρεχε τὸ ἀδικοχυμένο χριστιανικὸ αἷμα, ἐκεῖ ἐπίκραινε ἡ γῆ.

Καὶ οἱ ρίζες τῶν βερυκοκκιῶν, πού ἦσαν τριγύρω, ἐβύζαιναν φαρμακάδα, τὴν ἀνέβαζαν στὰ κλαριά των, καὶ τὴν ἔχυναν στοὺς ἀνθούς των. Καὶ ὁ ἀέρας, πού ἐκινούσε τὰ κλαδιά των, τὰ ἔκαμνε ἀκόμη πιὸ πικρά. Γιατὶ καὶ αὐτὸς ἐγίνετο πικραμένος ἀπὸ τοὺς πικροὺς στεναγμοὺς τῶν σκλάβων.

Ἀλλὰ κανεὶς τότε, ἀπὸ τὸν τρόμο τὸν πολύ, δὲν ἐτολμοῦσε νὰ φανερώσῃ τὴ λύπη του. Ὁ καθένας ἔκρυβε βαθιὰ στὰ φυλλοκάρδια του τὴν πίκρα. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ βερύκοκκα ἀπέξω ἦσαν γλυκά, καὶ μέσα φαρμάκι.

ὦ! χαρὰ σ' ἐκεῖνα τὰ βερύκοκκα, πού σὰν ἐσένα

δὲν ἐβύζαξαν οὔτε αἷμα, οὔτε δάκρυα, καὶ δὲν ἐρρούφη-
ξαν ἀπὸ τῆ γῆ σκλαβιάς φαρμάκι.

— Καὶ εἶναι πολλὰ τέτοια δυστυχημένα βερού-
κοκκα ; Ἐρώτησε μὲ λύπη τὸ γλυκὸ κουκούτσι.

— Πολλά ! Πολλά ! Εἶπε μὲ ἀναστεναγμὸ τὸ πικρὸ
κουκούτσι. Καὶ τέτοιο φαρμάκι ἔχουν μέσα των, πού
καὶ σὲ ἐλεύθερο γῶμα, ἂν τὰ φυτεύσουν, πάλι πικρὰ θὰ
μείνουν. Γιὰ νὰ θυμίζουν πάντα τὰ πικρὰ χρόνια τῆς
σκλαβιάς, πού ἐπέρασε ἡ γενιά μας.

⊙ Ψαράς

Δειλινὸ ἐσήμανε, ὁ ψαράς γελάει,
μπαίνει στή βαρκούλα του, παίρνει τὸ κουπί.

Ἔχει καὶ τὰ δίχτυα του, στὸ δεξι του πλάϊ,
καὶ τὸ τραγουδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῆ :

— Τοῦ γιαλοῦ τὰ παλληκάρια
πιάνουν ψάρια, πιάνουν ψάρια !

Στ' ἀνοικτὰ στὸ πέλαγος ξεκινᾷ νὰ πάη,
ρίχνει ἐκεῖ τὰ δίχτυα του, ὅλος προκοπή.

Στῆ βαθειὰ τῆ θάλασσα λίγο τὰ κρατάει,
καὶ τὸ τραγουδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῆ :

— Τοῦ γιαλοῦ τὰ παλληκάρια
πιάνουν ψάρια, πιάνουν ψάρια.

Τόσο, τόσο ψάρευμα ὁ ψαράς τραβάει,
ὅπου λὲς τὸ δίχτυ του πῶς θὲ νὰ κοπῆ.

Μὲ χαρᾶς χαμόγελο γύρω του κοιτάει,
καὶ τὸ τραγουδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῆ :

— Πάρτε, πάρτε παλληκάρια,
φρέσκα ψάρια, φρέσκα ψάρια !

Ι. Πολέμης

Χελώνα, ἀκανθόχοιρος και σαύρα.

Σὲ μιὰ λαγκαδιὰ μιὰ ἡμέρα, προχωροῦσε μιὰ χελώνα
περπατώντας - περπατώντας, μὲ πολὺ κόπο κι ἀγώνα.
Φθάνει σ' ἓνα ρευματάκι,
ὅπου ἔτρεχε ὀλίγο, ἀλλὰ καθαρὸ νεράκι.

Ἐστερέωσε τὰ πόδια, κ' ἔσκυψε τὴν κεφαλή της
στὸ νερὸ νὰ καμαρώσῃ τὴν ἀγγελικὴ μορφή της,
ὅταν βλέπει μ' ἀπορία
καὶ σκαντζόχερα ἀντίκρυ, νὰ γυαλίζεται μὲ βία.

Χά, χά, χά! καλέ, τί μούτρο! "Δῖντε κρύφου εἰς τὸ χῶμα,
ὅπου κάθεσ' ἀντικρὺ μου, καὶ γυαλίζεσαι ἀκόμα!

Τί κατάσταση πραγμάτων!

Πήγαινε ἀπ' τὸν καθρέφτη! Φύγε τέρας τῶν τεράτων!

— Μπά, γριούλα μὲ καβούκι, καὶ μὲ μούτρα ζαρωμένα!

Δὲν σ' ἀρέσει τὸ κορμί μου; ἄσχημο βρίσκεις ἐμένα,
ὅπου μὲ ζηλεύουν τόσοι,

καὶ δὲν ξέρουν ποιὸς ἀπ' ὅλους, νὰ μὲ πρωτοκαμαρώσῃ;

Ἐσὸν ὁμορφος !! πω-πώ-πω ! Εἰς τὴ γῆ ὅπου θὰ ζήσω,
ἀσχημότερον ἄλλο ζῶο, βέβαια δὲν θ' ἀπαντήσω.

Καὶ τολμᾶς νὰ λὲς γιὰ μένα,

Ποῦ ἔχω ροῦχα κοκκαλένια, γυαλιστὰ καὶ πλουμισμένα !

Σὺ εἶσαι ὁμορφη ; Ἄχ ! οὔα ! ὁ σκαντζόχερας φωνάζει,
εἰς τὴ γῆ κανένα ζῶο στὴν ἀσχήμια δὲν σοῦ μοιάζει.

Γιὰ ἰδὲς μοῦτρο γιὰ καθρέφτη !

Ποιὸς σὲ βλέπει κι' ἀπ' τὰ γέλοια, δὲν τσακίζεται, δὲν πέφτει ;

Μπὰ ἀγκάθια !-Μπὰ καβούκι !-Μπὰ ποδάρια !

Μπὰ μυτάρια !

Ἔλα χάσου ἀπ' ἐμπρός μου, δὲν βασιτῶ...

Πωπὼ τρομάρα !

Ἔλα κρύψου γιὰ καλὸ σου,

πήγαινε νὰ σκάψης, ἔμπα, κι' ἀπὸ πάνου κονκουλώσου !

Κόντευαν νὰ ρηθοῦν στὰ χέρια, ἐβριζόνταν ὅλη μέρα,
ὅταν ἔξαφνα πετιέται μιὰ γειτόνισσα γουστέρα

ἀποκάτ' ἀπ' ἓνα βάτο,

ἀφοῦ ἀπ' τὴ σύγχισή της εἶχε γίνει ἄνω-κάτω,

Καὶ τοὺς λέγει..— Ἔ ! γειτόνοι, δὲν ντρεπόσατε ὀλίγο ;

Δὲν θὰ παύση ὁ κανυγὰς σας ; Θὰ μὲ κάμετε νὰ φύγω !

Δὲν μπορῶ ἐδῶ νὰ ζήσω !

Ἐγὼ θέλω ἡσυχία, θὰ ζυμώσω, θὰ σκουπίσω...

Θὰ κοιμήσω τὰ παιδιά μου, τὸ ἐργόχειρο θὰ πιάσω,

ὑστερα θὰ τραγουδήσω, θὰ διαβάσω, θὰ ρεμβάσω.

Δὲν μπορῶ φωνὲς νὰ ἔχω,

ἐσυγχίσθηκα, νά, τρέμω ! θὰ τὰ χάσω, δὲν ἀντέχω.

Δὲν κοιτάζει ὁ καθέννας, στὸν καθρέφτη τὰ δικά του,
τὴν ἀσχήμια του τὴν τόση, καὶ τὰ ἐλαττώματά του,
παρ' ἀρχίσαιε τὴν πάλη,
ἐνῶ εἴσαιε κ' οἱ δύο σας, παρ' τὸν ἕνα βάρ' τὴν ἄλλη;

Τέτοια εἶπε ἡ γουστέρα, κ' ἐτοιμάζεται νὰ φύγη,
Ὅταν τρέχει ἡ χελώνα, καὶ μὲ τὸν ἐχθρό της σμίγει.
Εἶπαν κάτι στὸ ἀδί των,
κ' ἐκτυποῦσαν τάκα-τάκα, τὰ σαγόνια ἀπ' τὴν ὀργή των.

Στὴ στιγμή δῶσαν τὰ χέρια, οἱ ἐχθροὶ γενῆκαν φίλοι,
κ' ἔτρεξαν εἰς τὴν γουστέρα, νὰ ἐπιτεθοῦν ὀργίλοι.
Ἄλλὰ βῆμ' ἀνθρώπου ἀκοῦνε,
Κι' ἀναγκάζονται κ' οἱ δύο παραπέρα νὰ κρυφτοῦνε.

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

Ἄφοπλισμός.

Μιά φορά, κ' ἕναν καιρό,
ἢ ἄλεποῦ, ἢ κυρά-Μαριώ,
ἐκεῖ πού πήγαινε σεριάρι,
τὸ σκαντζόχερα προφθάνει :

— Δὲν μοῦ λές, ἀφεντικό,
τί εἶναι τοῦτο τὸ κακό ;

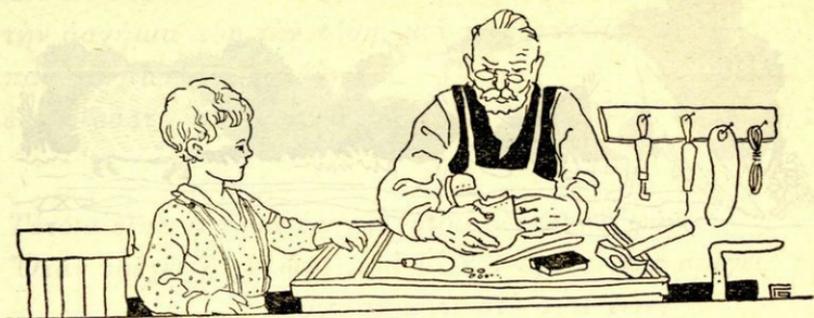
Βασιλιάς μαθὲς προστάζει,
ἄρματα πῶς δὲν ταιριάζει,
νά φορῆ κανεῖς ἐδῶ.

Τὸ λοιπόν, ἀφεντικό,
βγάλ' τ' ἀγκάθια, τ' ἄρματά σου
νά μὴν εὔθρης τὸν μελέα σου.

— Μαριωρή, μὲ συμπαθᾶς,
τέτοια χάρι μὴ ζητᾶς.

Τὰ δοντάκια σου νά σπάσης
καὶ μετὰ νά μὲ γελάσης.

καλὴ βέβαια κ' ἢ εἰρήνη
μὰ κ' ἢ ἔγνοια δὲν μ' ἀφήνει.

Τὸ ἀγγόνι τοῦ τσαγκάρη.

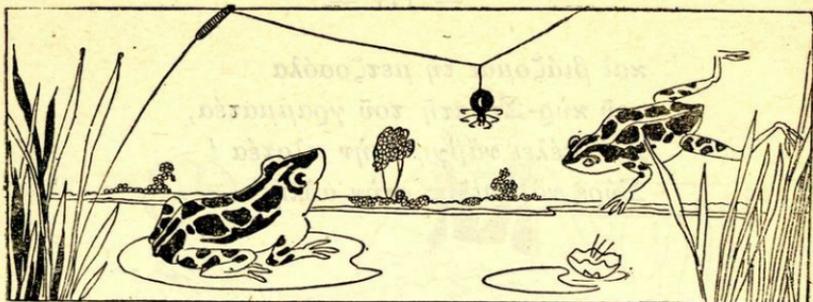
- Παπποῦ, μοῦ δίνεις λίγο σπάγγο ;
— Φεύγα, παιδάκι μου, ἀπ' τὸν πάγγο !
— Τί ἔχεις, παππούλη, ἐκεῖ στὸ γόνα,
καὶ τὸ τρουπᾶς μὲ τὴ βελόνα ;
— Δὲν σ' ἀγαπῶ σταλιά, κονκούτσι !
— Δός μου νὰ ράψω ἓνα παπούτσι !
— Σὰν μεγαλώσης θὰ σοῦ δώσω.
— Τώρα παπποῦ !
— Θὰ σὲ μαλώσω !
Ἔλα, ποὺ νᾶχης τὴν εὐχή μου,
μὴ μοῦ σκουντᾶς τὸν ἄγκωνα, ἔλα,
πήγαινε στὴ γιαγιά, παιδί μου ;
ποὺ θὰ σοῦ δώση καραμέλα !
Νά την, ἐκεῖ πέρα μὲ τὴ ρόκα !
Τὴν βλέπεις ;
— Δῶσε μου μιὰ πρόκα !
Μὰ τί ἀγγονός ! Τὰ θέλεις ὄλα,

καὶ βιάζομαι τὴ μετσοσόλα
τοῦ κῦρ-Στρατῆ τοῦ γραμματέα,
ποὺ θέλει νᾶβγη στὴν πλατέα !
Σύρε νὰ παίξης στὴν αὐλή !..

Ὦχ ! ὦχ ! παπποῦ, τὸ δάχτυλό μου !
— Τί εἶναι ! Σὲ τσίμπισε, μικρό μου ;
Ποιὸς σοῦ εἶπε τὸ σουβλί νὰ πάρης ;
Μικρούλης ἦσαν γιὰ τσαγκάρης.

Ζ. Παπαντωνίου

Δυὸ βατράχοι.

Μιά ἀράχνη κρεμασμένη
ἀπ' τὸ ἀραχνόδιχτό της,
στὸ ποτάμι κατεβαίνει,
γιὰ νὰ κάμη τὸ λουτρό της.

Ἔνας βάτραχος παρέκει,
μέσ' τὸ λασπωμένο χῶμα,
τὴν κρυφοκοιτᾷ καὶ στέκει,
μὲ ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.

Πείνας φσβερὸ καμίνι
τοῦ φλογίζει τὴν κοιλιά του,
κ' ἡ ἀράχνη θὲ νὰ γίνη,
δίχως ἄλλο, πρόγευμά του.

Ἐξαφν' ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος,
μὲ τὸ πλακωτὸ κεφάλι,
κι ἄλλος βάτραχος, πὸ γέρος,
πεινασμένος ξεπροβάλλει.

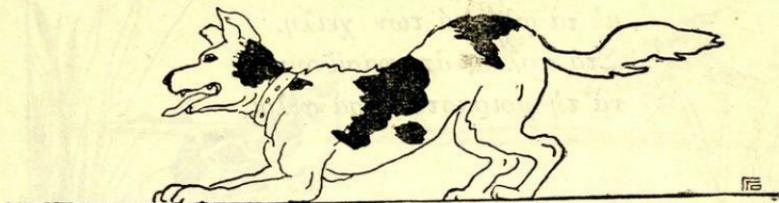
Φοβερόν κανγὰ ἀρχίζουν
μὲ τὰ φλύαρά των χείλη.
Στὰ πολλά, ἀποφασίζου
νὰ τῇ μοιραστοῦν σὰ φίλοι,

Κοντοστέκεται ἐκείνη,
καὶ γελώντας τοὺς κοιτάζει.
Κι ἅμα ἔγιν' ἡ εἰρήνη,
—Καλὴ ὄρεξη! φωνάζει.

Καὶ πηδᾷ καὶ φεύγει ἀκόμα...
Κι ἀπομένουν οἱ βατράχοι
μὲ ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα
καὶ μὲ ἀδειανὸ στομάχι.

Τώρα καὶ μιὰ παροιμία,
καὶ καθέννας ἄς τὴν ξέση.
«Ὁ κανγὰς κι ἡ φλυαρία
στὸ στομάχι δὲν συμφέρει».

Γ. Δροσίνης

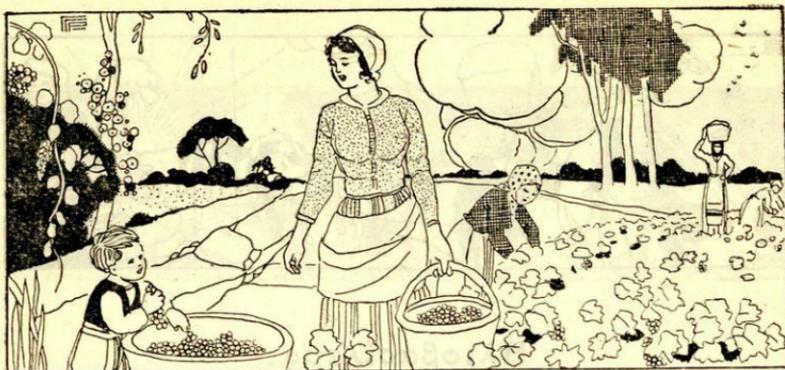
Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά.

Ἔχω ἀκούσει χίλια λόγια,
χαροπά, λυπητερά·
μὰ ποτέ, καμμιὰ φορὰ
δὲ μιλήσανε τὰ λόγια,
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Ἀνταμώθησαν ἀνθρώποι,
κ' ἔχουν κλάφει ἀπὸ χαρά·
μὰ κανεῖς, καμμιὰ φορὰ,
καλῶς ὠρισεσ ! δὲν εἶπε,
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Καὶ σὲ φίλους, καὶ σὲ ξένους
ἔχω δώσει τὴ χαρά·
μὲ ξεχάσαν μιὰ φορὰ . . .
μὰ πιστὸς μοῦ μένει ὁ σκύλος,
καὶ σαλεύει τὴν οὐρά.

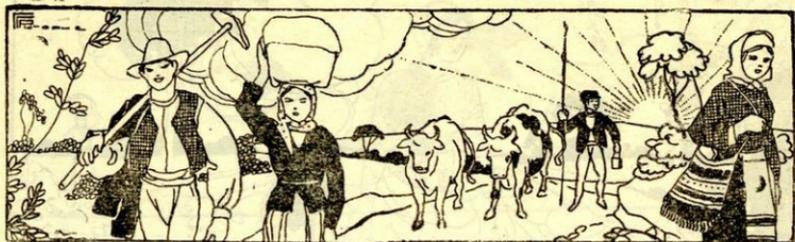
Ζ. Παπαντωνίου

Ὁ τρύγος.

Ὅταν ἀνοίγ᾽ ἡ ἀγρόμπελη, κι ἀπλώνῃ τὰ κλαδιά της
στοὺν σχοῖνο, στοὺν χαμόδεντρο, στοὺν πεύκου τὰ κλωνάρια,
στὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ, στοὺν ἐγκρεμὸ τοῦ βράχου,
κι ἀγέρα, κάμπους καὶ βουνά, τὴν πλάση πέρα ὡς πέρα
γεμίζει ἀπὸ μοσχοβολιά μὲ τὸν ἀνασασμὸ της,
πυκνὸ-πυκνὸ κι δόλωμαυρο μελισσολοῖ πετιέται
μεσ' ἀπὸ βράχους καὶ κρινιά, μεσ' ἀπ' ἐρμιές καὶ κήπους,
καὶ τ' ἀνθία της μοσχοβολᾷ, καὶ παίρνει τὸν ἀχνό τους,
καὶ διαλαλεῖ μὲ βοητό, τὸν ἀναγαλλιασμό του
ἔτσι οἱ κοπέλες τοῦ χωριοῦ πετιοῦνται ἀπ' τὰ σπίτια,
κ' εἰς κάμπους κ' εἰς βουνὰ σκορποῦν, κι ὅπου εἶν' ἀμ-
[πέλια τρέχονν,
μὲ τὰ καλάθια τὰ πλεκτά, καὶ μὲ τὰ βατοκόπια,
καὶ μὲ τραγούδια, μὲ χαρές, ὅταν ἀρχίζῃ ὁ τρύγος,

Κουτσάλλης

Ἡλιοβασίλεμα.

Ἐξω, ἀπ' τὰ ὄργωματα, γυροῦν οἱ ζευγολάτες,
ἠλιοκαημένοι, ξέκοποι, βουβοί, ἀποκαμωμένοι,
μὲ τοὺς ζυγούς, μὲ τὰ βαριά τ' ἀλέτρια φορτωμένοι,
καὶ σαλαγοῦν ἀπὸ μπροστὰ τὰ δνὸ καματερά τους
τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα,
ὄω! φωνάζοντας, ὄω! Μελισσινέ, Λαμπίρη,
κι ἀργὰ τὰ βῶδια περπατοῦν, καὶ ποῦ καὶ ποῦ μουγκρίζουν.
Γυροῦν ἀπὸ τὰ ἔργα τους κ' οἱ λυγερές, γυροῦνε
μὲ τὰ ζαλίκια ἀπ' τὴ λογγιά, μὲ τὰ σκουτιὰ ἀπ' τὸ πλῆμα,
μὲ τὶς πλατειές των τὶς ποδιές σφογγίζοντας τὸν ἴδρω.
Καὶ σ' ὅποιο δένδρο κι ἂν σταθοῦν, σ' ὅποιο κοντὸ
[ἀκουμπήσουν,
εἰς τὸ μουρμούρι τοῦ κλαριοῦ, εἰς τὴ θεωριὰ τοῦ βράχου,
γλυκὸ-γλυκὸ καὶ πρόσχαρο χαιρετισμὸ ξανοίγουν :
—Γιὰ καὶ χαρὰ στὸν κόσμον μας, στὸν ὄμορφόν μας κόσμον!

Καλότυχοί μου χωριανοί, ζηλεύω τὴ ζωὴ σας,
τὴν ἀπλοϊκὴν σας τὴ ζωὴ, ποὺ ἔχει περισσὶες χάρες,
μὰ πιὸ πολὺ τὸ μαγικὸν ζηλεύω γυρισμὸν σας,
ὄντας ἢ ἡμέρα σώνεται, καὶ βασιλεύῃ ὁ ἥλιος.

Κρυστάλλης

Ἡ Λοιδοριά. *

Ὅταν ἐμαθητεύθηκε, πῶς ἐκαταδίκασαν τὸ Χριστὸ νὰ τὸν σταυρώσουν, ἐμαζεύθηκαν τὴν νύκτα ὅλα τὰ φυτὰ, καὶ ἀποφάσισαν νὰ μὴ δώσουν τὸ ξύλο των, γιὰ νὰ φτειασθῇ ὁ σταυρός.

Ἄλλ' ὅπως, μέσα στοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, εὐρέθηκε κ' ἓνας Ἰούδας, ἔτσι καὶ μέσα στὰ ἄλλα δένδρα εὐρέθηκε ἡ λοιδοριά, καὶ αὐτὴ μονάχη εἶπε, πῶς δὲν τὸ παραδέχεται αὐτό. Ὅλα τὰ ἄλλα φυτὰ τὴν ἀναθεμάτισαν τότε, καὶ εἶπαν νὰ εἶναι πάντα ἀφωρισμένη γιὰ τὴ φοβερὴ προδοσίᾳ της.

Τὴν ὥρα πού οἱ τεχνῖτες ἐδοκίμασαν νὰ φτιάσουν τὸ σταυρό, εἶδαν μὲ ἀπορία των, πῶς ὅ,τι ξύλο ἐπιαναν, δὲν ἄφηνε νὰ τὸ πελεκοῦν, καὶ νὰ τὸ κάμνουν ὅπως θέλουν. Μόνον ἐστριφογύριζε, καὶ ἔσπαζε, καὶ ἐχαλοῦσε. Ἔτσι ὅλοι οἱ κόποι των ἐπήγαιναν χαμένοι.

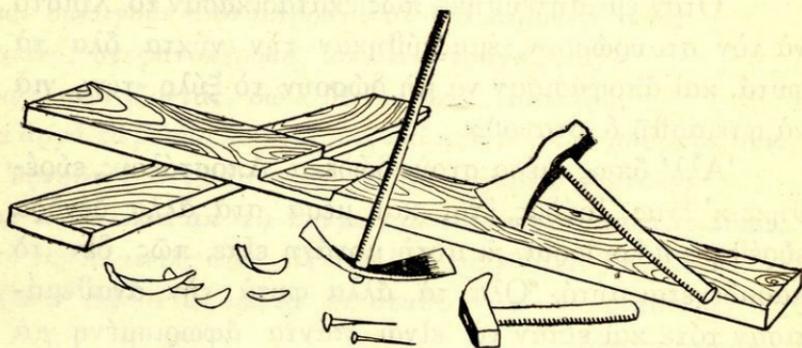
Ἀφοῦ ὁμως ἐδοκίμασαν ὅλα τὰ ξύλα, καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κατορθώσουν τὸ θέλημά των, ἔπιασαν

(*) Εἶναι εἶδος βαλανιδιάς. Ἄλλοῦ λέγεται ἀριά, ἄλλοῦ δοῦ, ἄλλοῦ δέντρο,

και ξύλο λοιδοριᾶς, και μόνον αὐτὸ δὲν τοὺς ἔκαμε ἀντί-
σταση. Καὶ ἔτσι ἔφτιασαν τὸ σταυρό.

Γι' αὐτὸ ἡ λοιδοριὰ εἶναι καταραμένο δέντρο.
Καὶ γι' αὐτὸ οἱ ξυλοκόποι στὰ βουνὰ τὸ ἀποφεύγουν,
γιὰ νὰ μὴ λερώσουν τὸ τσεκούρι των, και μαγαρῖσουν
μ' αὐτὸ τὴν καθάρια φλόγα τῆς φωτιᾶς.

Δαϊκὴ Παράδοση

Πίναξ περιεχομένων.

	Σελ.
1. Ἡ αὐγή. (ποίημα)	3
2. Ἡ ἐπιστροφή	4
3. Τὸ χωριό, (ποίημα)	7
4. Ὁ Παῦλος	8
5. Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη	10
6. Ἡ μητέρα, (ποίημα)	14
7. Ὁ κῆπος	15
8. Πρωτοβόχι	17
9. Ἡ βροχή, (ποίημα)	19
10. Ὕργωμα	20
11. Ὕργωμα. (ποίημα)	23
12. Ἡ παρακοή	25
13. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος	28
14. Ἡ σκλαβιά. (ποίημα)	33
15. Ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα	35
16. Ὁ πατέρας	39
17. Ἡ ἀταξία	40
18. Ἡ λάμπα	44
19. Τὸ γράμμα	46
20. Οἱ τσίγκοι τοῦ γερο-Φώτη	48
21. Ὁ κύρ-Βλάσης	56
22. Λόγια πὸν ζεσταίνουν καρδιά	58
23. Ὁ καλὸς γιὸς	61
24. Τὸ ἄσχημο κάρβουνο.	62
25. Ἄν ἤμποροῦσαν νὰ μιλήσουν τὰ ἐπιπλα	65
26. Χριστούγεννα	67

	Σελ.
27. Χριστούγεννα. (ποίημα)	70
28. Τὰ βαγονάκια.	71
29. Χιόνι. (ποίημα)	74
30. Τὸ χιόνι »	75
31. Τὸ ἄλατι	76
32. Τὸ γλυκὸ τοῦ βασιλέα	79
33. Ἡ ἀδικία	82
34. Τὸ χαμένο πέδιλο.	89
35. Τὸ συρτάρι μὲ τὰ ἀγαπημένα πράγματα.	89
36. Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ κήπου	92
37. Ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτιοῦ. (ποίημα)	94
38. Ἀνοιξιὰτικὴ αὐγή. (ποίημα)	96
39. Τὰ δῶρα τῆς ἀνοιξης	97
40. Οἱ τρεῖς φίλες.	99
41. Ἡ κορομηλιά	102
42. Στὸ ἀγρόκτημα	104
43. Τὸ μυστικὸ	106
44. Ἡ φωλιά. (ποίημα)	109
45. Ὁ γιατρὸς τῶν δένδρων	111
46. Μέσα στὸ δάσος. (ποίημα).	115
47. Τὸ σχοινὶ τοῦ Κοκκίνη	116
48. Οἱ μέλισσες	120
49. Ἡ μπόρα	122
50. Παπαρούνα κι ἄσπρολούλουδο	125
51. Μὴν ἀκούς	127
52. Ἡ καλωσύνη	129
53. Πάτερ ἡμῶν	132
54. Προσευχή. (ποίημα)	135
55. Οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων	139
56. Ἡ θεὰ Δήμητρα καὶ ἡ κόρη της	140
57. Ὁ Φαέθοντας	147

	Σελ.
58. Τὸ ὄνειρο τῆς Ἑκάβης	151
59. Τὸ μῆλο τῆς ἔριδος	153
60. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης	155
61. Θυσία τῆς Ἰφιγένειας	157
62. Ὁ Προμηθεὺς	162
63. Γλυκοκούκουτσα καὶ πικροκούκουτσα	167
64. Ὁ ψαρᾶς, (ποίημα)	171
65. Χελώνα, ἀκανθόχοιρος καὶ σαύρα, (ποίημα)	172
66. Ἀφοπλισμός, (ποίημα)	175
67. Τὸ ἀγρόνι τοῦ Τσαγκάρη, (ποίημα)	176
68. Δύο βάρταχοι, (ποίημα)	178
69. Τοῦ σκύλου ἢ οὐρά, (ποίημα)	180
70. Ὁ τρύγος, (ποίημα)	181
71. Ἡλιοβασίλεμα, (ποίημα)	182
72. Ἡ λοιδορία, (Λαϊκὴ παράδοση)	183

52	Τὸ ἄνωγέρον τῆς Ἐκκλησίας	151
53	Τὸ ἄνωγέρον τῆς ἐκκλησίας	158
54	Τὸ ἄνωγέρον τῆς ἐκκλησίας	160
55	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	162
56	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	164
57	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	166
58	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	168
59	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	170
60	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	172
61	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	174
62	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	176
63	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	178
64	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	180
65	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	182
66	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	184
67	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	186
68	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	188
69	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	190
70	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	192
71	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	194
72	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	196
73	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	198
74	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	200
75	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	202
76	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	204
77	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	206
78	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	208
79	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	210
80	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	212
81	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	214
82	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	216
83	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	218
84	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	220
85	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	222
86	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	224
87	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	226
88	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	228
89	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	230
90	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	232
91	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	234
92	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	236
93	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	238
94	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	240
95	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	242
96	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	244
97	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	246
98	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	248
99	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	250
100	Ἐκκλησία τῆς ἐκκλησίας	252

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1934

Ἄριθ. { Πρωτ. 51231, 51232
ΔΙΕΚ.

Π ρ ο ς

Τὸν κ. Ἑλλήν Σταματέλλου συγγραφέα

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην πράξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀναγνωστικὸ Γ'» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης

Ν. Σ Μ Υ Ρ Η Σ

Ἄρθρον 6ον τοῦ Προεδρικοῦ διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλοῦνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρᾳ κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθεῖσης τιμῆς ἄνευ βιβλιοσήμου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ, 13

(τοῦ μέρους 1 δραχ. 3 ἐπὶ πλέον)

ἀριθ. ἀδείας ἐπιτομῆς 6408

